

Chronologische Verzameling

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomene verkortingen:

S.	BETEEKENT:	<i>Staatsblad.</i>
Sc.	„	<i>Staatscourant.</i>
B.	„	<i>Bijvoegsel op het Staatsblad.</i>
C. V.	„	<i>Chronologische Verzameling.</i>
W. v. 'T R.	„	<i>Weekblad van het Recht.</i>
Bijl.	„	<i>Bijlagen van het Verslag der Handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.</i>
M. v. T.	„	<i>Memorie van toelichting.</i>
V. v.	„	<i>Voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs betreffende het aangeboden ontwerp van wet.</i>
M. v. B.	„	<i>Memorie van beantwoording op het voorloopig verslag.</i>
Eindv.	„	<i>Eindverslag der commissie van rapporteurs.</i>
Handel.	„	<i>Verslag der Handelingen van de genoemde Kamer.</i>

LUTTENBERG'S

Chronologische Verzameling

DER

WETTEN, BESLUITEN
EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

Openbaar Bestuur in de Nederlanden,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813,

VOORTGEZET DOOR

L. N. SCHURMAN

EN

P. H. JORDENS,

Commies ter Provinciale griffie van Overijssel.

~~~~~  
1888.  
~~~~~

ZWOLLE,

W. E. J. TJEENK WILLINK.

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

Januari 1888. **BESLUIT** van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van het in art. 2 der wet van 21 Juni 1881, S. 76, bedoeld letterteeken voor vaartuigen, bestemd voor de zeevischerijen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op de artikelen 2, 3, 4 en 5 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), houdende bepalingen omtrent de zeevischerijen;

Herzien de beschikking van 21 December 1886, n°. 43, afdeling Handel en Nijverheid;

Heeft goedgevonden:

ter algemeene kennis te brengen, dat het in art. 2 der aangehaalde wet bedoeld letterteeken voor de onderstaande gemeenten achtervolgens is bepaald als volgt: (1)

Ter Neuzen	N. Z.
Nijkerk	N. K.
Putten	P. U.
Sneek	S. N. E.

's Gravenhage, Januari 1888.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BOSCH KEMPER.

4 Januari 1888. **BESLUIT**, houdende, met handhaving van een besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant waarbij het raadsbesluit tot toelating van L. TOONDERS tot lid van den raad van Zeelst werd vernietigd, tevens beslissing betreffende de uitvoering van art. 35 laatste alinea der gemeentewet.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, door L. Toonders ingesteld tegen het besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant van 22 September 1887, waarbij is vernietigd een besluit van den raad der gemeente Zeelst van 2 September 1887, o. a. voor zooveel betreft de toelating van appellant als lid van dien raad;

Den Raad van State, afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 14 December 1887, n°. 103;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 Dec. 1887, n°. 5563, Afd. B. B.;

Overwegende, dat bij de opneming der stemmen, op 19 Juli 1887 uitgebracht tot benoeming van drie leden van den Raad der gemeente Zeelst, volgens het proces-verbaal in de bus zijn gevonden 75 stembriefjes, waarvan 4 van onwaarde zijn verklaard als geen persoon duidelijk aanwijzende, zoodat het getal der geldige uitgebrachte stemmen is gesteld op 71, en zijn toegekend aan Antonius Janssens 50 stemmen, aan Francis van Kemenade 34, aan Gijsbertus van der Kruijsen (Hzn.) 31, aan Petrus van Kemenade 26,

(1) Laatstelijk zijn de verschillende letterteekens vastgesteld bij besluit van Januari 1887, welk besluit in de Verzameling is opgenomen. Bij het tegenwoordige besluit zijn die letterteekens alle op nieuw vastgesteld, doch vermeerderd met die van de hier bij uittreksel genoemde vier gemeenten.

aan Laurentius Toonders 14, aan Francis Toonders 3 stemmen, aan verschillende andere personen 1 stem; dat derhalve is verkozen verklaard Antonius Janssens en bepaald dat eene herstemming zou plaats hebben tusschen Francis van Kemenade, Gijsbertus van der Kruyssen Hzn., Petrus van Kemenade en Laurentius Toonders;

dat bij die herstemming, gehouden op 2 Augustus, de meeste stemmen hebben verkregen en derhalve verkozen zijn verklaard Franciscus van Kemenade en Laurentius Toonders;

dat de drie verkozen verklaarde personen op 2 September 1887 als leden van den raad zijn toegelaten, en hiervan bij schrijven van burgemeester en wethouders van 3 September aan Ged. Staten van Noord-Brabant mededeeling is gedaan;

dat Ged. Staten — die na de eerste stemopneming een daartegen gericht bezwaarschrift van L. Toonders ontvangen hadden, doch bij wie niet volgens art. 33 der gemeentewet tegen de beslissing van den raad van 2 September werd opgekomen — bij schrijven van 8 September, verzonden 9 September, aan den gemeenteraad kennis hebben gegeven, dat zij voornemens waren omtrent de beslissing van den raad ambtshalve uitspraak te doen;

dat zij daarop bij besluit van 22 September het besluit van den raad tot toelating van Franciscus van Kemenade en Laurentius Toonders hebben vernietigd;

dat deze uitspraak van Ged. Staten hierop gegrond is, dat geene herstemming had mogen plaats hebben, daar bij de eerste stemming niet alleen Antonius Janssens maar ook Gijsbertus van der Kruyssen en Francis van Kemenade de volstrekte meerderheid van stemmen verkregen hadden; dat toch bij het door Ged. Staten ingestelde onderzoek der bij de eerste stemming ingeleverde stembriefjes bevonden werd, dat geene briefjes als van onwaarde te beschouwen waren, dat het aantal geldige stemmen dus was 75 en de volstrekte meerderheid 38, en dat waren uitgebracht op Antonius Janssens 54, op Gijsbertus van der Kruyssen 38 en op Francis van Kemenade 41 stemmen; bij welke toerekening van stemmen door Ged. Staten werd aangenomen, dat aan Gijsbertus van der Kruyssen, aftredend lid, moesten worden toegekend niet alleen de stemmen uitgebracht op Gijsbertus, G. B. en Bert van der Kruyssen, sommige met bijvoeging van „wethouder”, van „Hz.” of van „heuvel” (zijne woon-

plaats), maar ook eene stem op „Lambertus van der Kruissen op den heuvel” en eene op „A. van der Kruissen”, deze laatste omdat de kiezer die aldus gestemd had de gewone verkorting van den voornaam van het aftredende raadslid, namelijk Bert, zou gehouden hebben voor eene verkorting van Albertus, en dat de tweede op het briefje van dezen kiezer voorkomende naam was „P. van Keurenaar” waardoor het vrij duidelijk werd dat de kiezer wilde stemmen op de beide aftredende leden G. van der Kruyssen en P. van Kemenade;

dat van de uitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep is gekomen Laurentius Toonders, in hoofzaak aanvoerende, dat die uitspraak te Zeelst is aangekomen den 25 September (ten bewijze waarvan drie verklaringen en een omslag met poststempels zijn overgelegd) en dus niet, zooals art. 35 der gemeentewet voorschrijft, binnen 14 dagen na het bericht van het voornemen om ambtshalve uitspraak te doen ter kennis gebracht is van den raad en van de belanghebbenden; dat het besluit van Ged. Staten niet door eene nauwkeurige opgave hoe gestemd is de toegekende cijfers van stemmen rechtvaardigt, en dat in ieder geval Gijsbertus van der Kruyssen niet geacht kan worden meer dan 37 stemmen te hebben bekomen, daar de gronden, waarop Ged. Staten hem de stem toekennen uitgebracht op A. van der Kruissen, daartoe niet mogen leiden; eindelijk dat hij appellant, Laurentius Toonders, bij de eerste stemming zou verkozen verklaard zijn, indien hem niet ten onrechte waren onthouden de stemmen, uitgebracht op Frans Toonders, Akker-eind, welke stemmen hem toekwamen, daar hij in de wandeling Frans genoemd wordt en de eenige Toonders is die op het akkereind woont;

Overwegende, dat al moge de binnen den termijn van art. 35, derde lid, der gemeentewet gedane uitspraak van Ged. Staten eerst den 25 September, en dus een paar dagen na het verstrijken van dien termijn, te Zeelst ontvangen zijn, die uitspraak daarom niet als ongeldig is te beschouwen;

dat toch op het overschrijden van dien termijn geene nietigheid is bedreigd, en dat ook uit art. 38 der gemeentewet is af te leiden, dat niet bedoeld is, dat die termijn zou zijn een fatale;

dat immers art. 38 wel bepaalt, dat de nieuw inkomende leden hunne betrekking niet aanvaarden alvorens de in art. 35, tweede zinsnede bepaalde tijd verstreken zij, zoodat deze termijn is een

fatale, doch dat art. 38 niet op dezelfde wijze melding maakt van den termijn van art. 35 *derde* lid, maar integendeel bepaalt dat, wanneer de zaak bij Ged. Staten aanhangig is, de nieuw inkomende leden hunne betrekking niet aanvaarden, alvorens hunne toelating door Ged. Staten bevolen zij, zoodat in een geval als dit, waarin Ged. Staten de zaak aan zich getrokken hadden, hunne uitspraak moet worden afgewacht;

dat in verband daarmede de termijn van art. 35, derde lid, veeleer moet beschouwd worden als een voorschrift, strekkende om het geven van beslissingen zooveel mogelijk te bespoedigen, evenals de termijn van art. 201 der gemeentewet, en dat hier aan die bedoeling van het voorschrift is voldaan;

Overwegende, wat betreft den inhoud van de stembriefjes bij de eerste stemming ingeleverd, dat daarvan ook is kennis genomen door de Afdeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur, in eene openbare vergadering, na oproeping van belanghebbenden, en dat bij dit onderzoek is bevonden:

dat de vier van onwaarde verklaarde stembriefjes de volgende namen inhielden:

n°. 1. Toon Janssens, Bert van der Kruissen Hzn., Frans Toonders Akkereind;

n°. 2. Peer van Kemenade, Toon Janssen, Bert van der Kruyssen Hzn.;

n°. 3. Lambertus van der Kruissen op den Heuvel, Peer van Kimenade;

n°. 4. P. van Kemenaar, A. van der Kruissen; en dat, met inbegrip van den inhoud dezer briefjes, waren uitgebracht:

behalve 54 (of wanneer een stem op E. A. Jansen wordt medegerekend, 55) stemmen, die ongetwijfeld voor het aftredende lid A. Janssens bestemd waren, 29 stemmen, die ongetwijfeld voor het aftredende lid Petrus van Kemenade bestemd waren, en 4 stemmen op personen, die ieder slechts ééne stem bekomen hebben, op:

Francis van Kemenade 31 stemmen, F. van Kemenade 5 stemmen, Sis van Kemenade 3 stemmen, Cis van Kemenade 1 stem, F. S. Kemenaren 1 stem, Gijsbertus van der Kruyssen Hzn. 18 stemmen, G. van der Kruyssen, wethouder, 3 stemmen, G. van Kruyssen, Heuvel, 1 stem, G. van der Kruyssen 1 stem, G. van der Kruyssen Hzn. 1 stem, G. van der Kruyssen Hzn. 4 stemmen, Gijsbertus van der Kruyssen 3 stemmen, B. van der Kruyssen 1 stem, Bert van der Kruyssen 1 stem, Bert v. d. Kruissen Hzn. 1 stem, Bert

van der Kruyssen Hzn. 1 stem, Lambertus v. d. Kruissen op den Heuvel 1 stem, A. van der Kruissen 1 stem, C. B. van der Kruissen 1 stem, F. Toonders, Akkereind 3 stemmen, Frans Toonders, Akkereind, 13 stemmen, L. Toonters 1 stem, L. Toonders 8 stemmen, Frans Toonders Hzn. 4 stemmen, F. Toonders Hzn. 1 stem, Laurentius Toonders, Akkereind, 7 stemmen, F. Toonders 1 stem, Franciscus Toonders 3 stemmen;

dat hieruit volgt, dat de vier door het stembureau van onwaarde verklaarde briefjes niet als van onwaarde zijn te beschouwen, daar op alle eene genoezaam duidelijke persoonsaanwijzing voorkomt, ook op het hierboven als n°. 4 vermelde briefje, daar de daarop gestelde naam P. van Kemenaar (niet P. van Keurenaar zoals in het besluit van Ged. Staten vermeld is) duidelijk genoeg aanduidt het aftredende lid P. van Kemenade; dat dus het aantal geldige stemmen is geweest 75 en de volstreckte meerderheid 38;

dat deze volstreckte meerderheid niet is verkregen door den appellant Laurentius Toonders; dat toch volgens de eenstemmige opgave van het gemeentebestuur en van verschillende belanghebbenden er een ander verkiesbaar persoon in de gemeente woont, genaamd Franciscus Toonders; dat tegenover dezen laatste de appellant Laurentius Toonders zich niet onderscheidt door eene hoedanigheid, zooals die van aftredend raadslid, waardoor hij van zelf meer aangewezen zou zijn om in aanmerking te komen;

dat in deze omstandigheden aan den appellant, al moge hij Frans genoemd worden, toch niet kunnen worden toegekend de 4 stemmen uitgebracht op F. Toonders en op Franciscus Toonders, zonder eene der bijvoegsels „Akkereind” of „Hzn.”, welke geacht kunnen worden bepaaldelijk den appellant aan te wijzen, en dat buiten die 4 stemmen er niet meer dan 37 op den naam Toonders zijn uitgebracht;

dat daarentegen de volstreckte meerderheid is verkregen niet alleen door A. Janssens maar ook door Francis van Kemenade, daar aan dezen zonder twijfel ook moeten worden toegekend de stemmen uitgebracht op F., Sis en Cis van Kemenade en hij dus, zelfs al wordt de stem uitgebracht op F. S. Kemenaren niet medegerekend, 40 stemmen heeft bekomen;

dat derhalve — daargelaten of aan Gijsbertus van der Kruyssen ook zouden zijn toe te kennen de 2 stemmen uitgebracht op A. van der Kruyssen en C. B. van der Kruyssen, waardoor ook hij juist

de volstreckte meerderheid zou hebben en er dus in het geheel geene herstemming had moeten gehouden zijn, zooals door Ged. Staten is aangenomen, — in 'elk geval ten onrechte eene herstemming is gehouden over vier personen, daar het zeker is, dat twee personen bij de eerste stemming de volstreckte meerderheid hadden bekommen en er in het geheel slechts drie leden te benoemen waren;

dat, terwijl dus in elk geval geene herstemming had moeten gehouden worden, zooals die heeft plaats gehad, de appelland L. Toonders, die bij de herstemming is verkozen verklaard, ten onrechte door den raad is toegelaten, en hij alzoo ongegrond is in het beroep door hem ingesteld tegen het besluit van Ged. Staten, waarbij o. a. het besluit van den raad tot zijne toelating is vernietigd;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bovenvermeld besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant van 22 September 1887, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 4 Januari 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

6 Januari 1888. BESLUIT, tot bekrachtiging van een reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn en andere rivieren. S. 1.

Wij WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 22sten November 1887, n°. 13, afdeling Waterstaat A, en van Buitenlandsche Zaken, van den 28sten daaraanvolgende, n°. 10350; IIde afdeling;

Gezien de artt. 1 en 32 der herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van den 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Den Raad van State gehoord (advies van 27 December 1887, n°. 10);

Gelet op de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers, van den 30sten December 1887,

lit. A, afdeling Waterstaat A, en van den 4den Januari 1888, n°. 11455, 2de afdeling;

Gezien het door de Centrale commissie voor de Rijnvaart in hare zitting van 3 September 1887 vastgesteld reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1°. dat het bovengenoemd hierbijgevoegde reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn, met ingang van 1 Februari 1888, van kracht zal zijn voor de rivieren: de Rijn (met inbegrip van de Waal en de Lek), de Merwede tot aan den mond der Wollewevershaven te Dordrecht, de Noord en de Nieuwe Maas tot aan den mond der Oude Haven te Rotterdam;

2°. dat op de sub 1°. genoemde rivieren de bij Onze besluiten van 13 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 119) en 30 November 1878 (*Staatsblad* n°. 171) vastgestelde bepalingen tot het voorkomen van aanvaringen op de rivieren, stroomen, kanalen, reeden, havenmonden en zeegaten van het Rijk niet van toepassing zijn.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en aan den Raad van State medegeedeeld.

's Gravenhage, den 6den Januari 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) BASTERT.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) v. KARNEBEEK.

(*Uitgeg.* 11 Jan. 1888.)

REGLEMENT VAN POLITIE voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn.

EERSTE AFDEELING.

BEPALINGEN VOOR DEN GEHEELEN LOOP DER RIVIER.

Algemeene Voorschriften.

Art. I. 1°. De schippers van vaartuigen van allerlei soort, de vlotvoerders, de bezitters van veerponten, molens op vaartuigen, badplaatsen en andere inrichtingen, aan of op den Rijn, en insgelijks zij, die belast zijn met het toezicht op of de opening van schipbruggen, moeten waken dat alle schaden en belemmeringen wederkeerig worden vermeden.

2°. De vlotvoerders zijn gehouden om hun vlot te doen voorafgaan door een schnitje met een waarschuw. Dit schuitje moet ten minste één uur voor het vlot uitvaren en eene vlag voeren, bestaande uit zestien ruiten afwisselend rood en wit, wanneer het vlot door eene stoomboot gesleept wordt en anders afwisselend rood en zwart. De vlotvoerder moet op de vlotverklaring (artikel 25 van de herziene Rijnvaart-akte van 17 October 1868) den naam van den waarschuwvermelden, of dien daarop doen vermelden door de politie van de eerste haven, waar het vlot aankomt.

Indien het vlot door eenige onvoorziene omstandigheid niet kan doorvaren, moet de vlotvoerder terstond een tweeden waarschuwver zenden om de belanghebbenden te verwittigen dat het vlot niet komt. De verplichting om zich van een waarschuwver te doen voorafgaan vervalt:

a. op het riviervak boven Mannheim voor vloten welke tot 30 M. lang, 4.5 M. breed en stevig gebouwd zijn;

b. op de riviervakken beneden Mannheim voor vloten waarvan de verplichte bemanning volgens artikel XXII, 1°. niet meer dan 5 man bedraagt.

De voerders van zoodanige vloten zijn echter gehouden om de boven voorgeschreven vlag op het vlot zelf te plaatsen.

3°. Geen schip mag zoodanig geladen zijn dat zijn diepgang de lijn overschrijdt welke de niterste daarvoor toegelaten grens aanwijst.

De ter aanwijzing van den grootsten toegelaten diepgang dienende krammen moeten door de schippers duidelijk zichtbaar gehouden worden met witte of geele kleur op een donkeren of met zwarte kleur op een lichten grond.

4°. Vaartuigen zonder vast dek, die bij hun grootsten toegelaten diepgang geen scheepsboordhoogte van ten minste 30 cM. boven water hebben, moeten, ook wanneer zij stil liggen, voorzien zijn van een toestel van ten minste 30 cM. hoogte sterke, dichte planken, die aan den golfslag voldoende weerstand biedt.

5°. Op stoom- en zeilschepen moet het materieel met het oog op de veiligheid van het verkeer in den Staat, waar zij te huis behooren, voorgeschreven en in het scheepspatent vermeld, gedurende de vaart steeds volledig en in goeden staat aanwezig zijn.

Is voor een Duitsch schip het scheepspatent in Nederland uitgereikt, dan moet het patent bij het eerste aanleggen op de standplaats eener over-

heid voor het onderzoeken van schepen van den Staat, waar het te huis behoort, aan deze in elk geval echter binnen een jaar na de uitreiking aan eene overheid voor het onderzoeken van schepen, in een Duitschen oeverstaat voorgelegd worden ten einde daarop de vereischte vermelding te stellen.

6°. Op stoombooten van elke grootte moet de naam van de boot of de naam en woonplaats van den eigenaar aan weerszijden op duidelijk zichtbare wijze aangebracht zijn.

Voorschriften bij de vaart in acht te nemen.

IN HET ALGEMEEN.

II. 1°. Geen schip mag bij het vertrek of gedurende de vaart, de koerslijn, die een ander schip of vlot volgt, snijden en dit in zijn vaart belemmeren.

2°. De vaartuigen van allerlei soort, die de koerslijn eener stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen, overdwars kruisen, moeten zich, wanneer die stoomboot de rivier opvaart, minstens eene halve stroombreedte, wanneer zij de rivier afvaart minstens eene volle stroombreedte van haren boegspriet verwijderd houden.

3°. Op plaatsen, waar de rivier sterke bochten vormt en waar geen standplaats van waarschuwvers bestaat, moeten alle stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen, de rechter (stuurboords) zijde van het vaarwater houden, totdat men van het roer de doorvaart in rechte lijn kan doorzien. De afvarende stoombooten moeten bovendien hare vaart verminderen.

4°. Op gedeelten waar vaartuigen aan steigers of kaaien liggen of aan den oever bezig zijn met laden of lossen, mogen stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen in het voorbijgaan of wenden tusschen die vaartuigen en het midden van de rivier met geen grooter kracht varen, dan het goed sturen der boot en hare voortbeweging vereischen. Op dezelfde wijze moeten zij hare vaart verminderen in het voorbijgaan van vaartuigen, die op de rivier liggen voor de uitvoering van verbeteringswerken, peilingen of metingen.

Hetzelfde geldt bij het voorbijvaren langs vloten, die aan den oever gebouwd of gebroken worden, wanneer daarop bij het naderen van eene stoomboot door het zwaaien eener roode vlag, een teeken gegeven wordt.

Liggen zulke vaartuigen achter kribben of in het algemeen zóó, dat zij van de aankomende

stoombooten niet kunnen gezien worden, dan zijn deze slechts dan verplicht met verminderde snelheid te varen, wanneer hiertoe van de vaartuigen bij dag door het uitsteken van eene van verre zichtbare vlag, des nachts door het aanbrengen van eene groene lantaarn, een teeken gegeven is.

Voor de aan een kabel of ketting zonder aanwending van de schroef varende stoombooten geldt deze verplichting alleen bij het varen langs vaartuigen, die ter uitvoering van verbeteringswerken, peilingen of metingen op de rivier liggen.

5°. Gedurende de vaart mogen nimmer meer dan twee schepen nevens elkander gekoppeld zijn.

6°. Behoudens het geval van overmacht is het aan alle vaartuigen verboden om zich dwars over de rivier te laten afdrijven.

7°. De schippers en vlotvoerders zijn verplicht op de door tonnen, bakens of andere teekenen voor de scheepvaart aangeduide riviervakken, wier geringe diepte of breedte of wel tijdelijke verondieping bijzondere voorzichtigheid bij de doorvaart noodig maakt, de aanwijzingen en bevelen, door de beamtenden der rivierpolitie nopens de vaart op deze riviervakken gegeven, op te volgen.

De vaart bij nacht of met te diepgaande vaartuigen kan op deze riviervakken door genoemde politiebeamtenden verboden worden.

Dergelijk verbod wordt door openbare aankondiging tijdig ter kennis van de belanghebbenden bij de scheep- en vlotvaart gebracht.

WANNEER SCHEPEN ELKANDER VOORBIJVAREN.

I. *In verschillende vaarwaters.*

III. Schepen in verschillende vaarwaters, die elkander voorbijgaan in dezelfde of in tegenovergestelde richting, moeten het vaarwater blijven volgen, waarin zij zich bevinden.

II. *In hetzelfde vaarwater.*

A. *Bij voldoende breedte.*

Algemeene bepalingen.

IV. Schepen, die zich in een en hetzelfde vaarwater bevinden, hetzij in dezelfde richting varende of niet, mogen elkander niet voorbijgaan, tenzij, naar den waterstand op dat tijdstip, het vaarwater blijkbaar voldoende is voor eene gelijk-tijdige doorvaart. In dit geval moeten zij zich gedragen naar de volgende voorschriften (Artt. V en VI).

VOORBIJVAREN IN HETZELFDE VAARWATER IN DEZELFDE RICHTING.

V. 1°. Wanneer eene stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen, tot een afstand van 80 M. eene andere stoomboot of een sleepkroepi genaderd is, mag zij niet naderbij komen.

Indien evenwel de schipper der achterste stoomboot wil voorbijvaren, moet hij vijf klokslagen geven, en bij dag eene blauwe vlag, des nachts een helder brandende lantaarn met wit glas ter halver mast doen hijschen, op welk sein bij het voorbijvaren, de voorste stoomboot hare kracht moet verminderen en links (bakboord) uitwijken, de andere daarentegen rechts (stuurboord) uitwijken moet.

De schippers, die gedeelten der rivier beneden het Spijksche veer bevaren, moeten 's nachts de lantaarn niet ter halver mast, maar onder den boegspriet doen ophangen.

2°. Wanneer een schip, voor den wind zeilende, een ander schip, dat insgelijks voor den wind zeilt, bereikt en het voorbij wil varen, moet de schipper van het achterste schip tijdig zijn voornemen te kennen geven, door te praaien, het voorste schip houdt dan onder den wind af, terwijl het achterste schip aan de windzijde voorbijvaart.

VOORBIJVAREN IN HETZELFDE VAARWATER IN TEGENOVERGESTELDE RICHTING.

VI. 1°. Stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen en schepen, voor den wind zeilende, moeten bij het ontmoeten rechts (stuurboord) uitwijken.

2°. Kan een schipper zich door bijzondere omstandigheden niet naar bovenstaanden regel gedragen, dan is hij gehouden de seinen te geven, voorgeschreven bij artikel V; de twee schepen moeten dan links (bakboord) uitwijken.

Bij nacht gelden de voorschriften van artikel XV, 5°.

B. *Bij onvoldoende breedte.*

VII. 1°. Wanneer er te weinig ruimte is om elkander voorbij te varen (art. IV) moet het opwaarts gaande schip, wanneer het te voorzien is dat het in de engte een afwaarts gaand schip zal ontmoeten, beneden de engte ophouden, totdat het andere deze is doorgevaren. Indien een opwaarts gaand schip zich reeds in de engte bevindt moet het afwaarts gaande schip voor deze ophouden en wachten tot dat het eerste er doorgekomen is.

2°. Wanneer eene stoomboot opwaarts gaande zonder eenig vaartuig te slepen het laatste schip van een sleepkonvooi beneden de engte tot op 120 M. heeft ingehaald, mag dit sleepkonvooi de engte niet binnen varen, dan nadat de eerste stoomboot het voorbij is.

3°. Geene stoomboot mag een schip dat haar in de engte voor is, tot meer dan 80 M. naderen.

III. *Bijzondere voorschriften.*

Sleepkonvooiën.

VIII. 1°. Sleepkonvooiën mogen nimmer terzelfder hoogte varen, behalve wanneer zij elkander voorbijgaan.

2°. Alle stoombooten die geen vaartuig slepen, evenals alle schepen die met gunstigen wind varen, moeten het vaarwater aan sleepkonvooiën afstaan als de ruimte het toelaat. Bij gebreke van voldoende ruimte moeten de schippers der sleepbooten en der gesleept wordende schepen, zelfs wanneer hun geen sein gegeven is, uitwijken overeenkomstig de voorschriften van de artt. V en VI.

3°. De schippers van sleepbooten met konvooi moeten hunne vaart verminderen gedurende het voorbijvaren van andere stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen. Insgelijks mogen stoombooten die geen vaartuig slepen, sleebs met verminderde kracht varen zoolang zij sleepkonvooiën voorbij varen.

Schepen langs den oever getrokken.

IX. 1°. Wanneer een schip langs den oever getrokken wordt mag men slechts aan de tegenovergestelde zijde voorbijvaren. De getrokken schepen moeten, op de seinen, voorgeschreven bij artikel V zoo dicht mogelijk hnn oever naderen.

2°. Het voorbijvaren tusschen een schip en den oever, van welken het getrokken wordt is alleen geoorloofd, ingeval van noodzaak, aan eene afwaarts gaande stoomboot, die geen vaartuig sleept, en ook dan slechts, nadat van deze de seinen gegeven zijn, voorgeschreven in art. V en wanneer het getrokken schip zich buiten het gewone vaarwater voor de opvaart bevindt, zoodat het onmogelijk is aan de rivierzijde er om heen te varen.

Op het sein, gegeven door de stoomboot is de schipper van het getrokken schip verplicht de lijn te strijken en moet de stoomboot over deze heendrijven, terwijl zij zoo lang mogelijk de werktuigen doet stoppen.

3°. Bij het jagen der schepen mogen nooit meer dan drie paarden aan hetzelfde sleepstouw gespannen zijn.

Schepen die voor stroom drijven.

X. Elke stoomboot is verplicht uit te wijken voor een schip dat voor stroom drijft zonder hulp van zeilen. Bij gebreke van voldoende ruimte is het voor stroom drijvend schip op de seinen, gegeven overeenkomstig artikel V verplicht met behulp van riemen en ankers zooveel mogelijk uit te wijken.

Laveerende schepen.

XI. Schepen, die laveeren, mogen niet doorvaren tusschen eene stoomboot met of zonder gesleept wordende vaartuigen en den oever, welken die stoomboot houdt. Die schepen zijn dus verplicht te wenden vóór dat zij de koerslijn der naderende stoomboot kruisen.

Vaartuigen van een ladingsvermogen van minder dan 600 centenaar (30,000 K. G.) en diep geladen vaartuigen.

XII. 1°. De schippers van vaartuigen van alle soort, welker ladingsvermogen minder dan 600 centenaar (30,000 K.G.) bedraagt, mogen varende stoombooten of sleepkonvooiën niet nabij komen en moeten zich buiten den daardoor veroorzaakten golfslag houden, totdat deze genoeg verminderd is om de slinging niet gevaarlijk meer te doen zijn.

2°. Indien niettemin zulk een vaartuig een stoomboot of sleep trein zoo nabij komt, dat het oogenschijnlijk gevaar loopt, dan mag de schipper van de stoomboot met geen grootere kracht varen dan voor hare vaart en voor het goed sturen noodig is en moet hij, zoo noodig stoppen, indien hij dit zonder gevaar voor zijne boot en de gesleept wordende vaartuigen kan doen.

3°. In de nabijheid van varende, diep geladen vaartuigen van een ladingsvermogen van 600 centenaar (30,000 K.G.) of meer, moeten stoomschepen met of zonder gesleept wordende vaartuigen steeds met verminderde kracht varen.

De aan een kabel of ketting zonder aanwending van de schroef varende stoombooten zijn aan deze verplichting niet onderworpen.

Doorvaart van schepen en vloten bij bruggen en veerponten.

XIII. 1°. Ieder schipper en ieder vlotvoerder is verplicht zich te onderwerpen aan de bijzondere maatregelen, voorgeschreven ten opzichte van de bruggen en de veerponten.

2°. De schippers van gierponten en van veerponten, die zich bewegen langs een dwars door

den Rijn gelegden kabel, zijn verplicht voor varende schepen en vlotten uit te wijken, en zulks in het algemeen naar de zijde tegenovergesteld aan het vaarwater dat door deze gevolgd wordt.

Voor stoombooten, die geen vaartuig slepen, moeten daarentegen de bovengenoemde ponten uitwijken, naar den oever waar de ponten hare voor den nacht bepaald aangewezen ligplaats hebben.

3°. De schippers van ponten bij 2° genoemd zijn verplicht voor de schepen en vlotten, die boven of beneden de gezegde ponten van den wal afsteken, nittewijken en wel voor de stoombooten met of zonder geleept wordende vaartuigen na de seinen, voorgeschreven bij art. V en voor de andere vaartuigen en vlotten, nadat deze door den roeper gepraaid of eene roode vlag geheschen hebben.

4°. De stoombooten met of zonder geleept wordende vaartuigen mogen de doorvaartopeningen der schipbruggen slechts met verminderde kracht doorgaan, tenzij de volle kracht noodig is voor de goede besturing der boot.

De aan een kabel of ketting zonder aanwending van de schroef varende stoombooten zijn aan deze verplichting niet onderworpen.

Bij het voorbijvaren van veerponten die zich langs een dwars door den Rijn gelegden kabel bewegen, moet de kracht der werktuigen zoodanig worden verminderd dat die ponten niet in gevaarlijke schommelingen geraten.

5°. Des nachts maken de schippers van stoombooten door een kanonschot hun voornemen om door eene schipbrug of langs een der bij 2° genoemde ponten te varen, kenbaar en stoppen zij tot dat de seinlantaars op de brug geheschen zijn. In plaats van het schot kan een ander sein worden voorgeschreven wanneer het bevoegde gezag het voornemen van den schipper eener stoomboot om door een schipbrug te varen, bij die brug door middel van electro-magnetische seintoestellen doet aanmelden.

Het stoppen van stoombooten voor het vervoer van reizigers.

XIV. 1°. Elke stoomboot voor reizigers die aan eene landingsplaats wil aanleggen, is verplicht de klok te luiden. Als het oponthoud moet plaats hebben op een station dat door schuiten bediend wordt, geeft zij daartoe het sein door bij dag eene witte vlag en des nachts een helder brandende lantaarn met wit glas te hijschen. Dezelfde seinen worden gebruikt door de schuitenvoerders die de stoomboot willen aandoen.

2°. Bij het naderen eener schuit moet de stoomboot in tijds stoppen en mag men de werktuigen niet weder aanzetten voor dat de schuit geheel buiten gevaar is.

De schuitenvoerder moet tijdig aankomen, zijne schuit evenwijdig houden met den koers, welken de stoomboot volgt, en de laatste niet eer aandoen dan nadat hare werktuigen tot stilstand zijn gebracht.

3°. Zij die zich in de schuit bevinden, moeten dadelijk gehoorzamen aan het verzoek van den schipper om te gaan zitten.

4°. De schuit moet bestuurd worden door twee kloeke varensgezellen, bedreven in hun vak en als matig bekend. Zij moet in een goeuden staat zijn en voorzien zijn van al het noodige tuig en van de aanwijzing van haren grootsten geoorloofden diepgang.

5°. Het plaatselijk bestuur ziet toe op de stipte uitvoering der voorschriften bij 4°. gegeven, treft naar omstandigheden dadelijk de noodige voorzieningen en geeft daarvan kennis aan het bestuur der stoombooten.

6°. Geen ander dan de daartoe bepaald aangewezen schuitenvoerders mag reizigers of goederen aan boord der stoombooten brengen of ze van daar afhalen.

7°. Bij gelijktijdige aankomst aan eene landingsplaats van twee stoombooten in tegenovergestelde richting mag de schipper der opwaarts varende boot de andere in het wenden niet hinderen en moet hij haar laten voorgaan.

Indien twee stoombooten in dezelfde richting varende aan dezelfde landingsplaats willen aanleggen, gaat de eerste voor en mag zij bij dat aanleggen niet door de andere worden belemmerd.

Voorschriften voor de vaart bij nacht en bij mistig weder.

XV. 1°. Op het gedeelte der rivier boven het Spijske veer moet elke stoomboot, die bij nacht vaart, dat is tusschen zonsondergang en zonsopgang, voorzien zijn van twee boven elkander hangende helder brandende lantaarns, bevestigd aan den top van den mast of als er geen mast is boven aan den schoorsteen en bij het afwaarts varen bovendien van eene derde lantaarn onder den boegspriet. De aan een kabel of ketting varende stoombooten moeten aan den top van den mast of boven aan den schoorsteen in plaats van twee, drie lantaarns voeren. Voor de stoombooten die geen vaartuig slepen, moeten de aan den top

van den mast of boven aan den schoorsteen bevestigde lantaarns wit, voor de stoombooten die vaartuigen slepen, moeten zij rood zijn.

De lantaarns onder den boegspriet moeten een wit licht vertoonen. Die gesleept wordende vaartuigen even als alle schepen die zonder stoom varen, moeten van eene aan den top van den mast of ten minste 6 M. boven het scheepsboord aan een stok hangende witte lantaarn, de afwaarts gaande bovendien nog van een dergelijke lantaarn onder den boegspriet voorzien zijn.

Schuiten die gedurende den nacht varen, moeten voorzien zijn van een helder brandende lantaarn van wit glas, ten minste op manshoogte boven boord aangebracht.

2°. Op het gedeelte der rivier beneden het Spijksche veer moeten de stoombooten die tusschen zonsoudergang en zonsopgang varen, voorzien zijn van twee helder brandende lantaarns, een van rood glas aan den bezaansmast of wanneer deze niet aanwezig is aan den vlaggestok op het achterschip of ook bij gemis daarvan op eene andere plaats op het achterschip, de andere van groen glas aan den fokkemast en beide op eene voldoende hoogte gesteld om op een geschikten afstand te kunnen waargenomen worden.

Alle zeilschepen die gedurende dien tijd het bovengenoemde gedeelte der rivier bevaren, zijn verplicht bij het naderen van een stoom- of zeilschip en hetzij ze al of niet in dezelfde richting varen als dit laatste eene helder brandende lantaarn van wit glas te voeren, hoog genoeg om het naderend of genaderd wordende vaartuig de gelegenheid te geven om zich tijdig voor alle gevaar van aandrijving te hoeden.

Gesleept wordende vaartuigen behoeven slechts één helder brandende lantaarn van wit glas te voeren, die aan den top van den grooten mast of bij gemis daarvan op andere wijze hoog genoeg bevestigd moet zijn, om van alle zijden goed gezien te kunnen worden.

3°. Sleepkonvoeien mogen bij nacht niet varen, dan wanneer de hemel door sterren of maanlicht verlicht is. Zoodra de lucht betreft moeten de vaartuigen hunne vaart staken en op de eerste geschikte plaats aanleggen.

4°. Bij mistig weder mogen alle stoombooten, met of zonder gesleept wordende vaartuigen, slechts met halve kracht varen en moeten de schippers onafgebroken de scheepsklok doen kleppen, terwijl schippers van zeilschepen onafgebroken met den roep moeten waarschuwen.

Wanneer de mist zoo zwaar wordt dat geen der beide oevers meer kan worden gezien, zijn de varende schepen verplicht op de eerste geschikte plaats te gaan vastliggen; van dezen maatregel zijn nitgezonderd de veerponten door stoom gedreven.

5°. Wanneer schepen elkander des nachts in hetzelfde vaarwater (Artikel IV) tegenkomen, moet bij het voorbijvaren steeds rechts nitgeweken worden (Artikel VI, 1°). Wordt echter de schipper van eene opwaarts varende stoomboot met gesleept wordende vaartuigen door bijzondere omstandigheden verhinderd dit voorschrift na te komen, dan moet hij vijf klokslagen doen hooren, en aan stuurboordzijde met een helder brandende lantaarn van wit glas doen zwaaien, waarop beide vaartuigen links moeten nitwijken.

6°. Vloten mogen hunne ligplaats niet vroeger verlaten dan één uur voor zonsopgang. Zij mogen hunne reis niet later voortzetten dan één uur na zonsoudergang, ten ware zij door onvoorziene omstandigheden verhinderd worden om vóór dat tijdstip de aanlegplaats te bereiken.

In dergelijk geval moeten na het vallen van den avond aan de zijde van het vaarwater twee helder brandende lantaarns van wit glas naast elkander op het voorste gedeelte en twee zulke lantaarns op het achterste gedeelte van het vlot geplaatst worden ter hoogte van minstens 4 M. en naast elkander.

Bij mist, sneeuwjacht, storm, drijfs en ijsgang mogen vloten niet varen. Worden zij onderweg door dergelijk weder overvallen, dan moeten zij op de eerste bereikbare aanlegplaats gaan liggen.

Voorschriften bij hoogen waterstand.

XVI. 1°. Op het gedeelte der rivier beneden Maxau dient de verhouding van den waterstand tot de merken I, II en III aan de aanlegplaatsen te Maxau, Spiers, Ludwigshafen, Mannheim, Mainz, Biebrich, Coblentz, Keulen, Dusseldorp, Ruhrort, Wezel, Emmerik, Nijmegen, Arnhem, Vreeswijk, Tiel en Bommel tot maatstaf voor de stoombooten gedurende de vaart van een dezer plaatsen tot de volgende naar de onderstaande voorschriften:

a. Bij een waterstand die merk I bereikt of te boven gaat, moeten de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen bij de afvaart het midden der rivier houden en bij de opvaart ten minste 80 M. van den gewonen oever verwijderd blijven. Wanneer het gedurende de vaart of om te landen noodig wordt den oever nader bij te komen, moet de snelheid verminderd worden. De

aan een kabel of ketting zonder aanwending van de schroef varende stoombooten zijn aan deze verplichting niet onderworpen.

b. Bij een waterstand die merk II bereikt of te boven gaat, mogen de stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen des nachts in 't geheel niet, bij dag echter voorzover zij zich niet zonder aanwending der schroef langs een kabel of een ketting voortbewegen, alleen in het midden der rivier varen met beperking als zij stroomafwaarts gaan, van hare kracht tot hetgeen de goede besturing eischt. Zij mogen de stations naderen wanneer de dienst het vereischt en daarbij aanleggen, mits zij hare beweegkracht verminderen.

c. Bij een waterstand die merk III bereikt of te boven gaat, is de stoomvaart verboden behalve om van den eenen oever naar den anderen te gaan.

2°. Op het gedeelte der rivier boven Maxau is de stoomvaart verboden, bij een waterstand van meer dan 5.50 M. boven het nulpunt van de peilschaal te Straatsburg.

3°. Vloten mogen niet vertrekken, wanneer de waterstand van den Rijn aan de naastbij gelegen peilschaal bij wassend water reeds de hierna te melden hoogten bereikt heeft en bij vallend water nog niet tot die hoogten gedaald is en wel aan de peilschaal te:

	<i>bij wassend vallend</i>	
	<i>water.</i>	<i>water.</i>
Hnningen.	3.9 M.	4.2 M.
Breisach (linkeroever)	3.4 "	3.7 "
Schönau	3.8 "	4.1 "
Gerstheim.	3.7 "	4.0 "
Straatsburg	4.5 "	4.8 "
Selz.	4.8 "	5.1 "
Maxau-Maximiliansau	5.3 "	5.6 "
Spiers	5.5 "	5.8 "
Mannheim-Ludwigshaven . . .	5.5 "	5.8 "
Mainz	3.0 "	3.2 "
Rüdesheim.	3.6 "	3.9 "
Coblenz	4.1 "	4.4 "
Kenlen.	4.4 "	4.7 "
Dusseldorf.	4.4 "	4.7 "
Ruhrort	4.6 "	5.1 "
Wezel	4.1 "	4.7 "
Emmerik	4.4 "	5.0 "
Nijmegen (plaatselijke peilschaal).	4.5 "	5.0 "
Arnhem (idem)	3.5 "	4.0 "

Wanneer op een der genoemde plaatsen de waterstand zoodanig is dat de vloten niet mogen vertrekken, moeten de vloten die daar aankomen op de naaste geschikte aanlegplaats stilhouden.

Voorschriften bij lagen waterland.

XVII. Zoodra de waterstand op het vak beneden St. Goar gedaald is tot 1.3 M. aan de peilschaal te Kenlen, en op het vak boven St. Goar tot 1 M. aan de peilschaal te Mainz, moeten de vaartuigen door stoombooten gesleept, voortdurend op eene rij achter elkander gehouden worden.

GEDurende den nacht is het slepen door stoombooten bij deze waterstanden geheel verboden.

Voorschriften in geval van vastvaren en zinken.

XVIII. 1°. De schipper van een vaartuig of de voerder van een vlot, dat aan den grond zit of gezonken is moet op eene geschikte plaats aan den Rijn een wachter of waarschuwer stellen, die in last heeft om de andere schippers en vlotvoorders te praaen en hen bekend te maken met den aard en de plaats van het ongeval.

Deze wachter moet geplaatst worden op minstens een uur gaans boven de plaats van het ongeval. Zoodanige wachter wordt ook geplaatst aan de uitmondingen van de bevaarbare nevenrivieren, die zich binnen gelijken afstand van die plaats bevinden.

Gezegde waarschuwers moeten op hun post blijven totdat zij bericht hebben gekregen, dat het vaartuig of vlot weder drijvende gemaakt is of totdat het bericht dat onmiddellijk aan de politie moet worden gegeven, door eene bekendmaking dienovereenkomstig gevolgd is.

2°. Wanneer stoombooten met of zonder gesleept wordende vaartuigen bij de opvaart gekomen zijn aan de plaats waar een schip of vlot aan den grond zit of gezonken is, moeten zij hare kracht verminderen tot op hetgeen hare vaart en hare goede besturing vereischen. Bij de afvaart moeten zij zoolang mogelijk met stilstaande werktuigen voorbij drijven.

3°. Ieder schipper van een vaartuig en ieder voerder van een vlot dat aan den grond zit of gezonken is, moet 's nachts de ligging daarvan aantoonen door eene helder brandende lantaarn van wit glas en zorg dragen dat het licht in dien toestand onderhouden worde van zonsopgang tot zonsopgang.

De hoogte en plaatsing der lantaarn moeten zoodanig zijn dat men haar duidelijk uit alle richtingen kan waarnemen. In het geval dat vaartuigen of vloten zich geheel onder water bevinden, moet de schipper of vlotvoerder ook bij dag een schuit of drijvend baken met een witte vlag daarboven plaatsen en houden.

4°. De schipper of vlotvoerder is daarenboven verplicht onmiddellijk kennis te geven aan het bestuur der meest nabij gelegen plaats, dat en waar een vaartuig of vlot op het droge zit of gezonken is.

Ten gevolge dezer kennisgeving of wanneer zij van het ongeval langs eenen anderen weg mocht kennis dragen, moet de plaatselijke politie maatregelen nemen om, indien dit niet reeds is geschied, het beletsel te doen aanduiden op de wijze, voorgeschreven onder 3°. ten koste van den schipper van het vaartuig of van den voerder van het vlot.

5°. Wanneer een vaartuig of vlot, dat op het drooge zit of gezonken is, belemmering of gevaar voor de scheepvaart oplevert, moet de schipper, vlotvoerder of eigenaar onmiddellijk de noodige maatregelen nemen om het weder vlot te maken of uit het water op te halen.

6°. De bepalingen van 1°. tot 5°. moeten insgelijks in acht worden genomen, wanneer werken op de rivier (badinrichtingen, molens enz.) gezonken zijn. De bezitters van deze zijn onderworpen aan dezelfde bepalingen als de schippers en de vlotvoerders.

Voorschriften, in acht te nemen bij het stilliggen.

XIX. 1°. Wanneer vaartuigen, vloten, baggermachines of soortgelijke werktuigen buiten de havens stil of voor anker liggen, moeten zij beoorlijkt vastgemeerd en te allen tijde zoodanig geplaatst zijn, dat de weg voor de scheepvaart geopend blijft en dat zij geen gevaar loopen van door den golfslag tegen den wal gestooten of anderzins beschadigd te worden. Op de vloten moet bovendien bij dag en bij nacht steeds een voldoende getal wakers aanwezig zijn, eveneens op schepen, baggermolens en dergelijke werktuigen, wanneer zij in het vaarwater of in de nabijheid daarvan stilliggen op plaatsen, die in den regel niet als ligplaats gebezigd worden.

Wanneer ankers worden uitgeworpen in het vaarwater of in de nabijheid daarvan, dan moet de plaats door drijftonnen worden aangewezen. Deze tonnen moeten bij baggermolens en dergelijke toestellen, alle, bij andere vaartuigen en vloten slechts voor zoover zij de plaatsen van zijankers aanwijzen, van zonsondergang tot zonsopgang van een helder brandende lantaarn van wit glas voorzien zijn.

2°. Buiten de havens mogen in het algemeen niet meer dan drie schepen in de richting der breedte van de rivier, naast elkander liggen.

Waar de gesteldheid van het vaarwater niet toelaat dat de stoombooten op een afstand van meer dan 40 M. van den wal blijven, mag slechts eene enkele rij schepen langs den oever liggen.

De schepen en vloten mogen zich niet ophouden of stil liggen in de engten der rivier, noch in de mondingen van de bevaarbare nevenrivieren of van de kanalen die met den Rijn in verbinding staan, noch in het vaarwater van gierponten, of van ponten die zich bewegen langs een dwars door den Rijn gelegden kabel, noch in het vaarwater dat de stoombooten volgen om tot de landingplaats te komen of deze te verlaten, noch in het vaarwater om de schipbruggen door te varen. Het is hun insgelijks verboden boven of beneden de landingsplaatsen stil te liggen, zoodat zij geheel of gedeeltelijk voorbij deze uitsteken.

Schepen en vloten, welke aan de door borden aangeduide aanlegplaatsen van schuitenveren aanleggen, moeten zoover van den oever verwijderd blijven, dat de veerschuiten ongehinderd kunnen af- en aanvaren.

3°. Bij het voorbijvaren van schepen die van den wal worden getrokken, moeten de schepen, die aan den oever liggen, den mast strijken of zich ver genoeg van den wal verwijderen om de treklijn onder zich te kunnen doen doorgaan. De bemanning van het stilliggend schip moet behulpzaam zijn bij het op deze wijze voorbijgaan van de lijn.

De vloten die langs de jaagpaden liggen, moeten voorzien zijn van volledige leiders of sleepleuningen voor de treklijnen.

Wanneer zij niet varen, mogen zij niet meer dan 80 M. in de rivier uitsteken. De vlotvoerders moeten de bindbalken geheel gelijk met de breedte van het vlot doen afsnijden, en de ankers zoodanig uitwerpen dat daardoor de scheepvaart niet belemmerd wordt.

De bemanning van de vloten is verplicht om met de jaaglijn de schepen te trekken, die anders niet in staat zouden zijn om de vloten voorbij te varen.

4°. Wanneer schepen of vloten voor anker zijn gegaan op plaatsen die daartoe in den regel niet gebruikt worden of in het algemeen buiten de havens in het vaarwater of in zijne nabijheid stil liggen, moeten bij mistig weder de stoombooten ten minste elke vijf minuten de klok luiden en alle andere schepen en vloten even dikwijls met den roeper seinen.

5°. Alle schepen, vloten en andere inrichtingen (badplaatsen, molens enz.) buiten de havens in

open water gelegen, moeten 's nachts verlicht zijn door lantaarns, van zonsondergang tot zonsopgang. Op de schepen moet een helder brandende lantaarn van wit glas ten minste 4 M. boven het scheepsboord zoodanig aangebracht zijn, dat zij aan de zijde van het vaarwater hangt en voortdurend zichtbaar is, zoowel bij het op- als bij het afvaren.

Gelijke wijze van verlichting is voorgeschreven voor de molens op den Rijn of andere inrichtingen op de rivier. De molens moeten hunne lichten ten minste 4 M. bovendeks hebben. Op de vlotten moeten aan elk der hoeken aan de zijde van het vaarwater, twee lantaarns naast elkander gehangen worden, hoog genoeg om van verre te worden gezien.

Op de schepen, die buskruit of ongezuiverde petroleum geladen hebben en waarop om die reden geen licht mag worden ontstoken, moet des nachts onafgebroken een waker zijn om de naderende schepen door tijdig praaieren met den roeper te waarschuwen.

6°. De bepalingen van dit artikel betreffende de vlotvaart, gelden mede voor de vlotten, die n aanbouw zijn.

7°. Wanneer baggerwerktuigen of soortgelijke toestellen aan het werk zijn op een gedeelte van de rivier, waar zij door de aankomende schepen niet tijdig gezien kunnen worden, moeten zij vóór en achter hunne ligplaats eene roode ton leggen. Deze bakens moeten op zoodanigen afstand gelegd worden, dat de schepen tijdig hunnen koers kunnen nemen door een vaarwater dat door het werktuig niet versperd is. Liggen zulke werktuigen of toestellen in het vaarwater, dan moeten zij aan den kant, langs welken schepen en vlotten het best kunnen voorbij varen, eene roode en witte vlag uitsteken.

Bepalingen betreffende de veeren en andere inrichtingen.

XX. 1°. De gierponten en hare schuitjes, zoodmede de veerponten die zich bewegen langs een dwars door den Rijn gelegden kabel, moeten des nachts zóó liggen, dat het vaarwater vrij blijft.

2°. De onder 1°. genoemde vaartuigen moeten des nachts door den beheerder van het veer op eene hoogte van ten minste 8 M. en op het gedeelte der rivier beneden het Spijksche veer van ten minste 6 M. boven water van eene lantaarn met groen glas en 1 M. loodrecht daaronder van eene tweede lantaarn met wit glas voorzien worden. Bij gierponten moet het bovenste

schuitje en wanneer in plaats van schnitjes boeien gebezigd worden, de bovenste boven water uitstekende boei van eene lantaarn met wit glas voorzien zijn, welke bij schuitjes ten minste 3 M. boven water moet hangen. Deze lantaarns moeten den ganschen nacht helder brandende en zichtbaar worden gehouden.

3°. Op de vaste bruggen moet het middelpunt der openingen, bestemd voor de doorvaart van stroomopwaarts en afwaarts gaande vaartuigen, insgelijks door helder brandende lantaarns met rood glas verlicht worden.

4°. Wanneer de gewone plaats voor het nachtverblijf der ponten onder 1°. genoemd, ten gevolge van buitengewone omstandigheden veranderd is, moet de pont bij het naderen van een vaartuig ten spoedigste verwijderd worden, ten einde het vaarwater vrij te laten. De stoombooten moeten door luiden met de klok, andere vaartuigen door praaieren met den roeper het verlangen daartoe te kennen geven en hunne vaart verminderen tot dat het vaarwater weder vrij geworden is.

5°. De bad- en andere inrichtingen, die aan den jaagvoer liggen en het optrekken belemmeren, moeten door de zorg des beheerders voorzien zijn van leiders of sleepleuningen voor de treklijnen.

6°. Het is verboden op het jaagpad inrichtingen te plaatsen of voorwerpen neêr te leggen, die het trekken der schepen kunnen belemmeren.

Bepalingen betreffende de vlotten.

Aanduiding en beperking van de breedte en lengte der vlotten.

XXI. Ieder vlot moet op het midden der lengte en ten minste 3 M. boven de oppervlakte twee aan de lengte-as evenwijdige boven elkander vast aangebrachte witte borden voeren, waarvan op het bovenste in rood de eerste letters der voornamen, den 'geslachtsnaam en de woonplaats van den ondernemer van het vervoer en op het onderste in zwart dezelfde opgaven betrekkelijk den vlotvoerder alles in latijnsche letters van ten minste 30 cM. hoogte en 5 cM. breedte moeten zijn vermeld en wel op de beide vlakken der borden.

De breedte van de vlotten, die den Rijn bevaren, mag niet te boven gaan op het riviervak:

van Bazel tot Kehl	6 M.
van Kehl tot Steinmauern	17 "
van Steinmauern tot Germersheim	27 "
van Germersheim tot Mannheim	36 "
van Mannheim tot Coblenz	63 "
beneden Coblenz	72 "

Bovendien mag de lengte der vlotten niet te boven gaan voor het riviervak:

van Bazel tot Kehl. 27 M.
van Kehl tot Steinmauern 90 "

Aan de zijkanen van de vlotten mogen geen deelen van het vlot of andere voor de schepen, bruggen enz. hinderlijke voorwerpen uitsteken.

Bemannig, uitrusting en bepaling van het gewicht der vlotten.

XXII. 1°. Elk vlot moet ten minste eene bemanning hebben van een man voor elke 25 M³. hard hout en eveneens van een man voor elke 50 M³. zacht-hout.

Als hard hout wordt hierbij beschouwd eiken-, beuken-, olmen-, essen-, kersen-, peren-, appel- kornoeljhout; als zacht daarentegen, popel-, elzen-, dennen-, sparron-, pijnboomen- en lorkenhout, alsmede andere harsachtige houtsoorten.

2°. Beneden Wezel mag de hierboven onder 1°. bepaalde verplichte bemanning met een derde worden verminderd.

3°. Voor vlotten, die door stoombooten gesleept worden, zijn boven Bingen en van Coblenz tot Wezel, twee derden, beneden Wezel een derde der onder 1°. genoemde verplichte bemanning voldoende, mits het vlot aan de voorzijde van eene doelmatige stuurinrichting voorzien zij en de sleepboot de volgende kracht bezitte:

a. bij vlotten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. niet meer dan 50 man bedraagt, ten minste 25 werkelijke paardenkrachten;

b. bij vlotten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 50 tot en met 80 man bedraagt, ten minste 35 werkelijke paardenkrachten;

c. bij vlotten, van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 80 man bedraagt, ten minste 45 werkelijke paardenkrachten.

4°. Geen vlot mag eene bemanning van minder dan 3 man hebben, den vlotvoerder inbegrepen.

5°. Vlotten van welke de verplichte bemanning volgens 1°. meer dan 4 man bedraagt, moeten voorzicu zijn van het materieel vermeld in de bijlage.

6°. Ter bepaling van het in de vlotverklaring op te geven gewicht der vlotten, wordt de kubieke meter hard hout tegen 15 centenaar (750 K.G.) en de kubieke meter zacht hout tegen 11 centenaar (550 K.G.) berekend.

Onderzoek der vlotten.

XXIII. Alle vlotten bij art. XXII bedoeld, moeten vóór hun vertrek en de op een der nevenrivieren gebouwde vóór dat zij de reis op den Rijn voortzetten, aan een onderzoek worden onderworpen. Dit onderzoek loopt over de samenstelling van de vlotten, hunne hechtheid en de aanwezigheid van de voorgeschreven bemanning en van het materieel overeenkomstig den inhoud der bijlage dezes.

Het onderzoek geschiedt door bevoegde ambtenaren of door deskundigen, die daarvoor beëdigd zijn.

De vlotvoerder moet vóór het vertrek van het vlot het onderzoek aanvragen bij de overheid, die daarmede belast is. Deze zorgt dat het onderzoek zoo spoedig mogelijk en in elk geval binnen vier en twintig uren na ontvangst der aanvraag geschiedt.

De plaatsen waar het onderzoek kan geschieden, de personen die daarmede zijn belast en de overheid, bij wie het moet worden aangevraagd, worden openlijk bekend gemaakt.

XXIV. Leidt het onderzoek tot geenerlei aanmerking, dan vermelden de daarmede belaste personen zulks op de vlotverklaring, die de vlotvoerder moet medevoeren (art. 25 der herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868). De vlotvoerders, op wier vlotverklaring zoodanige vermelding ontbreekt, mogen niet vertrekken.

XXV. De bepalingen van de artikelen XXIII en XXIV zijn mede van toepassing voor het geval dat een vlot gedurende de reis:

a. zoodanig vergroot wordt, dat overeenkomstig den inhoud van de bijlage dezes vermeerdering van materieel vereischt wordt;

b. verkleind wordt en de vlotvoerder dientengevolge vermindering wil brengen in zijn uitrustingsmaterieel.

Geschieden die veranderingen op eene plaats waar het vlot niet kan worden onderzocht, dan moet de vlotvoerder het onderzoek dadelijk aanvragen bij zijne aankomst op de naaste plaats waar eene daartoe bevoegde overheid aanwezig is.

Bevoegdheid der overheid en der ambtenaren.

XXVI. De havenpolitie en alle ambtenaren, belast met het politietoezicht over de rivier zijn bevoegd om te onderzoeken of de bemanning en het materieel, bij artikel XXII voorgeschreven, op het vlot aanwezig zijn en om, indien dit niet

het geval is, te bevelen dat het vlot op de naaste aanlegplaats zal stilstaan.

De reis wordt alsdan niet voortgezet dan nadat de bemanning of het materieel zijn aangevuld.

XXVII. Voor het onderzoek, voorgeschreven bij de artikelen XXIII en XXV of voor dat, voorzien bij art. XXVI, kan geenerlei recht geheven worden.

TWEDE AFDEELING.

BIJZONDERE BEPALINGEN VOOR ENKELE VAKKEN DER RIVIER.

Posten van waarschuwers.

XXVIII. Voor de veiligheid der scheepvaart worden op het gedeelte der rivier van Bingen tot beneden Bonn posten van waarschuwers gevestigd op de volgende plaatsen:

- 1°. In het Bingerloch op den Muizentoren;
- 2°. Aan de Wirbellay;
- 3°. Bij Oberwesel op den Ossentoren;
- 4°. Tegenover den Kammereck op den rechteroever;

5°. Boven St. Goar aan de Bank;

6°. Voor den Engersgrund bij St. Sebastian Engers, bij een waterstand beneden 3.2 M. aan de peilschaal te Coblenz;

7°. Voor de Rheindorferkehle boven de vroegere uitmonding der Sieg, bij een waterstand beneden 3.5 M. aan de peilschaal te Bonn.

De posten op die plaatsen zijn verplicht het naderen van alle stroomafwaarts gaande vaartuigen te seinen door het hijschen van vlaggen naar de volgende onderscheidingen en wel:

- a. eene roode vlag als een schip nadert;
- b. eene witte vlag als een sleepkonvooi nadert;
- c. eene roode en eene witte vlag als een vlot nadert.

Elk dezer seinen dient tevens om aan te toonen dat de afvaart vrij is, terwijl het niet geven van een sein aantoonde dat de toegang voor de opvaart vrij is.

Voor het vertrek van een schip van Bingen stroomafwaarts moet de schipper tien minuten te voren van zijn voornemen kennis geven aan de waarschuwers van den post op den Muizentoren, door eene witte vlag ter halve mast te hijschen.

Hij mag niet afvaren dan na het vereischte seinteeken van den Muizentoren te hebben ontvangen.

Behalve deze vaste posten is er voor den stoomsleepdienst stroomopwaarts een afzonderlijke waar-

schuwer tusschen St. Goar en Kammereck. Hij gaat voor het sleepkonvooi uit, en geeft, wanneer vaartuigen afwaarts komen, aan den bestuurder van dat konvooi het noodige sein met eene roode vlag.

Bijzondere openbaar gemaakte tarieven bepalen de rechten, welke de schippers moeten betalen voor den dienst der waarschuwers.

Voor het vak tusschen Bingen en St. Goar.

XXIX. 1°. Op het vak der rivier tusschen Bingen en St. Goar is het nooit geoorloofd een vaartuig aan de raderkast eener stoomboot te meeren, behalve wanneer beschadigde vaartuigen niet anders kunnen vervoerd worden.

2°. Eene stoomboot die stroomopwaarts vaart, mag op het vak der rivier, aangewezen onder 1°, niet meer dan drie vaartuigen slepen, die in eene rij achter elkander moeten gehouden worden en eene die stroomafwaarts gaat, niet meer dan vier, twee aan twee samengekoppeld.

Voor het vak boven Mannheim.

XXX. a. Betreffende de posten van waarschuwers der vlotten.

Op het gedeelte van den Rijn tusschen Kehl en Steinmauern behoeven de vlotten geen waarschuwingsboot vooruit te zenden, wanneer zij tot waarschuwing der vlotten gebruik maken van de aldaar langs den Rijn aangebrachte electro-magnetische seinrichting.

Zoodra de aanstaande komst van een vlot aan een der schipbruggen bij Freistett-Offendorf, Greffern-Drüsenheim of Plittersdorf-Selz door den telegraaf is aangekondigd, wordt op die brug nabij den rechteroever de in artikel I, 2°, voorgeschreven waarschuwingsvlag geheschen en eerst wanneer het vlot door de brug gevaren is, weder ingehaald.

Onder gelijk voorbehoud kan bij uitbreiding der bovengenoemde seinrichting beneden Plittersdorf, ook hier het waarschuwen der vlotten langs telegraphischen weg geschieden.

Wanneer vlotvoerders geen gebruik van de telegraaf willen maken of wel bij storing in de geleiding, moet het waarschuwen op de in art. I, 2°, bepaalde wijze geschieden. Echter mogen de vlotvoerders zich daarvoor, in plaats van eene schuit, van een drijvend raam van rondhout of planken bedienen.

b. Betreffende de bemanning, de uitrusting en het onderzoek der vlotten.

De bepalingen in de artt. XXII tot XXV zijn

niet van toepassing op de uitoefening van de vlotvaart boven Mannheim. Wanneer vlotten van dit riviervak Mannheim voorbijvaren, wordt deze plaats voor de toepassing van genoemde bepalingen als pnt van afvaart beschouwd.

Daarentegen moeten:

1°. Op het riviervak van Kehl tot Steinmauern op vlotten die hoogstens 12 koppen bemanning hebben, één kabel, op grootere vlotten twee kabels elke van minstens 40 M. lengte, op het riviervak van Steinmauern tot Mannheim op ieder vlot een groote kabel van 160 tot 180 M. lengte en een hulpkabel van 15 tot 20 M. lengte aanwezig zijn.

2°. Op het riviervak tusschen Kehl en Steinmauern alle vlotten bemand zijn met minstens een man per 15 M³. inhoud der aaneengekoppelde houtmassa.

3°. Op het riviervak van Steinmauern tot Germersheim moet de bemanning der vlotten bestaan uit:

A. Bij vlotten van onbezaagd hout:

a. van licht hout minstens één man per 15 M³. inhoud;

b. van zwaar hout, minstens één man per 20 M³. inhoud.

B. Bij vlotten van bezaagd hout:

a. tot 180 M³. inhoud, minstens één man per 20 M³;

b. van 180 tot 300 M³. inhoud, minstens één man per 25 M³.

C. Boven 300 M³. inhoud minstens één man per 30 M³.

4°. Op het riviervak van Germersheim tot Mannheim mag deze bemanning overal met een vierde verminderd worden.

5°. De kleine, van het vooruitzenden van een waarschuwer vrijgestelde vlotten (artikel I, 2°. al. 3) moeten tenminste met drie vlietters — den vlotvoerder meerekend — bemand zijn.

De brugwachters moeten bij het doorvaren der vlotten door de bruggen onderzoeken of de noodige bemanning en de voorgeschreven kabels aanwezig zijn en wanneer de uitrusting of bemanning der vlotten niet overeenkomstig de voorschriften is, het vastleggen der vlotten aan de naastbijzijnde aanlegplaats gelasten. De vaart mag eerst na het aanvullen der uitrusting of bemanning voortgezet worden.

Voor het vak tusschen Mannheim en Mainz

XXXI. 1°. Op het riviervak tusschen Mannheim en Mainz behoeven vlotten, van welke de

verplichte bemanning volgens artikel XXII, 1°. niet meer dan 10 man bedraagt, niet voorzien te zijn van de in de bijlage van dat artikel voorgeschreven ankerschuitjes en ankers, wanneer hunne bemanning minstens het dubbel bedraagt van die, voorgeschreven in artikel XXII, 1°. en de vlotvoerder kan bewijzen, dat voor alle door te varen bruggen de voorgeschreven schuitjes en ankers hem tegevoet zullen gezonden worden.

2°. De vlotten die op het vak tusschen Mannheim en Mainz gebouwd zijn op plaatsen waar het bij artikel XXIII voorgeschreven onderzoek niet kan geschieden, worden te Mainz aan dat onderzoek onderworpen.

Voor afgescheiden en tot land-aanwinning bestemde gedeelten en afsnijdingen van den Rijn.

XXXII. 1°. Het is aan alle vaartuigen, met uitzondering van schuitjes, verboden te varen op door kunstwerken afgescheiden gedeelten der rivier, voldoende door bakens aangewezen en bestemd tot landaanwinning.

2°. Geen sloop- of vlotvaart mag plaats hebben op afsnijdingen van den Rijn dan nadat eene kennisgeving, afgekondigd door het bevoegd bestuur, deze voor de vaart geopend verklaard heeft.

DERDE AFDEELING.

SLOTBEPALINGEN.

Verplichting der schippers en vlotvoerders om voorzien te zijn van een exemplaar van dit reglement.

XXXIII. Ieder schipper en ieder vlotvoerder moet gedurende de uitoefening van zijn beroep een exemplaar van dit reglement bij zich hebben en het aan de beambten der politie, der invoerrechten, der havens en van den waterstaat op hun verzoek vertoonen.

Strafbepalingen.

XXXIV. Ten aanzien van de straffen, toepasselijk voor de overtredingen van het tegenwoordig reglement, wordt verwezen naar artikel 32 van de herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 6 Januari 1888 (*Staatsblad* n°. 1).

Ons bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) **BASTERT.**

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) **v. KARNEBEEK.**

**BIJLAGE van artikel XXII van het reglement van politie voor de
scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn.**

Omschrijving van het vereischte materieel.

Voor vloten, waarvan de verplichte bemanning volgens artikel XXII, 1°. bedraagt:			Groote ankerschuit- ten.	Kleine ankerschuit- ten.	Groote kabels	Kleine kabels.	Ankers.	Kettingen.
5	tot	9 man	"	1	"	2	2	"
10	"	13 "	"	1	1	1	3	"
14	"	25 "	"	2	1	1	4	"
26	"	35 "	2	2	2	2	6	1
36	"	40 "	3	1	2	3	7	1
41	"	45 "	3	1	3	3	8	1
46	"	50 "	3	2	3	3	9	1
51	"	60 "	4	2	3	3	10	2
61	"	70 "	4	2	4	3	11	2
71	"	80 "	4	2	4	4	12	3
81	"	90 "	5	2	5	4	13	3
91	"	100 "	5	2	5	4	14	3
101	"	110 "	6	2	6	5	16	4
111	"	120 "	6	2	6	5	18	4
121	"	130 "	7	2	7	5	20	4
131	"	140 "	7	2	7	5	22	5
141	"	150 "	7	2	8	5	24	5
151	"	160 "	8	2	8	5	26	5
161	"	170 "	8	2	8	5	28	7
171	"	180 "	8	2	8	5	30	7
181	"	190 "	9	3	9	6	32	8

Aanmerkingen.

1°. De groote ankerschuiten zijn die van een ladingsvermogen van 50 tot 60 centenaar (2500 tot 3000 K.G.); de kleine schuiten, die van een ladingsvermogen van 30 tot 35 centenaar (1500 tot 1750 K.G.).

2°. De vloten, waarvan de verplichte bemanning volgens artikel XXII, 1°. niet meer dan 7 man bedraagt, mogen in plaats van de kleine ankerschuit een schuitje hebben, zoogenaamd „Dreibord” van 8 M. lengte en van 1 tot 1.4 M. breedte aan den bovenkant.

3°. De schuit van den waarschuer is niet in het boven genoemd getal schuitjes begrepen.

Behoort bij het Reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 6 Januari 1888 (*Staatsblad* no. 1).

Ous bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) **BASTERT.**

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) **V. KARNEBEEK.**

9 Januari 1888. **BESLUIT**, tot wijziging van bestaande Koninklijke besluiten, ten einde die in overeenstemming te brengen met het Wetboek van Strafvordering. S. 2.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie, van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 Maart 1887, afdeling 2a1, n°. 134; van 7 April 1887, n°. 86, Invoerrechten en Accijnzen; van 26 April 1887, La. B, afdeling Secretariaat B; van 28 April 1887, n°. 1888, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat het noodzakelijk is eenige Koninklijke besluiten te wijzigen, ten einde die in overeenstemming te brengen met het Wetboek van Strafvordering;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14den Juni 1887, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Justitie, van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van

4 Januari 1888, afdeeling 2a, n°. 161, 6 Januari 1888, n°. 91, Invoerrechten en Accijnzen, 6 Januari 1888, Litt. G, afdeeling Secretariaat B, en 6 Januari 1888, n°. 5697, afdeeling Binnenlandsch bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Wordt gelezen:

In art. 50 van het bij Koninklijk besluit van 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgesteld reglement n°. 1, betreffende de wijze van Eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken, in plaats van "art 222, n°. 2", "art. 141, n°. 2";

In art. 79, 1°. sub *b*. van voormeld reglement, in plaats van: "16den titel", "15den titel";

In art. 79, 1°. sub *d*. van voormeld reglement, in plaats van: "10den titel", "9den titel";

In art. 79, 1°. sub *e*. van voormeld reglement, in plaats van: "19den titel", "18den titel";

2. Waar in bestaande Koninklijke besluiten wordt verwezen naar art. 11 van het Wetboek van Strafvordering, wordt daarvoor gelezen: "art. 8".

3. Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na dien zijner afkondiging,

Onze Ministers van Justitie, van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den Januari 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Justitie,

(get.) DU TOUR, VAN BELLINGHAVE.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

BASTERT.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 22 Jan. 1888.)

10 Januari 1888. BESLUIT, houdende bepalingen nopens de betaalbaarstelling der bij de wet van 30 December 1887 (*Staatsblad* n°. 255) toegekende ondersteuning. S. 3.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine, van den 2den Januari 1888, lett. D,

n°. 23, van Onzen Minister van Financiën, van den 31sten December 1887, n°. 95, Generale Thesaurie, en van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 5den Januari 1888, n°. 64, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gezien artikel 12 der wet van 30 December 1887 (*Staatsblad* n°. 255);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De ondersteuning volgens de wet van 30 December 1887 (*Staatsblad* n°. 255) toegekend aan mindere geëmploieerden, vaste werklieden en bedienden, op daggeld werkzaam bij inrichtingen van 's Rijks zeemacht en op 's Rijks werkverzuigen, worden door Onzen Minister van Financiën, met inachtneming van de navolgende bepalingen, betaalbaar gesteld.

2. Zij, aan wie ondersteuning is toegekend, zullen aan het Departement van Financiën (afdeeling Generale Thesaurie) moeten inzenden hunne geboorteacte (uittreksel uit het register van den burgerlijken stand) en eene opgave van de plaats, alwaar zij zich met der woon vestigen.

Onze Minister van Financiën zal hun doen toekomen een bewijs van inschrijving in het Grootboek der pensioenen, hetwelk bij iedere uitbetaling van de ondersteuning aan den betaalmeester behoort vertoond te worden.

3. De ondersteuning worden betaalbaar gesteld bij den betaalmeester onder wiens kantoor de belanghebbenden met der woon gevestigd zijn. Zij, die uithoofde van verandering van woonplaats de hun toekomende uitkeering in het vervolg bij een anderen betaalmeester wenschen te ontvangen, behooften het verzoek daartoe in te dienen uiterlijk drie maanden voor den dag, waarop zij de ondersteuning elders wenschen te ontvangen.

4. Een twaalfde gedeelte der ondersteuning zal van af den eersten werkdag van iedere maand kunnen ontvangen worden gedurende een door Onzen Minister van Financiën te bepalen termijn.

Na het verstrijken van dien termijn behooren rechthebbenden nadere betaalbaarstelling van de hun toekomende ondersteuning aan het Departement van Financiën (afdeeling Generale Thesaurie) schriftelijk aan te vragen.

5. De betaling der ondersteuning geschiedt tegen overlegging van eene attestatie de vita, waarvan het model door Onzen Minister van Financiën wordt vastgesteld, en van ééne der onder die attestatie de vita voorkomende door belanghebbenden te onderteekenen quitantie.

De attestatie de vita met de eerste quitantie strekt voor de uitbetaling der ondersteuning over de eerste maand van ieder kwartaal (Januari, April, Juli en October), de beide andere quitantiën (zonder attestatie de vita) voor de uitbetaling der ondersteuning over de beide volgende maanden.

De betaalmeeesters zijn ingeval van twijfel bevoegd te vorderen dat de onder de quitantiën gestelde handteekeningen ten hunnen genoegen gelegaliseerd worden.

6. De in artikel 5 bedoelde attestatiën de vita zullen worden verleend en uitgegeven door den burgemeester der gemeente, waarin de persoon, van wiens aanwezen moet blijken, woonachtig is. Zij zullen bij den aanvang van ieder kwartaal ter gemeente-secretarie te bekomen zijn op dagen en uren, door den burgemeester te bepalen en bekend te maken.

Onze Ministers van Marine, van Financiën en van Binnenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift ter kennisneming zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 10den Januari 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Marine, (get.) TROMP.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 13 Jan. 1888.)

17 Januari 1888. BESLUIT, houdende verhooging van het maximum-bedrag der postwissels in het verkeer tusschen *Nederland* en *Nederlandsch-Indië*. S. 4.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Koloniën, van 10 Januari 1888, n°. 6, afdeeling Posterijen, en van 13 Januari 1888, litt. A^o, n°. 23;

Gelet op Ons besluit van 13 Maart 1874 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 27, *Indisch Staatsblad* n°. 153), aangevuld bij dat van 10 September 1881 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 155, *Indisch Staatsblad* n°. 230), betreffende de voorwaarden waarop gelden, door middel van postwissels, tusschen *Nederland* en *Nederlandsch-Indië*, kunnen worden overgemaakt;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met wijziging van art. 2 van Ons eerstbedoeld besluit wordt het maximum-bedrag van de postwissels, alsmede het bedrag dat in de acht dagen, door denzelfden afzender aan denzelfden geadresseerde, per postwissel van *Nederland* naar *Nederlandsch-Indië* en van *Nederlandsch-Indië* naar *Nederland* kan worden overgemaakt, verhoogd van f 150 tot f 250.

2. Dit besluit treedt in werking den 1sten April 1888.

Onze voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 17den Januari 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) BASTERT.

De Min. van Koloniën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(Uitgeg. 24 Jan. 1888.)

20 Januari 1888. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Nijmegen* van 24 December 1887, betreffende de benoeming van een hoofd der openbare lagere school te *Hees*. S. 5.

Zie het besluit van 2 Maart 1888, S. 29.

20 Januari 1888. BESLUIT, houdende nadere regeling van het port der brieven, die op andere wijze dan langs den rechtstreekschen zeeweg tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in *Oost- en West-Indië* worden uitgewisseld. S. 6.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 32, laatste lid der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138), alsmede op art. 15 van het te *Lissabon* gewijzigde internationale postverdrag van *Parijs*, van 1 Juni 1878 (*Staatsblad* 1879, n°. 41 en 1886, n°. 45);

Gezien het gemeenschappelijk rapport van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 17 Januari 1888, litt. C, afdeeling Posterijen, en van Onzen Minister van Koloniën, van 18 Januari 1888, litt. A^o, n°. 3:

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met nadere wijziging in zooverre van art. 1, sub a, van Ons besluit van 17 Januari 1879 (*Staatsblad* n°. 4), laatstelijk gewijzigd bij dat van 14 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 3), wordt het port der brieven, die tusschen het Rijk en

zijne koloniën en bezittingen in *Oost- en West-Indië* anders dan langs den rechtstreekschen zee-weg worden uitgewisseld, bepaald op 15 cent voor de gefrankeerde en op 30 cent voor de ongefrankeerde brieven voor elk gewicht van 15 grammes of gedeelte van 15 grammes.

2. Het tegenwoordig besluit zal in *Nederland* van kracht zijn, te rekenen van den eersten April 1888 en in de Nederlandsche koloniën en bezittingen in *Oost- en West-Indië* op den dag d'oor den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* en de Gouverneurs van *Suriname* en van *Curaçao* respectievelijk vast te stellen.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 20sten Januari 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) BASTERT.

De Min. van Koloniën. (get.) SPRENGER VAN EYK.
(Uitgeg. 28 Jan. 1888.)

20 Januari 1888. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de spelling van plaatsnamen.

In art. VII van de „Additionele Artikelen” der herziene Grondwet worden de namen van al de gemeenten des Rijks vermeld.

De daarbij aangenomen spelling moet natuurlijk ook zelve geacht worden, door den grondwetgever te zijn vastgesteld, en behoort derhalve te worden beschouwd als de *officieele* spelling van de namen der gemeenten.

Ik heb de eer U te verzoeken, te willen zorgen, dat voortaan — voor zooverre hierop Uwerzijds toezicht uitgeoefend kan worden — dienovereenkomstig worde gehandeld.

De Minister van Oorlog, (get.) WEITZEL.

21 Januari 1888. BESLUIT, betreffende vergunning tot oprichting eener slachtplaats, in verband met eene krachtens art. 4, sub 2, der wet van 2 Juni 1875, S. 95, vastgestelde, doch niet afgekondigde plaatselijke verordening.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door S. M. DE LEEUW te Amsterdam tegen het besluit van burgemeester en wethouders van Watergraafmeer van 3 Augustus 1887, waarbij afwijzend

is beschikt op zijn verzoek om vergunning tot het oprichten van eene slachtplaats.

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 14 December 1887, n°. 97);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 Januari 1888, n°. 50, afd. H. en N.;

Overwegende, dat S. M. DE LEEUW, vleeschhouwer te Amsterdam, in de maand Juli dezes jaars aan burgemeester en wethouders van Watergraafmeer vergunning heeft verzocht om op het perceel aan den Middenweg n°. 34, ten kadaster bekend in sectie B n°. 28, eene slachtplaats te mogen oprichten;

dat tegen dit verzoek bij burgemeester en wethouders voornoemd door belanghebbenden bezwaarschriften zijn ingediend, waarbij wordt gewezen op de waardevermindering, die de in de nabijheid gelegen gebouwen door de onaangename lucht en het vuil der op groote schaal ingerichten slachterij zouden ondergaan, en waarin de vrees wordt uitgesproken voor benadeeling van de openbare gezondheid met het oog op de zeer gebrekkige en onvoldoende rioleering; terwijl in eene later bij de afdeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur ingekomen memorie van den dijkgraaf van het Hoogheemraadschap Watergraafmeer aangevoerd wordt, dat het polderwater bedorven en voor drenking van het vee volkomen ongeschikt gemaakt zou worden en dat de voorgenomen inrichting tot ziekten zoowel van menschen als van vee aanleiding zou geven;

dat burgemeester en wethouders van Watergraafmeer de gevraagde vergunning hebben geweigerd bij hun besluit van 3 Augustus 1887, op grond van de naar aanleiding van art. 4 sub 2°. der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) door den raad dier gemeente op 9 Juni 1887 vastgestelde verordening;

dat bij die verordening was bepaald:

„dat gedurende twintig jaren, behoudens de bij art. 1 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) aan te vragen vergunning en de daaraan door het gemeentebestuur te verbinden voorwaarden, inrichtingen bedoeld bij art. 2 van bovengenoemde wet binnen deze gemeente mogen worden opgericht, uitgezonderd in de kom der gemeente, waaronder te verstaan de uitgestrektheid van af den noordelijken Ringdijk bij het Tolhuis, 140 M. zoowel ten oosten als ten westen van den Middenweg in zuidelijke richting tot aan de Tochtsloot”;

dat echter op de door Ged. Staten van Noord-Holland gemaakte bedenking tegen de algemeenheid van het in die verordening vervatte voorschrift, de daarin voorkomende uitdrukking „inrichtingen” bij besluit van den gemeenteraad van 6 Augustus 1887 is vervangen door „slachterijen”;

dat S. M. DE LEEUW tegen het besluit van burgemeester en wethouders van 3 Augustus 1887 bij Ons in beroep is gekomen en in zijn daartoe strekkend adres onder andere aanvoert, dat de verordening van 9 Juni 1887 blijkbaar in het leven is geroepen uit vrees voor mededinging en om appellant te weren, aangezien zich in den bij die verordening omschreven kring reeds eene slachterij bevindt; terwijl hij er op wijst, dat die verordening in meer dan een opzicht met art. 4 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) in strijd is en niet behoorlijk is afgekondigd;

dat burgemeester en wethouders, die in hun besluit van 3 Augustus de verordening van 9 Juni hadden aangehaald, zooals die volgens de wijziging van 6 Augustus zou luiden, bij hun bericht van 20 Augustus 1887 te kennen hebben gegeven, dat die verordening door den gemeenteraad is vastgesteld, niet met het doel om, zooals appellant zegt, mededinging te weren, doch voornamelijk met het oog op het abattoir te Amsterdam, en dat het appellant naar hunne meening nergens anders om te doen is, dan om het verplichte gebruik van dat abattoir te ontduiken;

dat Ged. Staten van Noord-Holland bij hunne berichten van 21 September en 26 October — 1 November 1887 hebben betoogd, dat de wijziging, die de verordening van 9 Juni 1887 op 6 Augustus daaraanvolgende heeft ondergaan, op de beoordeeling van deze zaak geen invloed heeft; dat het verleenen van de door appellant gevraagde vergunning met de verordening, zooals die oorspronkelijk luidde en die het oprichten van eene slachterij in de kom der gemeente volstrekt verbood, in strijd zou zijn geweest; dat, terwijl de afwijzende beschikking dan ook niet was gegrond op eene der bezwaren, bedoeld bij art. 11 der wet, maar uitsluitend op het bestaan der verordening, er voor het houden van eene zitting, overeenkomstig art. 7 der wet, of voor de toepassing van de artt. 8—13 der wet geen aanleiding had bestaan, en dat om de opgegeven redenen het beroep niet alleen ongegrond was, maar dat het zelfs niet ingesteld had kunnen worden en dus niet als een beroep volgens art. 15 der wet maar als een beklag over de verordening was aan te merken;

dat Ged. Staten, in antwoord op eene tot hen door de afdeling van den Raad van State voor de geschillen van bestuur gerichte vraag, bij missive van 23 November 1887 hebben bericht, dat burgemeester en wethouders van Watergraafsmeer hun hadden medegedeeld, dat van bovenvermelde verordening geene afkondiging is geschied, daar zij niet behoort tot diegene tegen wier overtreding straf is bedreigd;

Overwegende, dat het besluit van burgemeester en wethouders van Watergraafsmeer van 3 Aug. 1887 overeenkomstig art. 8 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) genomen en afgekondigd is;

dat volgens art. 15 der wet van elk aldus genomen en afgekondigd besluit bij Ons beroep openstaat en dat vermits appellant overigens aan de voorschriften van dit artikel heeft voldaan, hij in het door hem op grond van voormeld artikel ingesteld beroep ontvankelijk is;

dat thans echter te onderzoeken valt of het besluit van burgemeester en wethouders van Watergraafsmeer te recht is genomen en op grond van de verordening van 9 Juni 1887 had kunnen worden genomen;

dat te dien aanzien nit het onderzoek der stukken is gebleken, dat van die verordening geen afkondiging is geschied;

dat volgens art. 168 der gemeentewet, de verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, niet verbinden, dan wanneer zij behoorlijk zijn afgekondigd;

dat het daarbij geen verschil maakt, of de strafbedreiging in de verordening zelve is opgenomen, dan wel of zij geschreven is in eene wet, waarvan die verordening het uitvloeisel is of waarnaar die verordening verwijst;

dat immers art. 166 der gemeentewet in het algemeen spreekt van „de verordeningen tegen wier overtreding straf is bedreigd”, en dat dit artikel verband houdt met art. 161 dier wet, krachtens ’t welk de gemeenteraad op overtreding zijner verordeningen straf kan stellen voor zooveel daartegen niet bij eene wet, een algemeen maatregel van bestuur of eene provinciale verordening is voorzien, waaruit volgt, dat al kan de gemeenteraad zelf niet altijd de strafbepaling vaststellen tegen de overtreding van zijn eigen verordeningen, omdat bij voorbeeld de wet dit reeds heeft gedaan, die verordeningen, welke in dat geval alleen de verbodsbepalingen kunnen inhouden, toch altijd plaatselijke verordeningen blijven, tegen wier overtreding straf is bedreigd;

dat nu de plaatselijke verordeningen, vastgesteld naar aanleiding van art. 4 sub 2°. der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), in dit geval verkeeren, naardien de handelingen, die in strijd met het bij art. 4 sub 2°. bedoelde verbod zijn verricht, in art. 22 sub *a* van die zelfde wet strafbaar zijn gesteld;

dat derhalve de verordeningen van 9 Juni 1887, als zijnde niet behoorlijk afgekondigd, geene verbindende kracht heeft en het besluit van burgemeester en wethouders van Watergraafsmeer van 3 Augustus 1887, als zijnde gegrond op eene niet verbindende verordening, nit dien hoofde niet kan worden gehandhaafd;

dat mitsdien burgemeester en wethouders van Watergraafsmeer omtrent het verzoek van S. M. DE LEEUW alsnog zullen behooren te beslissen met inachtneming van de bij de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) gegeven voorschriften en met overweging van de bezwaren, die volgens art. 11 tot eene weigering van de gevraagde vergunning

aanleiding zouden kunnen geven, of waaraan overeenkomstig art. 12 door het stellen van voorwaarden zou kunnen worden te gemoet gekomen.

Gezien de wetten van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85) en 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van burgemeester en wethouders van Watergraafsmeer van 3 Augustus 1887, waarbij aan S. M. DE LEEUW vergunning is geweigerd tot het oprichten eener slachterij, te vernietigen,

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 21 Januari 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

BASTERT.

De WETTEN van 22 Januari 1888, in S. N°. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16 en 19 bevatten de Hoofdstukken 3, 4, 2, 7 B, 11, 5, 6, 9, 10 en 8 der begrooting van Staatsuitgaven voor 1888. Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld: (1)

22 Jan. S. 7. III° Hoofdstuk. Departement van Buitenlandsche Zaken.

1 ^o Afd.:	Kosten van het Departement	f	78,200.—
2 ^o "	Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	"	552,200.—
3 ^o "	Verschillende uitgaven	"	26,700.—
4 ^o "	Pensioenen en wachtgeldten	"	25,666.—
5 ^o "	Onvoorziene uitgaven	"	10,000.—
		f	692,766.—

22 Jan. S. 8. IV° Hoofdstuk. Departement van Justitie.

1 ^o Afd.:	Kosten van het Departement	f	135,850.—
2 ^o "	Kosten van de rechterlijke macht	"	1,667,481.—
3 ^o "	Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen	"	51,300.—
4 ^o "	Gerechtskosten	"	315,000.—
5 ^o "	Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij	"	535,125.—
6 ^o "	Kosten der gevangnissen en Rijksoopvoedingsgestichten	"	1,003,222.—
7 ^o "	Gebouwen, daaronder niet begrepen de Rijkswerkinrichtingen	"	493,890.—
8 ^o "	Kosten der Rijkswerkinrichtingen en van het Rijksgesticht Ommerschans	"	571,956.—
9 ^o "	Pensioenen, wachtgeldten, gratificatiën enz.	"	269,365.—
10 ^o "	Verschillende uitgaven	"	15,600.—
11 ^o "	Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—
		f	5,108,789.—

(1) Staatsbladen N°. 14, 17 en 18 zijn te vinden op bladz. 37 en volg. hierna.

22 Jan. S. 9. IIe Hoofdstuk. *De Hooge Colleges van Staat en het Kabinet des Konings.*

1 ^e Afd.:	De Staten-Generaal	f	351,465.—
2 ^e "	De Raad van State	"	101,500.—
3 ^e "	De Algemeene Rekenkamer.	"	112,950.—
4 ^e "	De Kanselarij der beide Orden	"	16,350.—
5 ^e "	Het Kabinet des Konings	"	32,440.—
6 ^e "	Pensioenen, wachtgeld en gratificatiën en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	"	32,090.—
7 ^e "	Onvoorziene uitgaven.	"	5,000.—
		<u>f</u>	<u>651,795.—</u>

22 Jan. S. 10. VIIe Hoofdstuk B. *Departement van Financiën.*

1 ^e Afd.:	Kosten van het Departement	f	315,495.—
2 ^e "	Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld, van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam. "	"	90,775.—
3 ^e "	Kosten van 's Rijks schatkist	"	95,050.—
4 ^e "	Kosten van het Muntwezen.	"	5,045,875.—
5 ^e "	Kosten van administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.	"	5,185,511.—
6 ^e "	Uitkeering aan de gemeenten, krachtens artikel 1 der wet van 26 Juli 1885 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 169), van het gemiddeld zuiver bedrag van het vier vijfde gedeelte van de opbrengst der personeele belasting over de dienstjaren 1882/3, 1883/4 en 1884/5, zoomede van het bedrag, hetwelk, ten gevolge van de bij art. 2 dier wet bevolen vereffening, zal blijken over de jaren 1885, 1886 en 1887 aan de gemeenten te weinig nitbetaald te zijn.	"	8,585,000.—
7 ^e "	Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de successie, de hypotheeken en het kadaster, de Staatsloterij, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen	"	1,599,454.—
8 ^e "	Kosten der Eerediensten.	"	1,978,660.08 ^s
9 ^e "	Verschillende uitgaven.	"	31,300.—
10 ^e "	Pensioenen, wachtgeld, onderstanden, gratificatiën, toelagen en restitutiën	"	1,082,091.75
11 ^e "	Onvoorziene uitgaven	"	36,000.—
		<u>f</u>	<u>24,045,211.83^s</u>

22 Jan. S. 11. XIe Hoofdstuk. Onvoorziene uitgaven f 50,000.—

22 Januari. S. 12. Ve Hoofdstuk. *Departement van Binnenlandsche Zaken.*

1 ^e Afd.:	Kosten van het Departement. <i>Art. 1—4</i>	f	150,010.—
2 ^e "	a. Kosten van het bestuur der provinciën:		
	<i>Art. 5—8.</i> Noordbrabant	f	61,950.—
	" 9—12. Gelderland	"	69,050.—
	" 13—16. Zuidholland	"	77,990.—
	" 17—21. Noordholland	"	74,565.—
	" 22—25. Zeeland	"	61,485.—
	" 26—29. Utrecht	"	51,260.—
	" 30—33. Friesland	"	67,310.—

Transporteere f 463,610.— f 150,010.—

Per transport . . . f 463,610.— f 150,010.—

Art. 34—37. Overijssel	"	56,755.—	
" 38—41. Groningen	"	57,150.—	
" 42—45. Drenthe	"	46,325.—	
" 46—49. Limburg	"	55,510.—	
b. Armwezen. Art. 50—52	"	160,300.—	
c. Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur.			
Art. 53—59	"	9,275.—	
			" 848,925.—
3 ^e Afd.: Nationale militie en schutterijen. Art. 60—62	"		65,650.—
4 ^e " Medische politie. Art. 63—82.	"		665,429.—
5 ^e " Onderwijs.			

Hooger onderwijs.

Art. 83—86. Rijks-Universiteit te Leiden	f	654,194.—
" 87—89. Rijks-Universiteit te Utrecht	"	371,950.—
" 90—92. Rijks-Universiteit te Groningen	"	271,735.—

Verdere uitgaven betrekkelijk het hooger onderwijs.

Art. 93. Uitgaven voor den dienst der Rijks-Universiteiten, niet begrepen in de artt. 83 tot en met 92, van zoodanigen aard als, volgens beslissing van den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot en met het jaar 1878 gekweten zijn uit de opgeheven fondsen, bedoeld bij art. 113 der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102.) " 2,000.—

Art. 94. Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd kerkgenootschap vanwege dat genootschap. " 26,900.—

Art. 95. Kweekscholen der godgeleerdheid voor de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitsgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen " 10,000.—

Art. 96. Seminarïen voor het Roomsche-Katholiek kerkgenootschap " 13,580.—

" 97. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerd en godsdiensonderwijs voor de Israëlitische kerkgenootschappen " 19,600.—

Art. 98. Kosten der gouden eerepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijks-Universiteiten " 1,000.—

Art. 99. Beurzen voor studeerenden aan instellingen voor hooger onderwijs " 14,400.—

Art. 100. Beurs ter begeving van den heer van Warmond en uitkeering aan dezen voor de armen der gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt. " 390.—

Art. 101. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia " 3,500.—

" 102. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia " 1,000.—

Art. 103. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia en pro-gymnasia " 227,000.—

Art. 104. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommitteerden en der commissie, bedoeld in artt. 11 en 12 der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102) " 8,000.—

Middelbaar onderwijs.

Art. 105. Jaarwedden van twee inspecteurs van het middelbaar onderwijs. " 7,000.—

Transporteere . . . f 1,682,249.— f 1,730,014.—

	Per transport . . .	f 1,632,249.— f 1,730,014.—
<i>Art.</i> 106.	Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs.	" 1,900.—
<i>Art.</i> 107.	Jaarwedden, toelagen en belooningen der hoogleeraren, leeraren, beambten en bedienden bij de Polytechnische school	" 110,933.33
<i>Art.</i> 108.	Aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden, kleeding der bedienden, reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven ten behoeve der Polytechnische school	" 35,500.—
<i>Art.</i> 109.	Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijks-hoogere burgerscholen	" 422,230.—
<i>Art.</i> 110.	Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks-hoogere burgerscholen	" 94,500.—
<i>Art.</i> 111.	Jaarwedden, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijkslandbouwschool en toelage aan den heer K. W. VAN GORKOM, tot vergoeding van kosten, door hem te maken tot het geven van onderwijs aan die school	" 61,260.—
<i>Art.</i> 112.	Kosten en subsidiën voor stichting, uitbreiding, aanbouw, onderhoud, huur en lasten van gebouwen, onderhoud en aankoop van meubelen, vuur en licht, aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, reis- en verblijfkosten; administratieve, huishoudelijke en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkslandbouwschool	" 34,285.—
<i>Art.</i> 113.	Subsidiën en toelagen voor inrichtingen van middelbaar onderwijs en voor het opleiden van landbouwonderwijzers	" 246,200.—
<i>Art.</i> 114.	Subsidiën en toelagen voor inrichtingen van landbouwwakonderwijs	" 20,000.—
<i>Art.</i> 115.	Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hoogere burgerscholen, de landbouwscholen en de Polytechnische school, benevens verdere kosten van die examens	" 33,000.—
<i>Art.</i> 116.	Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen, die eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 65 of eene akte van bekwaamheid voor het handteekenen, vermeld in art. 65bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens	" 32,000.—
	<i>Lager onderwijs.</i>	
<i>Art.</i> 117.	Jaarwedden van drie inspecteurs van het lager onderwijs	" 10,500.—
" 118.	Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs	" 2,900.—
<i>Art.</i> 119.	Jaarwedden van de districts-schoolopzieners	" 62,500.—
" 120.	Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners	" 18,000.—
	Transporteere . . .	f 2,817,957.33 f 1,730,014.—

	Per transport . . .	f 2,817,957.33 f 1,730,014.—
<i>Art.</i> 121.	Reis- en verblijfkosten van de arrondissements-school- opzieners of abonnement deswege.	" 42,000.—
<i>Art.</i> 122.	Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie bij art. 67 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laat- stelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123), het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen	" 200.—
<i>Art.</i> 123.	Jaarwedden, toelagen en beloningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen ter opleiding van onder- wijzers en bij de daaraan verbonden leerscholen.	" 206,500.—
<i>Art.</i> 124.	Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweeke- lingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen.	" 168,000.—
<i>Art.</i> 125.	Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onder- houd van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onder- wijs; lokaalbehoefden en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks- kweekscholen en daaraan verbonden leerscholen.	" 57,764.—
<i>Art.</i> 126.	Subsidien voor kweekscholen tot opleiding van onder- wijzers en onderwijzeressen	" 60,000.—
<i>Art.</i> 127.	Normaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen	" 550,000.—
<i>Art.</i> 128.	Subsidien en toelagen aan de arrondissements-school- opzieners ten gevolge van art. 24 van het Koninklijk besluit van 22 Januari 1880 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 5).	" 10,000.—
<i>Art.</i> 129.	Jaarwedden van onderwijzers bij de Rijks lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder . .	" 11,700.—
<i>Art.</i> 130.	Onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoefden, buitengewoon opzicht en verdere uitgaven voor de Rijks lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder	" 10,495.—
<i>Art.</i> 131.	Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uit- gaven ten gevolge van art. 28, 7de lid, der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123).	" 200.—
<i>Art.</i> 132.	Subsidien aan gemeenten tot bestrijding van jaar- wedden van onderwijzers en onderwijzeressen bij de lagere scholen.	" 73,000.—
<i>Art.</i> 133.	Vergoeding door het Rijk aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123)	" 3,000,000.—
<i>Art.</i> 134.	Vergoeding door het Rijk aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs over 1886, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123).	" 25,000 —
<i>Art.</i> 135.	Tijdelijk subsidie aan de gemeenten, door de uit- gaven tot eene behoorlijke inrichting van haar lager onderwijs ver- cischt, onbillijk bezwaard (art. 49 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884, <i>Staatsblad</i> n ^o . 123)	" 260,000.—
<i>Art.</i> 136.	Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissien tot het examineeren van hen, die eene der	
	Transporteere . . .	f 7,292,816.33 f 1,730,014.—

Per transport . . .	f 7,292,816.33	f 1,780,014.—
akten van bekwaamheid, vermeld in art. 56 onder <i>a</i> en <i>b</i> of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, vermeld in art. 65 <i>bis</i> der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens.	"	80,000.—
<i>Art.</i> 137. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen voor onderwijs; gratificatiën; hulp- en aanmoedigingsmiddelen	"	20,900.—
<i>Art.</i> 138. Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs	"	1,000.—
<i>Art.</i> 139. Jaarwedden en verdere belooningen van den bouwkundige en van de opzichters, belast met het toezicht op de gebouwen voor onderwijs en van het personeel bij het bureel van den bouwkundige	"	20,000.—
<i>Art.</i> 140. Reis- en verblijfkosten, buitengewoon toezicht, huis-houdelijke en verdere uitgaven betreffende het toezicht op de gebouwen	"	6,300.—
		<hr/>
		" 7,421,016.33
6 ^o Afd.: Kunsten en wetenschappen. <i>Art.</i> 141—177	"	550,197.—
7 ^o " Nederlandsche Staatsconrant, Handelingen van de Staten-Generaal en Staatsblad. <i>Art.</i> 178—181	"	81,770.—
8 ^o " Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgelden en subsidiën. <i>Art.</i> 182—189	"	414,500.—
9 ^o " Onvoorziene behoeften. <i>Art.</i> 190.	"	40,000.—
		<hr/>
		f 10,237,497.33

22 Jan. S. 13. VI° Hoofdstuk. *Departement van Marine.*

1 ^o Afd.: Kosten der administratie.	f	360,388.33 ^o
2 ^o " Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen	"	4,065,140.—
3 ^o " Personeel der zeemacht	"	4,987,970.—
4 ^o " Loodswezen, betonning, bekaking, verlichting en hydrographie	"	1,893,072.66 ^o
5 ^o " Pensioenen, wachtgelden, kosten van medailles enz., gratificatiën en onderstanden	"	1,290,215.10
6 ^o " Onvoorziene uitgaven	"	60,000.—
		<hr/>
		f 12,656,786.10

22 Jan. S 15. IX° Hoofdstuk. *Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.*

1 ^o Afd.: Kosten van het Departement <i>Art.</i> 1—4	f	187,345.—
2 ^o " Waterstaat.		
<i>Art.</i> 5—9. Jaarwedden, reis-, verblijf- en bureelkosten enz.	f	709,548.—
" 10. Bezoldiging, enz. van een Rijkswerktuigkundige en van de machinisten en stokers bij de verschillende stoomwerktuigen	"	18,600.—
<i>Art.</i> 11. Bezoldiging van het tijdelijk personeel voor den algemeenen dienst van den waterstaat	"	23,000.—
<i>Art.</i> 12. Waarneming van den winddruk en waterhoogten enz. met inbegrip van de kosten van het daarvoor gevorderde materiaal.	"	18,000.—
<i>Art.</i> 13. Telegraphische berichten	"	4,500.—
" 14. Waterstaatskaart	"	7,000.—
" 15. Rivierkaarten	"	15,500.—
" 16. Onderzoek naar den waterstaatkundigen toestand des lands.	"	3,000.—
		<hr/>
Transporteere	f	799,148.— f 187,345.—

	Per transport . . .	f 799,148.—	f 187,845.—
Art. 17.	Herziening van het Amsterdamsche peil	" 10,000.—	
" 18.	Opnemingen en peilingen enz. benevens aankoop, herstel en berging van instrumenten	" 3,000.—	
Art. 19.	Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden van commissiën, benevens uitschotten daarvoor	" 1,000.—	
Art. 20.	Oeverconstateering der rivieren, proceskosten en exploiten	" 1,000.—	
Art. 21.	Druk- en bindwerk ten behoeve van den waterstaat	" 19,000.—	
" 22.	Buitengewone correspondentie bij ijsgang en hoog opperwater	" 8,000.—	
Art. 23.	Ijsopruiming	" 15,000.—	
" 24.	Oprichting van nieuwe peilschalen	" 2,600.—	
" 25.	Toelage aan den inspecteur voor de Rijn- en Maasvaart.	" 500.—	
" 26.	Toelage aan den ontvanger der directe belastingen enz. te Lobith voor de samenstelling der statistieke gegevens voor de Rijnvaart	" 600.—	
Art. 27.	Meten en ijken van Rijnschepen	" 300.—	
" 28.	Belooning der commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart te Amsterdam enz.	" 3,000.—	
Art. 29.	Verbetering der rivieren de Rijn en de Lek	" 142,700.—	
" 30.	Verbetering van de rivier de Waal.	" 220,000.—	
" 31.	Verbetering van de rivier de IJssel	" 109,000.—	
" 32.	Verbetering van de rivier de Merwede, van de Killen en het Hollandsch Diep	" 400,000.—	
Art. 33.	Verbetering van de Dordtsche waterwegen	" 66,000.—	
" 34.	Verbetering en onderhoud van de rivier de Maas in Limburg, Noordbrabant en Gelderland	" 220,000.—	
Art. 35.	Verleggen van de uitmonding der rivier de Maas ingevolge de wet van 26 Januari 1883 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4)	" 2,919,000.—	
Art. 36.	Onderhoud van de werken voor het verleggen der Maasmonding en der vaargeul van den Amer en het benedendeel der Donge	" 15,000.—	
Art. 37—40.	Bezoldiging, bureel- en lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten, alsmede kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen enz. ten behoeve van het werk, genoemd sub art. 35.	" 45,000.—	
Art. 41.	Kosten van den bouw van een brug te Heusden	<i>Memorie.</i>	
" 42.	Onderhoud enz. van de Nieuwe Maas, het Scheur en aan den Hoek van Holland, verbetering van de Nieuwe Maas, beneden de oostpunt van Rozenburg.	" 230,000.—	
Art. 43.	Verbetering, ingevolge de wet van 24 Januari 1863 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4), van den Rotterdamschen Waterweg	" 1,500,000.—	
Art. 44.	Onderhoud enz. van den Hollandschen IJssel, met de verdieping van de rivier beneden Gonda	" 15,500.—	
Art. 45.	Verbetering van de Linge.	" 2,200.—	
" 46.	Onderhoud van het Zwarte Water	" 10,400.—	
" 47.	Onderhoud enz. van het Zwolsche Diep	" 30,000.—	
" 48.	Onderhoud enz. Binnen- en Buiten-Aa in Groningen.	" 3,550.—	
" 49.	Onderhoud der drie overlaten in de Waaldijk boven		

Transporteere f 6,791,498.— f 187,845.—

	Per transport	f 6,791,498.—	f 187,345.—
Dalem en in het Wijdschild van de groote inundatie- of hulpsluis in den Waaldijk te Dalem, de sluizen, heulen en duikers te Gorinchem			10,000.—
Art. 50. Onderhoud enz. der duikersluis in den Krommen Rijn te Wijk bij Duurstede			130.—
Art. 51. Onderhoud enz. van de peilschalen te Elburg, Nijkerk, Durgerdam, Schellingwoude en IJmuiden			1,000.—
Art. 52. Onderhoud, herstel en verbetering der zee- en oeverwerken, helm- en stroobeplantingen; onderhoud, verbetering en vernieuwing van peilschalen, van de havens te Hellevoetsluis en Goedereede, benevens daarmede in verband staande uitgaven in Zuidholland			48,550.—
Art. 53. Id. in Noordholland, alsmede van de havens Vlieland, Urk en Marken			210,696.—
Art. 54. Id. in Zeeland, alsmede van de havens te Veere, Vlissingen en de binnenreede van Brouwershaven			38,000.—
Art. 55. Id. in Friesland			45,725.—
" 56. Id. in Overijssel			29,850.—
" 57. Id. in Groningen			11,350.—
" 58. Bijdrage in het tekort der uitgaven voor zeevering en oevervoorziening van de calamitense polders in de provincie Zeeland			200,000.—
Art. 59. Herstel van buitengewone winter- en stormschade			50,000.—
" 60. Wegruimen en bergen van wrakken en hunne ladingen			30,000.—
" 61. Onderhoud, herstel en verbetering der havens en hare toegangen, daaronder begrepen de rivierwerken bij de havens te Moerdijk en Willemstad; onderhoud, herstel en vernieuwing van peilschalen in Noordbrabant			13,000.—
Art. 62. Id. in Noordholland; daaronder begrepen het Krabbersgat			57,750.—
" 63. Id. in Zeeland, daaronder begrepen de aaleg- en losplaats bij de Isabellasluis en het posthaventje te Gorishoek			15,970.—
Art. 64. Id. in Friesland			29,319.—
" 65. Verbetering van de haven te Lemmer			120,000.—
" 66. Onderhoud enz. der havens en hare toegangen in Overijssel			3,300.—
Art. 67. Aanleg van een kanaal ter verbinding van Amsterdam met de Merwede, voor zoover zij niet in een of meer der vier volgende artikelen zijn begrepen			3,895,000.—
Art. 68—71. Bezoldiging, bureel- en lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten, kosten van uitbakenen enz. bij den aanleg van het kanaal sub art. 67 genoemd			40,000.—
Art. 72. Onderhoud enz. van de Zuid-Willemsvaart			209,000.—
" 73. Onderhoud enz. van telegraphische verbindingen voor den dienst der kanalen			1,350.—
Art. 74. Onderhoud enz. van het kanaal de Dieze			38,000.—
" 75. Onderhoud enz. van het kanaal van Apeldoorn naar den IJssel			26,730.—
Art. 76. Onderhoud enz. van het Zederikkanaal			58,000.—
" 77. Onderhoud enz. van het kanaal door Voorne			40,400.—
	Transporteere	f 12,014,618.—	f 187,345.—

	Per transport . . .	f12,014,618— f	187,345.—
<i>Art.</i> 78. Onderhoud enz. van sluizen en bruggen op den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam	"	7,500.—	
<i>Art.</i> 79. Onderhoud enz. van het Noordhollandsch kanaal	"	154,000.—	
" 80. Onderhoud enz. van het kanaal van Amsterdam naar de Noordzee	"	392,000.—	
<i>Art.</i> 81. Uitbreiding der haven en sluiswerken te IJmuiden, ingevolge de wet van 31 Mei 1887 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 98)	"	500,000.—	
<i>Art.</i> 82. Uitkeering aan de Amsterdamsche Kanaalmaatschappij	"	300,000.—	
" 83. Onderhoud enz. van het Tienhovensche kanaal	"	400.—	
" 84. Onderhoud van de vaart tusschen Amsterdam en Vreeswijk	"	7,000.—	
" 85. Onderhoud enz. van het jaagpad langs het Spaarne	"	700.—	
" 86. Onderhoud enz. van het kanaal van Neuzen	"	94,000.—	
" 87. Onderhoud enz. van het kanaal van Sluis naar Brugge	"	470.—	
" 88. Onderhoud enz. van het kanaal door Zuid-Beveland	"	52,700.—	
" 89. Onderhoud enz. van het kanaal door Walcheren	"	88,000.—	
" 90. Onderhoud enz. van het kanaal van Dokkum naar Gerben-Alles-verlaat en Kollum, de Nesserzyl, de draaibrug over de Boorne, de Kiestrazyl, de Burgwerderbrug in de Leegte, het oostelijk kanaalboord van de Munnikezylsterrijt	"	14,250.—	
<i>Art.</i> 91. Onderhoud en werking der stoomwerktuigen van het Noord-Willemskanaal	"	16,000.—	
<i>Art.</i> 92. Onderhoud enz. van het kanaal het Meppelerdiep	"	16,800.—	
" 93. Onderhoud enz. van de Willemsvaart in Overijssel	"	10,460.—	
" 94. Onderhoud enz. van het Veenhuizerkanaal ter verbinding van de Drentsche met de Friesche wateren	"	9,000.—	
<i>Art.</i> 95. Onderhoud enz. van de Drentsche hoofd- en Beilervaarten	"	84,500.—	
<i>Art.</i> 96. Onderhoud enz. van het Noorderkanaal of de Noordervaart in Limburg en daartoe behoorende werken en uitgaven; zijkanaal naar de Maas in de richting tusschen Neer en Kessel	"	20,000.—	
<i>Art.</i> 97—107. Onderhoud, herstel en verbetering van wegen en bruggen en daarbij behoorende werken, beplantingen, benevens daarmede in verband staande uitgaven in de verschillende provinciën	"	738,660.—	
<i>Art.</i> 108. Onderhoud enz. van veren en schipbruggen	"	48,449.—	
" 109. Subsidiën voor onderwerpen waarvoor reeds bij de laatstvoorgaande begrooting bijdragen zijn toegestaan	"	570,361.79	
<i>Art.</i> 109 <i>bis</i> . Bijdrage in de kosten van aanleg van een pontveer over de Waal te Druten	"	17,606.—	
<i>Art.</i> 110. Bijdrage in de kosten van droogmaking van de Tienhovensche en Maarsseveensche plassen	"	20,000.—	
<i>Art.</i> 111. Bijdrage in de kosten van bestrating van den weg die Philippine verbindt met den grintweg van Terneuzen naar Sas van Gent	"	15,100.—	
<i>Art.</i> 111 <i>bis</i> . Bijdrage aan de Noord-Willemskanaal-Maatschappij in de kosten van herstelling van sluisdeuren	"	6,500.—	
<i>Art.</i> 111 <i>ter</i> . Uitkeering aan het waterschap Waterland ter zake van ontheffing van op den Staat rustende verplichtingen	"	3,000.—	
<i>Art.</i> 111 <i>quater</i> . Bijdrage aan de gemeente Wageningen voor het inrichten van de haven aldaar tot vluchthaven	"	18,500.—	

Transporteere f15,215,074.79 f 187,345.—

	Per transport . . . f	15,215,074.79 f	187,345.—
<i>Art.</i> 112.	Nieuw te verleenen subsidiën "	2,000.—	
" 113—115.	Jaarwedden, benevens reis-, verblijf-, verplaatsings- en bureelkosten van de beide bouwmeesters en van het verder vaste personeel belast met het toezicht op de Rijksgebouwen "	41,800.—	
<i>Art.</i> 116.	Onderhoud enz. van de landsgebouwen en het Binnenhof te 's Gravenhage "	66,000.—	
<i>Art.</i> 117.	Verbetering van den hoofdingang van het gebouw voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal "	5,500.—	
<i>Art.</i> 118.	Algemeen brandweermaterieel; dnuwater voor de gebouwen bij het Rijk in gebruik en voor de fontein op het Binnenhof, verlichting van het Binnenhof en telephoonabonnement voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal "	6,100.—	
<i>Art.</i> 119.	Huur en bewaking van lokalen, tijdelijk in gebrnik. "	8,900.—	
" 120—122.	Jaarwedden, benevens reis- en verblijf- en verplaatsingskosten van den Raad en van het verder personeel voor het toezicht op de spoorwegdiensten "	65,150.—	
<i>Art.</i> 123.	Kosten, voortvloeiende uit de toepasselijkverklaring van art. 25 der wet van 21 Augustus 1859 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 98) of van art. 33 der wet van 9 April 1875 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 67) op de diensten der Nederlandsche Rijn-, Aken-Maastrichtsche en Luik-Maastrichtsche spoorwegmaatschappijen "	3,604.—	
<i>Art.</i> 124 en 125.	Jaarwedde, benevens reis-, verblijf- en bureelkosten van den Rijkscommissaris en den Adjunct-Rijkscommissaris bij de exploitatie van Staatsspoorwegen "	3,800.—	
<i>Art.</i> 126.	Advertentiën voor het ter visie leggen van liggers van toegangswegen naar spoorwegstations "	100.—	
<i>Art.</i> 127.	Bijdrage aan de Internationale Commissie voor spoorwegcongressen "	100.—	
<i>Art.</i> 128.	Betaling aan den aannemer ter tegemoetkoming in de uitgaven voor de inrichting en bediening van een stoombootveerdienst tusschen Enkhuizen en Stavoren, in verband met de diensten op de Staatsspoorwegen van Zaandam naar Enkhuizen en van Stavoren naar Leeuwarden "	65,000.—	
<i>Art.</i> 129.	Dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1888 "	1,485,000.—	
			16,968,128.79

3^e Afd.: Handel en Nijverheid.

A. Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.

<i>Art.</i> 130.	Jaarwedden en toelagen van het personeel f	15,500.—
" 131.	Reis- en verblijfkosten, waarnemingen elders dan te Utrecht, huur, onderhoud van gebouwen en verder materieel, enz. "	10,000.—
	B. Zeevischerijen.	
<i>Art.</i> 132	Jaarwedden van den secretaris van het college voor de zeevischerijen, den wetenschappelijken adviseur, de keurmeesters, den hoofdopzichter en verder personeel; maandgelden van onderopzichters en van de bemanning der Rijkstoomboot "	16,885.—
<i>Art.</i> 133.	Bureel- en lokaalbehoefden van genoemd college. Reis- en verblijfkosten "	3,400.—
<i>Art.</i> 134.	Verdere uitgaven voor het politietoezicht "	10,500.—

 Transporteere . . . f 56,285.— f 17,155,473.79

	Per transport	f 56,285.— f 17,155,473.79
Art. 135.	Onderzoek en navorschingen ten behoeve der visscherijen en ondersteuning van kunstmatige zalmteelt	15,500.—

C. *Ijkwezen.*

Art. 136.	Jaarwedden en toelagen van het personeel	69,600.—
" 137.	Bureel-, reis-, verblijf-, verplaatsings- en examenkosten.	30,500.—
" 138.	Gebonwen, werktuigen, verder materieel en arbeidsloon.	16,000.—

D. *Stoomwezen.*

Art. 139.	Jaarwedden van het personeel	23,900.—
" 140.	Bureel-, reis-, verblijf-, verplaatsings- en examenkosten. Werktuigen en gereedschappen	14,800.—
Art. 141.	Kosten van de commissie, ingesteld krachtens art. 3 der wet van 28 Mei 1869 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 97)	100.—

E. *Mijnwezen.*

Art. 142.	Jaarwedde van den ingenieur	2,500.—
" 143.	Reis-, verblijf- en opnemingskosten	600.—

F. *Verskillende uitgaven.*

Art. 144.	Raad van tucht: bureel- en lokaalbehoefden, schade- loosstelling van getuigen, van den secretaris en den bode, vacatie- gelden, reis- en verblijfkosten.	2,000.—
Art. 145.	Examen ter verkrijging van een diploma als stur- man aan boord van koopvaardij-schepen.	3,500.—
Art. 146.	Toezicht op den doortocht en het vervoer van land- verhuizers	5,400.—
Art. 147.	Subsidie aan de Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van schipbreukelingen.	3,000.—
Art. 148.	Onderhoud en vernieuwing van materieel voor de kustwacht, vergoeding voor buitengewone diensten van telegraaf- personeel, alsmede reis- en verblijfkosten	5,600.—
Art. 149.	Gebouw voor de strandvonderij op Terschelling	200.—
" 150.	Verslagen, berichten, verordeningen en advertentiën betreffende handel, scheepvaart, nijverheid en landbouw	10,000.—
Art. 151.	Toelagen, reis-, verblijf- en bureelkosten en alle verdere uitgaven ten behoeve van de samenstelling van eene nijver- heidsstatistiek	10,000.—
Art. 152.	Reis-, verblijf- en bureelkosten en alle verdere uit- gaven, voortvloeiende uit de opdracht der landbouw-commissie, ingesteld bij Koninklijk besluit van 18 September 1886, n ^o . 28	10,000.—
Art. 153.	Toezicht op de wijngaarden, boomkwekerijen, tinnen en broeikassen, volgens art. 1 van het Koninklijk besluit van den 24 December 1883 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 248)	1,000.—
Art. 154.	Jaarwedden, alsmede reis- en verblijfkosten van den commandant en van de verdere beambten van het korps geleiders tot het vervoer van ontplofbare stoffen.	5,000.—
Art. 154bis.	Kosten van oprichting en instandhouding van land- bouwproefstations	3,000.—

Memorie.

Art. 155.	Subsidien, toelagen en verdere uitgaven voor de nijverheid en den landbouw	3,000.—
-----------	--	---------

" 288,485.—

Transporteere f 17,443,958.79

Per transport . . . f 17,443,958.79

4^e Afd. : Posterijen.

A. en B. Postdienst. <i>Art.</i> 156—166	f 4,156,965.—
C. Telegraafdienst. <i>Art.</i> 167—173	" 1,312,805.—
D. Vereenigde post- en telegraafdienst. <i>Art.</i> 174—178	" 781,950.—
E. Vereenigde posten voor B, C en D. <i>Art.</i> 179—181.	" 4,500.—
F. Rijkspostspaarbank. <i>Art.</i> 182—187.	" 94,522.—

" 6,350,742.—

5^e " Pensioenen, toelagen, gratificatiën en wachtgeld. *Art.* 188—190 f 194,000.—6^e " Onvoorzijene behoeften. *Art.* 191. " 60,000.—

f 24,048,700.79

22 Jan. S. 16. Xe Hoofdstuk. *Departement van Koloniën.*1^e Afd. : Kosten van het Departement f 188,675.—2^e " Uitgaven ten behoeve van de kolonie Suriname " 758,070.—3^e " Uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao. " 238,447.—4^e " Pensioenen, wachtgeld. en gagem. van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea en van hnnne nagelaten betrekkingen " 24,350.—5^e " Pensioenen, wachtgeld. en gratificatiën. " 20,149.—6^e " Onvoorzijene uitgaven " 40,000.—

f 1,269,691.—

2 Jan. S. 19. VIIIe Hoofdstuk. *Departement van Oorlog.*1^e Afd. : Kosten van het Departement f 143,750.—2^e " Traktement. en toelagen, mitsgaders schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstp. en voor verhuiskosten bij verplaatsing van den grooten staf, den generalen staf, de intendance en de provinciale en plaatselijke staven. " 259,520.—3^e " Traktement. en toelagen en schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstp. en voor verhuiskosten bij verplaatsing van de staven der verschillende wapens en van de officieren der wapenkorpsen, daaronder begrepen daggeld. aan militaire wachters " 2,978,415.—4^e " Soldij. en verdere kosten van de verschillende staven, diensten en wapenkorpsen, in de 2de, 3de en 5de afdeelingen vermeld, met uitzondering van de kosten, in die afdeelingen en in de 11de afdeeling omschreven, doch met inbegrip van de kosten van instructeurs beneden den rang van officier bij de schutterijen en vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel " 8,659,930.—5^e " Geneeskundige dienst " 933,561.—6^e " Studie en Onderwijs " 307,388.—7^e " Artillerie-inrichtingen, materieel der artillerie, draagbare wapenen en pyrotechnie, alsmede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie, een en ander echter met uitzondering van al wat de Koninklijke Militaire Academie en het wapen der marechaussee betreft. " 909,525.—8^e " Materieel der genie en kazerneering met hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren, een en ander echter met uitzondering van al wat de Koninklijke Militaire Academie en het wapen der marechaussee betreft. " 669,850.—

Transporteere f 14,861,939.—

	Per transport . . .	f 14,861,939.—
9 ^o Afd.:	Kosten der Rijks-centrale magazijnen van kleding, uitrusting, hospitaalgoederen en kampementseffecten en der garnizoensmagazijnen van kleding en uitrusting, benevens van vernieuwing en wijziging van ledergoed en paardetuig en van vernieuwing en onderhoud van nachtleger	" 399,445.—
10 ^o "	Militaire verkenningen en Topographische inrichting	" 42,280.—
11 ^o "	Verplaatsing van personen en goederen	" 225,500.—
12 ^o "	Verschillende uitgaven	" 54,000.—
13 ^o "	Nonactiviteits-traktementen, pensioenen, gagementen, onderstanden, lijfrenten en wachtgelden	" 1,822,800.—
14 ^o "	Onvoorziene uitgaven	" 50,000.—
15 ^o "	Wapen der marechaussee	" 285,277.—
16 ^o "	Buitengewone uitgaven	" 1,507,150.—
17 ^o "	Voltooiing van het vestingstelsel	" 1,026,000.—
		<u>f 20,274,391.—</u>

22 Januari 1888. WET, houdende vaststelling der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1888. S. 14.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van den aanleg van Staatsspoorwegen voor den dienst van 1888 wordt vastgesteld als volgt:

1° Afd. Eerste aanleg.

Art. 1. Jaarwedde van den directeur voor de spoorwegen, als zoodanig belast met de leiding van de aan te leggen Staatsspoorwegwerken; jaarwedde en toelagen van ambtenaren van den waterstaat enz.; jaarwedden, toelagen, maand- en dag-gelden van het personeel bij den aanleg van Staatsspoorwegen (daaronder niet begrepen de buitengewone opzichters bij de werken en leveringen), mitgaders schrijff-loonen f 146,600

Art. 2. Bureel-, lokaalbehoefden en drukwerken, huur van lokalen, aankoop van boeken, kaarten, instrumenten en verdere benodigdheden " 25,000

Art. 3. Reis- en verblijfkosten en schadeloosstelling voor kosten van veldwerk. Toelagen aan buitenslands gedetacheerde bouw- en werktuigkundigen en opzichters " 15,000

Art. 4. Kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen en het opmaken en aankopen van grondteekeningen en plans, met inbegrip van arbeidsloon; daggelden wegens buitengewone assistentie, belooingen van landmeters; uittreksels van kadastrale plans en leggers; aanschaffen van werktuigen, baken, piketten en verdere benodigdheden " 8,000

Art. 5. Aankoop van materialen, voor zoover de aanschaffing er van plaats heeft zonder bepaalde bestemming voor eenige lijn, als: spoorstaven, haakbouten, houten dwarsliggers, ijzeren dwars- en lengteliggers, wissels, draaischijven, waterkranen en meer benodigdheden; kosten van bewaren, opstapelen en bewaken; huur en aankoop van terrein; kosten van bereiden van hont tegen bederf en verdere uitgaven te dier zake " 7,500

Transporteere f 202,100

	Per transport	f	202,100	
<i>Art. 6.</i>	Kosten van de brug over de <i>Maas</i> te <i>Venlo</i> , met alle daarmede in verband staande uitgaven	"	16,000	
<i>Art. 7.</i>	Idem brug over de <i>Maas</i> bij <i>Heumen</i>	"	5,000	
" 8.	Aanleg van den spoorweg van <i>Nieuwediep</i> naar <i>Amsterdam</i> , met alle daarmede in verband staande uitgaven, voor zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	"	519,000	
<i>Art. 9.</i>	Idem spoorweg van <i>Zwolle</i> naar <i>Almelo</i>	"	8,000	
" 10.	Idem spoorweg van <i>Dordrecht</i> naar <i>Elst</i>	"	70,000	
" 11.	Idem spoorweg van <i>Amersfoort</i> naar <i>Nijmegen</i>	"	197,000	
" 12.	Idem spoorweg van de <i>Zaanstreek</i> naar <i>Enkhuizen</i>	"	16,700	
" 13.	Idem spoorweg van <i>Stavoren</i> naar <i>Leeuwarden</i>	"	48,000	
" 14.	Idem spoorweg van <i>Nijmegen</i> naar <i>Venlo</i>	"	25,000	
" 15.	Idem spoorweg van <i>Rotterdam</i> naar den <i>Hoek van Holland</i>	"	1,000,000	
" 16.	Idem spoorweg van <i>Zwaluwe</i> naar <i>'s-Hertogenbosch</i>	"	510,000	
" 17.	Idem spoorweg van <i>Groningen</i> naar <i>Delfzijl</i>	"	230,000	
				f 2,846,800.—
2° Afd.: Uitbreiding.				
<i>Art. 18.</i>	Uitbreiding van het station <i>Tilburg</i>	f	90,000	
" 19.	Bouw van werkplaatsen te <i>Blerick</i>	"	175,000	
" 20.	Wijziging van de werkplaatsen te <i>Tilburg</i>	"	20,000	
" 21.	Uitbreiding van het station <i>Rooseendaal</i>	"	20,000	
" 22.	Aanleg van een rangeerstation te <i>IJsselmonde</i>	"	80,000	
				" 385,000.—
3° Afd.: Werken en uitgaven, door de bestaande exploitatiecontracten met kosten van aanleg gelijkgesteld.				
<i>Art. 23.</i>	Kosten van de overbrugging van het <i>Hollandsche Diep</i>	f	35,000	
" 24.	Kosten tot herstel van schade, ontstaan door overstroming, dijkbreuk, ijsgang, oorlog en oproer, en tot herstel van beschadiging door aanvaring.	"	<i>Memoria.</i>	
				" 35,000.—
4° Afd.: Aankoop van spoorwegen, wat de kosten betreft met aanleg gelijkgesteld.				
<i>Art. 25.</i>	Renten over het jaar 1888 aan <i>België</i> uit te keeren, van de kosten van werken tot uitbreiding van het station <i>Easchen</i> , ingevolge regeling met de Belgische Regeering getroffen, ter nitvoering van art. 17 der voor zooveel noodig bij de wet van 22 April 1880 (<i>Staatsblad</i> n°. 63) bekrachtigde overeenkomst van 31 October 1879.	"		2,400.—
5° Afd.: Onvoorziene uitgaven.				
<i>Art. 26.</i>	Onvoorziene uitgaven, daaronder begrepen vorderingen van afgesloten dienstjaren	"	315,800.—	
				f 3,585,000.—
Art. 2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, worden aangewezen:				
a. de som van f 1,485,000, beschikbaar gesteld bij het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1888;				
b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvangsten en uitgaven wegens den aanleg van Staatsspoorwegen voor het dienstjaar 1887;				
c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1888 uit den aanleg van Staatsspoorwegen kunnen voortvloeien.				
3. Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,				

12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 en 25 van de bij deze wet vastgestelde begrooting, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van art. 24 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit *artikel 26* van deze begrooting worden aangevuld.

Uit genoemd *artikel 26* kan mede worden overgeschreven op *artikel 24*.

4. Op *artikel 26* van de bij deze wet vastgestelde begrooting worden aangewezen de tot het dienstjaar 1888 behorende uitgaven, de Staatspoorwegen betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* dezer begrooting.

De uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 22sten Januari 1888.

(geteekend)

WILLEM.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) BASTERT.

(Uitgeg. 28 Jan. 1888.)

De WET van 22 Januari 1888, S. n°. 17, betreft de definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1888. (Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld.)

22 Januari 1888. S. 17. Suriname.

1 ^e Afdeling: Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst	f	121,104.10
2 ^e " Justitie en politie	"	386,858.24
3 ^e " Administratie van Financiën	"	147,132.—
4 ^e " Immigratie en kolonisatie	"	75,081.—
5 ^e " Eeredienst, onderwijs, armenzorg en burgerlijke geneeskundige dienst.	"	360,918.48
6 ^e " Bouwdepartement	"	179,216.—
7 ^e " Koloniale vaartuigen, betouning, bebakening en seinwezen	"	197,830.40
8 ^e " Pensioenen, wachtgeld, toelagen en onderstanden	"	189,874.60
9 ^e " Onvoorzien uitgaven	"	20,000.—
		f 1,678,014.91

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijvingen van- en betalingen uit de onvoorzien uitgaven.

Bij Art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

- A. Directe en indirecte belastingen.
- B. Inkomsten van onderscheiden aard.
- C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist.

22 Januari 1888. WET, houdende vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1888. S. 18.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge de wet van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 193) houdende bepalingen omtrent het beheer der gelden bestemd tot voltooiing van het vestingstelsel, eene afzonderlijke begrooting van de uitgaven voor dit onderwerp, voor den dienst van 1888, bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, aangewezen bij de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), wordt voor den dienst van 1888 vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedden, toelagen en daggelden voor tijdelijk in dienst zijnde civiele ingenieurs, opzichters en teekenaars, toelagen voor officieren en opzichters der genie, reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoefden, aankoop van instrumenten, kaarten en verdere benodigdheden	f	80,000
Transporteere	f	80,000

Per transport . . . f 80,000

Art. 2. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betreffend koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Nieuwe Hollandsche waterlinie*:

1°. Verbeteren van de vesting *Gorinchem*;

2°. Verbeteren van inundatiemiddelen bezuiden de *Lek*;

3°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele linie.

" 10,000

Art. 3. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betreffend koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van *den Helder*:

1. Voltooiën van het fort op de *Harssens*;

2. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele stelling.

" 40,000

Art. 4. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betreffend koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van *Amsterdam*:

1. Voortzetting van het verbeteren der linie van *Spaarndam* en der positie aan de *Liede*;

2. Onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling;

3. Maken van zandophoogingen enz. voor verschillende werken in de stelling;

4. Maken van batterijen aan de *Zuiderzezijde*;

5. Maken van een fort in de *Zuiderzee* aan het *Pampus*;

6. Inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen.

" 1,380,000

Art. 4bis. Nemen van proeven omtrent bomvrije samenstellingen . . . " 50,000

5. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betreffend koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van het *Hollandsch Diep* en het *Volkerak*:

Verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de positien van *Willemstad* en *Ooltgensplaat*.

" 10,000

Art. 6. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van

Transporteere . . . f 1,570,000

Per transport . . . f 1,570,000
 rechten; kosten en ongeldeen betrekkelijk koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van de *monden van de Maas en van het Haringvliet*:

Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de stelling.	10,000
<i>Art. 7.</i> Materieel der Genie voor het in staat van verdediging brengen der werken in verschillende stellingen en draagbaar spoorwegmaterieel	40,000
<i>Art. 8.</i> Inkomende rechten van ijzerwerk tot pantseringen.	<i>Memorie.</i>
" 9. Doen van opmetingen, waterpassingen, grondboringen, enz. in de verschillende liniën en vestingen, alwaar, ingevolge de wet van 18 April 1874 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 64), werken tot voltooiing van het vestingstelsel aangelegd of verbeterd moeten worden en voor welke in de voorgaande artikels geen gelden zijn uitgetrokken	2,000
<i>Art. 10.</i> Onvoorziene uitgaven.	50,000
Totaal.	f 1,672,000

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, wordt aangewezen:

a. de som van *een miljoen zes en twintig duizend gulden*, beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1888;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1887;

c. de toevallige baten welke gedurende het jaar 1888 uit den aanleg der vestingwerken kunnen voortvloeien.

Art. 3. Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der *artikelen* 2, 3, 4, *Abis*, 5, 6, 7, 8 en 9 van artikel 1 dezer wet, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving nit *artikel* 10 van hetzelfde artikel 1 worden aangevuld.

Art. 4. Op *artikel* 10 van artikel 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1888 behorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* van genoemd artikel 1.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 22sten Januari 1888.

(geteekend)

WILLEM.

De Minister van Oorlog,

(get.)

WEITZEL.

(Uitgeg. 30 Jan. 1888.)

22 Januari 1888. BESLUIT, waarbij met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland, is beslist dat een brandspuitmeester, wiens aanstelling als zoodanig is gegrond op eene verordening op het verrichten van persoonlijke diensten, niet is ambtenaar van de gemeente en derhalve als raadslid mag zitting nemen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van den Raad der gemeente Oudewater, ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 18 Oct. 1887, n°. 14, waarbij de toelating van

D. BOER Jz. als lid van den raad van genoemde gemeente is bevolen;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur gehoord, advies van 3 Januari 1888, n°. 111;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Januari 1888, n°. 260, afd. B. B.;

Overwegende dat D. BOER Jz. op 19 Juli 1887 is verkozen tot lid van den raad der gemeente Oudewater, doch dat de raad der gemeente op 5 Oct. 1887 besloten heeft hem niet als raadslid toe te laten, op grond dat door hem sedert jaren en ook nog wordt bekleed de betrekking

van brandmeester, waartoe hij door burgemeester en wethouders ingevolge art. 179 der gemeentewet is benoemd;

dat ingevolge art. 23 *f* der gemeentewet het lidmaatschap van den raad is onvereenigbaar met de betrekking van ambtenaar van wege het gemeentebestuur aangesteld of daaraan ondergeschikt;

dat hij dus eene betrekking bekleedt, waarmede het lidmaatschap van den raad onvereenigbaar is;

dat door den niet-toegelatene en door het raadslid A. C. VAN AELST bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland tegen de beslissing van den raad bezwaren zijn ingebracht en verzocht is, dat de toelating van D. BOER Jz. mocht worden bevolen;

dat in hunne adressen in hoofdzaak is aangevoerd, dat de niet-toegelatene, als zijnde brandspuitmeester van de kleine slangbrandspuit, niet is brandmeester noch gemeenteamttenaar; dat de generale brandmeesters te zamen hebben te waken tegen overtreding der verordening op het brandwezen en te zorgen voor de uitvoering harer voorschriften; dat deze ook bij brand en bij beproeving der spuiten het bevel voeren over het personeel van alle spuiten; dat daarentegen de brandspuitmeesters behooren ieder tot het personeel van eene bepaalde spuit; dat zij enkel bij brand of bij het beproeven der spuit, evenals de overige daarbij geaffecteerden, over wie zij dan het opzicht te houden hebben, zonder salaris of vergoeding, persoonlijke diensten verrichten volgens art. 192 der gemeentewet, onder de bevelen van de brandmeesters;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 18 Oct. 1887, n°. 14, de toelating van D. BOER Jz hebben bevolen, hoofdzakelijk op grond, dat volgens de verordening op het brandwezen te Oudewater aan de drie generale brandmeesters een blijvende dienst is opgedragen, de controleering o. a. der voorschriften tot het voorkomen van brand, doch in tegenstelling daarmede de brandspuitmeesters en adassistenten slechts dienst doen wanneer ook de verdere geaffecteerden daartoe verplicht zijn en dat wel evenals deze laatsten, op grond van de verordening, waarbij de ingezetenen krachtens art. 192 der gemeentewet tijdelijk tot het doen van persoonlijke diensten bij de brandweer worden opgeroepen;

dat dan ook burgemeester en wethouders toen D. BOER Jz. kort na zijne verkiezing tot raadslid als brandspuitmeester bedaukte, bij hunne be-

schikking van 25 Juli 1887, waarbij zij verklaarden een eenvoudig bedanken niet te kunnen aannemen, art. 41 der verordening op het brandwezen hebben aangehaald als het artikel, dat D. BOER Jz. tot den dienst verplichtte; dat zijne benoeming of aanwijzing door burgemeester en wethouders niet voortspuit uit art. 179 *o* der gemeentewet, maar uit art. 39 der verordening op het brandwezen;

dat de raad van Oudewater van deze uitspraak bij Ons in beroep gekomen is, in hoofdzaak aanvoerende, dat bij Koninklijk besluit van 21 Dec. 1862, n°. 2, is uitgemaakt, dat een brandmeester, bedoeld bij art. 179 *o* der gemeentewet, geen lid van den raad kan zijn als vallende in de termen van art. 23 *f* der gemeentewet; dat nu de verkozene is brandmeester in den zin van het genoemd art. 179 *o*;

dat toch daar duidelijk worden bedoeld de ambten, die in de eene of andere betrekking staan tot de brandweer als bevel voerende, en dat daaronder te Oudewater niet alleen te rekenen zijn de generale brandmeesters, maar ook, niet-tegenstaande zij een anderen titel voeren, de brandspuitmeesters, die bevel voeren ieder over eene spuit en het daarbij geëmploieerde personeel;

dat wel de benoeming der brandspuitmeesters door burgemeester en wethouders is in overeenstemming met art. 39 der verordening op het brandwezen, hetwelk bepaalt, dat alle benoemingen geschieden door burgemeester en wethouders, doch in de eerste plaats is een gevolg van art. 179 *o* der gemeentewet, en het artikel der verordening eigenlijk meer dient om te bepalen, hetgeen in het vervolg er van gezegd wordt, dat de benoemingen na de eerste samenstelling der brandweer geschieden op voordracht van generale brandmeesters; dat burgemeester en wethouders bij hunne beschikking van 25 Juli 1887, door aanhaling van art. 41 en art. 42 der verordening op het brandwezen, hebben willen te kennen geven, dat het niet aanging zich door eenvoudig bedanken te onttrekken aan de verplichtingen eener betrekking, waartoe men op wettige wijze benoemd is, maar in allen gevalle daaruit ontslag moet worden gevraagd;

O. dat te Oudewater de brandspuiten bemand worden met inwoners der gemeente, die volgens de op art. 192 en 193 der gemeentewet gegronde bepalingen daaromtrent, voorkomende in de plaatselijke verordening op de persoonlijke diensten en in die op het brandwezen, tot het verrichten

van persoonlijke diensten tot blussing van brand verplicht zijn;

dat ten aanzien van deze verplichting bij art. 41 der verordening op het brandwezen is bepaald, dat niemand tusschen den ouderdom van 18 tot de 60 jaren, die door geen lichaamsgebreken of ziekte verhinderd wordt, zich aan de brandweer mag onttrekken, doch dat men zich door een geschikt persoon kan doen vervangen of door storting van 25 gulden in eens af in de gemeentekas zijne betrekking bij de brandweer kan afkopen, en bij art. 42, dat wie in de termen valt om bij de brandweer, in welke betrekking ook benoemd te worden, daarvoor niet mag bedanken;

dat tot de betrekkingen bij de brandweer behoort die van brandspuitmeester;

dat namelijk de brandspuitmeesters zijn diegenen, welke, ieder bij eene bepaalde spuit, aan het hoofd geplaatst zijn van het daarbij dienstdoend personeel, welk personeel verder bestaat uit een of meer assistenten, welke met de brandspuitmeesters het bevel over de overigen deelen, en voorts geaffecteerden, verdeeld in verschillende categoriën, voor de verschillende werkzaamheden bij de bediening der spuiten te verrichten;

O., dat het onbetwist is, dat de verkozene D. BOER Jz. valt in de termen om krachtens de bepalingen omtrent de persoonlijke diensten bij de brandweer te dienen; dat toch blijkens het vorenstaande het gemeentebestuur zich tegenover hem beroept op de artt. 41 en 42 der verordening op het brandwezen;

dat de omstandigheid, dat hij is brandspuitmeester en als zoodanig met twee assistenten het bevel voert over degenen die belast zijn met de werkzaamheden tot bediening der spuit, waarbij hij geplaatst is, hem van deze laatste alleen onderscheidt wat betreft den aard der hem opgedragen taak, maar niet wat betreft den grondslag der verplichting om dienst te doen, welke voor hem evenals voor alle geaffecteerden gelegen is in de bovenvermelde bepalingen omtrent het verrichten van persoonlijke diensten bij de brandweer;

dat hij dus als lid van het personeel der brandweer, tot de gemeente in dezelfde verhouding staat als al de overige geaffecteerden, en evenmin als deze laatste is ambtenaar der gemeente;

dat derhalve de gemeenteraad hem ten onrechte, omdat hij gemeentebestuurder zou zijn, niet als raadslid heeft toegelaten en Gedeputeerde Staten terecht zijne toelating hebben bevolen;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met handhaving van het bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

25 Januari 1888. *MISSIVE* van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de gedenkteekenen van geschiedenis en kunst.

Bij mijne circulaire van 18 September 1883 n°. 2672, afd. K. W., waaraan werd herinnerd bij die van 12 Februari 1886, n°. 145 K. W., had ik de eer U te verzoeken de gemeentebesturen in Uwe provincie uit te noodigen mij steeds mededeeling te doen, zoodra zij kennis dragen, dat tot slooping of herstelling van gebouwen, welke geschiedkundige of kunstwaarde hebben, zal worden overgegaan.

Niettemin komt het nog herhaaldelijk voor, dat zoodanige gebouwen worden gesloopt of herstellingen ondergaan, zonder dat mij de vooraf verlangde mededeeling verstrekt wordt.

Ik zie mij daarom verplicht U andermaal te verzoeken de aandacht van gemeentebesturen hierop bij vernieuwing te vestigen, en daarbij er op te wijzen, dat aan de stipte naleving der te dier zake gegeven voorschriften de hand moet worden gehouden; voorts, dat ik voortaan ook van die besturen bericht te gemoet zie, zoodra zij weten, dat een gebouw als hier bedoeld, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk is of zal worden besteeigerd, opdat van de gelegenheid om zoodanig monument op te meten en in teekening te brengen eventueel gebruik worde gemaakt.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

26 Januari 1888. *BESLUIT*, tot het toekennen van vrijdom van belasting voor azijn en houtzuur, ten behoeve van leerlooierijen. S. 20.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 7den Januari 1888, n°. 81, Invoerrechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 17den Januari 1888, n°. 13);

Gelet op het nader rapport van Onzen ge-

noemden Minister, van den 21sten Januari 1888, n°. 98, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 7, litt. b der wet van 27 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 130);

Hebben besloten en besluiten vrijdom van belasting te verleen voor azijn en houtzuur, ten behoeve van leerlooierijen, een en ander op den voet van het reglement, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 12 Juni 1847 (*Staatsblad* n°. 31) en van het Koninklijk besluit van 26 November 1876 (*Staatsblad* n°. 236), en onder zoodanige verdere voorzieningen tegen misbruik, als door Onzen Minister van Financiën worden noodig geoordeeld.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Gravenhage, den 26sten Januari 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.

(Uitgeg. 30 Jan. 1888.)

26 Januari 1888. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende vrijdom van briefport voor de oproepingsbrieven voor de verkiezingen.

Zie de nadere missive van 16 Februari 1888.

Ik heb de eer U mede te deelen dat bij Koninklijk besluit van 17 Januari ll., n°. 10, vrijstelling van briefport is verleend voor de oproepingsbrieven voor de verkiezingen, welke door de voorzitters der gemeenteraden aan de kiezers worden toegezonden, met vergunning om de eigenhandige waarmerking op den omslag dier brieven, overeenkomstig art. 6 van Zijner Majesteits besluit van 7 November 1876 (*Staatsblad* n°. 192), te vervangen door den afdruk van den stempel der gemeente.

Gelieft hiervan aan de besturen der gemeenten in Uw gewest kennis te geven.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) HUBRECHT.

27 Januari 1888. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 5 Januari 1888 door de gevolmachtigden van Nederland en België te Brussel ondertekende verklaring nopens de grensregeling tusschen

die beide landen in het kanaal van Gent naar Terneuzen, alsmede van het daarbij behoorende beschrijvend proces-verbaal. S. 21.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de door de wederzijdsche gevolmachtigden van Nederland en België op 5 Januari 1888 te Brussel ondertekende verklaring betreffende de grensregeling in het kanaal van Gent naar Terneuzen, alsmede het daarbij behoorend proces-verbaal, van welke in de Nederlandsche en Fransche talen gestelde stukken de inhoud luidt als volgt:

De Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden en de Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, overwegende enerzijds, dat luidens artikel 5 van de op 5 November 1842 tusschen Nederland en België gesloten overeenkomst, de as van het kanaal van Terneuzen bij voortdoring de grens zal uitmaken van het onde fort St. Antonie af tot tegenover het Nederlandsche tolkantoor in het gehucht de Stuyver", en anderzijds, dat die as verplaatst is, ten gevolge der werken aan gezegd kanaal uitgevoerd, ingevolge de overeenkomst van 31 October 1879, zijn omtrent de volgende bepalingen overeengekomen:

Art. 1. De onde as van het kanaal van Gent naar Terneuzen, zooals die vóór de verbreding van het kanaal in 1879—1885 bestond, zal bij voortdoring de grens tusschen beide Landen uitmaken.

2. De §§ 1, 2 en 3 van artikel 127 van het proces-verbaal van beschrijving der grenscheiden tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België, behoorend bij de op 8 Augustus 1843 te Maasticht gesloten overeenkomst omtrent de grenscheiden, worden gewijzigd overeenkomstig het ontwerp van proces-verbaal van beschrijving, door de Commissarissen der beide Regeeringen den 31sten Mei 1886 te Sas van Gent vastgesteld en ondertekend.

Dat proces-verbaal, evenals het parcellair plan en de topographische kaart, door gezegde Commissarissen opgemaakt, zullen bij de tegenwoordige verklaring gevoegd blijven en zullen dezelfde kracht en waarde hebben alsof zij daarin in hun geheel waren opgenomen.

Ten oorkonde waarvan de ondergeteekenden, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden en Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne

Majesteit den Koning der Belgen, daartoe beoorloofd gemachtigd, deze verklaring hebben onderteekend en het zegel hunner wapenen daarop gesteld.

In duplo opgemaakt te Brussel, den 5den Januari 1888.

(L. S.) (get.) L. GERICKE.
" " Le P^r. DE CHIMAY.

Bijvoegsel van het proces-verbaal van de gemengde Commissie, belast met het vaststellen van de grenscheiden tusschen België en Nederland, hebbende tot basis de oude as van het kanaal van Gent naar Terneuzen.

Beschrijvend proces-verbaal van de internationale grens, van af het fort St. Anthony tot het gehucht "de Stuyver" onder de gemeente Selzaete.

§ 1. Van af de paal n°. 307, verlaat de limiet de sloot, snijdt den dijk van den St. François polder en volgt in al hare kronkelingen het midden van de berm-sloot, loopende ten zuiden van gezegden dijk van dien polder en van den Kernemelsche polder en komt, na den oostelijken dijk van het kanaal genaamd "Gentsche vaart" doorsneden te hebben, in dit kanaal. De even genoemde dijken blijven aan Nederland. Tegenover dit punt en op den oostelijken oever van het kanaal zal eene paal n°. 308 geplaatst worden.

Dertien kleine palen zullen de voornaamste hoeken aangeven van de limiet tusschen de twee laatstgenoemde palen; zij zullen op de volgende wijze geplaatst worden, te weten: de eerste enz. tot de negende, deze daaronder begrepen, zijn de oude palen krachtens het verdrag van 8 Augustus 1843 geplaatst. De tiende aan den hoek welke de limiet maakt aan de noord-oostzijde van het oude fort St. Anthony.

De elfde, in de limiet, 4 m. bewesten den noordoostelijken hoek van den weg loopende noord- en oostwaarts van het kadastrale perceel gemeente Selzaete, sectie B, n°. 411a; van de elfde kleine paal, loopt de limiet in rechte lijn naar de twaalfde in de limiet bij den zuid-westelijken hoek van het kadastraal perceel gemeente Sas van Gent, sectie D, n°. 474, op 29 m. uit de elfde kleine paal, in de richting van het midden van de sloot, loopende zuidwaarts van het kadastraal perceel, gemeente Sas van Gent, sectie D, n°. 446.

Van de twaalfde kleine paal loopt de grens in

rechte lijn 13.30 m. westwaarts naar een dertiende kleine paal, staande in de limiet op een afstand van 5.50 m. noordwaarts uit de rechte lijn, gaande door de twaalfde kleine paal en paal n°. 308.

Van de dertiende kleine paal loopt de limiet in rechte lijn naar paal n°. 308.

§ 2. Van de hierboven beschreven paal n°. 308, loopt de limiet in rechte strekking tot in het gezegde kanaal van Gent naar Terneuzen en wel tot 61.50 m. westwaarts van paal n°. 308, in de richting van paal n°. 308, en een eerste kleine paal tusschen de palen n°. 308 en 309, staande op den westelijken dijk van het kanaal van Gent naar Terneuzen, op 84.80 m. westwaarts van paal n°. 308 en 585 m. noordwaarts van paal n°. 309.

Van bovenbeschreven grenspunt, gelegen in het kanaal, op 61.50 m. westwaarts van paal n°. 308, buigt de limiet zuidwaarts om, en loopt in eene rechte lijn door het kanaal naar een punt gelegen op een afstand van 365 m. van de even genoemde eerste kleine paal, staande op den westelijken kanaaldijk, gemeten in de rechte lijn die bedoelde eerste kleine paal en paal n°. 309 verbindt, en op een afstand van 15.50 m. oostwaarts van die lijn, of wel naar een punt gelegen in de richting van een tweede en derde kleine paal, staande 7.50 m. uit elkander, en geplaatst op den westelijken kanaaldijk op 24.50 m. bezuiden de aansluiting van de zuidelijke grens van perceel n°. 747, gemeente Sas van Gent, sectie C, aan den westelijken kanaaldijk, en op een afstand van 25.30 m. oostwaarts van genoemde tweede kleine paal. Van het laatst beschreven grenspunt loopt de grenslijn door het kanaal in rechte lijn naar een punt, gelegen 25.5 m. oostwaarts van paal n°. 309, gemeten in de lijn, aangegeven door de richting van den zuidelijken gevel van het huis van JACOB STEVENS, staande op het perceel n°. 797, sectie C, van Sas van Gent.

In de richting van dezen gevel en aan den zuid-oostelijken hoek van dit huis, is een paal (n°. 309) geplaatst.

Het gedeelte kanaal, gelegen ten zuiden en ten oosten van de grenslijn, behoort aan België, en dat ten noorden en ten westen van die lijn, aan Nederland.

§ 3. De limiet, van af dit punt (paal n°. 309) in eene westelijke richting voortgaande, loopt langs gezegden gevel, en ontmoet den weg, genaamd de Poeldijk. Aan den zuid-westelijken hoek van het voornoemde huis is eene paal n°. 310 geplaatst.

Gezien en vastgesteld door de Commissie in zitting van 31 Mei 1886.

Sas van Gent, den 31 Mei 1886.

(get.) TH. LIBRECHT.
 " DE CAZENAVE.
 " BUTEUX
 " C. B. SCHUURMAN.
 " EMILE VARENBERG.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 24sten Januari 1888, n°. 558, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande verklaring en van het daarbij behorend proces-verbaal te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven stukken vervat.

's Gravenhage, den 27sten Januari 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
 (get.) v. KARNEBEEK.

(*Uitgeg. 7 Febr. 1888.*)

10 Februari 1888. BESLUIT, houdende bepaling van het tijdstip der verkiezingen voor de beide Kamers der Staten-Generaal. S. 22.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 30 Januari 1888, n°. 25, Kabinet;

Gelet op art. IX van de Additioneele artikelen der Grondwet en art. 66 der provinciale wet;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. De verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal in alle kiesdistricten zullen plaats hebben op 6 Maart 1888; in de kiesdistricten waar herstemming noodig mocht zijn, zal deze plaats hebben op 20 Maart daaraanvolgende.

2. De verkiezingen door de Staten van de provinciën voor de Eerste Kamer der Staten-Generaal zullen plaats hebben op 24 Maart 1888.

Onze Commissarissen in de verschillende provinciën worden gemachtigd de Provinciale Staten te dien einde in buitengewone vergadering op te roepen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene

Rekenkamer en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 4den Februari 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
 (get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg. 4 Febr. 1888.*)

10 Februari 1888 VONNIS der arrondissementsrechtbank te Utrecht, waarbij ee verzoek om op de kiezerslijsten te worden geplaatst is gewezen van de hand, op grond dat de belanghebbende niet voldoende heeft aange-toond dat hij is alleen wonend persoon.

De rechtbank enz.;

Gezien het verzoekschrift, aan deze rechtbank ingediend en daartoe strekkende, dat de rechtbank zal bevelen, dat zijn naam alsnog op de kiezerslijsten der gemeente W. worde ingeschreven;

Gezien de 5 bij dat verzoekschrift overgelegde en daarin genoemde stukken;

Gehoord de conclusie, door den officier van justitie ter terechtzitting van 3 Februari 1888 uitgebracht, strekkende tot afwijzing van het verzoek;

Overwegende dat uit het verzoekschrift en de overgelegde stukken, waaronder zich een afschrift van de na te melden beschikking van den gemeenteraad van W. bevindt, blijkt:

dat de requestrant overeenkomstig de bepaling van het 5^e lid van art. 7 der gewijzigde kieswet, in verband met art. VIII der Additioneele Artikelen van de grondwet, aangifte heeft gedaan, om op grond van het bepaalde bij art. 1, sub c, dier wet op de kiezerslijsten der gemeente W. te worden geplaatst;

dat dientengevolge de door den requestrant bewoonde kamers, uitmakende een gedeelte van het huis, staande aan den Rijn te W., wijk B, n°. 82, waarvan eerste huurder is des requestrants vader, en welk huis voor het geheel in de personeele belasting is aangeslagen naar eene jaarlijksche huurwaarde van f 240, overeenkomstig het 6^e lid van gemeld art. 7 zijn geschat op eene jaarlijksche huurwaarde van f 100, ongestoffeerd;

dat de requestrant door burgemeester en wethouders der gemeente W. niet op de kiezerslijsten is gebracht, op grond dat hij noch als hoofd van het gezin, noch als alleen wonend persoon is te beschouwen;

dat de requestrant zich daarop bij verzoekschrift tot den raad dier gemeente heeft gewend om op de kiezerslijsten te worden geplaatst, maar dat de raad in zijne openbare vergadering van 2 Februari 1888 daarop eene afwijzende beschikking heeft gegeven, welke den requestrant op den volgende dag door den deurwaarder F. v. D. is betekend;

O. dat de requestrant, in het besluit van den raad niet berustende, binnen den bij de wet bepaalden termijn de zaak aan de uitspraak dezer rechtbank heeft onderworpen, en alsnu te beslissen valt, of hij thans heeft bewezen, dat hij op grond van de bepaling van art. 1, sub c, der gewijzigde kieswet, op de kiezerslijsten behoort te worden gebracht;

O. dat de requestrant ter beoordeeling zijner rechten ook een argument wil ontleend hebben aan de bepaling van art. 80 der grondwet, ter uitvoering waarvan art. 1 der kieswet moet strekken, maar daarbij schijnt voorbij te zien, dat beide artikelen, zooals zij nu luiden, het werk zijn van denzelfden wetgever, namelijk dien der grondwet van 1887, zoodat hier het sterkst sprekend voorbeeld eener authentieke interpretatie te vinden is, en art. 1 der gewijzigde kieswet alzoo in volstrekten zin te houden is voor de door den grondwetgever zelven gewilde en bedoelde toepassing van het beginsel in art. 80 der grondwet nedergelegd, en de vraag, welke hier te beslissen valt, dus ook alléén aan gemeld artikel der kieswet behoort te worden getoetst;

O. dat, volgens de bepaling van genoemd art. 1 sub c het, om kiezer te zijn, behalve andere vereischten in den aanhef van dat artikel genoemd, waaraan de requestrant voldoet, noodig is, dat men:

1°. hoofd van een gezin of alléén wonend persoon zij;

2°. van den inwonenden eigenaar of eersten huurder een gedeelte van een woonhuis, op eene bepaalde huurwaarde geschat, gedurende 9 maanden in huur hebbe gehad en bewoond;

O. ten aanzien van het eerste punt: dat de wet hier kennelijk eene tegenstelling maakt tusschen personen, die deel uitmaken van een gezin, en hen, die buiten znlk een verband staan, en van de eersten alléén hem, die het hoofd van het gezin is, tot de uitoefening van het kiesrecht toelaat, terwijl de laatsten alleen die bevoegdheid bezitten, wanneer zij namelijk aan de overige bij de wet gestelde vereischten voldoen;

O. dat derhalve in de eerste plaats moet worden

onderzocht, of de requestrant, die niet beweert hoofd van een gezin te wezen, al dan niet heeft bewezen, dat hij als alléén wonend persoon moet worden aangemerkt;

O. dat dit punt op zich zelf behoort te worden onderzocht, geheel onafhankelijk van het in hnu hebben van een gedeelte van een woonhuis, vermits dit laatste als tweede vereischte naast het eerste staat, en het huren van kamers even goed door een lid van het gezin als door een daarbuiten staanden persoon kan geschieden;

O. alsnu, dat uit de overgelegde stukken in verband met de opgaven van requestrant, in zijn verzoekschrift voldoende blijkt:

dat de requestrant woont ten huize van zijnen vader, die eerste huurder is van het woonhuis, staande aan den Rijn te W. wijk B, n°. 82, en daarvan sedert 1 Aug. 1885 een gedeelte, bestaande in 3 gemeubelde vertrekken, aan den requestrant ter bewoning heeft afgestaan tegen betaling eener som van f 125 's maands, daaronder begrepen vergoeding voor bediening en kost;

dat sedert 1 October 1887 dat bedrag bij mondelinge overeenkomst nitdrnkkelijk is gesplitst in f 25 voor kamerhuur en f 100 voor kost enz.;

dat het deswege door den requestrant aan zijnen vader verschuldigde over het jaar 1887 geheel is betaald;

dat de requestrant bij zijnen vader aan tafel dineert en in den kring van personen, welke tot diens gezin behooren en familieleden van den requestrant zijn, zich beweegt; en

dat de door den requestrant ten huize zijns vaders gebruikte vertrekken overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk besluit van den 28 November 1887 (*Staatsblad* n°. 211), zijn geschat op eene jaarlijksche huurwaarde van f 100.

O. dat uit deze daadzaken en omstandigheden, naar het oordeel der rechtbank, geenszins volgt:

dat de requestrant behoort te worden beschouwd als alleenwonend persoon;

O. dat de requestrant verder wel opgeeft, dat zijne financieele en maatschappelijke positie hem van de overige huisgenooten volstrekt onafhankelijk maakt, maar hierin, naar het oordeel der rechtbank, het criterium van beoordeeling niet kan gelegen zijn;

O. dat de requestrant alzoo op grond der hierboven bewezen verklaarde feiten niet kan gerekend worden te behooren tot hen, wien krachtens de bepaling van art. 1, sub c, der kieswet de uitoefening van het kiesrecht toekomt, en dat ook

niet blijkt dat hij de versischten bezit, bij eenige andere wetsbepaling daartoe gevorderd, en mitsdien zijn verzoek niet voor inwilliging vatbaar is;

Gezien artt. 1, 15, 16 en 36 der kieswet, en art. VIII van de Additionneele Artikelen der grondwet;

Rechtdoende enz.:

Wijst het gedaan verzoek van de hand (1).

14 Februari 1888. BESLUIT, tot aanwijzing van de hooge en gewichtige openbare betrekkingen, waarvan het bekleeden of bekleed hebben de verkiesbaarheid tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal medebrengt. S. 23.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 14 November 1887, n°. 183, Kabinet;

Overwegende, dat, volgens art. 71 der wet van 4 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 37), zooals het gewijzigd is bij art. VII der Additionneele artikelen der Grondwet, de hooge en gewichtige openbare betrekkingen, waarvan het bekleeden of bekleed hebben de verkiesbaarheid tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal medebrengt, voor de eerste maal bij algemeenen maatregel van bestuur moeten worden aangewezen;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 December 1887, n°. 15);

Gezien de nadere rapporten van Onzen voornoemden Minister, van 21 en 28 Januari 1888, n°. 22, Kabinet;

Gelet op het nader advies van den Raad van State van 10 Februari 1888, n°. 8, en op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 13 Februari 1888, n°. 22, Kabinet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

De hooge en gewichtige openbare betrekkingen, waarvan het bekleeden of bekleed hebben, behoudens het bepaalde in art. 93, 1ste lid, en in art. 96, 1ste lid, der Grondwet, de verkiesbaarheid tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal medebrengt, zijn die van:

President van eene der Kamers der Staten-Generaal;

(1) Dit vonnis is in cassatie door den Hoogen Raad bevestigd.

Vice-President en lid van den Raad van State; Staatsraad in buitengewonen dienst;

President en lid van de Algemeene Rekenkamer; Directeur van het Kabinet des Konings;

Hoofd van een departement van algemeen bestuur; Buitengewoon Gezant en gevolmachtigd Minister;

Minister-resident;

President, Vice-President en lid van den Hoogen Raad;

Procureur-Generaal en Advocaat-Generaal bij den Hoogen Raad;

President van- en Procureur-Generaal bij een gerechtshof;

President van het Hoog Militair gerechtshof; Advocaat-fiscaal voor 's Konings zee- en landmacht;

Commissaris des Konings in eene provincie; Burgemeester van eene gemeente van meer dan 40,000 zielen;

Curator van eene Rijks-Universiteit; Curator van de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam;

Hoogleraar aan eene Rijks-Universiteit en hoogleraar aan de gemeentelijke Universiteit te Amsterdam, mits het hoogleeraarschap gedurende meer dan tien jaren bekleed zij;

Voorzitter en lid van de Koninklijke Academie van Wetenschappen;

Admiraal; Vice-Admiraal; Schout-bij-nacht; Generaal der infanterie; Luitenant-Generaal; Generaal-Majoor;

Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië; Luitenant-Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië;

Vice-president en lid van den Raad van Nederlandsch-Indië;

President van de Algemeene Rekenkamer in Nederlandsch-Indië;

President van het Hoog Gerechtshof in Nederlandsch-Indië;

Gouverneur van Suriname;

Gouverneur van Curaçao.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk aan den Raad van State in afschrift medegeedeeld en in het *Staatsblad* geplaatst zal worden.

's Gravenhage, den 14den Februari 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

(Uitgeg. 15 Febr. 1888.)

14 Februari 1888. VONNIS der arrondissementsrechtbank te Arnhem, houdende beslissing dat art. 1 sub *c* der gewijzigde kieswet niet vordert dat men om kiezer te zijn, gedurende negen maanden, voorafgaande aan den 15 Februari, hetzelfde gedeelte eener woning in huur gehad en bewoond moet hebben.

De rechtbank enz.,

Gezien een verzoekschrift van den heer D. N. HOUWINK VAN NES, 2^e luitenant bij het 8^e regiment infanterie, in garnizoen te Arnhem, om alsnog op de kiezerslijsten der gemeente Arnhem gebracht te worden;

Gezien mede het afschrift van een besluit van den raad der gemeente Arnhem, dd. 1 Februari 1888, houdende afwijzing van een gelijkluidend verzoek en de beteekening daarvan aan den requestrant op 4 Februari 1888 door den deurwaarder MEIJER;

Gehoord den heer snbst.-officier van justitie Jhr. Mr. NAHUIJS, concludeerende tot afwijzing van het verzoek;

Overwegende dat feitelijk vaststaat dat requestrant tempore utili aangifte heeft gedaan om geplaatst te worden op de kiezerslijsten krachtens art. 1 litt. *c* der kieswet, doch dat door den burgemeester van Arnhem met toepassing van art. 5 van het Koninklijk besluit van 28 November 1887 (*Staatsblad* n°. 211), op grond dat hij niet gedurende 9 maanden een zelfde perceelsgedeelte in huur had gehad, zijn naam is doorgehaald op den schattingsstaat bedoeld bij art. 4 van genoemd Koninklijk besluit, dat requestrant daartegen heeft gereclameerd bij den gemeenteraad en deze op denzelfden grond de doorhaling heeft goedgekeurd en de reclame heeft afgewezen, welke beslissing van den gemeenteraad door den requestrant thans aan de beslissing van de rechtbank is onderworpen, met inachtneming van de termijnen en formaliteiten voorgeschreven bij art. 15 der kieswet;

O. dat zonder twijfel art. 5 van het Koninklijk besluit van 28 November 1887 (*Staatsblad* n°. 211) schijnt uit te gaan van de veronderstelling dat de daarbedoelde persoon gedurende 9 maanden hetzelfde perceelsgedeelte in huur heeft gehad, doch de vraag of de kiesbevoegdheid afhangt van het voortdurend gedurende 9 maanden bewonen van hetzelfde perceelsgedeelte niet uit dat artikel beantwoord moet worden doch uit art. 1 der kieswet, kennende genoemd art. 5 geene andere vereischten gesteld hebben dan art. 1 der kieswet doet;

O. dat dit art. 1 der kieswet de kenteekenen 1888.

van geschiktheid en maatschappelijken welstand, welke een kiezer volgens art. 80 der Grondwet moet bezitten, voor hoofden van gezinnen of daarmede gelijkgestelde alleen wonende personen, tot welke laatste requestrant behoort, vindt in de wijze waarop zij in de voor ieder bestaande behoefte aan eene woning voorzien en dus in een woningencensus;

dat de wijze waarop van dien woningencensus moet blijken, verschilt naarmate men zelf de personeele belasting voor zijne woning betaalt, dan wel deze in onderhuur heeft, voor welk laatste geval de wet bovendien eischt, dat men althans gedurende 9 maanden blijken heeft gegeven van zoodanige beschaving en welstand als de wet vermoedt dat door het gebruik van eene woning niet beneden zekere huurwaarde aangehouden wordt;

dat echter, daar deze maatstaf van kiesgerechtigheid, gelegen is in de huur, die men gedurende 9 maanden verwoond heeft en niet in het gedurende 9 maanden wonen, uit dit kenteeken op zich zelf niet voortvloeit dat de huur gedurende die 9 maanden hetzelfde perceelsgedeelte moet betroffen hebben, dat het dan ook moeilijk valt in te zien waarom eene verwisseling van huurkamers voldoende aan de in art. 1 litt. *c* der kieswet geëischte huurwaarde de waarborgen van geschiktheid en welstand die de wet van een kiezer vordert, zou doen verdwijnen, vooral daar in het geval van art. 1 litt. *a* eene verhuizing gedurende den loop van het jaar, zelfs naar eene woning welke de vereischte huurwaarde niet heeft, bij voldoening aan de fiscale verplichtingen en voorschriften omtrent de verhuizing zoodanig gevolg niet heeft;

O. dat indien de wet zoodanig met hare strekking in lijnrechten strijd staand resultaat gewild had, zij dit ondubbelzinnig zou hebben nitgedrukt, doch zulks niet afgeleid mag worden uit het stilzwijgen der wet omtrent eene verwisseling van woning gedurende de 9 maanden noch uit de terminologie der wet, welke in het enkelvoud en dus van slechts ééne woning spreekt; dat immers deze terminologie past op de omstandigheid dat in den regel men slechts eene woning te gelijk bewoont, doch uit den in de wet gebruikten singularis niet noodwendig behoef te volgen dat het vereischte van het gedurende 9 maanden wonen in een perceelsgedeelte van een zekere huurwaarde in zich bevat den eisch dat zulks voortdurend hetzelfde perceelsgedeelte zij;

dat integendeel, indien bedoeld was aan het vereischte van den woningcensus behalve den termijn van 9 maanden ook nog de voorwaarde van niet in dien tijd te zijn verhuurd te verbinden, zulks wel zou zijn nitgedrukt door te spreken van hetzelfde gedeelte of hetzelfde woonhuis, gelijk de Engelsche wet volgens den daarvan door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij de beraadslagingen over de additioneele artikelen gegeven lezing, doet;

O. dat wel is waar bij deze beraadslagingen voortdurend van de veronderstelling is uitgegaan, dat de in onderhuur wonende dezelfde woning bleef betrekken, wat trouwens ook wel bij velen der hierbedoelde personen regel zal zijn, doch nit niets blijkt, dat boven en behalve in de huur gedurende 9 maanden verwoond, ook in het bewonen van hetzelfde perceelsgedeelte een maatstaf van kiesgerechtigheid werd gezien;

O. dat al verder een zeer zwaarwegend bezwaar tegen de opvatting dat verwisseling van in huur bewoonde perceelsgedeelten de kiesbevoegdheid niet doet teniet gaan, ligt in de bepalingen omtrent de schatting der in onderhuur bewoonde deelen van een huis, doch de praktische bezwaren aan de uitvoering eener wet verbonden, niet tot uitlegging dier wet kunnen dienen, tenzij blijk, wat in *casu* het geval niet is, dat juist met het oog op die bezwaarlijke nitvoering de wet in bepaalde bewoordingen geformuleerd is;

O. dat alzoo ten onrechte door den burgemeester en door den raad der gemeente Arnhem is geoordeeld dat om kiezer te zijn krachtens art. 1 litt. c der Kieswet men gedurende 9 maanden hetzelfde gedeelte eener woning in huur gehad en bewoond moet hebben, dat deze beperkte opvatting der wet in haar geest geen steun vindt, en uit hare woorden niet volgt en alzoo des requestraants bezwaren tegen de beslissingen van genoemde autoriteiten zijn gegrond;

Gezien de artt. 16 en 30 der kieswet;

Recht doende enz.;

Doet teniet de beschikking van den gemeenteraad van Arnhem dd. 1 Februari 1888 in dezen genomen:

Verstaat dat des requestraants naam ten onrechte is doorgeshaald op den schattingsstaat bedoeld in art. 4 van het Koninklijk besluit van 28 November 1887 (*Staatsblad* n°. 211);

Gelast dat zijn naam weder daarop zal worden gebracht op vertoefn dezer uitspraak, verder met dien staat zal worden gehandeld als genoemd Koninklijk besluit voorschrijft en indien blijkt dat de requestrant de in een kiezer gevorderde vereischten bezit en de door hem gehuurde en bewoonde gedeelten van woonhuizen voldoen aan de vereischten bij art. 1 litt. c der kieswet tot het bekomen van het kiesrecht gesteld, zijn naam zal worden gebracht op de kiezerslijsten der gemeente Arnhem (1).

15 Februari 1888. BESLUIT, betreffende classificatie van vestingwerken. S. 24.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van 27 Januari 1888, Vde Afd., n°. 68. Gelet op art. 4 der wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Den Raad van State gehoord (advies van 7 Februari 1888, n°. 24);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Oorlog, van 11 Februari 1888, Vde Afd., n°. 48;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het fort aan den *Hoek van Holland*, vermeld in de bij dit besluit gevoegde lijst, is een vestingwerk.

2. Het in het voorgaand artikel bedoelde fort behoort tot de eerste klasse van vestingwerken.

3. Dit besluit, met de daartoe behoorende lijst, komt in werking op den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het besluit geplaatst is.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 15den Februari 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) WEITZEL.

(Uitgeg. 24 Febr. 1888.)

(1) Deze beschikking is bij arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van 2 Maart 1888 vernietigd.

L I J S T.

Gemeente of gemeenten, waarmede het vestingwerk en de verboden kringen liggen.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot			Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot gene klasse.	Beschrijving van de in artikel negen der wet bedoelde lijnen.	PERCEELEN binnen een verboden kring liggende, ten aanzien van welke de wet niet van toepassing is.
	de 1e klasse.	de 2e klasse.	de 3e klasse.			
's Gravenzande.	Het fort aan den Hoek van Holland.					

Behoort bij het besluit des Konings van 15 Februari 1888 (Staatsblad n°. 24).

Mij bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) WEITZEL.

16 Februari 1888. MISSIVE van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de verzending of bezorging van de oproepingsbrieven voor de verkiezingen.

Als vervolg op mijne circulaire dd. 26 Januari l.l., n°. 480, afdeling B.B., heb ik de eer U mede te deelen, dat mijn ambtgenoot voor Waterstaat, Handel en Nijverheid het wenschelijk acht, dat de bezorging van de in die circulaire bedoelde oproepingsbrieven even als tot dusverre in den regel geschiedt door gemeenteamttenaren en slechts voor zoveel noodig door de post.

Wierd de toezending over de post algemeen aangenomen, ophooping van brieven en diensten-gevolge vertraging in de bezorging ware te vreezen.

Geliefte de besturen der gemeenten in Uw gewest hierop alsnog opmerkzaam te maken.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

16 Februari 1888. VONNIS der arrondissementsrechtbank te Middelburg, houdende beslissing dat een huisonderwijzer, die, behalve zijn salaris, kost en inwoning ontvangt met het gebruik eener afzonderlijke kamer, niet is te beschouwen als een alleenwonend persoon, die een afzonderlijk perceelsgedeelte in huur heeft.

De rechtbank enz.,

Gezien het verzoekschrift aan deze rechtbank ingediend door E. KALT, huisonderwijzer, wonende te Middelburg, Langedelft, wijk H, n°. 18/19 en de drie daarbij overgelegde stukken;

Gehoord de conclusie van den subst.-officier van justitie ter buitengewone terechtzitting dezer rechtbank, van den 13 Februari ll. uitgebracht, daartoe strekkende, dat de rechtbank afwijzend op het verzoekschrift zal beschikken;

Overwegende dat door den verzoeker wordt verzocht dat de rechtbank zal vernietigen het op den 1 Februari ll. door den gemeenteraad te Middelburg genomen, hem op den volgende dag beteekende besluit, waarbij afwijzend is beslist op zijn verzoek tot plaatsing op de lijsten van kiezers der leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Provinciale Staten en van den gemeenteraad, op grond dat er omtrent adressant slechts sprake zou kunnen zijn van te behooren tot de categorie van personen, bedoeld bij art. 1, sub c der kieswet, doch dat adressant is noch hoofd van gezin, noch alleen wonend persoon;

O. dat de verzoeker beweert, dat hij is te beschouwen als alleen wonend persoon, die van den eersten huurder een gedeelte in huur heeft gehad en bewoond, daarvoor onder aanbod van bewijs aanvoerende: dat hij is huisonderwijzer bij den heer J. C. H. BLANKERT te Middelburg, Langedelft, wijk H, n°. 18/19, van wien hij, behalve zijn salaris, kost en inwoning ontvangt met het gebruik eener afzonderlijke kamer;

dat hij buiten de lesuren met de leden der familie niets heeft te maken en geheel zelfstandig woont;

dat hij te voren bij dezelfde familie te Sluis onderwijs gevende en buiten het huis wonende, meer salaris genoot dan thans, komende thans,

in vergoeding van het mindere salaris, de kost en inwoning;

O. dat de verzoeker verder heeft opgemerkt, dat de omstandigheid dat hij vroeger buiten het huis woonde, er duidelijk op wijst, dat hij niet als huisgenoot is te beschouwen, hetgeen zijne betrekking, volgens de gewone maatschappelijke opvatting, ook niet medebrengt, evenals de omstandigheid dat hij thans minder salaris geniet, nu hij in het huis woont, aantoonde dat de som die hij minder ontvangt, als vergoeding voor de kost en inwoning moet worden beschouwd, en iedere gedachte, dat hij als huisgenoot moet worden aangemerkt, uitsluit; terwijl hij er ten slotte op heeft gewezen, dat de wet niet heeft voorgeschreven, dat men een afzonderlijk gedeelte van het huis bij een *speciaal huurcontract* in huur moet hebben en bewonen, en hij dus, volgens de overeenkomst door hem met den heer BLANKERT gemaakt, moet geacht worden een gedeelte van het huis in den Langendelft, wijk H, n°. 18/19, gedurende het afgelopen jaar te hebben in huur gehad en bewoond;

O. dat de rechtbank de meening van den verzoeker niet deelt, ook al neemt zij aan dat alles bewezen is wat de verzoeker stelt;

dat toch de verzoeker voor de diensten die hij als onderwijzer bewijst, thans van den heer BLANKERT, als salaris ontvangt geld, kost en inwoning;

dat hetgeen hij thans in geld minder ontvangt dan vroeger, is de waarde waarop de kost en inwoning worden geschat op hetgeen de verzoeker aan kost en inwoning buiten 's huis zou moeten uitgeven, doch dat hij daarom nog niet kan gezegd worden van den heer BLANKERT eene kamer te huren, evenmin als dat men kan zeggen, dat hij van dien heer zijn kost koopt;

dat met het denkbeeld dat de heer BLANKERT aan den verzoeker eene kamer zou verhuren, ook strijdt de verhouding waarin de verzoeker — zooals hij zelf aangeeft — volgens de gewone maatschappelijke verhouding tot den heer BLANKERT staat;

dat, wanneer de verzoeker niet is huisgenoot van den heer BLANKERT, hij dan moet worden aangemerkt als een gouverneur, behoorende tot het huisgezin om onderwijs te verschaffen aan de kinderen, evenals daartoe behooren de dienst- en werkboden om voor de huisgenooten huiselijke en andere diensten te verrichten en die voorzeker niet kunnen gezegd worden kamers in huur te hebben van hunne meesters;

dat, al spreekt de wet niet van een huurcontract, uit de woorden der wet dat men van een woonhuis of afzonderlijk gedeelte van een woonhuis een gedeelte in huur moet hebben gehad, toch onmiskenbaar volgt, dat er omtrent het huren van zoodanig bepaald gedeelte eene overeenkomst, 't zij mondeling of schriftelijk, moet zijn aangegaan; dat de verzoeker niet beweert dat zoodanige overeenkomst met den heer BLANKERT is aangegaan;

O. derhalve, dat de verzoeker niet kan beschouwd worden als een alleenwonend persoon, die van den eersten huurder een gedeelte in huur heeft gehad en bewoond en dat dus, vermits hij niet beweert uit anderen hoofde gerechtigd te zijn om op de kiezerslijsten geplaatst te worden, zijn verzoek ongegrond is;

Gezien art. 1 en volgende der kieswet:

Verklaart den verzoeker *ongegrond* in zijn verzoek; Wijst het af.

18 Februari 1888. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Hof van Delft van 20 Januari 1888, betreffende de benoeming van een hoofd der openbare school aan den Hoorn aldaar. S. 25.
Zie het besluit van 2 Maart 1888, S. 28.

23 Februari 1888. BESLUIT, betreffende de lichteing der nationale militie van het jaar 1888. S. 26.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van 18 Februari 1888, VIIde afdeling, n°. 2, van 20 Februari 1888, n°. 256, M, afdeling Militie en Schutterijen, en van 20 Februari 1888, letter B, n°. 21;

Gelet op de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De lichteing der militie van het jaar 1888 bedraagt 11000 man, waarvan 600 man voor den dienst ter zee bestemd worden.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke provincie in die lichteing te dragen, wordt aangewezen in de 4de kolom van den staat, bij dit besluit behoorende.

3. De lotelingen, voor den dienst ter zee te bestemmen, worden daartoe gekozen uit degenen die zich, overeenkomstig art. 150 van vorengenoemde wet, aangemeld hebben om bij de zee-militie te dienen.

Het aantal, door elke provincie te leveren, in het voor den dienst ter zee bestemd deel der lichte, wordt bepaald, immers voor zoover mogelijk, naar de verhouding, welke bestaat tusschen het getal dergenen, die zich in de provincie voor den dienst bij de zeemilitie hebben aangemeld, en het gezamenlijk getal van hen, die in het geheele Rijk, zich daarvoor hebben opgegeven.

4. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 23sten Februari 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) WEITZEL.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

De Minister van Marine, (get.) TROMP.

(Uitgeg. 5 Maart 1888.)

STAAT, aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichte der nationale militie van 1888, ten bedrage van 11,000 man.

PROVINCIEËN.	Aantal ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provincie, volgens art. 2 der wet, is bepaald.	UITSLAG DER GLOBALE BEREKENING.	OPGELEGD AANDEEL.	Aanmerkingen.
Noordbrabant	4280	1258 $\frac{32058}{37399}$ *	1259	* Deze hreuken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend, tot het vinden van de bij de globale berekening tekort komende manschappen.
Gelderland	4404	1295 $\frac{12295}{37399}$	1295	
Zuidholland	7279	2140 $\frac{36140}{37399}$ *	2141	
Noordholland	6395	1880 $\frac{34880}{37399}$ *	1881	
Zeeland	1795	527 $\frac{35727}{37399}$ *	528	
Utrecht	1644	483 $\frac{30283}{37399}$ *	484	
Friesland	3235	951 $\frac{18551}{37399}$	951	
Overijssel	2573	756 $\frac{29356}{37399}$ *	757	
Groningen	2394	704 $\frac{5104}{37399}$	704	
Drenthe	1169	343 $\frac{31143}{37399}$ *	344	
Limburg	2231	656 $\frac{7256}{37399}$	656	
TOTAAL	37399	10993 $\frac{261793}{37399}$	11000	

Behoort bij Koninklijk besluit van 23 Februari 1888 (*Staatsblad* n°. 26).

Ons bekend,

De Minister van Oorlog,
De Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Minister van Marine,

(get.)

WEITZEL.
HEEMSKERK.
TROMP.

24 Februari 1888. **VONNIS** der arrondissementsrechtbank te 's Gravenhage, houdende beslissing dat volgens art. 1 sub c d. gewijzigde kieswet alleen die kamerbewoners het kiesrecht kunnen erlangen, die gedurende negen maanden, voorafgaande aan den 15 Februari, een en hetzelfde perceelsgedeelte in huur hebben gehad.

De rechtbank enz.;

Gezien het verzoekschrift van W. H. VAN HEYNINGEN, journalist te 's Gravenhage;

Gezien de conclusie van den officier van justitie strekkende: dat de rechtbank den verzoeker zal verklaren ongegrond in zijn verzoek;

Overwegende dat de requestrant zich blijkens zijn verzoekschrift heeft gewend tot den gemeenteraad van 's Gravenhage, met verzoek:

1°. dat het Uw college zal behagen adressant ontvankelijk te verklaren in zijn verzoek tot plaatsing op de drie kiezerslijsten;

2°. over te gaan tot een onderzoek naar de huurwaarde der door adressant sinds 21 Maart 1887 bewoonde perceelsgedeelten, ten einde na afloop daarvan de kiezerslijsten te verbeteren als Uw college zal vinden te behooren";

en dat den 9 Februari l.l. aan den requestrant is betekend een besluit van dien gemeenteraad, waarbij deze, in aanmerking nemende dat de aangifte van requestrant op den bij art. 5 van het Koninklijk besluit van 28 November 1887 (*Staatsblad* n°. 211) bedoelden schattingsstaat door den burgemeester is doorgehaald, verklaart dat hij zich niet in staat bevindt om op het ingediende bezwaarschrift eene beslissing te nemen wegens gebrek aan wettelijk bewijs aangaande de huurwaarde der door reclamant volgens zijne opgave sedert 21 Maart 1887 bewoonde perceelsgedeelten en wegens wettelijke onmogelijkheid zich het vereischt bewijs alsnog te verschaffen, en besluit van deze beschikking terstond kennis te geven aan den belanghebbende op de wijze in art. 14 der gemelde wet omschreven;

O. dat requestrant aan de rechtbank verzoekt te willen beslissen dat het bovenbedoelde besluit is onwettig, en verder aan te wijzen welk college alsnog verplicht en bevoegd is op het bovenbedoelde bezwaarschrift een beslissing te nemen, en zulks onder aanwijzing der rechtsmiddelen welke dat college ten dienste staan om zich het vereischte bewijs der huurwaarde van bedoelde perceelsgedeelten alsnog te verschaffen, ten einde dat college in staat zij daarna de kiezerslijsten,

hetzij ingevolge het 8^e addit. artikel, gesloten of niet, te wijzigen of te doen wijzigen zooal behoort; en ingeval de rechtbank in de door den raad genomen beslissing eene afwijzende beschikking mocht zien, dat alsnog worde gedaan wat de raad niet in staat was te doen, n.l. een onderzoek naar de huurwaarde te gelasten ten einde na afloop van dit onderzoek wijziging der kiezerslijsten te gelasten;

O. daaromtrent dat de rechtbank niet bevoegd is een door een gemeenteraad genomen besluit onwettig te verklaren, veel minder om met aanwijzing van de rechtsmiddelen een college bevoegd en verplicht te verklaren om op het bezwaarschrift van requestrant eene beslissing te nemen;

O. echter dat volgens art. 15 der kieswet belanghebbenden, die in het besluit van den raad niet berusten, de zaak aan de uitspraak der arrondissementsrechtbank kunnen onderwerpen, weshalve requestrant daartoe ongetwijfeld bevoegd is en de geheele zaak mitsdien staat ter cognitie van de rechtbank;

O. alsnog met betrekking tot de zaak zelve: dat requestrant stelt dat hij sedert 1 Februari 1885 in deze gemeente woonachtig is, van 15 Maart 1885 tot 1 Mei 1887 in huur heeft gehad en bewoond heeft twee kamers in de Tollenstraat n°. 136 en daarna betrokken heeft twee kamers in de Elandstraat n°. 32, welke hij nu nog bewoont en welke beide perceelen in de personeele belasting zijn aangeslagen naar eene huurwaarde van f 350; dat hij zich tijdig heeft aangemeld om op de kiezerslijsten te worden geplaatst, doch dat de burgemeester zijn naam in kolom 2 van den schattingsstaat heeft doorgehaald, met aantekening in kolom 11 dat hij hetzelfde perceelsgedeelte niet gedurende 9 maanden bewoond heeft, bewerende requestrant dat dit vereichte niet wordt gevorderd door art. 1 litt. c der kieswet;

O. te dien aanzien dat aan art. 1 litt. c der kieswet door de regeering was toegevoegd de navolgende zinsnede: "mits de aanslag in de personeele belasting over het laatstverloopen dienstjaar voor dat woonhuis of afgezonderd gedeelte van het woonhuis door den inwonenden eigenaar of eersten huurder ten volle is betaald", welke bepaling bij amendement uit het artikel is vervallen, doch om redenen welke voor deze zaak zonder belang zijn;

O. dat, indien men deze woorden in verband beschouwt met den aanhef van litt. c, hieruit reeds volgt dat de wetgever blijkbaar het oog

heeft gehad op het gedurende 9 maanden bewonen van een en hetzelfde gedeelte van zeker perceel;

O. dat in volkomen overeenstemming hiermede art. 7 voorlaatste alinea bepaalt dat: „het bedrag der jaarlijksche huurwaarde enz.” in verhouding tot de belastbare huurwaarde van het woonhuis of afgezonderd gedeelte van het woonhuis wordt bepaald door eene schatting van 3 beëdigde schatters, en art. 9 voorschrijft dat de lijsten o. a. zullen bevatten: „het bedrag van de jaarlijksche huurwaarde waarop het door hem bewoonde gedeelte van een woonhuis is geschat”, en welke artikelen klaarblijkelijk doelen op de schatting van het gedurende 9 maanden bewoonde gedeelte;

O. voorts dat de regeering er bij de behandeling van art. 1 litt. c op wees dat in dit onderdeel gevolgd was het voorbeeld van de Engelsche wetgeving, waar o. a. vereischt wordt dat men als onderhuurder (lodger) gedurende de laatste 12 maanden in het bezit moet zijn geweest van eene woning, deel uitmakende van een en hetzelfde woonhuis in de gemeente en die woning werkelijk gedurende 12 maanden moet hebben bewoond (*Hand. 2^e Kamer 1887*, bl. 2011), terwijl de regeering den termijn van „negen maanden, voorafgaande aan den 15 Februari”, verdedigde, door er op te wijzen dat half Mei met 9 maanden vóór half Februari correspondeert en dat dit de tijd is, waarop verreweg de meeste menschen hunne woningen betrekken of verlaten, (*Hand. 2^e Kamer 1887*, bl. 1986);

O. dat derhalve zoowel uit de bepalingen der kieswet zelve als uit de geschiedenis van die wet blijkt, dat alleen die kamerbewoners het kiesrecht kunnen erlangen die gedurende 9 maanden hetzelfde perceelsgedeelte in huur hebben gehad;

O. dat het bovendien opmerking verdient dat het door requestrant gehuldigde stelsel in vele gevallen onuitvoerbaar zal zijn, omdat in de wet eene bepaling ontbreekt, waarbij aan de schatters de bevoegdheid wordt toegekend om de woningen tegen den wil der bewoners binnen te treden;

Recht doende enz.:

Wijst het verzoek tot wijziging der kiezerslijsten van de hand.

27 Februari 1888. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Elst* van 4 Februari 1888, waarbij de benoeming van H. C. DERKSEN tot onderwijzer aan de openbare lagere school is ingetrokken. S. 27. *Zie het besluit van 5 April 1888*, S. 70.

28 Februari 1888. VONNIS der arrondissementsrechtbank te Alkmaar, houdende beslissing dat de bij den pastoor inwonende kapelaans geen kiesrecht kunnen erlangen op grond van litt. c van het in art. VII der Additioneele bepalingen der Grondwet gewijzigde art. 1 der kieswet.

De rechtbank enz.,

Gezien het verzoekschrift van de Eerwaarde heeren P. D. A. ZONDAG, J. F. G. RUTTEN, N. E. M. TEN BRINK en L. J. P. DOESBURG, allen kapelaans te Alkmaar; — waarbij deze verzoeken dat de rechtbank, voorbijgaande of vernietigende het besluit van den gemeenteraad van Alkmaar, van 9 Febr. 1888, zal gelasten dat de naam van ieder hunner zal gebrachtd worden op de kiezerslijsten der gemeente Alkmaar, zijnde die voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den Gemeenteraad;

Gezien de overgelegde stukken, waaronder vier door den secretaris der gemeente Alkmaar, voor eensluidend geteekende afschriften van evengenoemde requesten, op 28 Januari j.l. door bovengenoemde requestanten ieder voor zich aan den gemeenteraad te Alkmaar ingediend, strekkende dat hunne namen alsnog op de kiezerslijsten dier gemeente zullen worden geplaatst — en een door den deurwaarder G. KRIJT op 14 Februari j.l. aan de requestanten betekend besluit van genoemden raad van 9 Februari j.l., waarbij op deze verzoekschriften een afwijzende beschikking is genomen;

Gehoord de conclusie van het Openbaar Ministerie ter terechtzitting van 25 Februari j.l. uitgebracht, strekkende dat de rechtbank de verzoekers zal verklaren outvankelijk in hun verzoek en bij vonnis zal gelasten de verbetering van de uitspraak van den gemeenteraad te Alkmaar, van den 9 Februari 1888, en zal bevelen dat de naam en woonplaats der verzoekers met het *bedrag der huurwaarde*, waarop de door hen gehuurde en met uitsluitend recht van bewoning, bewoonde kamers zijn geschat, zullen worden geplaatst op de kiezerslijsten der gemeente Alkmaar voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad, met veroordeeling van *den Staat, de provincie* en van *de gemeente* ieder voor $\frac{1}{3}$ in de kosten;

Gehoord de mondelinge toelichtingen door de requestanten ZONDAG en TEN BRINK, op daartoe gedaan verzoek ter raadkamer aan de rechtbank verstrekt;

Overwegende dat uit de overgelegde stukken blijkt, dat alle de requestanten zijn Nederlanders en mannelijke meerderjarige ingezetenen des Rijks en sedert 20 Maart 1887 bewoners van gedeelten van 2 woonhuizen te Alkmaar, welke gedeelten naar de bij art. VII van de additioneele bepalingen der Grondwet voorgeschreven schatting, eene huurwaarde van *f* 90 of hooger bezitten, waardoor in verband met de wetten van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4) en 29 December 1835 (*Staatsblad* n°. 43), benevens art. 1, litt. *a* en *b* der wet van 24 April 1843 (*Staatsblad* n°. 15), aan ieder der requestanten het bij gemeld art. VII omschreven kiesrecht zou moeten worden toegekend — indien zij tevens vallen in de termen, omschreven bij litt. *c*, van art. 1 van meergemeld art. VII der additioneele bepalingen, — namelijk:

1°. dat zij zijn alleen wonende personen;

2°. dat zij het door hen sedert 20 Maart 1887 bewoonde gedeelte van een woonhuis in hun hebben van den inwonenden eigenaar of 1° huurder;

O. te dien aanzien, dat uit de bovenvermelde mondelinge toelichtingen is gebleken dat de vier requestanten allen, voor zooveel de evenvermelde criteria betreft, in geheel gelijke omstandigheden verkeerden;

dat zij ieder voor zich kamers bewonen in de bij de requesten omschreven Roomsche Catholieke pastorien en wel de requestanten TEN BRINK en DOESBURG in die welke behoort bij de kerk van den H. Dominicus aan de Laet, waarvan pastoor is de WelEerwaarde heer BLOEM en de requestanten ZONDAG en RUTTEN, in die welke behoort bij de kerk van den H. Laurentius aan het Verdronkenoord, waarvan pastoor is de WelEerwaarde heer RUSCAEBLATT, beiden te Alkmaar;

dat deze pastorien in eigendom toebehooren aan de kerkbesturen der respectieve parochien, en tusschen die besturen en de respectieve heeren pastoors geene huurovereenkomsten worden gesloten; dat deze laatste de pastorien bewonen krachtens het recht en de plicht, voortvloeiende uit hunne benoeming tot pastoor door den bisschop, onder wiens diocess zij ressorteeren;

dat zij — requestanten — eveneens worden benoemd door den bisschop en krachtens die benoeming een rijkstractement genieten van *f* 150 per jaar, zonder op eenige meerdere inkomsten krachtens hun geestelijk ambt recht te kunnen doen gelden;

dat zij voor die benoeming gerechtigd zijn te

wonen in de pastorie van de kerk waarbij zij zijn aangesteld en hun door den pastoor de vertrekken worden aangewezen welke als slaapkamer en ter bewoning nitsluitend ter hunner beschikking zijn — terwijl zij voorts gewoonlijk gemeenschappelijk met de overige in de pastorie wonende kapelaans en den pastoor maaltijd houden, waarvan deze laatste de kosten draagt;

en eindelijk, dat zij krachtens hunne benoeming als equivalent van de evengenoemde voordeelen den pastoor in zijne kerkelijke en geestelijke diensten, ter zijde staan;

O. ten aanzien van den eisch dat requestanten een gedeelte van het woonhuis in hun behooren te hebben van den inwonenden eigenaar of eersten huurder, dat uit de bovenomschreven feitelijke gegevens volgt, dat noch de respectieve heeren pastoors zijn eigenaars of huurders, noch dat de requestanten hunne vertrekken van dezen in huur hebben;

O. toch dat, waar het eigendomsrecht van de pastorien berust bij de respectieve parochiale kerkbesturen en het recht en de plicht tot bewoning daarvan door den pastoor volgt uit zijne benoeming door den bisschop, — voor eigendom van den pastoor of huurovereenkomst van dezen met het kerkbestuur geen plaats is, — deze betrekking veeleer in de hiërarchie der kerk eene analogie zou vertoonen met de burgerlijke overeenkomst, waarbij enerzijds de bediening van het pastoraat, anderzijds, onder meerdere voordeelen, het recht tot bewoning van de pastorie werd gepraesteerd, — waarbij echter niet het kerkbestuur, doch de bisschop de contractant van den pastoor zou zijn;

O. dat wel de requestanten in hun verzoekschrift aan den gemeenteraad spreken van „den inwonenden hoofdbewoner of wel eersten huurder” doch dat deze zinsnede eene wetsnittegging inhoudt die in strijd is met de uitdrukking van de wet zelve;

O. immers dat de uitdrukking „eerste huurder” niet slechts eene beperking inhoudt tot „huur”, doch ook elke tweeden of verderen huurder buitensluit, zoodat eene nitbreiding van het begrip „eerste huurder” tot „hoofdbewoner” in dezen stellig de scherp aangewezen grenzen der wet zou te buiten gaan;

O. dat op de vraag of de requestanten de door hen bewoonde vertrekken in huur hebben van den pastoor, eene analoge beantwoording moet volgen met die op de even behandelde vraag;

O. toch, dat ook hier tusschen den pastoor en de requestanten geenerlei overeenkomst, van welken aard dan ook, is getroffen, — dat hunne benoeming door den bisschop als gevolg medebrengt het recht van gebruik van de hun door den pastoor in de pastorie aan te wijzen vertrekken, zoodat, mocht men al met de requestanten van oordeel zijn dat hun recht op het gebruik der bedoelde kamers en hunne contra-praestatie, bestaande in het verrichten van kerkelijke diensten, eene haurovereenkomst volgens het burgerlijk recht zou inhouden, in allen gevalle ook hier niet de pastoor, doch de bisschop hun contractant zou zijn;

O. dat bij deze beschouwingen de vraag of de requestanten zijn „alleen wonende personen” in den zin van meergemelde alinea c, buiten beslissing kon blijven;

O. dat mitdien de requestanten ten onrechte hunne plaatsing op de kiezerslijsten hebben gevraagd;

Gezien art. 80 der Grondwet en art. VII der additioneele bepalingen — en artt. 15 en 16 der wet van 4 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 37);

Recht doende enz.;

Wijst de door de requestanten gedane verzoeken van de hand.

29 Februari 1888. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door de commissie van bestuur over het stadsziekenhuis te Leeuwarden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland, waarbij art. 17 der armenwet niet-toepasselijk is verklaard op de aan het zoogenaamde hulpziekenhuis te verrichten herstellingen en verbeteringen.

WIJ WILLEM III, ENZ

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de commissie van bestuur over het stadsziekenhuis te Leeuwarden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland, waarbij art. 17 der armenwet niet-toepasselijk is verklaard op de aan het zoogenaamde hulpziekenhuis te verrichten herstellingen en verbeteringen;

Den Raad van State, afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 1 Februari 1888, n°. 116;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Februari 1888, n°. 754, afd. B. B.;

Overwegende, dat de gemeenteraad van Leeuwarden in zijne vergadering van 23 Augustus

1887 de begrooting van het stadsziekenhuis aldaar voor het dienstjaar 1888 heeft goedgekeurd en dat op die begrooting onder art. 1 van hoofdstuk II der uitgaven, met de omschrijving van „onderhoud der gebouwen” een post van f 2600.— was uitgetrokken, waarin voor de noodige herstellingen en verbeteringen van het zoogenaamde hulpziekenhuis eene som van f 2200.— was begrepen;

dat de commissie van bestuur over het stadsziekenhuis bij schrijven van 7 October daaraanvolgende, op grond van art. 17 der armenwet voor de uitvoering van de hierbedoelde herstellingen machtiging van Gedeputeerde Staten van Friesland heeft verzocht;

dat Gedeputeerde Staten bij hun besluit van 13 October 1887, n°. 8, 3^e afd. S., aan de commissie van bestuur te kennen hebben gegeven, dat van toepassing van art. 17 der armenwet in dezen geen sprake kan zijn, hoofdzakelijk op grond, dat hoewel het stadsziekenhuis te Leeuwarden eene gemeente-instelling van weldadigheid is, gerangschikt onder letter a van art. 2 der armenwet, het niet is eene zelfstandige inrichting, maar een onderdeel van het gemeentelijk huishouden; dat van hierbedoelde herstellingskosten niet zijn uitgaven van het stadsziekenhuis maar uitgaven van de gemeente, te doen aan een haar in eigendom behoorend gebouw; dat die kosten dan ook niet op de begrooting van het stadsziekenhuis, maar op de gemeentebegrooting behoorden voor te komen en dat het initiatief volgens art. 17 der armenwet niet toekomt aan het bestuur eener instelling, die een onderdeel van het gemeentelijk huishouden is en waarvan het beheer, zij het ook door eene speciale commissie, vanwege en voor rekening van de gemeente wordt gevoerd;

dat de commissie van bestuur tegen dit besluit hare bezwaren aan Gedeputeerde Staten heeft kenbaar gemaakt en daarbij onder andere heeft aangevoerd, dat van het haar bij de gemeentelijke verordening van 14 Februari 1884 opgedragen beheer het onderhoud en de eventuele herstellingen der tot hare instelling behoorende gebouwen niet zijn uitgesloten; dat zij over de haar bij de goedkeuring harer begrooting toegestane gelden onder het toezicht van burgemeester en wethouders en met inachtneming van de bepalingen der armenwet, vrij kan beschikken; dat al is hare instelling een onderdeel van de gemeentehuishouding, dat onderdeel toch een op zich zelf staand geheel vormt, 't geen blijkt uit de omstandigheid, dat

op hare begrooting een gemeentelijk subsidie voorkomt en uit het feit, dat zij indertijd machtiging heeft bekomen tot het aanvaarden van een legaat, terwijl de quaestie van den eigendom der gebouwen hier niets afdoet;

dat Gedeputeerde Staten echter bij hun besluit van 27 October 1887, n°. 15, 3^e afd. S, dat van 13 October bevorens, n°. 8, 3^e afd. S, hebben gehandhaafd;

dat de commissie van bestuur, zich door deze beschikking bezwaard achtende, daartegen Onze beslissing heeft ingeroepen, en onder mededeeling van hare reeds aan Gedeputeerde Staten kenbaar gemaakte bezwaren betoogt, dat art. 17 der armenwet in dezen wel toepasselijk is, al kan ook de gemeenteraad geacht worden door de goedkeuring van de begrooting voor het stadsziekenhuis de herstellingen en verbeteringen van het hulpziekenhuis, overeenkomstig art. 141 der gemeentewet te hebben bevolen; terwijl zij er op wijst, dat zij in het stelsel van Gedeputeerde Staten geen zelfstandig beheer kunnende voeren, ook geene overeenkomsten voor leveringen zou kunnen sluiten en de uitgaven van het stadsziekenhuis als gemeentebestanden op bevelschrift van burgemeester en wethouders betaald zouden moeten worden, waardoor verwarring en moeielijkheden in het beheer der instelling zouden ontstaan;

Overwegende, dat ofschoon door Gedeputeerde Staten is beweerd, dat appellante in haar beroep niet-ontvankelijk zou zijn, omdat het hier niet betreft eene weigering op een verzoek ter bekoming van machtiging krachtens art. 17 der armenwet, dit artikel zonder eenige beperking aan de besturen der daarbij bedoelde instellingen van weldadigheid het recht toekent om tegen de door Gedeputeerde Staten ter zake genomen beschikkingen Onze beslissing in te roepen, en in dit geval tegen de beschikking, dat hier geene machtiging te pas kwam, beroep moet kunnen worden ingesteld juist om te doen uitmaken, of die beschikking te recht dan wel ten onrechte is genomen, weshalve appellante in het door haar ingesteld beroep wel ontvankelijk is;

dat, zooals uit het onderzoek der stukken is gebleken, het stadsziekenhuis te Leeuwarden op de overeenkomstig art. 3 der armenwet opgemaakte lijst voorkomt als een door de burgerlijke overheid geregelde en van harentwege bestuurd instelling van weldadigheid en mitsdien als eene onder art. 2 litt. a dier wet vallende gemeente-instelling;

dat volgens art. 1 der gemeentelijke verordening van 14 Februari 1884 een der tot die gemeente-

instelling behorende gebouwen is het zoogenaamde hulpziekenhuis, 't welk blijkens art. 18 dier verordening bestemd is tot het verplegen van lijdens aan besmettelijke ziekten;

dat echter die gebouwen in eigendom behooren aan de gemeente en als zoodanig gebracht zijn op den staat van 't geen naar burgerlijk recht eigendom der gemeente is, terwijl zij door den gemeenteraad ten behoeve van de instelling voor het daarmede beoogde doel beschikbaar zijn gesteld, maar ook te allen tijde aan dat doel kunnen worden onttrokken;

dat het stadsziekenhuis te Leeuwarden geen gebouwen in eigendom heeft en enkel een paar kleine inschrijvingen op de Grootboeken der Nationale Schuld bezit, doch overigens met de haar uit de gemeentekas verstrekte gelden in den dienst der instelling voorziet, weshalve die instelling niet gezegd kan worden met eigen middelen te werken, en in ieder geval niet uit eigen middelen in het onderhoud, laat staan in eventueele herstellingen van de haar ten gebruike gegeven gebouwen kan voorzien;

dat onder deze omstandigheden van eene toepassing van art. 17 der armenwet, nopens de voorgenomen herstellingen van het zoogenaamde hulpziekenhuis geen sprake kan zijn, aangezien de bepalingen van de artt. 14—17 der armenwet op de bezittingen en eigen inkomsten van de daarbij bedoelde instellingen van weldadigheid betrekking hebben, terwijl het gebouw, waarin het zoogenaamde hulpziekenhuis is gevestigd, niet aan de instelling maar aan de gemeente in eigendom behoort en de kosten der voorgenomen herstellingen niet uit de eigen middelen der instelling maar uit die der gemeente zullen worden gevonden;

dat op de verbeteringen van het hierbedoelde gebouw van toepassing is de bepaling van art. 141 der gemeentewet en de bewering van appellante, dat in dezen zoowel art. 17 der armenwet als art. 141 der gemeentewet toepasselijk zouden zijn, niet opgaat, omdat dan de mogelijkheid zou bestaan, dat indien de machtiging volgens art. 17 der armenwet werd geweigerd, de verbeteringen toch overeenkomstig art. 141 der gemeentewet bevolen en uit den post der gemeentebegrooting voor onderhoud van gemeentebouwen betaald zouden kunnen worden;

dat overigens bij eene juiste onderscheiding tusschen de instelling en de daarbij in gebruik zijnde gebouwen voor de door appellante gevreesde gevolgen en moeielijkheden van comptabelen aard

geen aanleiding bestaat, aangezien het beheer over de instelling zelve geheel buiten dit geschil valt;

dat Gedeputeerde Staten van Friesland mitdien te recht art. 17 der armenwet niet-toepasselijk hebben verklaard op de aan het zoogenaamde hulp-ziekenhuis te Leeuwarden te verrichten herstellingen en verbeteringen;

Gezien de wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100), gewijzigd bij die van 1 Juni 1870 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland het daartegen door de commissie van bestuur over het stads-ziekenhuis te Leeuwarden ingesteld beroep te verklaren ongegrond.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken, is belast met de nitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 29 Februari 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

2 Maart 1888. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Hof van Delft* van 20 Januari 1888, betreffende de benoeming van een hoofd der openbare school aan *den Hoorn* aldaar. S. 28.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 30 Januari 1888, n°. 228^a, afdeling Onderwijs, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Hof van Delft* van 20 Januari 1888, waarbij de heer BRUGMAN is benoemd tot hoofd der openbare school aan *den Hoorn* aldaar, buiten de voordracht van vijf onderwijzers, na een vergelijkend examen, door den districts-schoolopziener ingezonden;

Overwegende, dat art. 28, 4de lid, der wet op het lager onderwijs voorschrijft, dat de benoeming van het hoofd eener openbare school moet geschieden uit eene voordracht van minstens drie en hoogstens vijf onderwijzers, door den districts-schoolopziener aan den raad in te zenden; dat derhalve voormeld raadsbesluit in strijd is met de wet;

Gelet op art. 28 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127);

Gezien artt. 153 en 158 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 Februari 1888, n°. 10);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 28 Februari 1888, n°. 559, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan bovengemeld besluit van den raad der gemeente *Hof van Delft*, wegens strijd met de wet te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de nitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 2den Maart 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

(Uitgeg. 6 Maart 1888.)

2 Maart 1888. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Nijmegen* van 24 December 1887, betreffende de benoeming van een hoofd der openbare lagere school te *Hees*. S. 29.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 1 Februari 1888, n°. 201/2, afdeling Onderwijs, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Nijmegen* van 24 December 1887, waarbij buiten de door den districts-schoolopziener, na gehouden vergelijkend exameu, schriftelijk ingezonden voordracht van vijf onderwijzers, G. TH. KIEVENAAR te *Koewacht* tot hoofd der openbare lagere school te *Hees* is benoemd, welk besluit de burgemeester, ingevolge art. 70 al. 2 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85), geweigerd heeft nit te voeren;

Overwegende, dat art. 28, 4de lid, der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) voorschrijft, dat de benoeming van een onderwijzer, aan het hoofd eener school geplaatst, geschieden zal uit eene voordracht van minstens drie en hoogstens vijf onderwijzers, door den districts-schoolopziener aan den raad in te zenden;

dat derhalve bedoeld besluit in strijd is met de wet;

Gelet op art. 28 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127);

Gezien de artt. 153 en 158 der wet van den 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 176);

Gezien Ons besluit van 20 Januari 1888 (*Staatsblad* n°. 5);

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 Februari 1888, n°. 11);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 28 Februari 1888, n°. 558, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan bovengemeld besluit van den raad der gemeente *Nijmegen*, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegeedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 2den Maart 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 6 Maart 1888.)

2 Maart 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat ingevolge art. 1 c der kieswet, zooals deze bepaling is gewijzigd bij art. VII van de additioneele artikelen der Grondwet, voor de bekwaamheid als kiezer van een bewoner van een perceelsgedeelte wordt gevorderd huur en bewoning van eenzelfde perceelsgedeelte gedurende negen maanden.

De Hooge Raad enz.,

Gezien de stukken;

Overwegende dat als middel van cassatie is voorgesteld: Schending en verkeerde toepassing van art. 1, litt. c der wet van den 4 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 37), zooals die wet is gewijzigd bij art. VII van de additioneele bepalingen der Grondwet, in verband met art. VIII van dezelfde additioneele bepalingen en de artt. 4 en 5 van het Koninklijk besluit van den 28 November 1887 (*Staatsblad* n°. 211), omdat de rechtbank heeft aangenomen dat voor de bekwaamheid als kiezer van den bewoner van een perceelsgedeelte door de wet niet gevorderd wordt huur en bewoning van eenzelfde perceelsgedeelte gedurende den bij de wet bepaalden termijn;

O. dat bij art. 1 c der kieswet, zooals die is gewijzigd bij art. VII van de additioneele artikelen der Grondwet, als kiezers worden aange-
wezen «de mannelijke meerderjarige ingezetenen des

Rijks, tevens Nederlanders, die, hetzij hoofden van gezinnen of alleen wonende personen zijnde, van den inwonenden eigenaar of eersten huurder van een woonhuis of afzonderd gedeelte van een woonhuis, waarvan de huurwaarde voor de personeele belasting ten minste op het dubbele gesteld is van het laagste in de gemeente voor den vollen aanslag vereischte bedrag, *gedurende 9 maanden, voorafgaande aan den 15 Februari, een gedeelte in huur hebben gehad en bewoond*, waarvoor geen afzonderlijke aanslag in de personeele belasting geschiedt, maar waarvan de jaarlijksche huurwaarde, ongestoffeerd, in verhouding tot de belastbare huurwaarde van het woonhuis of afzonderd gedeelte van het woonhuis geschat, het sub a bedoelde bedrag van den vollen aanslag bereikt”;

O. dat bij die wetsbepaling alleen sprake is van een perceelsgedeelte gedurende 9 maanden in huur gehad en bewoond, en met geen woord verwezen wordt naar de mogelijkheid dat de kamerbewoner bij opvolging verschillende perceelsgedeelten hebbe gehuurd en bewoond, terwijl ook bij art. 9 dierzelfde wet met duidelijke woorden gesproken wordt van «het bedrag der jaarlijksche huurwaarde waarop *het door hem bewoonde gedeelte* van een woonhuis, ingevolge het laatste lid van art. 7 is geschat”, zoodat het artikel geene andere uitlegging toelaat dan deze: dat voor de bekwaamheid als kiezer van een bewoner van een perceelsgedeelte gevorderd wordt huur en bewoning van eenzelfde perceelsgedeelte gedurende 9 maanden;

O. dat die woorden der wet dan ook de bedoeling des wetgevers, zooals die uit de beraadslagingen blijkt, zeer juist uitdrukken, vermits de regeering, blijkens de verklaring van den Minister van Binnenlandsche Zaken (Bijblad Tweede Kamer pag. 2011), in deze het voorbeeld van de Engelsche wet van 1885 gevolgd had, welke vordert dat de persoon die aanspraak maakt op kiesrecht «afzonderlijk als onderhuurder in het bezit zij geweest *gedurende de laatste 12 maanden* van eene woning, deel uitmakende van een en hetzelfde woonhuis in de gemeente”;

O. dat de rechtbank derhalve, door te beslissen dat voor de bekwaamheid als kiezer van den bewoner van een perceelsgedeelte door de wet niet gevorderd wordt huur en bewoning van eenzelfde perceelsgedeelte gedurende 9 maanden, gemeld art. 1 litt. c heeft geschonden en verkeerd toegepast, en hare beschikking d.d. 14 Februari 1888 dienvolgens behoort te worden vernietigd;

Vernietigt gemelde beschikking, in het belang der wet, zonder, nadeel voor de verkregen rechten van partijen (1)

2 Maart 1888. VONNIS der arrondissementsrechtbank te Middelburg, houdende beslissing dat de opgaven welke de instellingen van weldadigheid ingevolge art. 10bis der kieswet verplicht zijn aan de gemeenteraden te doen, moeten beschouwd worden als bezwaren tegen de kiezerslijsten en dat dus hij wiens naam geplaatst is op een lijst door een armbestuur aan den gemeenteraad ingediend, niet-ontvankelijk is in zijn hooger beroep, wanneer hij niet tegenover dat armbestuur de voorschriften van art. 17 der kieswet heeft in acht genomen.

De rechtbank enz.,

Gezien het verzoekschrift op den 14 Februari ll. aan de rechtbank ingediend door J. B. KLOEG, timmerman te Vlissingen, en de twee daarbij overgelegde stukken;

Gehoord de conclusie van den officier van justitie ter terechtzitting dezer rechtbank, van den 29 Februari ll. uitgebracht, daartoe strekkende dat de verzoeker zal worden verklaard niet-ontvankelijk, met zijne veroordeeling in de kosten;

Overwegende dat de adressant in zijn verzoekschrift te kennen geeft, dat hij blijkens het overgelegde hem op 7 Februari ll. beteekende besluit van den gemeenteraad van Vlissingen, van den 3 Februari te voren, van de lijst der kiezers is geschraapt, omdat hij gedurende het jaar 1887 onderstand zou hebben genoten van het algemeen armbestuur dier gemeente;

dat hij echter nooit onderstand heeft genoten en het genoemde armbestuur zich in zijnen persoon heeft vergist, zooals blijkt uit de mede overgelegde verklaring van dat armbestuur;

dat hij overigens alle vereischten bezit om op de lijsten der kiezers voor te komen en mitsdien verzoekt dat de rechtbank zal bevelen dat hij alsnog zal worden gebracht op de lijst van de kiezers der gemeente Vlissingen;

O. dat voormeld besluit van den gemeenteraad is genomen ten gevolge van de opgave van het algemeen armbestuur, inhoudende dat de adressant gedurende het jaar 1887 van hunne administratie onderstand had genoten;

(1) De vernietiging betreft de beschikking der arrondissementsrechtbank te Arnhem.

O. dat de opgaven welke de instellingen van weldadigheid ingevolge art. 10bis der kieswet aan de gemeenteraden verplicht zijn te doen, niet anders kunnen beschouwd worden dan als bezwaren tegen de kiezerslijsten, en dat zij dus als zoodanig moeten behandeld worden;

O. dat alzoo ten deze aanwezig is een der gevallen van art. 11, 2°. der kieswet;

O. dat de adressant binnen den bij art. 15 dier wet bepaalden termijn bij deze rechtbank in beroep is gekomen van voormeld besluit van den gemeenteraad, hetwelk is genomen hoewel, — blijkens de door het openbaar ministerie overgelegde stukken, — niet was voldaan aan art. 13 der kieswet;

O. dat het besluit van den gemeenteraad aan den adressant is beteekend ingevolge art. 14 der kieswet;

O. dat in de eerste plaats moet onderzocht worden of de adressant ontvankelijk is in zijn verzoek;

O. diensangaande, dat ingevolge art. 17 der kieswet de adressant zijn verzoekschrift waarbij hij tegen de beschikking van den gemeenteraad opkomt, met afschriften der bewijsstukken en der beschikking van dien raad binnen driemaal 24 uren na de indiening had moeten doen beteekenen aan het meergemelde armbestuur en het exploit van beteekening ter griffie dezer rechtbank had moeten nederleggen;

dat echter, zooals uit de overgelegde verklaring van den griffier dezer rechtbank blijkt, zoodanige nederlegging niet heeft plaats gehad;

dat van de voorgeschreven beteekening alzoo niet blijkt en het er dus voor moet gehouden worden dat zij niet heeft plaats gehad;

O. dat het niet doen der voorgeschreven beteekening moet ten gevolge hebben de niet-ontvankelijkheid van den adressant in het door hem aan de rechtbank gedaan verzoek;

Gezien de artt. 10bis en volg. der kieswet;

Verklaart den adressant niet-ontvankelijk in zijn verzoek;

Voordeelt hem in de kosten van het exploit van beteekening van 7 Februari ll., hiervoren vermeld.

3 Maart 1888. VONNIS van de arrondissementsrechtbank te Leeuwarden, houdende beslissing dat het dragen van wapenen bij de wet niet is verboden en dat de gemeenteraad bevoegd is het dragen van wapenen te verbieden en overtreding van dat verbod met straf te bedreigen.

De rechtbank enz.

Gezien de akte van dagvaarding aan den beklagde ingevolge de wet geëxploiteerd, daartoe strekkende ten einde te worden terechtgesteld ter zake van het feit vermeld in de dagvaarding namens den ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht te Bolsward, aan hem betrekend op den 14 December 1887 door den rijksveldwachter te Oosterend J. v. E., zijnde door gemelden ambtenaar van het openbaar ministerie den 19 Januari 1888 hooger beroep aangeteekend van het vonnis van genoemd kantongerecht d.d. 6 Januari 1888 waarbij hij gedaagde ter zake dat hij op den 23 November 1887 des avonds te omstreeks 11½ uur op den openbaren weg onder het behoor van het dorp Wommels in de gemeente Hennaarderadeel een vuurwapen, zoogenaamde kamerbuis, heeft gedragen (van alle rechtsvervolging is ontslagen);

Gehoord het verslag van den rechter-rapporteur Mr. C. W. DE VRIESE;

Gehoord de voordracht der zaak door den substituit-officier;

Gehoord de voorlezing van:

1°. een extract uit de minuten berustende ter griffie van het kantongerecht te Bolsward, houdende een vonnis van den kantonrechter te Bolsward van 6 Januari 1888;

2°. eene akte van den griffier van genoemd kantongerecht van 19 Januari 1888, houdende verklaring van hooger beroep van genoemd vonnis door den ambtenaar van het openbaar ministerie bij dat kantongerecht;

3°. een procesverbaal d.d. 24 November 1887 op den ambtseed opgemaakt door J. H. en P. B., veldwachters der gemeente Hennaarderadeel, tevens onbezoldigd rijksveldwachters, de 1° te Wommels, de 2° te Spannum gestationeerd;

Gehoord de onder eede afgelegde verklaring van ééne getuige;

Gezien de lijst der getuigen, benevens het exploit van eenen rijksveldwachter te Oosterend van 20 Januari 1888, waarbij op de vordering van meergemelden ambtenaar van het openbaar ministerie aan den ged. is aangezegd dat genoemde ambtenaar hooger beroep heeft ingesteld van gemeld vonnis van 6 Januari 1888;

Gelet op de vordering van den substituit-officier, daartoe strekkende, dat de rechtbank den beklagde gelieve schuldig te verklaren aan het binnen de gemeente Hennaarderadeel in het openbaar een vuurwapen dragen, met vernietiging van het von-

nis door den kantonrechter te Bolsward ten deze in eersten aanleg gewezen, en hem mitsdien te veroordeelen tot geldboete van f 10, met bepaling dat de boete, bij gebreke van betaling binnen 2 maanden na den dag waarop de rechterlijke uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd, zal worden vervangen door hechtenis van 3 dagen en in de kosten van het geding met uitvoerbaarverklaring van deze veroordeeling ook bij lijfswang en bepaling van den duur dezer gijzeling op ten hoogste 6 maanden met verbeurdverklaring bovendien van het voorwerp waarmede de overtreding is gepleegd, voor zoover het den veroordeelde toebehoort;

Gehoord den beklagde in zijne antwoorden en verdediging;

Overwegende dat hij in eersten aanleg is gedagvaard voor het kantongerecht te Bolsward ter terechtzitting van den 23 December 1887, ten einde terecht te staan ter zake dat hij op den 23 November 1887 des avonds te omstreeks 11½ uur op den openbaren weg onder het behoor van het dorp Wommels in de gemeente Hennaarderadeel een vuurwapen, zoogenaamde kamerbuis, heeft gedragen;

O. dat de kantonrechter te Bolsward bij vonnis van 6 Januari 1888 het aan den beklagde te laste gelege feit, alsmede zijne schuld daaraan, wettig en overtuigend bewezen heeft verklaard, maar hem te dier zake van rechtsvervolging heeft ontslagen;

O. dat de ambtenaar van het openbaar ministerie bij genoemd kantongerecht den 19 Januari 1888 en derhalve binnen den bij de wet gestelden termijn van dit vonnis is gekomen in hooger beroep;

O. dat de eerste rechter op grond van wettige bewijsmiddelen terecht heeft beslist dat het aan beklagde te laste gelege feit en zijne schuld daaraan wettig en overtuigend zijn bewezen;

O. dat de rechter minder juist heeft beslist dat het bewezen feit niet is strafbaar en dus ten onrechte den beklagde heeft ontslagen van alle rechtsvervolging;

O. toch, dat de déclaration du Roi concernant le port d'armes, gegeven den 23 Maart 1728, aangevuld bij décret impérial d.d. 2 Nivôse, an XIV, opgenomen in het decreet van 12 Maart 1806, hier te lande ingevoerd in het jaar 1810, door art. 314 C. P. is vervangen niet alleen wat betreft de daarbij gestelde straf maar evenzeer wat betreft het daarbij gedaan verbod van het dragen van wapenen, zoodat na de invoering van den Code Pénal genoemd déclaration alleen van kracht bleef wat betreft de opsomming der wapens, welke dragen voortaan door den Code Pénal verboden was;

O. dat, nu bij art. 3a der wet van 15 April 1886 (*Staatblad* n°. 64) het Fransche Wetboek van Strafrecht (*Code Penal*) is afgeschaft op 1 September 1886, de bij dat wetboek reeds vervangen verbods- en strafbepalingen van bovengenoemde declaration niet kunnen herleven;

O. dat hieruit volgt dat het dragen van wapenen thans hier te lande bij geene algemeene Rijkswet is verboden en dit onderwerp niet bij eene Rijkswet is geregeld;

O. dat bij art. 116 der algemeene politieverordening van de gemeente Hennaarderadeel, vastgesteld 1 December 1886, is bepaald dat niemand, tenzij wettelijk of door vergunning bevoegd, in het openbaar vuurwapenen mag dragen, terwijl bij art. 146 dier verordening op de overtreding van art. 116 straf is bedreigd;

O. dat beklagde ter terechtzitting in hooger beroep heeft medegedeeld, dat de in beslag genomen kamerbuis niet aan hem toebehoort, maar aan J. B. te Lollum, die hem dit voorwerp had medegegeven om het bij gelegenheid eens voor hem te verkoopen, en de onwaarheid van deze mededeeling in het proces niet is gebleken, zoodat *in casu* die kamerbuis niet kan worden verbeurd verklaard;

Recht doende enz.;

Vernietigt het vonnis door den kantonrechter te Bolsward den 6 Januari 1888 in deze zaak gewezen, voor zooverre daarbij het bewezen verklaarde feit niet strafbaar is verklaard en de beklagde van alle rechtsvervolgning is ontslagen;

Bevestigt overigens genoemd vonnis:

Verklaart dat het bewezen feit oplevert de overtreding van het in het openbaar dragen van een vuurwapen binnen de gemeente Hennaarderadeel, waartegen is voorzien bij de artt. 116 en 146 der algemeene politieverordening dier gemeente, vastgesteld 1 December 1886;

Gezien artt 23 Strafrecht, 211, 214, 215, 255, 256, 257, 221, 222 Strafvord., 16 R. O.;

Verklaart den persoon van W. T. schuldig aan het feit hem bij akte van dagvaarding ten laste gelegd, hierboven gequalificeerd;

Veroordeelt hem te dier zake tot betaling van eene geldboete van f 0.50, bij niet-betaling binnen 2 maanden na den dag, waarop de rechterlijke uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd, te vervangen door hechtenis van 1 dag en in de kosten van het rechtsgeding, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep, verhaalbaar bij lijfswang, waarvan de langste duur wordt bepaald op 7 dagen.

5 Maart 1888. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep van A. GERRITS te Groesbeek, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, waarbij hij is vervallen verklaard van het lidmaatschap van den raad van Groesbeek, wegens overtreding van art. 24 laatste zinsnede der gemeentewet.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep van A. GERRITS te Groesbeek tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 19 October 1887, n°. 37, waarbij hij is vervallen verklaard van het lidmaatschap van den raad van Groesbeek;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 15 Februari 1888, n°. 117;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 Maart 1888, n°. 934, afd. B. B.;

Overwegende, dat bij besluit van den raad der gemeente Groesbeek het lid van dat college A. GERRITS, krachtens art. 26 der gemeentewet, in deze betrekking is geschorst, omdat door hem in ontvangst was genomen een som van f 3.15 voor steenkolen, uit zijne bergplaats en door zijnen knaecht ten behoeve der gemeente geleverd, welke handeling geacht werd in strijd te zijn met het laatste lid van art. 24 der genoemde wet;

dat Gedeputeerde Staten van Gelderland, aan wier oordeel ingevolge het tweede lid van art. 26 het geval door den raad onderworpen was, na gehouden onderzoek en verhoor van den geschorste, dezen schuldig hebben bevonden en van zijn lidmaatschap vervallen hebben verklaard;

dat voornoemde A. GERRITS tegen deze uitspraak bij Ons is gekomen in beroep;

dat uit de betrekkelijke stukken omtrent de toedracht dezer zaak als vaststaande moet worden aangenomen het volgende: dat de gemeente Groesbeek gewoon is hare steenkolen rechtstreeks van de mijn te ontbieden; dat echter op zekere dag in de maand December 1886 de burgemeester, in wiens kamer de kachel gestookt wordt met een bepaald soort kolen waarvan geen voorraad meer was, den secretaris heeft opgedragen voor het bestellen van dergelijke kolen te zorgen; dat deze den gemeenteveldwachter, tevens bode, met de bestelling heeft belast; dat de bode eerst getracht heeft aan dien last te voldoen, door de kolen te bestellen bij A. VERBEETEN, en toen deze het verlangde niet voorhanden had, zich uit eigen beweging heeft begeven naar de aan het

station gelegen bergplaats van appellant, die steenkolenhandelaar is van beroep en wiens woning op een aanzienlijken afstand van de bedoelde bergplaats is gelegen, en aldaar bij afwezigheid van appellant de bestelling heeft gedaan aan een knecht, die haar buiten appellants voorkennis heeft ten uitvoer gebracht; dat appellant, die van het gebeurde eenigen tijd daarna door zijn knecht kennis heeft gekregen, ongeveer een half jaar later het voor de kolen verschuldigde bedrag van f 3.15 van den gemeente-secretaris ten raadhuis heeft ontvangen, terwijl de kwijting daarvoor was gegeven door A. VERBEETEN, ten wiens name de levering was geboekt, hetzij uit eigen beweging van den secretaris, hetzij op aandrang van appellant, die in elk geval van oordeel was, dat de kwijting niet door hem als raadslid behoorde te geschieden; dat de burgemeester van Groesbeek, toen hem het gebeurde door den secretaris is medegedeeld, daarin aanleiding heeft gevonden om de toepassing van art. 26 der gemeentewet aan den raad in overweging te geven;

dat al hetgeen buiten deze gebleken feiten van beide zijden is aangevoerd als onbewezen of ter zake niet dienende, buiten aanmerking kan blijven, en derhalve te beslissen valt de vraag of het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten door die feiten al of niet wordt gerechtvaardigd;

Overwegende, dat deze vraag ontkenneend moet worden beantwoord;

dat immers appellant de bepaling van art. 24 der gemeentewet, welke aan de raadsleden verbiedt het middellijk of onmiddellijk deelnemen aan leveringen ten behoeve der gemeente, niet heeft overtreden; vermits zoowel de bestelling als de levering der steenkolen hebben plaats gehad buiten zijn weten, en vermits geen grond aanwezig is om aantenemen, dat appellant de aan zijn knecht vanwege de gemeente, die gewoon is hare steenkolen rechtstreeks van de mijn te ontbieden, verrichte bestelling had kunnen voorzien en daarom de levering had behooren te voorkomen;

dat hij, nu die levering geheel buiten zijn schuld een voldongen feit was geworden, terwijl zelfs de brandstof vermoedelijk reeds ten deele was verbruikt, toen hij van het gebeurde kennis kreeg, geenszins gehouden was om den koop prijs aan de gemeente ten geschenke te geven; en dat de zaak niet van aard veranderd is door de omstandigheid dat een ander kwijting heeft gegeven voor het geld dat ongetwijfeld aan appellant zelven verschuldigd was;

dat derhalve in de gegeven omstandigheden geen grond voor Gedeputeerde Staten kon bestaan om appellant aan overtreding van het bedoelde verbod in art. 24 der gemeentewet schuldig te verklaren, en dat het ingestelde beroep mitsdien is gegrond; Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 19 October 1887 (n°. 37), op te heffen de schorsing van A. GERRITS als lid van den raad der gemeente Groesbeek.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 5den Maart 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

8 Maart 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat als *alleen wonend persoon* in den zin van art. 1 c der kieswet, zooals deze bepaling is vastgesteld bij art. VII van de additioneele artikelen der Grondwet niet is te beschouwen hij die ten huize van zijnen vader een deel van diens woning met kost en bediening heeft gehuurd, wanneer hij bij zijnen vader aan tafel dineert en in den kring der personen welke tot diens gezin behooren en familieleden van den zoon zijn, zich beweegt.

De Hooge Raad enz.,

Gezien een verzoekschrift met daarbij behorende stukken aan den raad ingediend door G. F. F. C. VAN DER SCHROEFF, ontvanger der registratie en domeinen en kantonrechter-plaatsvervanger te Woerden d.d. 22 Februari 1888, daarbij opkomende tegen een vonnis der arrondissements-rechtbank te Utrecht van den 10 Februari bevorens, waarbij zijn verzoek om alsnog zijne plaatsing op de kiezerslijsten te bevelen is afgewezen;

Overwegende dat requestant daarbij als middel van cassatie voorstelt:

Schending of verkeerde toepassing van art. 1 lid c, der gewijzigde kieswet omdat de rechtbank de in dat artikel voorkomende woorden *gezinnen* en *alleenwonende personen* onjuist heeft geïnterpreteerd;

O. dat dit middel is ongegrond;

dat toch de rechtbank — als bewezen aannemende dat de requérant woont ten huize van zijnen vader, eersten huurder van het woonhuis, staande aan den Rijn te Woerden wijk B, n°. 82, die daarvan sedert den 1 Augustus 1885 een gedeelte ter bewoning heeft afgestaan aan den requérant tegen betaling van f 125 's maands, daaronder begrepen vergoeding voor bediening en kost; dat sedert den 1 October 1887 dat bedrag bij mondelinge overeenkomst uitdrukkelijk is gesplitst in f 25 voor kamerhuur en f 100 voor kost en bediening;

dat het deswege door den requérant aan zijn vader verschuldigde over 1887 geheel is betaald;

dat requérant bij zijnen vader aan tafel dineert en in den kring van personen welke tot diens gezin behooren en familieleden van den requérant zijn, zich beweegt, en dat de door den requérant ten huize zijns vaders gebruikte vertrekken, overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk besluit van 28 November 1887 (*Staatsblad* n°. 211) geschat zijn op eene jaarlijksche huurwaarde van f 100, verder overweegt, dat de wet in art. 1 sub c eene tegenstelling maakt tusschen personen die *deel uitmaken* van een gezin en hen die *buiten zulk een verband* staan en van de eersten alleen hem die het *hoofd* van het gezin is tot de uitoefening van het kiesrecht toelaat, en den requérant die niet beweert hoofd van een gezin te zijn, niet beschouwt als buiten dat gezin te staan, omdat *hij bij zijnen vader aan tafel dineert en in den kring der personen welke tot diens gezin behooren en familieleden van den requérant zijn, zich beweegt*, en hem op dien grond niet als alleen wonend persoon beschonwt:

O. dat die beslissing is juist en daardoor geen der aangehaalde artikelen is geschonden;

Verwerpt de voorziening in cassatie.

8 Maart 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat bij geene bepaling der kieswet, zooals deze is gewijzigd bij art. VII van de additioneele bepalingen der Grondwet, aan de rechtbank de bevoegdheid wordt toegekend eene schatting te gelasten als bedoeld bij art. 7, al. 6 dier wet.

De Hooge Raad enz.,

Gezien een verzoekschrift met daarbij behorende stukken aan dezen raad ingediend door Jhr. Mr. 1888.

U. H. STRICK VAN LINSCHOTEN, advocaat, wonende te Utrecht, van den 24 Februari 1888, daarbij opkomende tegen een vonnis der arrondissementsrechtbank te Utrecht van den 16 Februari bevoorens, waarbij die rechtbank heeft afgewezen het verzoek van den requérant, daartoe strekkende dat de rechtbank buiten effect zou stellen het besluit van den raad der gemeente Utrecht, waarbij op zijn bezwaarschrift tegen de kiezerslijsten in afwijzenden zin is beschikt, en zou gelasten dat het door hem requérant gehuurde en bewoonde perceelsgedeelte alsnog worde geschat en 'bijaldien de huurwaarde genoegzaam blijkt te zijn, zou bevelen dat hij alsdan op de bedoelde kiezerslijsten worde geplaatst;

Overwegende dat requérant als middel van cassatie aanvoert: verkeerde toepassing en strijd met de wet, en wel met:

1°. de artt. 74 à 76 B. W., die het enkel ingeschreven zijn in het bevolkingsregister niet voor wettige woonplaats houden;

2°. art. 1c der kieswet, waarin niet uitdrukkelijk is voorgeschreven dat men hetzelfde gedeelte van hetzelfde woonhuis moet hebben in huur gehad en bewoond, daar art. 11, 2de lid, sprekende in meervondigen zin van gedeelten van woonhuizen, juist het tegenovergestelde aantoot;

3°. art. 7, 6de lid, dat, handelende over de bewijsmiddelen, voorschrijft dat het bedrag der huurwaarde van de daarin bedoelde perceelsgedeelten, bepaald wordt door eene schatting, dus onafhankelijk van het oordeel des burgemeesters en zonder van "lodgers" het nakomen van andere formaliteiten te eischen dan het doen van aangifte bedoeld bij het 5de lid van dat artikel;

4°. art. 5 der Algemeene Bepalingen van wetgeving, dat uitdrukkelijk bepaalt dat de wet hare kracht niet kan verliezen dan door eene wet en dns het Koninklijk besluit van den 28 November 1887, waar het in art. 5 den burgemeester opdraagt onder zekere omstandigheden eene aangifte door te halen, inbreuk maakt op de wettelijke kiesbevoegdheid;

O. dat het middel gericht is tegen de beslissing der rechtbank, dat noch bij de artt. 15 en 16 der kieswet noch bij eenig ander artikel aan haar de bevoegdheid wordt verleend om eene schatting te gelasten;

O. dat deze beslissing juist is en de bedoelde bevoegdheid bepaaldelijk niet, gelijk bij het middel wordt beweerd, nit het aangehaald art. 7 sexto der gewijzigde kieswet volgt;

dat toch dit art. alleen medebrengt dat het bedrag der huurwaarde wordt bepaald, door eene schatting van 3 beëdigde schatters, terwijl het volgende lid omtrent de wijze van aanstelling dezer schatters en de regeling hunner werkzaamheden verwijst naar de daaromtrent te nemen algemeene maatregelen van bestuur;

O. dat de wet dus geene andere schatting kent dan die overeenkomstig deze bepalingen geschiedt, zonder dat of aan de belanghebbenden of aan de rechtbank een middel is gegeven om op andere wijze eene schatting te provoceren;

dat derhalve noch art. 7 der gewijzigde kieswet, noch een der andere bij het middel aangehaalde artikelen, door de aangevallen beslissing is geschonden:

Verwerpt het beroep in cassatie.

12 Maart 1888. **BESLUIT**, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 30 November 1870 (*Staatsblad* n°. 183), ter uitvoering van artikel 15 der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138), betrekkelijk de sluiting der aangeteekende brieven en de uitreiking van aangeteekende stukken in het algemeen, alsmede van het maximumbedrag der geldswaarde, waarvan de aangifte kan worden toegelaten. S. 30.

WIL WILLEM III, ENZ.

Gelet op artikel 15 der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138), tot herziening van onderscheidene bepalingen der wet van 12 April 1850 (*Staatsblad* n°. 15), gewijzigd bij die van 5 Juli 1855 (*Staatsblad* n°. 61), houdende regeling van het briefport en van de aangelegenheden der brievenposterij;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 Maart 1888, litt. B, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan aan artikel 1 van Ons besluit van 30 November 1870 (*Staatsblad* n°. 183), houdende bepalingen omtrent de sluiting enz. der aangeteekende brieven, tusschen het tweede en derde lid toe te voegen een nieuw lid van den volgende inhoud:

„De verplichting tot verzegeling bestaat niet ten aanzien van aangeteekende brieven, welke volgens eene verklaring van den afzender op den omslag geen waarde aan toonder bevatten.”

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit,

hetwelk in de *Staatscourant* en in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 12den Maart 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

BASTERT.

(Uitgeg. 18 Maart 1888.)

16 Maart 1888. **WETTEN**, houdende naturalisatie van:

Hendrik Christiaan Bergsma. S. 31.

Andreas Joseph Biermann. S. 32.

Johann Theodor Peek. S. 33.

Hermann Bernhard Fischer. S. 34.

Carolus Franciscus van Landeghem. S. 35.

17 Maart 1888. **WET**, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 36.

Bij deze wet wordt voor het tijdperk van 12 Mei 1888 tot 11 Mei 1893, de heffing bekrachtigd ten behoeve van de provincie *Friesland*, van schut-, tol-, brng- en walgelden bij het verlaat en de daarover gelegen brug in de Opsterlandsche en Ooststellingwerfsche Compagnonsvaart te *Gorredijk*.

17 Maart 1888. **WET**, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 37.

Bij deze wet wordt voor het tijdperk van 12 Mei 1888 tot 11 Mei 1893, de heffing bekrachtigd ten behoeve van de provincie *Friesland*, van schut-, tol-, uitvaarts- en van de zoogenoemde opslagelden, bij de verlaten te *Lippenhuizen*, *Henrik*, *Wijnjeterp*, aan het *Nanninga*-, *Fochtelo*-, *Stokers*- en *Bovenstverlaat*, gelegen op de Opsterlandsche en Ooststellingwerfsche Compagnonsvaart, zoomede van brug- of draaggelden aan de over die vaart gelegen bruggen te *Donkerbroek*, *Oosterwolde* en over het *Stokersverlaat* onder *Appelscha* en van opslagelden te *Appelscha* en *Donkerbroek*.

17 Maart 1888. **WET**, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Zuidholland*. S. 38.

Bij deze wet wordt de vereischte bekrachtiging verleend aan de heffing tot 31 December 1890, ten behoeve der provincie *Zuidholland*, van rechten voor het gebruik van het jaagpad langs den *Vliet* tusschen *Leiden* en den *Leidschen dam* en voor het overzetten aan den *Hofweg*.

17 Maart 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in Zuidholland. S. 38.

Bij deze wet wordt de vereischte bekrachtiging verleend aan de heffing tot 31 December 1890, ten behoeve der provincie Zuidholland, van sluisgelden aan de schutsluis aan den *Leidschendam*.

17 Maart 1888. WET, houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van niet in uitgaaf aangenomen wachtgelden. S. 40.

Bij deze wet wordt de Algemeene Rekenkamer gemachtigd tot verevening van het reeds uitbetaalde en verder uit te betalen wachtgeld, bij Kon. besluiten van 31 October 1886, n°. 21 en 15 November 1886, n°. 27 toegelegd aan:

A. J. ELLING, als cipier van het huis van bewaring te *Oosterhout*, tot een bedrag van f 257 's jaars, tot wederopzeggens toe;

J. J. WILKESHUIS, als cipier van het huis van bewaring te *Harlingen*, tot een bedrag van f 287 's jaars, voor den tijd van vijf jaren; en

J. H. ROERDINKHOLDER, als cipier van het huis van bewaring te *Vianen*, tot een bedrag van f 67 's jaars, tot wederopzeggens toe.

18 Maart 1888. WET, tot tijdelijke aanwijzing van het Rijksgeesticht *Ommerschans* als Rijkswerkinrichting voor mannen. S. 41.

WIJ WILLEM III, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat voorzien behoort te worden in de behoefte aan meer plaatsruimte tot het opnemen van mannen die ter zake van bedelarij of landlooperij tot opzending naar eene Rijkswerkinrichting veroordeeld zijn;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het Rijksgeesticht *Ommerschans* wordt, met behoud van zijne tegenwoordige bestemming, tot ultimo December 1889 gebruikt als Rijkswerkinrichting voor mannen.

Artikel 21 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) is op deze Rijkswerkinrichting toepasselijk.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 18den Maart 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Justitie,

(get.)

DU TOUR VAN BELLINGHAVE.

(Uitgeg. 20 Maart 1888.)

18 Maart 1888. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van eene strook grond te *Breda* aan de Roomsche-Katholieke Parochie van Onze Lieve Vrouw aldaar. S. 42.

18 Maart 1888. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van twee stukken voormaligen vestinggrond te *Bergen op Zoom* aan die gemeente. S. 43.

18 Maart 1888. WET, tot verhooging van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting en tot aanvulling van de wet houdende aanwijzing der middelen tot goedmaking van de uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting, beide voor het dienstjaar 1888. S. 44.

Bij deze wet wordt:

a. Art. 11 (2de Afd.) van het VIIde hoofdstuk A der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1888 met aanvulling der bewoordingen, verhoogd met f 2,945,000 en het hoofdstuk nader vastgesteld op f 36,353,966.28;

b. Artikel 1 der wet, houdende aanwijzing der middelen tot goedmaking van de uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1888, aangevuld met den navolgenden post:

„17°. Uitkeering tot een bedrag van twee miljoen negenhonderd vijf en veertig duizend gulden uit het nog beschikbaar gebleven saldo der bij de wet van den 20sten Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 146) vastgestelde geldleening”.

18 Maart 1888. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een kanaal door de *Vriezenveensche veenen*. S. 45.

19 Maart 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Limburg*. S. 46.

Bij deze wet wordt de vereischte bekrachtiging verleend aan de heffing, ten behoeve der provincie *Limburg*, van eene belasting op honden.

19 Maart 1888. WET, houdende goedkeuring eener met de gemeente *Enkhuizen* gesloten overeenkomst betreffende ruiling van gronden en wateren aldaar. S. 47.

19 Maart 1888. Wet, houdende machtiging tot het sluiten van eene overeenkomst voor de bediening van de pakketvaart in den Nederlandsch-Indischen Archipel, gedurende de jaren 1891 tot en met 1905. S. 48.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1887/88 n°. 85, 1—10. Hand. idem 1887/88 bladz. 739—780.

Hand. 1^e Kamer 1887/88 bladz. 251, 259—261, 267—269, 275.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is eene overeenkomst te sluiten tot het onderhouden eener pakketvaart in *Nederlandsch-Indië*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië wordt gemachtigd om met een of meer Nederlandsche gegadigden eene overeenkomst te sluiten betreffende de bediening van de pakketvaart in den Nederlandsch-Indischen Archipel voor den tijd van vijftien jaren, ingaande zoodra de tegenwoordige overeenkomst met de Nederlandsch-Indische Stoomvaartmaatschappij is afgelopen, en zulks onder de volgende voorwaarden:

a. Binnen een in de overeenkomst te bepalen termijn moeten de uit die overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen door hen, met wie de overeenkomst gesloten wordt, in haar geheel zonder enig voorbehoud worden overgedragen aan eene daartoe ingevolge de Nederlandsche of Nederlandsch-Indische wet op te richten naamlooze vennootschap van koophandel, die in Nederland of in Nederlandsch-Indië gevestigd is en aldaar haar bestuur heeft.

De bestuurders der vennootschap moeten allen Nederlanders zijn, en wanneer het bestuur in Nederland zetelt, moeten zijne vertegenwoordigers in Nederlandsch-Indië Nederlanders zijn.

Benoemingen van bestuurders of van voormelde vertegenwoordigers zijn niet van kracht dan na goedkeuring door den Minister van Koloniën, als de vennootschap in Nederland, of door den Gouverneur-Generaal, als zij in Nederlandsch-Indië gevestigd is.

Als bestuurder wordt aangemerkt ieder die, onder welken naam of titel ook, belast is met of deelneemt aan bestuur, beheer of leiding van de zaken der vennootschap.

Er kan door Ons, als de vennootschap in Nederland, of door den Gouverneur-Generaal, als zij

in Nederlandsch-Indië gevestigd is, bij de vennootschap een Regeerings-commissaris benoemd worden, die alle vergaderingen van aandeelhouders of commissarissen, of van degenen die dergelijke functiën als gewoonlijk door commissarissen worden vervuld, nitoefenen, kan bijwonen, toegang heeft tot de kantoren en de archieven der vennootschap, en van al hare boeken en schrifturen inzage kan nemen.

Binnen eene maand na het sluiten der overeenkomst worden tot waarborg van hare uitvoering voor elke der onder § b vermelde lijnen in 's Rijks schatkist gedeponereerd certificaten van Nationale Schuld ter werkelijke waarde van f 5000, welke teruggegeven worden, zoodra de lijn, waarvoor de waarborg gegeven is, is in werking gebracht; maar verbeurd zijn, wanneer daaraan niet op den tijd en de wijze, bij de overeenkomst bepaald, is voldaan.

b. Voor de hieronder genoemde, in de overeenkomst nader te omschrijven diensten worden de daarnaast vermelde bedragen per bevaren geographische mijl van vijftien op den graad als subsidie door het Gouvernement uitbetaald:

1 ^o . van Batavia langs de Zuidkust, de Westkust en de Noordkust van Sumatra naar Edi en terug	f 1.50
2 ^o . van Padang naar Olehleh en terug "	7.—
3 ^o . van Batavia langs Banka en Riouw naar Singapore en terug	10.—
4 ^o . van Batavia langs Banka, Palembang, Riouw en Sumatra's Oostkust naar Edi en terug	7.—
5 ^o . van Batavia langs Riouw en Sumatra's Oostkust naar Edi en terug	7.—
6 ^o . van Batavia langs Billiton naar Pontianak en terug	8.—
7 ^o . van Batavia langs de Noordkust van Java naar Soerabaja en terug	1.50
8 ^o . van Soerabaja langs Bawean naar de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo en terug	10.—
9 ^o . van Soerabaja langs Makasser, door de Molukken langs Menado terug naar Makasser en Soerabaja	5.—
10 ^o . van Makasser langs Saleier en Boeton naar de Kendari-baai en terug	11.40
11 ^o . van Makasser naar de eilanden in de Timor-zee en terug	12.50
12 ^o . van Amboina langs Banda de eilandengroepen en de eilanden in de Harafoera- en Banda-zeeën terug naar Banda en Amboina	15.—

13°. van Amboina langs Ternate naar Nieuw-Guinea en terug f 20.—

c. De Gouverneur-Generaal is, zoowel vóór dat de overeenkomst in werking is getreden als gedurende hare werking, bevoegd om diensten te doen vervallen, nieuwe diensten in het leven te roepen of diensten te wijzigen; voor het in het leven roepen van nieuwe diensten wordt de nadere goedkeuring bij de wet vereischt.

Wanneer diensten worden ingetrokken of ingekrompen is schadeloosstelling aan de vennootschap verschuldigd. Het bedrag dier schadeloosstelling wordt in de overeenkomst geregeld.

Het bedrag van het subsidie, verschuldigd voor nieuwe diensten of voor uitbreiding van bestaande diensten, wordt door den Gouverneur-Generaal, met inachteming van het eerste lid van deze paragraaf, vastgesteld; hierbij zal als maatstaf dienen het subsidie voor reeds bestaande diensten, wier toestand bij het sluiten van de overeenkomst het meest overeenkomt met die nieuwe diensten of nieuwe gedeelten van diensten.

d. De gezagvoerders, stanlieden en machinisten der voor de bediening der pakketvaart gebezigde schepen moeten, buitengewone gevallen ter beoordeeling van den Gouverneur-Generaal uitgezonderd, zijn Nederlanders.

e. Behoudens de in de overeenkomst te noemen uitzonderingen maakt het Gouvernement voor het doen vervoeren van passagiers, goederen en gelden op de contractueele lijnen uitsluitend gebruik van de aan de vennootschap toebehoorende stoomschepen.

f. Het Gouvernement heeft het recht om te allen tijde een of meer stoomschepen van de vennootschap in huur te nemen tegen betaling per schip, per dag en per registerton van 2.83 kubieken meter netto inhoud, voor de eerste tweehonderd tonnen f 1.25, voor de tweede tweehonderd tonnen f 1, voor de derde tweehonderd tonnen f 0.75 en voor de overige tonnen f 0.50. Voorts heeft het Gouvernement het recht om te allen tijde een of meer stoomschepen van de vennootschap in gebruik of in eigendom over te nemen tegen de zoo noodig door deskundigen te bepalen waarde.

g. Indien, ten gevolge van oorlog of algemeene ramp, de vrachtprijzen en de prijzen van hetgeen de vennootschap voor de naleving van de overeenkomst behoeft, zodanig gestegen zijn dat de kosten der onderneming — ter beslissing van den Gouverneur-Generaal — gedurende het tijdsverloop van één jaar met 25 pCt. overtreffen het-

geen daarvoor naar den gemiddelden prijs van alle benodigdheden in het vijfjarig tijdvak, aan het sluiten van de overeenkomst voorafgaande, zou hebben behoeven besteed te worden, wordt aan de vennootschap eene schadeloosstelling toegekend, waarvan het bedrag en de duur door den Gouverneur-Generaal worden bepaald.

h. Het vervoer van gouvernements-passagiers geschiedt tegen de volgende prijzen per geographische mijl:

1ste klasse.	2de klasse.	3de klasse.	4de klasse.
f 0.80	f 0.40	f 0.16	f 0.08
met een minimum van:			
f 10.00	f 5.00	f 2.00	f 1.00

Het tarief voor het vervoer van goederen bedraagt, behoudens de in de overeenkomst te vermelden uitzonderingen voor gelden en goederen van groote waarde, van groot gewicht of van groote afmetingen enz., f 0.16 per kojang en per geographische mijl.

i. Voor zoover de in de stoomschepen beschikbare ruimte zulks toelaat, is de vennootschap verplicht, op de door haar, ingevolge de overeenkomst te bedienen lijnen, particuliere reizigers en goederen te vervoeren. Vóór dat vervoer mogen geen hooger vrachten worden gegeven dan in de of volgens de overeenkomst zal worden bepaald; deze zal tevens algemeene voorschriften bevatten voor de uitoefening van bedoelden dienst.

De overige voorwaarden worden door den Gouverneur-Generaal in overleg met de gegadigden geregeld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 19den Maart 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Koloniën, (get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 21 Maart 1888.)

19 Maart 1888. WET, houdende goedkeuring der op 8 Jnni 1887 te Madrid tusschen Nederland en Spanje gesloten handels- en scheepvaart-overeenkomst. S. 49.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1887/88, n°. 61, 1—18.

Handel. id. 1887/88, bladz. 680—688.

Hand. 1° Kamer 1887/88, bladz. 265, 266, 271—275.

WIJ WILLEM III, ENZ. doen te weten Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de bepalingen der handels- en scheepvaartovereenkomst tusschen Nederland en Spanje den

8sten Juni 1887 door wederzijdsche gevolmachtigen te *Madrid* gesloten, wettelijke rechten betreffende;

Gelet op het laatste gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Benig artikel.

De nevens deze wet in afschrift gevoegde handels- en scheepvaart-overeenkomst, den 8sten Juni 1887 te *Madrid* tusschen *Nederland* en *Spanje* gesloten, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 19den Maart 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.)

V. KARNEBEEK.

De Minister van Financien, (get.) BLOEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

BASTERT.

De Min. van Koloniën, (get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 23 Maart 1888.)

AFSCHRIFT.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas et Sa Majesté le Roi d'Espagne et en son nom, pendant Sa minorité, Sa Majesté la Reine Régente du Royaume, désirant faciliter les relations de commerce et de navigation entre les deux États, ont résolu de conclure une convention à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Monsieur CHARLES GUILLAUME PAUL FRANÇOIS baron GERICKE D'HERWIJNEN, Son Ministre-Résident à Madrid, officier de l'Ordre de la Couronne de Chêne de Luxembourg, etc., etc., etc.,

et Sa Majesté la Reine Régente d'Espagne, Don SEGISMUNDO MORET Y PRENDERGAST, Son Ministre d'Etat, Grand Croix de l'Ordre Royal de CHARLES III et de plusieurs ordres étrangers, etc., etc., etc.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants :

Art. I. Les Hautes Parties Contractantes se garantissent réciproquement en vertu des présentes stipulations et aussi longtemps qu'elles resteront en vigueur, le traitement de la nation étrangère la plus favorisée pour Leurs sujets respectifs et pour tout ce qui concerne le commerce, l'industrie et la navigation.

II. Les Hautes Parties Contractantes se garantissent réciproquement dans Leurs provinces et possessions d'ontre mer pour Leurs sujets respectifs et pour tout ce qui concerne le commerce, l'industrie et la navigation, le traitement, que la législation spéciale qui les régit accorde à la nation étrangère la plus favorisée; cependant cette disposition ne pourra pas être invoquée en ce qui concerne le traitement spécial accordé par l'une des Hautes Parties Contractantes aux États indigènes et ne dérogera pas aux distinctions légales établies dans les possessions Néerlandaises de l'Archipel Oriental, entre les personnes d'origine occidentale et orientale.

III. Le Gouvernement des Pays-Bas s'engage pendant la durée de la présente convention, à ne pas prélever sur les vins espagnols des droits plus élevés que ceux auxquels ils sont soumis actuellement et à ne pas imposer l'alcool contenu dans les dits vins s'il ne dépasse pas vingt-et-un litres par hectolitre à une température de quinze degrés centigrades (Celsius).

Il s'engage aussi, pendant la durée de la présente convention, à ne prélever qu'un florin par cent kilogrammes sur les raisins secs de Malaga qui, étant compris dans le tarif sous la rubrique "Raisins non spécialement tarifés," payent actuellement dans les Pays-Bas un droit de douane de deux florins par cent kilogrammes.

IV. Les Hautes Parties Contractantes déclarent qu'en cas de discussion ou de doute, relativement à l'exécution de la présente convention, Elles soumettront Leurs différends à la décision de deux arbitres, nommés un par chacune des Hautes Parties et en cas de non conformité entre eux Elles en désigneront un troisième de commun accord, qui aura la faculté de décider.

V. La présente convention entrera en vigueur à partir du jour de l'échange des ratifications et restera en vigueur jusqu'au trente Juin 1892.

Dans le cas où aucune des deux Hautes Parties Contractantes n'aurait notifié douze mois avant la dite époque, son intention d'en faire cesser les effets, elle demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties Contractantes l'aura dénoncée.

VI. La présente convention sera ratifié et les ratifications en seront échangés à Madrid aussi vite que possible, après l'accomplissement des formalités constitutionnelles des deux Pays.

En foi de quoi les plénipotentiaires respectifs

ont signé en double original la présente convention et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Madrid le huit Juin mil huit cent quatre vingt sept.

(L. S.) (get.) GERICKE.

" " S. MORET.

19 Maart 1888. WET, tot wijziging van het invoerrecht op rozijnen. S. 50.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1887/88 n° 62, 1—6

Hand. id. 1887/88 blad. 688.

Hand. 1° Kamer 1887/88 blad. 267, 275.

WIJ WILLEM III, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is het invoerrecht op rozijnen te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In de tabel, vastgesteld bij art. 1 der wet van 15 Augustus 1862 (*Staatsblad* n° 170), wordt de post "rozijnen" gelezen als volgt:

Rozijnen, niet afzonderlijk belast 100 pond f 1.00.

Rozijnen, Korent- of zwartrozijn, Samos- en Deniarozijnen 100 pond f 0.25.

Deze wijziging treedt in werking op den dag, door Ons te bepalen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 19den Maart 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.

(Uitgeg. 23 Maart 1888.)

19 Maart 1888. BESLUIT, tot wijziging van

art. 2 van het Koninklijk besluit van den 27 Maart 1885 (*Staatsblad* n° 74), gewijzigd

bij Koninklijk besluit van den 2 April 1887 (*Staatsblad* n° 47), houdende regeling van

den omvang van het examen, bedoeld in art. 63 der wet van 17 Augustus 1878

(*Staatsblad* n° 127), van de wijze van afneming en van hetgeen verder tot dit examen

betrekking heeft. S. 51.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 22 Februari 1888, n° 320^s, afd. Onderwijs.

Den Raad van State gehoord (advies van den 18 Maart 1888, n° 8);

Gelet op het nader rapport van Onzen voor-

noemden Minister, van 16 Maart 1888, n° 827, afd. Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 2 van Ons besluit van 27 Maart 1885 (*Staatsblad* n° 74), gewijzigd bij Ons besluit van 2 April 1887 (*Staatsblad* n° 47), houdende regeling van den omvang van het examen, bedoeld in art. 63 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n° 127), van de wijze van afneming en van hetgeen verder tot dit examen betrekking heeft, wordt gelezen als volgt:

"Elke commissie bestaat uit ten minste zeven leden. Hun kunnen, zoo noodig, vijf plaatsvervangers worden toegevoegd."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 19den Maart 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,

(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 21 Maart 1888.)

20 Maart 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Joseph Otto Brinkman. S. 52.

Heinrich Johann Cornelius Walters. S. 53.

Heinrich Martin Köller. S. 54.

Maria Hubert Joseph Ruland. S. 55.

Wilhelmus Alexander Bary. S. 56.

Markus (Max) Hartmann. S. 57.

20 Maart 1888. BESLUIT, bepalende het tijdstip waarop de dienst van de ingelijfdcn bij de militie te land der lichting van 1892 en van de ingelijfdcn bij de zeemilitie der lichting van 1893 eindigt. S. 58.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van Onzen Minister van Marine en van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 Maart 1888, Kabinet litt. Z^{1s}, van 16 Maart 1888, letter B, n° 22, en van 17 Maart 1888, n° 409 M, afdceeling Militie en Schutterijen;

Gelet op art. 1 der wet van 31 Mei 1887 (*Staatsblad* n° 100), tot verlenging van den diensttijd voor de ingelijfdcn bij de militie te land der

lichting van 1882 en voor de ingelijfdcn bij de zeemilitie der lichting van 1883;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Eenig artikel.

De dienst van de ingelijfdcn bij de militie te land der lichting van 1882 en van de ingelijfdcn bij de zeemilitie der lichting van 1883 eindigt op 30 April 1888, voor zoover op dien dag hun diensttijd reeds zou zijn geëindigd, ware deze niet verlengd bij de aangehaalde wet van 31 Mei 1887 (*Staatsblad* n°. 100).

Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 20sten Maart 1888.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

De Minister van Marine, (*get.*) TROMP.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 31 Maart 1888.)

21 Maart 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Franz Georg Wilhelm Eversmann. S. 59.

Alexander Arnold Langemeijer. S. 60.

Heinrich Martens. S. 61.

22 Maart 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Charles Heckel. S. 62.

Hermann Heinrich Peters. S. 63.

Bernhard Joseph Schrandt. S. 64.

24 Maart 1888. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de invulling der openbare kennisgevingen ingevolge de artt. 137, 143 en 144 der wet op de nationale militie.

De bij nevenvermelde verslagen overgelegde afschriften van openbare kennisgevingen voor het na-onderzoek van verlofgangers hielden niet in alle provincien de aanduiding in van het korps of de lichting waartoe de verlofgangers behoorden.

Daar meermaalen militiens verlofgangers met gelijke namen en voornamen in dezelfde gemeente

zijn gevestigd, acht de Minister van Oorlog het meer in het bijzonder in het belang van die verlofgangers en voorts in het algemeen voor eene behoorlijke toepassing der wet gewenscht, dat in de openbare kennisgevingen, krachtens de artt. 137, 143 en 144 der militiewet te doen, bij de namen en voornamen der opgeroepen verlofgangers, ook worden vermeld de lichting en het korps, waartoe zij behooren.

U.H.E.G. gelieve te bevorderen, dat voortaan dienovereenkomstig in Uwe provincie worde gehandeld.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) HUBRECHT.

25 Maart 1888. BESLUIT, tot schorsing der afgifte van het bewijs van ontslag uit den dienst aan de ingelijfdcn bij de militie te land der lichting 1883 en aan de ingelijfdcn bij de zeemilitie der lichting van 1884. S. 65.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van Onzen Minister van Marine en van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 19 Maart 1888, Kabinet, litt. n°. 13, van 21 Maart 1888, litt. B, n°. 28, en van 22 Maart 1888, n°. 449 M, afdeling Militie en Schutterijen;

Overwegende, dat het noodzakelijk is de ingelijfdcn bij de militie te land der lichting van 1883 en de ingelijfdcn bij de zeemilitie der lichting van 1884, na het verstrijken van bunnen gewonen diensttijd alsnog in dienst te houden;

Gelet op de bepalingen van de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betreffende de nationale militie en in het bijzonder op art. 147 der wet;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Eenig artikel.

De afgifte van het bewijs van ontslag uit den dienst aan de ingelijfdcn bij de militie te land der lichting van 1883 en aan de ingelijfdcn bij de zeemilitie der lichting van 1884 wordt geschorst totdat zal zijn beslist omtrent de bij de Staten-Generaal ingediende voordracht van wet, strekkende om hen tot langeren dienst te verplichten.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine en Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staats-*

courant zal worden geplaatst en daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 25sten Maart 1888.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (*get.*) WEITZEL.

De Minister van Marine, (*get.*) TROMP.

De Minister van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(*get.*) HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 31 Maart 1888.)

25 Maart 1888. BESLUIT, tot aflossing der $4\frac{1}{2}$ pCt. geldleening ten laste van het Amsterdamsch Entrepotdok. S. 66.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 21sten Maart 1888, n°. 89, afdeling Generale Thesaurie;

In aanmerking nemende dat de Staat bij de door de wet van den 3den December 1874 (*Staatsblad* n°. 192) bekrachtigde overeenkomst, dd. 15 October 1874, zich verbonden heeft tot het volbrengen van alle verplichtingen die voor de Hooge Erfgenamen van Zijne Majesteit Koning Willem II kunnen voortvloeien uit den waarborg, door Zijne Majesteit Koning Willem I verleend voor de renten der vier en een half percents geldleening van drie miljoen gulden ten behoeve van het Amsterdamsch Entrepotdok aangegaan krachtens Koninklijk besluit van den 14den September 1837, n°. 15, en dat het belang van den Staat medebrengt om die geldleening af te lossen;

Gezien de wet van 18 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 44);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De nog in omloop zijnde schuldbekentenissen van de vier en een half ten honderd rentegevende geldleening, oorspronkelijk groot drie miljoen gulden, ten behoeve van het Amsterdamsch Entrepotdok aangegaan krachtens Koninklijk besluit van den 14den September 1837, n°. 15, worden, op en na den 1sten Mei 1888, door den Staat afgelost en houden van af dien datum op rente te dragen.

2. De aflossing geschiedt ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, door betaling van het in de schuldbekentenissen vermelde nominaal kapitaal en tegen overneming van de schuldbekentenissen, voorzien van al de daarbij behoorende nog niet vervallen coupons en van het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons.

Onze Minister van Financiën is bevoegd de voorwaarden vast te stellen waarop schuldbekentenissen, waaraan een of meer nog niet vervallen coupons of de talon ontbreekt, zullen afgelost worden.

3. De afgeloste stukken worden ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

Onze Minister van Financiën is belast met de nitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 25sten Maart 1888.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Financiën, (*get.*) BLOEM.

(*Uitgeg.* 31 Maart 1888.)

27 Maart 1888. BESLUIT, waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van het vee voor besmettelijk worden gehouden en welke der in de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181) genoemde maatregelen bij het dreigen of heerschen van elke dier ziekten moeten toegepast worden. S. 67.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat herziening van Ons besluit van 14 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 31), aangevuld bij dat van 31 Maart 1886 (*Staatsblad* n°. 47), noodzakelijk is;

Gezien de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij art. 10 sub 26° van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

De commissie van deskundigen, benoemd bij Onze besluiten van 7 Januari en 6 Maart 1887, n°. 5 en 3, gehoord;

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 Januari 1888, n°. 4408, afdeling Medische Politie; Den Raad van State gehoord (advies van den 6 Maart 1888, n°. 9);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 21 Maart 1888, n°. 923, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

§ 1. *De ziekten van het vee, welke voor besmettelijk worden gehouden.*

Art. 1. Voor besmettelijk worden gehouden de volgende ziekten van het vee:

1°. de veepest der herkauwende dieren;

2°. de longziekte (pleuro-pneumonia contagiosa) der runderen;

3°. het mond- en klauwzeer (besmettelijke

blaarnitslag van den mond en de klanwen) bij de herkauwende dieren en de varkens;

4°. de kwade droes en huidworm bij de eenhoevige dieren;

5°. de schurft (sarcoptes-schurft en dermatocoptes-schurft) bij de eenhoevige dieren en de schapen;

6°. de schaapspokken bij de schapen, de bokken en de geiten;

7°. de varkensziekte (namelijk de besmettelijke vlekziekte en de besmettelijke borstziekte der varkens);

8°. de trichinenziekte bij de varkens;

9°. het miltvuur bij alle vee;

10. de hondsdotheid bij alle vee.

§ 2. *Maatregelen welke tegen elke der besmettelijke veeziekten toegepast moeten of kunnen worden.*

2. Onverminderd de verplichte aangifte, voorgeschreven in artikel 13 en de verwijdering en afzondering, voorgeschreven in art. 14 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), moeten bij elke der in artikel 1 van dit besluit genoemde veeziekten, de volgende, in de daarbij vermelde artikelen der aangehaalde wet genoemde maatregelen worden toegepast:

1°. het plaatsn der kentekenen, bedoeld in art. 17;

2°. het verbod van vervoer van vee, door eene besmettelijke ziekte aangetast of daarvan verdacht, behoudens vergunning van den burgemeester (art. 21);

3°. ontsmetting volgens de door Ons gegeven of te geven voorschriften (art. 31);

4°. het verbod van gedurende een termijn, bij dit besluit voor elke besmettelijke ziekte bepaald, vee te brengen in gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar vee staat of gestaan heeft, dat aan eene besmettelijke ziekte lijdt of geleden heeft (art. 32).

3. Indien een aan eene besmettelijke ziekte lijdend stuk vee is gestorven, is de houder of hoeder verplicht daarvan onmiddellijk kennis te geven aan den burgemeester der gemeente waar het gestorven dier zich bevindt.

Vee en overblijfselen van vee, dat aan eene besmettelijke ziekte lijdende is gestorven, moeten door de zorg en op kosten van den eigenaar zoo spoedig mogelijk na de in het vorig lid bedoelde kennisgeving binnen een door den burgemeester te bepalen termijn worden verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts of

districtsveearts-plaatsvervanger te bepalen, onschadelijk worden gemaakt.

De brandstoffen en andere benodigdheden, voor het verbranden te bezigen, en de bij het begraven te gebruiken ontsmettingsmiddelen worden den eigenaar door den burgemeester op Rijkskosten verstrekt.

Schadeloosstelling voor het gestorven dier of de overblijfselen daarvan wordt niet gegeven.

4. Indien een stuk vee, dat naar luid van art. 22 der aangehaalde wet van eene besmettelijke ziekte verdacht wordt gehouden, is gestorven, is de houder of hoeder verplicht hiervan onmiddellijk kennis te geven aan den burgemeester der gemeente waar het gestorven dier zich bevindt.

Deze doet onverwijld door den districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger of, bij afwezigheid van dezen, door een geëxamineerden veearts het gestorven dier onderzoeken. Als bij dit onderzoek niet duidelijk blijkt, dat het dier niet door een besmettelijke ziekte aangetast was, moet het gestorven dier of moeten de overblijfselen daarvan worden onschadelijk gemaakt overeenkomstig het bepaalde in art. 3 van dit besluit.

5. Bij elke der in art. 1 van dit besluit genoemde ziekten moeten de volgende in de daarbij vermelde artikelen der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) genoemde maatregelen worden toegepast: 1°. wanneer dit door een districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger of, bij afwezigheid van dezen, in spoedeisende gevallen door een geëxamineerden veearts noodig wordt geoordeeld, het merken van ziek of verdacht of hersteld vee (art. 19); 2°. op last van een districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger, de afsluiting van besmette hoeven of weiden en der naast aangelegen landerijen of erven en de ontsmetting van de kleederen der personen die het afgesloten terrein verlaten (art. 29).

§ 3. *Maatregelen tegen de veepest der herkauwende dieren.*

6. De zieke en de verdachte dieren moeten ten spoedigste worden afgemaakt en daarna verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger te bepalen, onschadelijk gemaakt.

Todt zij worden afgemaakt, moeten zij afzonderd worden gehouden van alle ander vee.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 15 dagen.

7. Indien zieke of verdachte dieren mochten zijn geslacht, gelden de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

8. De stal of het gebouw en, wanneer dit door den districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger noodzakelijk wordt geacht, ook het terrein, waar zich zieke of verdachte dieren hebben bevonden, moeten worden ontsmet.

De op het erf of op de hoeve aanwezige mestvaalt moet worden onschadelijk gemaakt.

9. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven waar zieke of verdachte dieren gestaan hebben, mag generlei vee gebracht worden gedurende een termijn van dertig dagen, te rekenen van den dag waarop de ontsmetting van die gebouwen en terreinen en de onschadelijkmaking van de mestvaalten geheel is afgelopen.

10. Bij afsluiting van besmette hoeven of weiden, ingevolge het 2de lid van art. 5 van dit besluit is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van herkauwende dieren, honden, katten en pluimgedierte, en uitvoer uit den afgesloten kring van eenhoevige dieren en varkens en van melk, vleesch, onbereide huiden, horens, klanwen, haar, wol, vederen, beenderen, ongesmolten vet, van mest en allen anderen afval en van hooi, stroo en ander veevoeder, touw, koedekken en stalgereedschap.

11. Het vastleggen of vasthouden van honden kan worden geboden, met inachtneming van hetgeen bepaald is bij art. 30 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131).

12. Binnen de door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken bij aankondiging in de *Staatscourant* aan te wijzen plaatsen of streken is het verboden levend rundvee, schapen, bokken of geiten te vervoeren of te doen vervoeren, behoudens het in art. 13 van dit besluit bepaalde omtrent vervoer:

1°. van vee naar de slachtbank;

2°. bij verhuizing van den eigenaar of houder van vee;

3°. door den kooper van vee op eene openbare verkooping;

4°. van vee naar de weide en uit de weide naar den stal.

13. Vervoer van vee in de aan het slot van art. 12 van dit besluit bedoelde gevallen, kan, den districtsveearts of plaatsvervangenden districtsveearts gehoord, plaats hebben met bijzondere vergunning van Onzen Commissaris in de provincie;

deze kan ook den burgemeester der gemeente machtigen tot het verleenen van die vergunning.

14. Het in art. 13 van dit besluit bedoelde vervoer mag alleen plaats hebben met een vervoerbiljet, afgegeven door den burgemeester der gemeente waar het vee zich bevindt.

Het vervoerbiljet vermeldt het getal, de soort en het signalement van het te vervoeren vee, den weg die tot aan de plaats van bestemming gevolgd moet worden, alsmede den tijd gedurende welken het biljet geldig is.

Wanneer de districtsveearts het noodig acht, moet het te vervoeren vee van een merkteeken worden voorzien.

Indien het vervoer naar eene andere gemeente plaats heeft, zendt de burgemeester, die het vervoerbiljet heeft afgegeven, een afschrift daarvan aan den burgemeester der gemeente werwaarts het vervoer geschiedt zal.

15. Wanneer de geleider van vee niet van een vervoerbiljet is voorzien, of wanneer het vervoer op een anderen tijd of langs een anderen weg, dan in het vervoerbiljet bepaald is, plaats heeft, wordt het vee in beslag genomen en tegen den geleider proces-verbaal opgemaakt.

De slachting van het vee, bedoeld aan het slot van art. 12, sub 1°. van dit besluit, geschiedt onder toezicht der politie binnen den tijd, door den burgemeester der gemeente waar het vee zich na het vervoer bevindt, te bepalen.

16. Het houden van markten en openbare verkooping van alle vee, voor zoover door gemeenteverordeningen vrijgelaten, is verboden in gemeenten, waarvan de aanwijzing door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken door plaatsing in de *Staatscourant* ter algemeene kennis zal worden gebracht. De aanwijzing geschiedt voor een tijdvak van ten hoogste drie maanden; op gelijke wijze kan die aanwijzing worden hernieuwd telkens voor een niet langer tijdperk, alsmede worden ingetrokken, zoo daartoe termen zijn.

Openbare verkooping van vee van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene, blijft geoorloofd met schriftelijk verlof van den burgemeester en binnen een door dezen daarbij te bepalen termijn, nadat de districtsveearts verklaard heeft, dat daartegen geen bezwaar bestaat.

§ 4. *Maatregelen tegen de longziekte (pleuropneumonia contagiosa) der runderen.*

17. De zieke en verdachte dieren moeten worden afgemaakt.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 4 maanden.

18. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken kan de afmaking van Regeeringswege van verdachte dieren voor bepaalde plaatsen of streken en bepaalden tijd doen staken.

19. De borst- en buksingewanden der afgemaakte zieke dieren moeten verbrand of begraven en de huiden ontsmet worden.

In bijzondere gevallen kan Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bevelen, dat de bedoelde dieren in hun geheel worden verbrand of begraven.

20. Wanneer de afmaking van verdachte dieren van Regeeringswege niet plaats heeft, zijn de eigenaars daarvan bevoegd deze, met inachtneming van de door den districtsveearts voor te schrijven maatregelen van voorzorg, te slachten, na aangifte bij den burgemeester en onder toezicht der politie.

Indien na het slachten van verachte dieren blijkt, dat zij door de ziekte waren aangetast, moeten de borst- en buksingewanden verbrand of begraven en de huiden ontsmet worden.

21. Totdat zij afgemaakt of geslacht worden, moeten de zieke of verdachte dieren van het overige vee afgezonderd worden gehouden.

22. De stal of het gebouw en, ter plaatse waar dit door den districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger noodzakelijk wordt geacht, ook het terrein, waar zich zieke of verdachte dieren bevonden hebben, moeten worden ontsmet.

23. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene runderen gebracht worden gedurende een termijn van 30 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door den dood, de afmaking of slachting is geëindigd, en in elk geval eerst na geheelen afloop der ontsmetting.

24. Bij afsluiting van besmette hoeven of weiden ingevolge het 2de lid van art. 5 van dit besluit is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van runderen, en uitvoer uit den afgesloten kring van schapen, van onbereide of niet ontsmette huiden, hoornen, hoeven en klauwen van herkauwende dieren, van mest en allen anderen afval, hooi, stroo en ander veevoeder.

25. Het vastleggen of vasthouden van honden kan worden geboden, met inachtneming van hetgeen bepaald is bij art. 30 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131).

26. Het is verboden rundvee te vervoeren of te doen vervoeren uit of naar de gemeenten of gedeelten van gemeenten, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen. Waar dit door Onzen voornoemden Minister noodzakelijk wordt geacht, is ook het vervoer van rundvee binnen die gemeenten of gedeelten van gemeenten verboden. Deze aanwijzingen worden door plaatsing in de *Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht. De aanwijzing geschiedt voor een tijdvak van ten hoogste drie maanden; zij kan op gelijke wijze worden hernieuwd, telkens voor een niet langer tijdvak, en, zoo daartoe termen zijn, ingetrokken.

In bijzondere gevallen kan Onze Commissaris in de provincie onder door hem nader te stellen voorwaarden, den districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger gehoord, vergunning verleenen tot dat vervoer.

Dergelijke vergunning kan ook door den burgemeester worden verleend, indien hij door Onzen Commissaris in de provincie daartoe is gemachtigd.

27. In de in art. 26 bedoelde gemeenten of gedeelten van gemeenten wordt door vecopzichters al het rundvee in daartoe aangelegde lijsten opgeschreven.

Deze opzichters worden benoemd en ontslagen door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Bij de aanvaarding hunner bediening leggen de opzichters in handen van den burgemeester der gemeente, die hun als standplaats is aangewezen, ieder naar de wijze van zijne godsdienstige gezindheid, den volgenden eed (of belofte) af:

„Ik zweer (beloof) dat ik de verplichtingen, verbonden aan de betrekking van opzichter van het vee, naar behooren vervullen zal.

Zoo waarlijk helpe mij God almachtig (dit belooft ik).”

28. Op de van het rundvee van elken eigenaar afzonderlijk door de opzichters in duplo op te maken lijsten wordt dat vee genummerd en beschreven. De lijsten worden in dubbel gehouden en door de eigenaars of, bij ontstentenis van dezen, door de houders of hoeders van het vee voor gezien onderteeekend; indien zij opgeven niet te kunnen of te willen onderteekenen, maakt de vecopzichter daarvan melding op de lijsten. Eén exemplaar van iedere lijst wordt aan den burgemeester toegezonden.

29. Van elke verandering in het op de lijsten aanteekend getal van het rundvee door geboorte, sterven, slachting of verplaatsing binnen de ge-

meente of het deel daarvan, volgens art. 26 van dit besluit aangewezen, en van elke verwisseling van een der op de lijsten beschreven runderen met een ander, geeft de eigenaar, houder of hoeder binnen 24 uren kennis aan den burgemeester, die daarvan aanteekening houdt op het bij hem berustend exemplaar der lijsten.

30. Onmiddellijk of niterlijk binnen 12 uren na het sterven of na de slachting van een stuk rundvee geeft de eigenaar, houder of hoeder daarvan kennis aan den opzichter, die het gestorven of geslachte dier binnen 24 uren na de aangifte moet visiteren.

Zoolang deze visitatie niet heeft plaats gehad, is het verboden de longen los te maken of eenig deel van het stuk vee te vervoeren.

31. De opzichters zijn gehouden al het rundvee, vermeld op de door hen opgemaakte lijsten, ten minste eenmaal 's weeks te visiteren en met de lijsten te vergelijken. Veranderingen, als in art. 29 zijn vermeld, worden onverwijld op de lijsten aangeteekend en door de eigenaars, honders of hoeders voor gezien onderteekend.

Vermoeden de opzichters bij deze visitatie of bij die in art. 30 vermeld, dat een stuk rundvee aan longziekte lijdt of geleden heeft, of ontdekken zij eene verandering in de getalsterkte of eene verwisseling van het rundvee, waarvan niet ingevolge de beide voorgaande artikelen is kennis gegeven, zoo geven zij in het eerste geval daarvan onverwijld kennis aan den burgemeester, die handelt als in de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) is voorgeschreven, en in de beide andere gevallen maken zij op hunnen ambtsead proces-verbaal op van de overtreding.

32. Het houden van markten en openbare verkooping van rundvee, voor zoover door plaatselijke verordeningen vrijgelaten, is verboden in gemeenten waarvan de aanwijzing door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken door plaatsing in de *Staatscourant* ter algemeene kennis zal worden gebracht.

Openbare verkooping van rundvee van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene, blijft steeds geoorloofd op schriftelijk verlot van den burgemeester en binnen den door dezen daarbij te bepalen termijn, nadat de districtsveearts verklaard heeft, dat daartegen geen bezwaar bestaat.

§ 5. Maatregelen tegen het mond- en klauwzeer
(besmettelijke blaaruitslag van den mond en de klauwen) bij de herkauwende dieren en de varkens.

33. De zieke en de verdachte dieren moeten van de overige afgezonderd worden gehouden.

Wanneer, naar het oordeel van den districtsveearts of van den veearts die hem vervangt, het afgezonderd houden van enkele zieke dieren geen nut meer kan opleveren ter voorkoming van de besmetting van den geheelen koppel, of wanneer er geen gelegenheid bestaat tot afzondering van een geheelen verdachten koppel, geeft de burgemeester, op advies van den districtsveearts of van wie hem vervangt, vergunning de zieke dieren in den verdachten koppel te laten verblijven of verdachte dieren niet af te zonderen.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 10 dagen.

34. Eigenaars van zieke of verdachte dieren zijn bevoegd deze te slachten, na aangifte bij den burgemeester en onder toezicht der politie.

De huiden, hoornen, hoeven en klanwen der geslachte herkauwende dieren moeten worden ontsmet.

35. De stal of het gebouw, waarin zich zieke of verdachte dieren bevonden hebben, moet na afloop van het laatste geval worden ontsmet.

36. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene herkauwende dieren, noch ook varkens gebracht worden gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag waarop het laatste ziektegeval door de herstelling of den dood is geëindigd, en in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting van die gebouwen.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstelling begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke gedagteekende verklaring, die aan den belanghebbende kosteloos wordt nitgereikt.

37. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden ingevolge het 2de lid van art. 5 van dit besluit, is verboden: invoer in en nitvoer uit den afgesloten kring van herkauwende dieren en varkens, en nitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden, hoornen, hoeven en klanwen van herkauwende dieren, van wol, van mest en allen anderen afval en van hooi, stroo en ander veevoeder, tonw, koedekken en stalgereedschap.

§ 6. *Maatregelen tegen den kwaaden droes en huidworm bij de eenhoevige dieren.*

38. De zieke dieren moeten worden afgemaakt en daarna verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearis te bepalen, onschadelijk gemaakt.

39. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districtsveearis, moeten dieren die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen die zij vertoonen, worden afgemaakt. De afmaking van zieke dieren kan op dienovereenkomstig advies van den districtsveearis worden gestaakt.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearis de bevelen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 30 dagen.

40. Zieke dieren of dieren die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen die zij vertoonen, moeten, wanneer en zoolang als zij niet worden afgemaakt, afgezonderd worden gehouden van alle ander vee.

41. Ten opzichte van zieke en verdachte dieren, die geslacht zijn, gelden de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

42. De plaats in den stal of het gebouw, waar een ziek dier gestaan heeft, moet worden ontsmet.

Wanneer de districtsveearis het noodig oordeelt, moet de stal geheel of gedeeltelijk worden ontsmet.

43. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene eenhoevige dieren gebracht worden gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag waarop het laatste ziektegeval door den dood of de afmaking is geëindigd, en in elk geval eerst na geheelen afloop der ontsmetting.

44. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden ingevolge het 2de lid van art. 5 van dit besluit, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van eenhoevige dieren.

§ 7. *Maatregelen tegen de schurft (sarcoptes-schurft en dermatocoptes-schurft) bij de eenhoevige dieren en de schapen.*

45. De zieke of verdachte eenhoevige dieren moeten van de overige eenhoevige dieren afgezonderd worden gehouden.

46. De zieke schapen moeten van de overige schapen afgezonderd worden gehouden.

De verdachte schapen mogen zich niet be-

vinden op plaatsen, waar dit door den burgemeester, op advies van den districtsveearis, ter voorkoming van besmetting verboden is. De eigenaar, houder en hoeder zijn verplicht te zorgen, dat dit verbod wordt nageleefd.

47. De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 15 dagen.

48. Eigenaars van zieke of verdachte dieren zijn bevoegd deze te slachten, na aangifte bij den burgemeester en onder toezicht der politie.

De huiden der geslachte dieren moeten worden ontsmet of, volgens aanwijzing van den districtsveearis of districtsveearis-plaatsvervanger, op andere wijze onschadelijk gemaakt.

49. De plaats in den stal of het gebouw waar een ziek eenhoevig dier en de stal of het gebouw waarin zieke schapen gestaan hebben, moeten worden ontsmet.

50. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen onderscheidenlijk geene schapen of eenhoevige dieren gebracht worden gedurende een termijn van 5 dagen, te rekenen van den dag waarop het laatste ziektegeval door de herstelling, het sterven of slachten is geëindigd, en wat de gebouwen betreft, in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

Het oogenblik waarop deze termijn voor het geval van herstelling begint te loopen, wordt door den districtsveearis vastgesteld bij schriftelijke gedagteekende verklaring, die aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

51. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden ingevolge het 2de lid van art. 5 van dit besluit, is verboden: bij schurft van eenhoevige dieren, invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van eenhoevige dieren, en uitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden van eenhoevige dieren; bij schurft van schapen, invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van schapen, en uitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden van schapen en van ruwe wol, die niet verpakt is in gesloten zakken.

§ 8. *Maatregelen tegen de schaapspokken bij de schapen, de bokken en de geiten.*

52. Zieke dieren of dieren die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen welke zij vertoonen, moeten van de overige afgezonderd worden gehouden.

53. Dieren, die, zonder ziekteverschijnselen te vertoonen, van besmetting verdacht zijn, moeten door den districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger of, op aanwijzing en onder toezicht van den districtsveearts, door een geëxamineerden veearts zoodra mogelijk worden ingeënt (geovineerd). De inenting heeft niet plaats indien de dieren geslacht worden binnen zeven dagen nadat zij in verdachten toestand zijn geraakt.

Totdat zij worden ingeënt of geslacht, moeten zij van de overige afgezonderd worden gehouden.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 15 dagen. Dieren, waarbij de inenting zonder merkbare uitwerking blijft, moeten tusschen den 8sten en 12den dag na de inenting herent (geovineerd) worden. De inenting en de herenting geschieden op kosten van het Rijk. De geovineerde dieren worden geacht door schaapsopkoken te zijn aangetast totdat de entpokken verdwenen zijn; en in geval geene entpokken merkbaar worden, gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag der inenting of der herenting.

De inenting (ovinatie) van niet-verdachte dieren is verboden.

54. Van de verplichting tot inenting (ovinatie) kan, in bijzondere gevallen, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vrijstelling worden verleend.

In dat geval moeten de bij art. 53 bedoelde verdachte dieren afgezonderd worden gehouden.

Wanneer geen vrijstelling van de inenting of herenting is verleend, zijn de eigenaars, houders en hoeders der dieren verplicht toe te laten dat die inenting of herenting overeenkomstig art. 53 van dit besluit plaats hebbe.

55. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districtsveearts, kan afmaking van zieke of verdachte dieren worden bevolen.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De afgemaakte dieren moeten worden verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

56. Ten opzichte van zieke dieren en van de bij art. 52 van dit besluit bedoelde verdachte dieren, die geslacht zijn, gelden de bepalingen die bij de artt. 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

Van deze bepaling kan door den burgemeester, op advies van den districtsveearts, vrijstelling worden verleend ten opzichte van de geovineerde

dieren, bedoeld bij het 4de lid van art. 53 van dit besluit.

57. De stal of het gebouw, waarin zich zieke dieren bevonden hebben, moet na afloop van het laatste ziektegeval worden ontsmet.

58. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene schapen, bokken of geiten gebracht worden gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag waarop het laatste ziektegeval door de herstelling, den dood of de afmaking is geëindigd, en in elk geval eerst na geheelen afloop der ontsmetting van die gebouwen.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstelling begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij eene gedagteekende schriftelijke verklaring, die aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

59. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingeefde het 2de lid van art. 5 van dit besluit, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van schapen, bokken en geiten, en nitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden en klauwen, onbewerkte wol, van mest en allen anderen afval en, behoudens vergunning van den burgemeester op advies van den districtsveearts, de nitvoer van melk en versch vleesch van schapen, bokken en geiten.

60. Het is verboden schapen, bokken en geiten, versche huiden, onbewerkte wol, klauwen, vleesch, mest en alle ander afval van genoemde dieren te vervoeren uit of naar gemeenten of gedeelten van gemeenten door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen. Deze aanwijzing wordt door plaatsing in de *Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

In bijzondere gevallen kan Onze Commissaris in de provincie, onder door hem nader te stellen voorwaarden, den districtsveearts of plaatsvervangenden districtsveearts gehoord, vergunning verlenen tot dat vervoer.

Dergelijke vergunning kan ook door den burgemeester worden verleend, indien hij door Onzen Commissaris in de provincie daartoe is gemachtigd.

61. Het houden van schapenmarkten en openbare verkooping van schapen, bokken en geiten en het brengen van genoemde dieren op eenige markt mag, ook voor zoover het bij eenige provinciale of plaatselijke verordening is toegelaten, niet plaats hebben in gemeenten, aangewezen door Onzen Minister van Binnenlandsche

Zaken, welke aanwijzing door plaatsing in de *Staatscourant* ter algemeene kennis wordt gebracht.

Openbare verkooping van schapen, bokken en geiten van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene blijft, ook in de aangewezen gemeenten, geoorloofd met schriftelijk verlof van den burgemeester, nadat de districtsveearts of plaatsvervangende districtsveearts aan dezen bericht heeft, dat de te verkoopen dieren aan geen besmettelijke ziekte lijden.

Deze toestemming van den burgemeester geldt slechts gedurende 7 dagen na hare dagteekening.

§ 9. *Maatregelen tegen de varkensziekte (namelijk de besmettelijke vlekziekte en de besmettelijke borstziekte der varkens).*

62. De zieke dieren moeten van de overige afgezonderd worden gehouden.

De verdachte dieren moeten van de gezonde afzonderd worden gehouden.

Wanneer naar het oordeel van den districtsveearts of van den veearts die hem vervangt, het afgezonderd houden van enkele zieke dieren geen nut meer kan opleveren ter voorkoming van besmetting van de overige, waarmede zij bijeen zijn, kan de burgemeester verlof verleenen om de zieke dieren bij de aldus verdacht geworden dieren te laten verblijven.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 10 dagen.

63. Eigenaars van zieke of verdachte dieren, die deze slachten, moeten vóór of onmiddellijk na het slachten hiervan kennis geven aan den burgemeester der gemeente waar de zieke of verdachte dieren zich bevinden.

De geslachte zieke dieren mogen niet vervoerd, noch in consumtie gebracht worden, dan nadat zij door de zorg van den burgemeester en op kosten van den eigenaar door een geëxamineerden veearts gekeurd en door dezen voor consumtie geschikt geoordeeld zijn.

Het bloed en de ingewanden der zieke dieren, alsmede de voor consumtie afgekeurde of gestorven dieren en overblijfselen van zoodanige dieren, moeten worden verbrand of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

64. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districtsveearts, kan de afmaking van zieke of verdachte dieren worden bevolen.

Ten aanzien van de uitoefening van deze be-

voegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Het voorschrift van het 3de lid van art. 63 van dit besluit is in deze gevallen van toepassing.

65. Het kot of de plaats in het gebouw waarin zieke dieren zich bevonden hebben, moet na afloop van het laatste ziektegeval worden ontsmet.

66. In gebouwen of kotten of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren zich bevonden hebben, mogen geene varkens gebracht worden gedurende een termijn van 10 dagen, te rekenen van den dag waarop het laatste ziektegeval door herstel, door dood of slachting is geëindigd, en in elk geval eerst na geheelen afloop der ontsmetting van die gebouwen of kotten of van de besmette plaatsen in die gebouwen.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstel begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke gedagteekende verklaring, die aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

67. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van varkens, en uitvoer uit den afgesloten kring van varkensvleesch, strooisel, mest en allen anderen afval uit varkenskotten.

68. Inenting van varkens tegen de varkensziekte is alleen geoorloofd, als de eigenaar, houder of hoeder van de in te enten dieren daartoe eene schriftelijke vergunning bekomen heeft van den burgemeester der gemeente waar de inenting zal plaats hebben.

De vergunning wordt verleend op advies van den districtsveearts, en zoo hij het noodig oordeelt, onder de door hem te stellen voorwaarden.

De ingeënte dieren worden voor ziek gehouden totdat de uitwerking der inenting afgelopen is, en ingeval de inenting zonder merkbare uitwerking blijft, gedurende 10 dagen na de inenting.

§ 10. *Maatregelen tegen de trichinen-ziekte bij de varkens.*

69. Dieren wier vleesch trichinen bevat moeten, zoo dit nog bij hun leven ontdekt wordt, worden afgemaakt; de gestorven of gedode dieren die trichinen blijken te bevatten, of de overblijfselen van zoodanige dieren, worden verbrand, of op eene andere door den districtsveearts te bepalen wijze, onschadelijk gemaakt.

Totdat zij worden afgemaakt, moeten de dieren afgezonderd worden gehouden van alle ander vee.

70. Dieren die verdacht zijn van trichinen te

bevatten, moeten worden afgemaakt en daarna onmiddellijk door den districtsveearts of, in overleg met dezen, door een geëxamineerden veearts, op trichinen worden onderzocht. Indien bij dit onderzoek blijkt dat zij trichinen bevatten, wordt met de dieren of de overblijfselen der dieren gehandeld, zooals in art. 69 van dit besluit is voorgeschreven.

In elk geval moeten van de verdachte dieren de ingewanden worden verbrand.

Totdat zij worden afgemaakt, moeten zij afgezonderd worden gehouden van alle ander vee.

71. Ten opzichte van zieke of verdachte dieren die geslacht zijn, gelden de bepalingen, die bij de artt. 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

72. De stal, en ter plaatse waar dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht, ook het terrein waar zich trichinen-bevattende dieren bevonden hebben, moeten worden ontsmet, en aldaar gevonden ratten, benevens ander ongedierte worden gedood en verbrand.

Eveneens moeten volgens aanwijzing van den districtsveearts worden ontsmet slaethuizen, winkels en bergplaatsen van vleesch en spek, mitgaders inrichtingen tot bewerking daarvan, waar besmet vleesch en besmette voorwerpen zijn aangetroffen.

73. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zich trichinen-bevattende dieren hebben bevonden, mogen geene varkens gebracht worden gedurende een termijn van 10 dagen, te rekenen van den dag waarop de ontsmetting geheel is afgeloopen.

74. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van levende varkens; en uitvoer uit den afgesloten kring van doode varkens en varkensvleesch, niet door den districtsveearts of, in overleg met dezen, door een geëxamineerden veearts onderzocht, en volgens schriftelijke verklaring aan den burgemeester, vrij bevonden van trichinen.

Uitvoer van mest en allen anderen afval is toegelaten met inachtneming der voorschriften, door den districtsveearts zoo noodig te geven.

§ 11. *Maatregelen tegen het miltvuur bij alle vee.*

75. De zieke dieren moeten van het overige vee afgezonderd worden gehouden.

Insgelijks moeten van het overige vee afgezonderd worden gehouden dieren, welke verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen die zij vertoonen. 1888.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 10 dagen.

76. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districtsveearts, kan afmaking van zieke of verdachte dieren worden bevolen. Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

De afgemaakte zieke dieren, alsmede de afgemaakte verdachte dieren van welke na de afmaking blijkt, dat zij aan miltvuur geleden hebben, moeten worden verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

77. Ten opzichte van zieke of verdachte dieren die geslacht zijn, of dieren waarvan na de slachting blijkt dat zij door de ziekte waren aangetast, gelden de bepalingen, die bij art. 3 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

78. De plaats in den stal of het gebouw, waar zich zieke dieren bevonden hebben, moet onmiddellijk worden ontsmet.

Waar de districtsveearts het noodig oordeelt, moet ontsmetting plaats hebben ook van andere gedeelten van den stal of het gebouw of van den geheelen stal.

79. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mag geen vee gebracht worden gedurende een termijn van 10 dagen, te rekenen van den dag waarop het laatste ziektegeval door herstel, dood of afmaking is geëindigd, en in elk geval eerst na geheelen afloop der ontsmetting van de besmette plaatsen in die gebouwen.

Het oogenblik waarop deze termijn, voor het geval van herstelling, begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke gedagteekende verklaring, die aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

80. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het 2de lid van art. 5 van dit besluit, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van vee, alsmede uitvoer uit den afgesloten kring van melk, dáár waar en zoolang en voor zoover als dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht.

81. Inenting is alleen geoorloofd als de eigenaar van de in te enten dieren daartoe eene schriftelijke vergunning bekomen heeft van den burgemeester der gemeente, waar de inenting zal plaats hebben.

De vergunning wordt verleend op advies van

den districtsveearts, en onder de door dezen te stellen voorwaarden.

De ingeënte dieren worden voor verdacht gehouden totdat de uitwerking der inenting afge-loopen is; en ingeval de inenting zonder merk-bare uitwerking blijft, gedurende 10 dagen na de inenting. Waar de districtsveearts het noodig oordeelt, heeft ontsmetting plaats volgens art 78 van dit besluit.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd in bijzondere gevallen de inenting op Rijkskosten te doen plaats hebben.

§ 12. *Maatregelen tegen de hondsdolheid bij alle vee.*

82. De zieke dieren moeten worden afgemaakt en daarna verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

Totdat zij worden afgemaakt, moeten zij afge-zonderd worden gehouden van alle ander vee.

83. Dieren, die verdacht zijn wegens ziekte-verschijnselen welke zij vertoonen, moeten van het overige vee afgezonderd worden gehouden.

Wanneer op advies van den districtsveearts of districtsveearts-plaatsvervanger, of, bij ontstentenis van dezen, van een geëxamineerd veearts, de burgemeester het noodig oordeelt, wordt met de verdachte dieren gehandeld als in het vorige artikel omtrent de zieke dieren is voorgeschreven.

84. Ten opzichte van zieke of verdachte dieren die geslacht zijn, gelden de bepalingen die bij de artt. 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

85. De plaats in den stal of het gebouw, waar een afgemaakt of gestorven dier gestaan heeft, moet worden ontsmet.

86. In gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mag geen vee gebracht worden gedurende een termijn van 3 dagen, te rekenen van den dag waarop het laatste ziekte-geval door dood of afmaking is geëindigd, en in elk geval eerst na geheelen afloop der ontsmetting van de besmette plaatsen in die gebouwen.

87. Bij afsluiting van besmette hoeven of weiden, ingevolge het 2de lid van art. 5 van dit besluit, is verboden: uitvoer uit den afgesloten kring van vee, honden en katten, alsmede van melk, af-komstig van zieke dieren en van dieren die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen welke zij vertoonen.

De honden en katten, binnen die kring aan-wezig, moeten worden gedood en de overblijfselen

daarvan verbrand, begraven of op eene andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, on-schadelijk gemaakt.

Door de bepalingen van deze paragraaf wordt in geen opzicht tekort gedaan aan de voorschriften der wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110) betreffende de hondsdolheid.

§ 13. *Algemeene bepalingen.*

88. Vee, dat door de districtsveeartsen, wegens kenteekenen, die zij daaraan meenen te bespeuren, volgens art 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) gehonden wordt voor *verdacht* (van *ziekte verdacht vee*), blijft verdacht totdat die kenteekenen opgehouden hebben te bestaan.

Het ophouden van den toestand van verdacht-hoid van aan eene besmettelijke ziekte te lijden wordt door den districtsveearts vastgesteld bij gedagteekende schriftelijke verklaring, die aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

89. Vee, dat zonder kenteekenen eener besmet-telijke ziekte te vertoonen, door de districtsvee-artsen volgens art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) gehonden wordt voor *ver-dacht* (van *besmetting verdacht vee*), blijft ver-dacht gedurende een termijn van:

bij longziekte (pleuro-pneumouia contagiosa)	4 maanden.
bij mond- en klauwzeer	10 dagen.
bij kwaden droes en huidworm	30 "
bij schurft	15 "
bij schaapspokken	15 "
bij varkensziekte	10 "
bij miltvaar	10 "
bij hondsdolheid van runderen	6 maanden.
bij hondsdolheid van eenhoevige dieren	4 "
bij hondsdolheid van schapen, bokken en geiten en varkens.	2 "

Alle termijnen te rekenen van den dag waarop het vee, naar het oordeel van den districtsveearts, het laatst in de gelegenheid is geweest om besmet te worden.

De dag waarop deze termijn begint te loopen wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke gedagteekende verklaring, die aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

90. Wanneer vee, door eene besmettelijke ziekte aangetast of daarvan verdacht, krachtens de be-paling van het eerste lid van art. 5 van dit besluit van een merkteeken is voorzien, doet de burgemeester, op advies van den districtsveearts,

dit merkteeken onkenbaar maken, als de reden voor het merken opgehouden heeft te bestaan.

91. Onze besluiten van 3 October 1873 (*Staatsblad* n°. 135), van 3 Februari 1877 (*Staatsblad* n°. 17), van 28 Februari 1877 (*Staatsblad* n°. 29), van 14 Maart 1880 (*Staatsblad* n°. 31), van 31 Maart 1886 (*Staatsblad* n°. 47) en van 7 November 1886 (*Staatsblad* n°. 179) worden ingetrokken.

Ons tegenwoordig besluit treedt in werking op den vijftien dag na de afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten Maart 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Staat, Min. van Binnenl. Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

(Uitgeg. 7 April 1888)

27 Maart 1888. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent de zeebrieven en jaarpasseu in *Nederlandsch-Indië*. S 68.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, van 21 September 1887, litt. A¹, n°. 11; Den Raad van State gehoord (advies van 1 November 1887, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemde Minister, van 21 Maart 1888, litt. A¹, n°. 23;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In artikel 3 van Ons besluit van 30 Januari 1874, n°. 16 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 15; *Indisch Staatsblad* n°. 113), houdende bepalingen omtrent de zeebrieven en jaarpassen in *Nederlandsch-Indië*, wordt de aanhef gelezen als volgt:

„Een zeebrief of jaarpas wordt alleen afgegeven voor een zeeschip, voor meer dan de helft in eigendom toebehoorende aan:”

terwijl de zinsneden *d* en *e* dier eerste gelezen worden:

„*d*. eene vennootschap onder eene firma of bij wijze van geldschieting, gevestigd in *Nederlandsch-Indië* of in *Nederland*, mits minstens de helft der vennoten onder de firma of minstens de helft der hoofdelijk voor het geheel aansprakelijke vennoten der commanditaire vennootschap inge-

zetenen zijn van *Nederlandsch-Indië* of van *Nederland*”;

„*e*. eene naamlooze vennootschap van koophandel of eene vereeniging die rechtspersoonlijkheid bezit, mits de vennootschap of vereeniging in *Nederlandsch-Indië* of in *Nederland* is gevestigd en opgericht volgens de wettelijke voorschriften, geldende op de plaats der vestiging; en mits minstens de helft der bestuurders ingezetenen zijn van *Nederlandsch-Indië* of van *Nederland*”.

2. Zeebrieven welke zijn afgegeven vóórdat de in artikel 1 van dit besluit vastgestelde wijzigingen zijn in werking getreden, vervallen niet ten gevolge dier gewijzigde bepalingen.

Bij het vervallen van zoodanige zeebrieven overeenkomstig de bepalingen die tijdens het verleen daarvan golden, worden zij echter slechts dan door nieuwe zeebrieven vervangen, wanneer de schepen voldoen aan de ingevolge artikel 1 van dit besluit te stellen eischen.

Van het voorschrift der voorgaande alinea kan tot 1 Januari 1891 worden afgeweken ten behoeve van de schepen in gebruik bij de maatschappij met welke de Regeering van *Nederlandsch-Indië* een contract heeft aangegaan voor het onderhouden van de pakketvaart in den Indischen archipel

3. Artikel 21 van de in artikel 1 bedoelde verordening wordt gelezen als volgt:

„Tot het verleen van een *eersten* jaarpas zijn bevoegd:

a. de hoofden van gewestelijk bestuur;

b. de adésistent-residenten van *Soemanap* (*Madura*), *Banjoewangi* (*Bezoeki*), *Siboga* (*Tapanoeli*), *Bengkalis* (*Oostkust van Sumatra*), *Sambas* (*Westerafdeeling van Borneo*) en de *Oosterdistricten* (*Celebes* en *onderhoorigheden*);

c. de controleur van *Saleijer* (*Celebes* en *onderhoorigheden*).

De verzoeken tot het verkrijgen van een *eersten* jaarpas worden schriftelijk ingediend; voor vaartuigen metende vijf last en daar beneden, op ongezegeld papier”.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift wordt gezonden aan Onze Ministers van Financiën en van Buitenlandsche Zaken, en aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten Maart 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Koloniën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(Uitgeg. 31 Maart 1888.)

3 April 1888. RESOLUTIE van den Minister van Oorlog, houdende wijziging in de bepalingen betreffende de verstrekking van materieel aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, wijziging te brengen in de bepalingen betreffende de verstrekking van materieel aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel, vastgesteld bij beschikking van 25 Februari 1887, IVe afd. Art., n°. 82;

Heeft goedgevonden die beschikking te wijzigen als volgt:

Het gestelde in de punten 5, 6 en 7 wordt vervangen door:

5°. De aanvraag om patronen zal, na op gelijke wijze als de sub 4°. genoemde aanvraag om geweren van de goedkeuring des betrokken burgemeesters te zijn voorzien, door het bestuur der vereeniging worden gezonden aan den bevelhebber in de Militaire Afdeling. Indien bij genoemden bevelhebber tegen de afgifte der patronen geen bezwaar bestaat, doet hij de aanvraag toekomen aan de autoriteit, die de patronen moet verstrekken.

6°. De verzending dier patronen geschiedt door de autoriteit die met de verstrekking is belast, tenzij daartegen voor den dienst bij het korps of magazijn bezwaar bestaat, in welk geval de autoriteit zich bepaalt tot de afgifte. Hiervan moet alsdan worden kennis gegeven aan het bestuur, dat de aanvraag heeft ingezonden.

De verzendingskosten, vallende op het ontvangen en inleveren van patronen en geweren, zijn steeds voor rekening van de vereeniging.

7°. Bij elke vereeniging, die van rijkswege patronen ontvangt, moet worden aangehouden een munitie-livret van het hierachter gevoegde model B, waarin de patronen moeten worden verantwoord. Deze munitie-livretten moeten op het titelblad de handtekening van den betrokken bevelhebber in de Militaire Afdeling dragen, terwijl voorts elk verder blad door deze autoriteit gefolieerd en geparafeerd moet worden. Ze worden door hem kosteloos aan het bestuur der vereeniging verstrekt.

Het bestuur der vereeniging zendt het munitie-livret jaarlijks vóór den 15den Januari aan den betrokken bevelhebber om te worden nagezien en voor akkoordbevinding te worden geteekend.

Aangezien door de sub 5°. bedoelde autoriteiten geene patronen mogen worden afgegeven, zonder dat hiervan door hunne handtekening op het

munitie-livret blijkt, moet dit laatste, om vertragung in de afgifte der patronen te voorkomen, steeds gevoegd worden bij de aanvraag om patronen.

Voorts wordt het achter vorengenoemde beschikking gevoegde model B gewijzigd als volgt:

Titelblad:

Het gestelde in regel 1 v. o. wordt vervangen door:

„De bevelhebber in de . . Militaire Afdeling.”

Bladz. 2:

Het gestelde in het hoofd der laatste kolom wordt vervangen door:

„Korps waarvan- of artillerie-magazijn waaruit ontvangen, en handtekening van de autoriteit, die heeft afgegeven.”

Het gestelde onder het hoofd in de laatste kolom wordt vervangen door:

2° Bat^{on}. 3° Reg. Inf.

De Commandant

(Handtekening.)”

„Stapelmagazijnen.

De Magazijnmeester

(Handtekening.)”

Het gestelde in regel 4 tot en met 1 v. o. wordt vervangen door:

„Gezien en akkoord bevonden.

., 20 Januari 18 .

De Bevelhebber in de . . Militaire Afdeling.”

De Minister van Oorlog, (get.) WEITZEL.

3 April 1888. BESLUIT, houdende wijziging van het besluit van 24 Juli 1880, waarbij is bepaald dat controleurs van de directe belastingen en het kadaster, in aanmerking kunnen komen voor de vervulling van openvallende ontvangkantoren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 29 Maart 1888, n°. 49, afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De eerste zinsnede van het 1ste lid, c, van Ons besluit van 24 Juli 1880, n°. 24, wordt gelezen als volgt:

„c. de controleurs, adjunct-controleurs en sur-numerairs van de directe belastingen en het kadaster, die blijkens den uitslag van een examen voldoende kennis hebben voor het beheer van dergelijk kantoor.”

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, den 3 April 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.

4 April 1888. **BESLUIT**, tot het toekennen van vrijdom van den accijns voor zout, benoodigd voor het zuiveren van beenderenvet. S. 69.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 21 Maart 1888, n°. 42, Invoer-rechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 Maart 1888, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van 31 Maart 1888, n°. 102, Invoer-rechten en Accijnzen;

Gezien art. 31 der wet van 21 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 35) en art. 50 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 93);

Hebben besloten en besluiten vrijdom van den accijns toe te kennen voor het zout, benoodigd voor het zuiveren van beenderenvet, en zulks op den voet van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 10 Junni 1825 (*Staatsblad* n°. 52), en onder zoodanige voorzieningen tegen misbruik als door Onzen Minister van Financiën worden noodig geoordeeld.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 4den April 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.

(*Uitgeg.* 9 April 1888.)

5 April 1888. **BESLUIT**, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Elst* van 4 Februari 1888, waarbij de benoeming van H. C. DERKSEN tot onderwijzer aan de openbare lagere school is ingetrokken. S. 70.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 5 Maart 1888, n°. 658², afdeling onderwijs, ter vernietiging van een besluit van den raad der gemeente *Elst* van 4 Februari 1888;

Overwegende, dat de raad der gemeente *Elst*, bij besluit van 4 Februari 1888, heeft ingetrokken zijn besluit van 23 Januari te voren, waarbij

H. C. DERKSEN is benoemd tot onderwijzer aan de openbare lagere school aldaar;

dat aan laatstgemeld raadsbesluit vóór 4 Februari daaraanvolgende reeds uitvoering was gegeven door kennisgeving aan den belanghebbende;

dat genoemde DERKSEN mitsdien op 4 Februari wettig benoemd onderwijzer aan de openbare school der gemeente *Elst*, uit die betrekking alléén kon worden ontslagen overeenkomstig art. 29 en volgende der wet op het lager onderwijs, en de raad der gemeente *Elst* de bevoegdheid miste om op de benoeming terug te komen;

Gezien Ons besluit van 27 Februari 1888, n°. 9, waarbij de schorsing van het geïncrimineerde raadsbesluit werd bevolen;

Gelet op de artt. 153 en 158 der wet van 29 Junni 1851 (*Staatsblad* n°. 85) en op de wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127);

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 Maart 1888, n°. 17);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, van 3 April 1888, n°. 1016, afdeling Onderwijs; Hebben goedgevonden en verstaan voorschreven besluit van den raad der gemeente *Elst* van 4 Februari 1888, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld en in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 5den April 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,

(get.)

HEEMSKERK.

(*Uitgeg.* 9 April 1888.)

6 April 1888. **RESOLUTIE** van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, tot vaststelling van een tarief volgens 't welk door de afzenders van particuliere transporten ontplofbare stoffen, vergoeding aan het Rijk is verschuldigd.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op het bepaalde bij art. 26, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen;

Heeft goedgevonden:

1°. Met intrekking van het tarief vervat in de beschikking van 11 Juni 1886, n°. 51, afdeling Handel en Nijverheid, vast te stellen het navolgend tarief, volgens hetwelk door de afzenders van particuliere transporten ontplofbare stoffen, vergoeding aan het Rijk verschuldigd is;

Voor vervoer over een afstand van minder dan honderd vijf en twintig (125) kilometer, één gulden (f 1.—) voor elke hoeveelheid van zeven honderd (700) kilogram bruto.

Voor vervoer over een afstand van honderd vijf en twintig (125) kilometer en daarboven, één gulden vijf en zeventig cent (f 1.75) voor elke hoeveelheid van zeven honderd (700) kilogram bruto.

Onderdeelen van genoemd gewicht worden gerekend voor het volle gewicht.

De afstanden tusschen begin- en eindpunten van het geleide worden berekend overeenkomstig den afstandswijzer, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 Maart 1862 (*Staatsblad* n°. 27) en de daarbij behoorende door den Minister van Oorlog vastgestelde afstandstafelen.

2°. Te bepalen dat het aldus gewijzigde tarief in werking treedt op 1 Mei 1888.

's Gravenhage, 6 April 1888.

De Minister voornoemd, (get.) BASTERT.

8 April 1888. BESLUIT, tot het toekennen van vrijdom van belasting voor azijn en hontzuur, ten behoeve van glasfabrieken. S. 71.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 27sten Maart 1888, n°. 90, Invoerrechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3den April 1888, n°. 44);

Gelet op het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van den 5den April 1888, n°. 67, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 7, lit. b, der wet van 27 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 180);

Hebben besloten en besluiten vrijdom van belasting te verleen voor azijn en hontzuur ten behoeve van glasfabrieken; een en ander op den voet van het reglement, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 12 Juni 1847 (*Staatsblad* n°. 31) en art. 2 en volgende van het Koninklijk besluit van 26 November 1876 (*Staatsblad* n°. 236), en onder zoodanige verdere voorzieningen tegen misbruik, als door Onzen Minister van Financiën worden noodig geoordeeld.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 8ten April 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.
(*Uitgeg.* 13 April 1888.)

9 April 1888. BESLUIT, tot toekening van korting voor het bewerken van gedistilleerd. S. 72.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 24 Maart 1888, n°. 95, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 104 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij art. 5 der wet van 23 December 1886 (*Staatsblad* n°. 223);

Den Raad van State gehoord (advies van den 3den April 1888, n°. 43);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 6den April 1888, n°. 62, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De korting van een en een half ten honderd, bedoeld bij § 1, b, van het bij de wet van 23 December 1886 (*Staatsblad* n°. 223) gewijzigd art. 104 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), wordt krachtens § 3 van dat artikel verhoogd tot drie ten honderd, wanneer het gedistilleerd de volgende bewerkingen ondergaat:

a. aaneengeschakelde filtrering volgens de artt. 2, 3 en 4 van dit besluit; of

b. versnijding volgens art. 5, gevolgd door filtrering en overhaling.

2. De hoeveelheid gedistilleerd, elken werkdag op de filters te brengen, bedraagt ten minste 50 hectoliter, na herleiding tot 50 percent. Onze Minister van Financiën regelt voor elke fabriek het getal filters en den tijd, gedurende welken het gedistilleerd daarop moet blijven.

3. De filters moeten bij elkander geplaatst zijn in een afzonderlijk voor afsluiting vatbaar vertrek en zoowel onderling als met de bakken waaruit zij gevuld worden, verbonden zijn, op zoodanige wijs dat het in de bakken gebrachte gedistilleerd alle in werking zijnde filters moet doorloopen.

De inrichting van een en ander vereischt de goedkeuring van Onzen Minister van Financiën.

4. Eenmaal daags, op den tijd door den controleur na overleg met den distillateur te be-

paap, wordt het te filtreeren gedistilleerd onder toezicht van ambtenaren overgebracht in den bak of de bakken, waaruit de filters gevuld worden.

5. Het gedistilleerd, waarvoor de hooger korting verlangd wordt wegens de bewerkingen, bedoeld bij art. 1, 3, moet eene sterkte hebben van ten minste 44 percent en versneden worden tot 35 percent of lagere sterkte.

Het versnijden geschiedt bij hoeveelheden van ten minste 15 hectoliter, herleid tot 50 percent.

Terstond daarna wordt het gedistilleerd ten koste van den distillateur vermengd met eene kleurstof, waarvan soort en hoeveelheid door Onzen Minister van Financiën worden bepaald.

Versnijding en vermenging geschieden in tegenwoordigheid van ambtenaren en overigens overeenkomstig de voorschriften van genoemden Minister.

6. De ambtenaren maken verklaringen op van de overbrenging van gedistilleerd volgens art. 4 en van de versnijding en vermenging volgens art. 5, en leveren die, na mede-onderteekening door den distillateur of zijn gemachtigde, bij den ontvanger in.

7. Bij de vereffening der rekening van den distillateur wordt de voormelde verhoogde korting berekend over de hoeveelheden gedistilleerd, herleid tot 50 percent, vermeld in de bij art. 6 bedoelde verklaringen.

8. Wij behouden Ons voor, den distillateur, die misbruik maakt van de onderwerpelijke regeling of de voorschriften daaromtrent niet uakomt, voor goed of tijdelijk het genot der verhoogde korting te ontzeggen, onverminderd de instelling van bekeuring indien daarvoor grond bestaat.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den April 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.

(Uitgeg. 13 April 1888.)

13 April 1888. BESLUIT, houdende nadere voorschriften nopens de wijze, waarop van de betaling van zegelrecht en boete blijken zal op reeds gebruikt papier. S. 73.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende dat het wenschelijk is de wijze, waarop de ontvangers van het recht van zegel doen blijken van de voldoening van het zegelrecht op reeds gebruikt papier, nader te regelen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 4den April 1888, n°. 9, Registratie;

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister, van den 11den April 1888, n°. 111, afdeling Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Wanneer reeds gebruikt papier zonder betaling van boete van zegel kan worden voorzien, doen de ontvangers van het recht van zegel van de voldoening van het zegelrecht en der opcenten, ingeval deze verschuldigd zijn, blijken door opplakking van een plakzegel en, behoudens het bepaalde in het volgende artikel, door hunne handteekening op of over het zegel heen te schrijven, met beknopte vermelding van hunne qualiteit en standplaats benevens van den dag der opplakking.

Het aldus opgeplakt zegel strekt tot quitantie voor het betaalde zegelrecht.

2. De door Onzen Minister van Financiën aan te wijzen en in de *Staatscourant* bekend te maken ontvangers van het recht van zegel kunnen over het plakzegel, dat zij, overeenkomstig het bepaalde in het vorig artikel, op de stukken plakken, een afdruk stellen van eene, hun van 's Rijkswege te verstrekken, stempel, aanwijzende hunne qualiteit en standplaats, benevens den dag van opplakking.

3. Van het in de vorige artikelen bedoeld plakzegel wordt geen gebruik gemaakt:

1°. Wanneer op de ter zegeling aangeboden stukken boeten verschuldigd zijn, die te gelijk met het zegelrecht betaald moeten worden.

2°. Wanneer op stukken suppletoir zegelrecht, aan opcenten onderworpen, moet worden bijbetaald en het bij te betalen bedrag minder dan 15 cent in hoofdsom bedraagt.

In deze beide gevallen doen de ontvangers van de betaling van het recht en der opcenten mitsgaders van de boeten, ingeval die verschuldigd zijn, blijken door de volgende quitantie op de stukken te stellen:

„N^o. . . . Ontvangen voor zegelrecht ,
(voor boete) en voor opcenten
te . . . den”

„De Ontvanger,”

(Onderteekening.)

4. De vorestaande bepalingen zijn niet van toepassing bij het zegelen van buiten het Rijk of in de overzeesche bezittingen van het Rijk opgemaakte effecten, waaromtrent het bepaalde bij het tweede lid van artikel 7 van Ons besluit van

den 9den April 1886 (*Staatsblad* n°. 49) van toepassing blijft.

5. De in art. 1 bepaalde plakzegels worden vervaardigd naar het model vastgesteld bij Ons besluit van den 7den December 1885 (*Staatsblad* n°. 229).

6. Artikel 10 van het Koninklijk besluit van den 13den Maart 1844 (*Staatsblad* n°. 18), zooals dit is gewijzigd bij artikel 2 van Ons besluit van den 2den December 1882 (*Staatsblad* n°. 151), wordt ingetrokken.

7. Dit besluit treedt in werking den 1sten Juli 1888.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 13den April 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën, (get.) BLOEM.
(*Uitgeg.* 19 April 1888.)

16 April 1888. BESLUIT, bepalande de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 14 Maart 1884 te Parijs gesloten internationale overeenkomst tot bescherming der onderzeesche telegraafkabels, met additioneel artikel, van de verklaring dd. 21 Mei 1886 ten aanzien der artt. 2 en 4 van voornoemde overeenkomst en van het slotprotocol van 7 Juli 1887. S. 74.

WIR WILLEM III, ENZ.

Gezien :

a. de internationale overeenkomst den 14den Maart 1884 te Parijs gesloten, tot bescherming der onderzeesche telegraafkabels, met additioneel artikel;

b. de verklaring van 21 Mei 1886 ten aanzien der artikelen 2 en 4 van voornoemde overeenkomst, alsmede

c. het slotprotocol van 7 Juli 1887, van welke stukken de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

V E R T A L I N G.

OVEREENKOMST.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg; Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen; Zijne Excellentie de President van den Argen-

tijnschen Bond, Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz. en Apostolisch Koning van Hongarije; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Keizer van Brazilië, Zijne Excellentie de President der Republiek Costa-Rica; Zijne Majesteit de Koning van Denemarken; Zijne Excellentie de President der Dominicaansche Republiek; Zijne Majesteit de Koning van Spanje; Zijne Excellentie de President der Vereenigde Staten van Amerika; Zijne Excellentie de President der Vereenigde Staten van Columbia; Zijne Excellentie de President der Fransche Republiek; Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië; Zijne Excellentie de President der Republiek Guatemala; Zijne Majesteit de Koning der Hellenen; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen; Zijne Majesteit de Shah van Perzië; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en van Algarvië; Zijne Majesteit de Koning van Rumenië; Zijne Majesteit de Keizer aller Russen; Zijne Excellentie de President der Republiek Salvador; Zijne Majesteit de Koning van Servië; Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen, en Zijne Excellentie de President der Oostelijke Republiek Uruguay; wenschende de instandhouding der telegrafische gemeenschap, die plaats heeft door middel van onderzeesche kabels, te verzekeren, hebben besloten te dien einde eene overeenkomst te sluiten en tot hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg: den heer baron VAN ZUYLEN VAN NYEVELT, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen: Zijne Hoogheid Prins CHLODWIG CHARLES VICTOR VON HOHENLOHE-SHILLINGSFÜRST, Prins van Ratibor en Corvey, opper-kamerheer van de kroon van Beyeren, Hoogstdezelfs buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur bij de Regeering der Fransche Republiek, enz., enz., enz.

Zijne Excellentie de President van de Argentijsche Bond: den heer BALCARCE, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van den Bond te Parijs, enz., enz., enz.

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz. en Apostolisch Koning van Hongarije: Zijne Excellentie den heer graaf

LAMISLAS HOTOS, geheimraad in werkelijken dienst, Hoogstdezelfs buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur bij de Regeering der Fransche Republiek, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen: den heer baron **BRENS**, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Parijs, enz., enz.; den heer **LEOPOLD ORBAN**, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister, directeur-generaal der politieke afdeling aan het Belgische Ministerie van Buitenlandsche Zaken, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Keizer van Brazilië: den heer **D'ARANJO**, baron **D'ITAJUBA**, zaakgelastigde van Brazilië te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Excellentie de President der Republiek Costa-Rica: den heer **LÉON SOMZÉE**, gezantschaps-secretaris van Costa-Rica te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning van Denemarken: den heer graaf **DE MOLTKE-HVITFELDT**, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Excellentie de President der Dominicaansche Republiek: den heer baron **DE ALMEDA**, gevolmachtigd minister der Dominicaansche Republiek te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning van Spanje: Zijne Excellentie den heer **MANUEL SILVELA DE LA VILLEUSE**, onafzetbaar Senator, lid der Spaansche Academie, Hoogstdezelfs buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur bij de Regeering der Fransche Republiek, enz., enz., enz.;

Zijne Excellentie de President der Vereenigde Staten van Amerika: den heer **L. P. MORTON**, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister der Vereenigde Staten van Amerika te Parijs, enz., enz., enz.; den heer **VIGNAUD**, secretaris van het gezantschap der Vereenigde Staten van Amerika te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Excellentie de President der Vereenigde Staten van Columbia: den heer **dr. JOSÉ G. TRIANA**, consul-generaal der Vereenigde Staten van Columbia te Parijs;

Zijne Excellentie de President der Fransche Republiek: den heer **JULES FERRY**, afgevaardigde, President van den Raad, Minister van Buitenlandsche Zaken, enz., enz., enz.; den heer **ADOLPHE COCHERY**, afgevaardigde der Posten en Telegrafien, enz., enz., enz.;

Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië: Zijne Excellentie den zeer Honorable **RICHARD BICKERTON PEMELL**, burg-

graaf **LYONS**, Pair van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, lid van den Geheimen Raad van Hare Britsche Majesteit, Hoogstderzelver buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur bij de Regeering der Fransche Republiek, enz., enz., enz.;

Zijne Excellentie de President der Republiek Guatemala: den heer **CRISANTO MEDINA**, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister der Republiek Guatemala te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning der Hellenen: Prins **MAUROCORDATO**, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning van Italië: Zijne Excellentie den generaal graaf **MENABREA**, markies van **VALDORA**, Hoogstdezelfs buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur bij de Regeering der Fransche Republiek, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen: Zijne Excellentie **ESSAD PACHA**, Hoogstdezelfs buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur bij de Regeering der Fransche Republiek, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Shah van Perzië: den generaal **NAZARE AGA**, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en Algervië: den heer **D'AZEVEDO**, zaakgelastigde van Portugal te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning van Rumenië: den heer **ODOBESCO**, zaakgelastigde van Rumenië te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Keizer aller Russen: Zijne Excellentie den heer adjudant-generaal Prins **NICOLAAS ORLOFF**, Hoogstdezelfs buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur bij de Regeering der Fransche Republiek, enz., enz., enz.;

Zijne Excellentie de President der Republiek Salvador: den heer **TORRÉS-CAICEDO**, buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister der Republiek Salvador te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning van Servië: den heer **MARINOVITCH**, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen: den heer **SIBBERN**, Hoogstdezelfs buitengewoon gezant en gevolmachtigd Minister te Parijs, enz., enz., enz.;

Zijne Excellentie de President der Oostelijke Republiek Uruguay: den kolonel **DIAZ**, buiten-

gewoon gezant en gevolmachtigd minister der Republiek Uruguay te Parijs, enz., enz., enz.;

die, na wederzijdsche mededeeling hunner in goeden en behoorlijken staat bevonden volmachten, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. Deze overeenkomst is, buiten de territoriale wateren, toepasselijk op alle op wettige wijze aangelegde onderzeesche kabels, aan land komende op het grondgebied, de koloniën of bezittingen, van een of meerdere der Hooge contracteerende Partijen.

2. Verbreking of beschadiging van een onderzeeschen kabel, door opzet of schuldige nalatigheid, welke ten gevolge zoude kunnen hebben dat de telegraphische gemeenschap geheel of gedeeltelijk verbroken of bemoelijkd werd, is strafbaar, onverminderd de burgerlijke rechtsvordering tot schadevergoeding.

Deze bepaling is niet toepasselijk op verbrekingen of beschadigingen, indien de daders slechts het rechtmatig doel gehad hebben hun leven of de veiligheid van hun schip te beschermen, en eerst alle noodige voorzorgen hebben genomen om die verbrekingen of beschadigingen te vermijden.

3. De Hooge contracteerende Partijen verbinden zich, bij het geven van machtiging tot het aan land leggen van een onderzeeschen kabel, zooveel mogelijk de passende veiligheidsvoorwaarden voor te schrijven, zoowel met betrekking tot de richting als tot de afmetingen van den kabel.

4. De eigenaar van een kabel, die bij het leggen of herstellen van dien kabel de verbreking of beschadiging van een anderen kabel veroorzaakt, moet de kosten van herstel door deze verbreking of beschadiging noodzakelijk gemaakt, dragen, onverminderd de toepassing, zoo daartoe aanleiding bestaat, van art. 2 dezer overeenkomst.

5. De vaartuigen, gebezigd tot het leggen of herstellen van onderzeesche kabels, moeten de voorschriften omtrent de seinen opvolgen, welke door de Hooge contracteerende Partijen in gemeen overleg, ter voorkoming van aanvaringen, zijn of zullen worden vastgesteld.

Indien een vaartuig, gebezigd tot het herstellen van een kabel, gezegde seinen voert, zullen de andere schepen, die deze seinen zien of kunnen zien, zich moeten terugtrekken of zich minstens één zeemijl van het vaartuig verwijderd moeten houden, ten einde het niet in zijne verrichtingen te storen.

De vischtuigen of netten zullen op denzelfden afstand moeten worden gehouden.

Niettemin zullen visschersbooten, die een telegraafvaartuig, de gezegde seinen voerende, zien of kunnen zien, hoogstens vier en twintig uren, gedurende welke zij in hunne hewegingen niet bemoelijkd mogen worden, den tijd hebben zich overeenkomstig de aldus gegeven waarschuwingen te gedragen.

De werkzaamheden van het telegraafschip zullen in den kortst mogelijken tijd moeten afloopen.

6. De vaartuigen, die de boeien, bestemd om bij het leggen, bij verstoring of verbreking, de ligging der kabels aan te geven, zien of kunnen zien, moeten zich op minstens een kwart zeemijl van deze boeien verwijderd houden.

De vischtuigen of netten der visschers zullen op denzelfden afstand gehouden moeten worden.

7. De eigenaars van schepen of vaartuigen, die kunnen bewijzen dat zij een anker, een net of eenig ander tuig ten gebruike van de visscherij hebben opgeofferd, ten einde een onderzeeschen kabel niet te beschadigen, moeten door den eigenaar van den kabel schadeloos worden gesteld.

Om op eene dergelijke schadeloosstelling aanspraak te hebben, moet, zooveel mogelijk onmiddellijk na het voorval, een proces-verbaal tot staving daarvan worden opgemaakt, gestend door de getuigenis van de bemanning, en moet de kapitein van het schip, binnen 24 uren na aankomst in de eerste haven van terugkeer of verblijf, zijne verklaring ten overstaan der bevoegde overheid afleggen.

Deze geeft daarvan kennis aan de consulaire overheid van den Staat, waartoe de eigenaar van den kabel behoort.

8. De rechtbanken, bevoegd kennis te nemen van de overtredingen dezer overeenkomst, zijn die van het land, waartoe het vaartuig behoort, aan boord waarvan de overtreding is geschied.

Men is bovendien overeengekomen dat in geval het bepaalde bij de voorgaande alinea niet mocht kunnen worden nagekomen, de vervolging ter zake der overtredingen dezer overeenkomst in elk der contracteerende Staten zal plaats hebben ten aanzien zijner onderhoorigen, overeenkomstig de algemeene regelen van bevoegdheid in strafzaken, voortvloeiende uit de bijzondere wetten van die Staten of uit internationale verdragen.

9. De vervolging der overtredingen, bedoeld in de artikelen 2, 5 en 6 dezer overeenkomst, zal plaats hebben door of in naam van den Staat.

10. De overtredingen dezer overeenkomst kunnen geconstateerd worden door alle bewijsmiddelen,

toegelaten door de wetgeving van het land waar de betrokken rechtbank gevestigd is.

Indien de officieren bevel voerende over oorlogschepen van eene der Hooge contracteerende Partijen, of over door deze opzettelijk daarvoor nitzgezonden vaartuigen, reden hebben te gelooven, dat eene overtreding van de maatregelen door deze overeenkomst vastgesteld, begaan is door een vaartuig, geen oorlogsschip zijnde, zullen zij van den kapitein of schipper de vertooning kunnen vorderen der officieele stukken waaruit de nationaliteit van gezegd vaartuig blijkt. Summiere aantekening van deze vertooning zal onmiddellijk op de overgelegde stukken worden gesteld.

Bovendien zullen, welke ook de nationaliteit van het aangeklaagd vaartuig zij, door genoemde officieren processen-verbaal kunnen worden opgemaakt. Deze processen-verbaal zullen opgemaakt worden volgens de vormen en in de taal gebruikelijk in het land waartoe de officier die dezelve opmaakt, behoort; zij zullen als bewijsmiddel kunnen dienen in het land waar men er zich op zal beroepen en zulks volgens de wetgeving van dat land. De beklagden en de getuigen zullen het recht hebben er in hun eigen taal alle toelichtingen die zij nuttig mochten achten, bij te voegen of te doen bijvoegen; deze toelichtingen moeten behoorlijk ondertekend zijn.

11. Het onderzoek en de beoordeeling van de overtredingen der bepalingen dezer overeenkomst heeft altijd plaats op zoo summiere wijze, als de van kracht zijnde wetten en reglementen veroorlozen.

12. De Hooge contracteerende Partijen verbinden zich de noodige maatregelen ter uitvoering dezer overeenkomst te nemen of die aan de Wetgevende Macht van haren Staat voor te stellen en meer in het bijzonder daarbij strafbaar te stellen, hetzij met gevangenis, hetzij met boete, hetzij met beide straffen gezamenlijk, degenen die zich mochten schuldig maken aan overtreding van de bepalingen der artikelen 2, 5 en 6.

13. De Hooge contracteerende Partijen zullen elkander mededeeling doen van de wetten, die, met betrekking tot het onderwerp dezer overeenkomst, in hunne Staten reeds uitgevaardigd mochten zijn of worden.

14. Aan de Staten die geen deel hebben genomen aan deze overeenkomst, wordt toegelaten daartoe, op hun verzoek, toe te treden.

Van die toetreding zal langs diplomatieken weg aan de Regeering der Fransche Republiek en door

deze aan de andere Regeeringen die deze overeenkomst hebben ondertekend, worden kennis gegeven.

15. Men is overeengekomen dat de bepalingen dezer overeenkomst geen inbreuk maken op de vrijheid van handelen van oorlogvoerenden.

16. Deze overeenkomst zal in werking treden op den dag, dien de Hooge contracteerende Partijen daarvoor zullen vaststellen.

Zij zal, te rekenen van dien dag, gedurende vijf jaren van kracht blijven, en ingeval geene der Hooge contracteerende Partijen twaalf maanden vóór het eindigen van genoemd tijdsverloop van vijf jaren haar voornemen mocht hebben te kennen gegeven, de werking er van te doen ophouden, zal zij nog een jaar van kracht blijven, en zoo verder van jaar tot jaar.

Mocht een der Mogendheden die de overeenkomst hebben ondertekend haar opzeggen, zoo zal die opzegging alleen voor Haarzelve gevolgt hebben.

17. Deze overeenkomst zal bekrachtigd worden; de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen den tijd van één jaar te Parijs worden nitgewisseld.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden haar hebben ondertekend en van hun zegel voorzien.

Gedaan in 26 exemplaren, te Parijs den 14den Maart 1884.

(L.S.) (get.)	BARON VAN ZUYLEN VAN NYEVELT.
" "	HOHENLOHE.
" "	M. BALCARCE.
" "	LADISLAS, Gtsaf HOYOS.
" "	BEYENS.
" "	LÉOPOLD ORBAN.
" "	BARON D'ITAJUBA.
" "	LÉON SOMZÉE.
" "	EMANUEL DE ALMEDA.
" "	MOLTKE-HVITFELDT.
" "	MANUEL SILVELA.
" "	L. P. MORTON.
" "	HENRY VIGNAUD.
" "	JOSÉ G. TRIANA.
" "	JULÉS FERRY.
" "	A. COCHERY.
" "	LYONS.
" "	CRISANTO MEDINA.
" "	MAUROCORDATO.
" "	L. L. MENABREA.
" "	ESSAD.
" "	NAZARE AGA.

(L. S.) (get.) F. D'AZEVEDO.
 " " ODOBESCO.
 " " PRINS ORLOFF.
 " " J. M. TORRÉS-CAICEDO.
 " " J. MARINOVITCH.
 " " G. SIBBERN.
 " " JUAN J. DIAZ.

ADDITIONEEL ARTIKEL.

De bepalingen der overeenkomst tot bescherming der onderzeesche telegraafkabels, op heden gesloten, zijn overeenkomstig art. 1 van toepassing op de koloniën en bezittingen van Hare Britsche Majesteit, met uitzondering van de hierna genoemde, te weten:

Canada, New-Foundland, de Kaap, Natal, Nieuw-Zuid-Wales, Victoria, Queensland, Tasmanië, Zuid-Anstralië, West-Anstralië, Nieuw-Zeeland.

Intusschen zullen de bepalingen van gezegde overeenkomst op een der bovengenoemde koloniën of bezittingen van toepassing zijn, indien in Haren naam, door den Vertegenwoordiger van Hare Britsche Majesteit te Parijs eene daartoe strekkende kennisgeving aan den Franschen Minister van Buitenlandsche Zaken zal zijn gericht.

Elke der bovengenoemde koloniën of bezittingen die tot gezegde overeenkomst mocht zijn toegetreden, behoudt de bevoegdheid zich op dezelfde wijze als de contracteerende Mogendheden terug te trekken.

Voor het geval dat eene dier koloniën of bezittingen mocht wenschen zich nit de overeenkomst terug te trekken, zal deswege eene kennisgeving door den vertegenwoordiger van Hare Britsche Majesteit te Parijs, aan den Franschen Minister van Buitenlandsche Zaken worden gericht.

Gedaan in 26 exemplaren te Parijs, den 14den Maart 1884.

(get.) BARON VAN ZUYLEN VAN NIEVELT.
 " HOHENLOHE.
 " M. BALCARCE.
 " LADISLAS, Graaf HOYOS.
 " BEYENS.
 " LÉOPOLD ORBAN.
 " BARON D'ITAJUBA.
 " LÉON SOMZÉE.
 " MOLTKE-HVITTFELDT.
 " EMANUEL DE ALMEDA.
 " MANUEL SILVELA.
 " L. P. MOERTON.
 " HENRY VIGNAUD.

(get.) JOSÉ G. TRIANA.
 " JULES FERRY.
 " A. COCHERY.
 " LYONS.
 " CRISANTO MEDINA.
 " MAUROCORDATO.
 " L. L. MENABEEA.
 " ESSAD.
 " NAZARA AGA.
 " F. D'AZEVEDO.
 " ODOBESCO.
 " PRINS ORLOFF.
 " J. M. TORRÉS-CAICEDO.
 " J. MARINOVITCH.
 " G. SIBBERN.
 " JUAN J. DIAZ.

VERKLARING.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de Regeeringen die de overeenkomst van 14 Maart 1884 tot bescherming der onderzeesche telegraafkabels hebben onderteeekend, het van belang achtende de beteekenis van de uitdrukkingen in de artikelen 2 en 4 van genoemde overeenkomst gebezigd, nauwkeurig te bepalen, hebben in gemeen overleg de volgende verklaring vastgesteld.

Daar er eenige twijfel gerezen is omtrent de beteekenis van het woord "volontairement", voorkomende in art. 2 der overeenkomst van den 14 Maart 1884, zoo wordt verstaan dat de strafbepaling in dat artikel vermeld, niet geldt voor het geval van verbreking of beschadiging, geschied bij ongeluk of uit noodzaak bij het herstellen van een kabel, indien namelijk alle voorzorgen, om die verbreking of beschadiging te vermijden, genomen waren.

Eveneens wordt verstaan dat art. 4 der overeenkomst geene andere strekking heeft gehad en geen ander gevolg moet hebben dan aan de bevoegde rechtbanken van elk land op te dragen volgens hunne wetten en naar omstandigheden te beslissen omtrent de vraag der civiele aansprakelijkheid van den eigenaar van den kabel, die door het leggen of het herstellen van dien kabel de verbreking of beschadiging van een anderen kabel veroorzaakt, alsmede omtrent de gevolgen dier aansprakelijkheid zoo haar bestaan is erkend.

Gedaan te Parijs, den 1sten December 1886 en den 23sten Maart 1887 door Duitschland.

(get.) A. DE STUERS.
 " MUNSTER.
 " JOSE C. PAZ.
 " GOLUCHOWSKI.

(*get.*) BEYENS.
 " ARINOS.
 " R. FERNANDEZ.
 " MOLTKE HVITFELDT.
 " EMANUEL DE ALMEDA.
 " J. L. ALBAREDA.
 " ROBERT M. MAC LANE.
 " C. DE FREYCINET.
 " LYONS.
 " CRISANTO MEDINA.
 " N. S. DELYANNI.
 " MENABREA.
 " HARA.
 " ESSAD.
 " COMTE DE VALBOM.
 " V. ALECSANDRI.
 " KOTZEBUE.
 " PECTOR.
 " J. MARINOVITCH.
 " C. LEWENHAUPT.
 " JUAN J. DIAZ.

SLOT PROTOCOL.

De ondergeteekenden, gevolmachtigden van de Regeeringen die de overeenkomst van 14 Maart 1884 tot bescherming der onderzeesche telegraafkabels hebben onderteekend, te Parijs te zamen gekomen, ten einde overeenkomstig artikel 16 van die internationale acte, het tijdstip der inwerking-treding van de genoemde overeenkomst vast te stellen, zijn omtrent het volgende overeengekomen:

I. De internationale overeenkomst van 14 Maart 1884 tot bescherming der onderzeesche telegraafkabels zal den 1sten Mei 1888 in werking treden, onder voorwaarde nochtans dat op dat tijdstip de contracteerende Regeeringen die de bij artikel 12 van gezegde internationale acte voorgeschreven maatregelen nog niet hebben aangenomen, aan die bepaling zullen hebben voldaan.

II. De maatregelen die gezegde Staten genomen zullen hebben tot uitvoering van voornoemd artikel 12 zullen aan de andere contracteerende Partijen worden medegedeeld door tusschenkomst der Fransche Regeering, die belast is er den inhoud van te onderzoeken.

III. De Regeering der Fransche Republiek blijft eveneens belast met het onderzoeken der zelfde wettelijke of reglementaire bepalingen, welke de Staten, die geen deel hebben genomen aan de Conventie en die van de bij artikel 14 voorziene bevoegdheid tot toetreding mochten wenschen ge-

bruik te maken, in hunne respectieve landen moeten aangenomen om aan artikel 12 te voldoen.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit slotprotocol hebben vastgesteld, dat beschouwd zal worden als uitmakende een integreerend deel van de internationale overeenkomst van 14 Maart 1884.

Gedaan te Parijs, den 7den Juli 1887.

(*get.*) DE STUERS.
 " LEYDEN.
 " JOSÉ C. PAZ.
 " HOYOS.
 " BEYENS.
 " ARINOS.
 " MANUEL DE PARALTA.
 " MOLTKE HVITFELDT.
 " EMANUEL DE ALMEDA.
 " FLOUBENS.
 " J. L. ALBAREDA.
 " ROBERT M. MAC LANE.
 " LYONS.
 " CRISANTO MEDINA.
 " N. S. DELYANNI.
 " MENABREA.
 " HARA.
 " H. MISSAK.
 " COMTE DE VALBOM.
 " V. ALECSANDEI.
 " N. DE GIERS.
 " F. J. MEDINA.
 " J. MARINOVITCH.
 " C. LEWENHAUPT.
 " JUAN J. DIAZ.

Gezien de wetten van 18 April 1885 (*Staatsblad* n°. 89) en 31 Mei 1887 (*Staatsblad* n°. 90), houdende respectievelijk de goedkeuring van sommige artikelen der voornoemde overeenkomst, alsmede van de bovenvermelde op 21 Mei 1886 onderteekende verklaring.

Overwegende, dat Nederland, de Argentijnsche Statenbond, België, Brazilië, Costa-Rica, Dene-marken, de Dominikaansche Republiek, Duitschland, de Fransche Republiek, Griekenland, Groot-Brittannië en Ierland, Guatemala, Italië, Oostenrijk, Hongarije, Portugal, Rumenië, Rusland, Salvador, Servië, Spanje, Turkije, Uruguay, de Vereenigde Staten van Amerika en Zweden en Noorwegen de overeenkomst, met het additioneel artikel hebben bekrachtigd, en dat de akten van bekrachtiging dier staten zijn nedergelegd in de archieven van

het Departement van Buitenlandsche Zaken der Fransche Republiek;

Overwegende dat, volgens van den tijdelijken Zaakgelastigde der Fransche Republiek den 10 April 1888 ontvangen bericht, alle betrokken Regeeringen de bij artikel 12 der overeenkomst bedoelde maatregelen ter harer uitvoering hebben genomen, en dat voorsz. overeenkomst mitsdien, overeenkomstig voormeld slotprotocol van 7 Juli 1887, den 1 Mei 1888 in werking zal treden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 12 April 1888, n°. 3256, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van bovenvermelde bij letters *a*, *b* en *c* vermelde stukken, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voornoemde stukken vervat.

's Gravenhage, den 16den April 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) v. KARNEBEEK.

(Uitgeg. 20 April 1888.)

16 April 1888. RESOLUTIE van den Minister van Oorlog, houdende voorschriften betreffende het betalen en verrekenen van de kosten van reizen van manschappen der nationale militie.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, de voorschriften betreffende het door burgemeesters der gemeenten betalen en verrekenen van de kosten van reizen van manschappen der nationale militie op nieuw vast te stellen;

Gelet op het bepaalde bij *a* van het artikel 29 van het reglement van administratie bij de landmacht;

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken de beschikkingen van:

16 Mei 1883, VIe afd. n°. 34, met het daarbij behorende voorschrift,

29 Mei 1884, VIe afd., n°. 130,

29 December 1885, VIIe afd., n°. 23, alléén punt 4;

B. Vast te stellen het hierbij gevoegde voorschrift betreffende dienstreizen van manschappen der nationale militie, en het betalen en verrekenen van de kosten daarvan, voor zooveel de

zorg voor een en ander aan de burgemeesters der gemeenten is opgedragen.

(get.)

WEITZEL.

VOORSCHRIFT betreffende dienstreizen van manschappen der nationale militie, en het betalen en verrekenen der kosten daarvan, voor zooveel de zorg voor een en ander aan de burgemeesters der gemeenten is opgedragen.

I. Opkomst ter inlijving.

§ 1. De manschappen, ter aflevering voor de nationale militie bestemd, genieten, zoo zij dit verlangen, op den dag der aflevering aan de militaire autoriteit en op de dagen der reis van hunne woonplaats naar de plaats van die aflevering, een daggeld van 25 cent, waarvan het bedrag hun door den burgemeester hunner woonplaats wordt betaald.

Zij, die, vóór de overgave aan de militaire autoriteit, gedurende de reis, of na volbrachte reis in de plaats, voor de aflevering bestemd, moeten overnachten, worden voor Rijks rekening bij de ingezetenen gehuisvest en gevoed. Daarvan worden verklaringen opgemaakt volgens een der modellen n°. 1 of 2 (1), naar gelang het overbrengen naar de ter aflevering bestemde plaats al of niet onder geleide geschiedt.

§ 2. De reis van de woonplaats naar de plaats, voor de aflevering bestemd, wordt, in den regel, te voet afgelegd.

Is de afstand te groot om — zoo de reis op den dag der inlijving wordt aangevangen — de bedoelde plaats op het bepaalde uur te voet te bereiken, dan worden de manschappen, zoo daartoe gelegenheid bestaat, voor Rijks rekening over spoor- of tramwegen of met stoombooten daaraan overgebracht. Dit geschiedt ook dan, wanneer daardoor het aantal marschdagen kon worden verminderd.

Bij de keuze dier vervoermiddelen moet de voorkeur worden gegeven aan die, waaraan de minste kosten zijn verbonden.

§ 3. In verband met het slot van § 2 wordt opgemerkt, dat voor het vervoer over spoorwegen

(1) Deze en al de overige in dit voorschrift genoemde modellen worden hierachter niet opgenomen, omdat ze, voorzooveel noodig, steeds gedrukt bij de gemeentebesturen voorhanden zijn.
(Red.)

van krijgsvolk (1), in het belang van 's Rijks dienst reizende, omstreeks de helft van den vrachtprijs volgens tarief verschuldigd is, en dat in overleg met verschillende tramweg- en stoombootmaatschappijen tarieven voor militair vervoer zijn vastgesteld. Voor zooveel de burgemeesters van laatstbedoelde tarieven geene kennis dragen, kunnen daaromtrent aan den Commissaris des Konings in de provincie inlichtingen worden gevraagd. Ten einde de Commissarissen des Konings tot het geven van die inlichtingen in staat te stellen, worden de tarieven voor militair vervoer over tramwegen en met stoombooten door het departement van Oorlog ter hunner kennis gebracht. Vermits de bij die tarieven bepaalde prijzen slechts dán van invloed op de keuze der vervoermiddelen kunnen zijn, wanneer gelegenheid bestaat, van meer dan één middel gebruik te maken, behoeven die prijzen niet ter algemeene kennis van de burgemeesters gebracht te worden.

§ 4. Wanneer meer dan 10 uit eene zelfde gemeente herkomstige manschappen, op hetzelfde tijdstip en in dezelfde richting, over spoor- of tramwegen moeten worden vervoerd, moet daarvan kennis worden gegeven aan de bestuurders der ondernemingen, op wier lijnen het vervoer zal plaats hebben. De burgemeester der gemeente zendt daartoe — in den regel minstens 24 uren te voren — per dienstbrief of per telegram, aan die bestuurders eene opgave, bevattende het vermoedelijk aantal te vervoeren manschappen, de stations van vertrek en van bestemming, en, zoo mogelijk, ook de treinen, door hem voor het vervoer aangewezen.

Doorloopt — wat de spoorwegen betreft — het vervoer, van af het station van vertrek tot aan dat van bestemming, lijnen van meer dan één spoorwegdienst, die onderling door sporen verbonden zijn, (2), dan wordt de opgave slechts gedaan aan de bestuurders der onderneming, op wier lijnen het vervoer aanvangt, en zorgen deze voor de mededeeling van het vervoer op de volgende lijnen.

(1) Onder „krijgsvolk” worden hier ook verstaan de nog niet van uniformkleeding voorzien manschappen der nationale militia.

(2) De spoorwegen *Terneuzen-Mechelen* en *Terneuzen-Gent* en te *Rotterdam* de Nederlandsche Rhijnspoorweg zijn niet met andere spoorwegen verbonden.

De stoombootveerdienst *Enkhuizen-Stavoren* wordt ten deze beschouwd als met de aansluitende spoorwegen verbonden.

De kennisgevingen worden gericht aan de volgende adressen:

a. aan de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij te *Amsterdam*, (1)

b. aan de Nederlandsche Rhijn-Spoorwegmaatschappij te *Utrecht*, (2)

c. aan de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen te *Utrecht*, (3)

d. aan de Nederlandsche Centraal-Spoorwegmaatschappij te *Utrecht*,

e. Noord-Brabantsch-Duitsche Spoorwegmaatschappij te *Gennepe*,

f. Haarlem-Zandvoortsche Locaal-Spoorwegmaatschappij te *Haarlem*,

g. voor de Spoorwegmaatschappij Grand Central Belge: aan den inspecteur dier maatschappij te *Maastricht*,

h. voor den spoorweg Luik-Maastricht: aan den stationschef te *Maastricht*,

i. voor elk der spoorwegen *Terneuzen-Mechelen* en *Terneuzen-Gent*: aan den stationschef te *Neuzen*,

k. voor tramwegen: aan het adres der directie ter plaatse, waar die — volgens de tarieven, bij § 3 bedoeld — gevestigd zijn.

Op het adres van alle kennisgevingen moet gesteld worden: Militair Vervoer.

§ 5. Voor het vervoer over spoor- en tramwegen en met stoombooten worden bewijzen met strook of duplicaat (model n°. 3) verstrekt, en wel:

zoo de miliciens zonder geleide reizen, aan elk hunner één bewijs, en

zoo zij onder geleide worden overgebracht, aan den geleider één bewijs voor al de manschappen onder zijn geleide. (4)

(1) Bij deze Maatschappij zijn tevens in exploitatie:

de Staatsbanen *Amsterdam-Uitgeest-den Helder*, *Amsterdam-Enkhuizen* en *Amersfoort-Kesteren*, de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorwegen, de Locaalspoorweg *Hoorn-Medemblik*, de Locaalspoorwegen *Koning Willem III* (uitgangspunt *Apeldoorn*), de spoorweg *Nijmegen-Cleef*, en de Nederlandsche Westfaalsche Spoorweg *Zutphen-Winterswijk*.

(2) Bij deze Maatschappij is tevens in exploitatie de lijn *Leiden-Woerden*.

(3) Bij deze Maatschappij zijn tevens in exploitatie de lijnen *Almelo-Salzbergen*, *Eindhoven-Luik*, *Enschede-Gronau* en de Nederlandsche Zuid-Ooster Spoorweg.

(4) De geleider zelf mag niet op het bewijs gebracht worden.

Die bewijzen worden — behoudens de uitzonderingen, in § 6 vermeld — voor elk spoorweg-, tramweg- en stoombootmaatschappij, van wier middelen men zich bedient, afzonderlijk opgemaakt, en aan de stationschefs, de gezagvoerders van stoombooten of aan de met het afgeven van plaatsbewijzen belaste beamtenden afgegeven.

§ 6. Bij aansluitend vervoer (1) *over de kortste route* over spoorwegen, in exploitatie bij de maatschappijen, onder *a* tot en met *h* van § 4 vermeld, en per stoombootveerdienst *Enkhuizen—Stavoren* wordt slechts één bewijs opgemaakt, ook al wordt voor de reis gebruik gemaakt van twee of meer dier maatschappijen.

Dit geldt echter niet bij vervoer tusschen een station van de Staatsspoorwegen en een station van de locaalspoorwegen Koning Willem III. Heeft dit plaats, dan moeten voor het vervoer over laatstgenoemde spoorwegen afzonderlijke bewijzen opgemaakt worden.

Bij reizen, waarbij geen aansluitend vervoer plaats heeft (2) worden de vervoerbewijzen afgegeven:

a. aan het station van vertrek, die voor het gedeelte der reis tot aan de plaats van overgang;

b. vóór het vertrek uit laatstgenoemde plaats, die voor de reis van die plaats tot aan de bestemming.

§ 7. De formulieren voor bewijzen, bij § 5 bedoeld, moeten gedrukt zijn, en worden door het departement van Oorlog op aanvraag verstrekt aan de Commissarissen des Konings in de provinciën, die de burgemeesters, op hunne aanvraag, daarvan voorzien. De gemeenten kunnen de formulieren ook voor eigen rekening doen drukken, mits ze in afmeting, vorm en inhoud gelijk zijn

(1) Door „aansluitend vervoer” wordt verstaan vervoer op één dag, waarbij geen overgang van het eene station naar het andere — te voet of met andere middelen dan spoorwegen — noodzakelijk is. De stoombootveerdienst *Enkhuizen—Stavoren* wordt als aansluitend beschouwd.

(2) Hieronder worden mede verstaan, die bij overgang:

te *'s Gravenhage* van den Hollandschen IJzeren op den Nederlandschen Rhijnspoorweg en omgekeerd,

te *Utrecht* van den Hollandschen IJzeren op den Nederlandschen Rhijn- of Centraalspoorweg en omgekeerd,

te *Rotterdam* van den Nederlandschen Rhijn- op den Staats- of op den Hollandschen IJzeren Spoorweg en omgekeerd.

aan *die*, door het departement van Oorlog verstrekt. (1)

§ 8. Bij vervoer over spoorwegen nemen de maatschappen plaats in rijtuigen der 3de klasse. Voor het geval echter, dat het — zoowel om de miliciens tijdig op hunne bestemmingsplaats te doen aankomen, als om hen in één dag de reis te kunnen doen volbrengen — volstrekt noodzakelijk is, gebruik te maken van een trein, waarin geene rijtuigen der 3de klasse zijn opgenomen, kan het vervoer in rijtuigen der 2de klasse plaats hebben. Alsdan wordt door den burgemeester, die het bewijs afgeeft, op dat stuk eene aanteekening gesteld, als volgt: *Te vervoeren van . . . naar . . . in een rijtuig der 2de klasse met den trein van . . . uur . . . minuten, tegen de hiervoor verschuldigde hoogere vracht.*

Bij vervoer over tramwegen en met stoombooten wordt in de laagste klasse plaats genomen.

§ 9. De voldoening der vrachtkosten voor de bewijzen, onder §§ 5 tot en met 8 bedoeld, geschiedt, zonder verdere tusschenkomst der burgemeesters, door de zorg van het departement van Oorlog.

§ 10. Komt het in bijzondere gevallen noodig voor om, tot vervoer van de miliciens, van andere middelen dan van spoor- en tramwegen of stoombooten gebruik te maken, dan wordt deswege door de burgemeesters, door tusschenkomst van den Commissaris des Konings in de provincie, een voorstel aan den Minister van Oorlog ingediend, met opgave van den aard der te bezigen vervoermiddelen, van de redenen, die het gebruik daarvan noodig maken, en van de kosten, aan het vervoer verbonden. Het bepaalde bij het slot van § 2 is ook hier van toepassing.

Na bekomen machtiging worden die kosten door de burgemeesters betaald, en gestaafd door quitantiën model n°. 4, welke — zoo het te betalen bedrag de som van *f* 10 overtreft, en het vervoer met andere dan openbare vervoermiddelen heeft plaats gehad — op zegel worden opgemaakt. (2)

(1) Zoolang de thans aanwezige voorraad formulieren van het bestaande model niet is uitgeput, moet daarvan gebruik worden gemaakt. De namen der maatschappen moeten op de achterzijde der formulieren vermeld worden.

(2) Zie omtrent den vrijdom van zegelrecht van stukken, betrekkelijk openbare middelen van vervoer, hierna § 24.

II. *Opkomst onder de wapenen, zoo van de miliciens, die bij hunne inlijving niet dadelijk in werkelijken dienst worden gesteld, als van hen, die van groot verlof (1) onder de wapenen worden geroepen.*

§ 11. De tot den werkelijken dienst geroepen miliciens, die bij de inlijving tot nadere oproeping met verlof zijn gezonden, mitsgaders zij, die van groot verlof onder de wapenen worden geroepen en in de plaats, voor de opkomst onder de wapenen aangewezen, wonen, vervoegen zich op het bepaalde tijdstip bij het korps. Aan hen wordt geen daggeld verstrekt.

§ 12. De miliciens, opgeroepen als in de vorige § bedoeld, die buiten de plaats, voor de opkomst onder de wapenen aangewezen, wonen, begeven zich rechtstreeks derwaarts.

Aan hen, die daartoe een afstand van 30 kilometer of minder moeten afleggen, wordt, zoo zij dit verlangen, op den dag der reis, een daggeld toegelegd van 25 cent, hun door den burgemeester der gemeente te betalen. Zij hebben geen recht op vervoer voor Rijks rekening.

Op hen, die daartoe een afstand van meer dan 30 kilometer hebben af te leggen, is het bepaalde bij de §§ 1 tot en met 10 van toepassing, met dien verstande, dat het daggeld, bij § 1 bedoeld, bedraagt 25 cent, ongeacht den graad, door de miliciens bekleed.

§ 13. Op reizen van miliciens, die, uithoofde van ziekte, zich niet naar hunne korpsen kunnen begeven, doch naar eene militaire zieken-inrichting moeten worden gezonden, is alzede het bepaalde bij de §§ 1 tot en met 10 van toepassing.

Is het in verband met den aard der ziekte, noodig, voor eene reis, die volgens § 2 te voet zou moeten worden afgelegd, van vervoermiddelen gebruik te maken, dan wordt door den burgemeester in het vervoer voorzien. Alsdan is, bij het bezigen van vervoermiddelen volgens § 10, de daarbij bedoelde machtiging niet noodig. Tot staving der noodzakelijkheid van het vervoer wordt op de daarvoor af te geven bewijzen of te nemen quitantiën door den burgemeester eene verklaring gesteld en bekrachtigd, inhoudende, dat de belanghebbende buiten staat is, de reis te voet af te leggen, en het noodig is, dat hij per (*spoorweg*,

tramweg, stoomboot, trekschuit, diligence, wagen of kar met één paard, enz.) naar de bestemming worde overgebracht.

§ 14. De miliciens, bij de §§ 11, 12 en 13 bedoeld, moeten vóór hun vertrek, door den burgemeester hunner woonplaats op hunne verlofpassen den dag van vertrek doen vermelden.

Zij moeten op den dag, voor de opkomst in werkelijken dienst bepaald, vóór vier uur na den middag bij het korps aanwezig zijn. Kan echter daardoor het onderweg inkwartieren van de manschappen, of het geval bedoeld bij § 8 worden vermeden, dan kan de aankomst later op den dag plaats hebben. In dat geval wordt op den verlofpass door den burgemeester eene aantekening gesteld en bekrachtigd, als volgt: "*Kan niet vóór . . . uur in den namiddag bij zijn korps aankomen.*"

§ 15. Bij eene opkomst *met spoed* is het bepaalde bij § 14 niet van toepassing, en worden de vervoerbewijzen en het daggeld, bedoeld bij § 12, niet door den burgemeester verstrekt.

Bij die opkomst wordt gehandeld, als volgt:

a. De miliciens, die in de plaats voor de opkomst bestemd wonen, handelen zooals bij § 11 is voorgeschreven. Zij hebben geen recht op daggeld.

b. De miliciens, die — om de plaats, voor de opkomst bestemd, te bereiken — een afstand van niet meer dan 15 kilometer moeten afleggen, begeven zich eveneens rechtstreeks daarheen. Zij hebben geen recht op vervoer voor Rijks rekening. Zoo noodig maken zij evenwel gebruik van het passagebiljet of de passage-biljetten, daartoe in hun zakboekje voorkomende.

c. De miliciens die, — om de plaats, voor de opkomst bestemd, te bereiken — een afstand van meer dan 15 kilometer hebben af te leggen, begeven zich eveneens rechtstreeks daarheen, overeenkomstig de reisroute, in hun zakboekje aangewezen. Zij maken voor de reis gebruik van de bons of passagebiljetten, daartoe in dat zakboekje voorhanden.

d. Kan daardoor vertraging in de opkomst der miliciens voorkomen en dus spoed bevorderd worden, dan kunnen de burgemeesters zich voor gemachtigd houden, de onder c bedoelde miliciens hunner gemeente met bijzondere vervoermiddelen (rijtuigen, karren of wagens, vaartuigen, enz.) te doen overbrengen naar de spoorweg- of tramstations en naar de aanlegplaatsen der stoombooten. De daardoor gemaakte kosten worden gestaafd door bewijzen model n°. 4, en komen ten laste van het Rijk.

(1) Bepaald verlof, niet op verzoek verleend, wordt, wat de toepassing van dit voorschrift betreft, beschouwd als groot verlof.

e. Het daggeld, waarop de miliciens volgens § 12 recht hebben, wordt hun onmiddellijk na aankomst bij en door de zorg van het korps betaald.

§ 16. Is een milicien, als onder *b* of *c* van § 15 bedoeld, bij eene opkomst *met spoed* niet in het bezit van zijn zakboekje, dan worden hem door de zorg van den burgemeester, in overeenstemming met het daar bepaalde, voor zooveel noodig, passagebiljetten (punt *b*) of vervoerbewijzen en passagebiljetten (punt *c*) verstrekt volgens de modellen n°. 3 en 5.

Kan een milicien zich niet met de overige miliciens op reis begeven, dan voorziet de burgemeester hem — zoodra de reis kan worden aanvaard — van de noodige vervoerbewijzen en passagebiljetten, om de plaats, voor de opkomst bestemd, te bereiken. Is vervoer in de aangegeven richting niet meer mogelijk, dan moet de milicien zich op de meest doelmatige wijze begeven naar de het best te bereiken standplaats van afdelingen van het leger, en zich aldaar bij de militaire autoriteit aanmelden. De burgemeester voorziet hem daartoe, zoo noodig, van vervoermiddelen of van vervoerbewijzen en passagebiljetten.

III. Algemeene bepalingen en toelichtingen

§ 17. Voor het gedeelte der reis, dat volgens dit voorschrift door de miliciens te voet wordt afgelegd, hebben zij recht op vrijen overtocht van rivieren en stroomen; — voor het passeeren van veren, bruggen enz. worden passagebiljetten (model n°. 5) aan de miliciens afgegeven door den burgemeester; het geval bij § 15 bedoeld (opkomst met spoed uitgezonderd (zie echter ook § 16)).

§ 18. Door den burgemeester van de woonplaats der belanghebbenden worden, zoo noodig passagebiljetten voor veren, op de heen- en terugreis over te gaan, afgegeven aan de miliciens, die door den militie-commissaris moeten worden onderzocht, en zich daartoe, in uniform gekleed, begeven naar de plaatsen, waar het onderzoek moet geschieden, of daarvan terugkeeren.

Worden de in deze bedoelde miliciens door stremming der communicatie verhinderd, na het onderzoek naar hunne woonplaats terug te keeren, en moeten zij dus op reis overnachten, dan worden zij voor rekening van het rijk bij de ingezetenen gehuisvest en gevoed. Daarvoor worden verklaringen model n°. 2 opgemaakt.

§ 19. De voorschotten, volgens dit voorschrift door de burgemeesters te doen, worden door het Rijk terugbetaald. Daartoe worden, voor elk

departement van algemeen bestuur afzonderlijk, declaratiën (model n°. 6) in tweevoud opgemaakt.

Die declaratiën worden, door tusschenkomst van den Commissaris des Konings en van diens goedkenrend visum voorzien, aan het Departement van Oorlog, van Marine, enz. gezonden (1).

§ 20. Door woonplaats wordt in dit voorschrift verstaan de gemeente, waarin de miliciens binnenlands gevestigd zijn (2).

§ 21. Op de verlofpassen wordt door den burgemeester aanteekening gedaan van de betaalde daggelden en van de verstrekte vervoerbewijzen. Tot het bekomen van inkwartiering moet de verlofpass worden vertoond.

§ 22. De bewijzen moeten met de meeste nauwkeurigheid, overeenkomstig de modellen, opgemaakt en, voor zooveel ze door de burgemeesters in hunne betrekking als zoodanig worden bekrachtigd, van een afdruk van den gemeentestempel voorzien worden.

§ 23. Dit voorschrift is ook van toepassing op manschappen der nationale militie, voor den dienst ter zee bestemd.

§ 24. In verband met de bepalingen van dit voorschrift wordt opgemerkt, dat vrijstelling van zegelrecht is verleend voor:

a. alle declaratiën en quitantiën van gemeentebesturen, wegens schuldvorderingen, waarvan het bedrag bij voorschot uit de kassen der gemeenten ten behoeve van de land- of zeemacht is betaald, mitsgaders declaratiën en quitantiën wegens alle voor de land- en zeemacht gedane nitschotten, die door het rijk moeten terugbetaald worden;

b. alle bescheiden, ten gevolge van de voorschriften der tweede en derde hoofdstukken van de wet op de inkwartiering en van de reglementaire bepalingen, in art. 3 dier wet bedoeld, opgemaakt, voor zoo verre zij geene overeenkomsten inhouden of geene betrekking hebben op rechtsgedingen;

c. alle stukken, noodig voor het vervoer van militairen en militaire goederen met alle openbare middelen van vervoer te land en te water, het overzetten van veren daaronder begrepen, mits-

(1) Zie ten deze ook de missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 November 1862, V^o Afd., n°. 137.

(2) Zij, die, bij het vertrek met verlof, niet naar hunne vroegere woonplaats, doch naar eene andere plaats wenschen te reizen, worden door de zorg van de korpsen naar deze laatste plaats gedirigeerd.

gaders voor de declaratiën, verklaringen, ordonnantiën van betaling, quitantiën en andere stukken, benoodigd tot voldoening van de kosten van vervoer van militairen en militaire goederen met gemelde middelen.

Mij bekend,

De Secr.-Generaal van het Departement van Oorlog,
(get.) KRAMER.

17 April 1888. BESLUIT, houdende vaststelling van bepalingen omtrent de eerbewijzingen welke aan vaandels van schutterijen behooren te worden verleend.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Het wenschelijk achtende bepalingen vast te stellen omtrent de eerbewijzingen, welke aan vaandels van schutterijen behooren te worden verleend;

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onzen Minister van Oorlog en van Onzen Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 April 1888, Kabinet, Litt. F 17, en van 14 April 1888, afd. Militie en Schutterijen, n°. 604 S;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Op de vaandels van schutterijen die bij het mobiel schutterijkorps, uit eenige gemeente herkomstig in gebruik zijn geweest en, overeenkomstig het bepaalde bij de 2^e zinsnede van Art. 5 van het Koninklijk besluit van 4 Augustus 1839 (*Staatsblad* n°. 34) tot verder gebruik van de schutterij aldaar, aan den commandant der dienstdoende schutterij van zoodanige gemeente zijn overgegeven geworden, — of wel — die door Ons aan schutterijen zijn geschonken, — met name op de vaandels van de schutterijen der gemeenten 's Gravenhage, Rotterdam, Dordrecht, Utrecht, 's Hertogenbosch, Deventer, Groningen, en Leeuwarden — is het bepaalde in de art. 326 en 328 van het Reglement op den Garnizoensdienst, vastgesteld bij besluit van den Souvereinen Vorst, van 11 Januari 1815, n°. 32, toepasselijk.

2. Aan vaandels, door particulieren aan schutterijen geschonken — voor zooverre zij namelijk met Onze toestemming worden gevoerd — zullen de navolgende eerbewijzingen worden gegeven:

1°. Wanneer zij een wacht passeeren zal door de wacht in het geweer worden gekomen, het geweer geschouderd en door officieren gesalueerd worden;

2°. Wanneer een gewapende troep een schutterijkorps met dergelijke vaandel ontmoet, zullen niet

alleen de geweren worden geschouderd, doch zal ook door de officieren worden gesalueerd.

Onze Minister van Oorlog en Onze Minister van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zoveel hen aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, 17 April 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) WEITZEL.
De Min. van Staat, Minister van Binnenl. Zaken,
(get.) HEEMSKERK.

24 April 1888. MISSIVE van den Minister van Oorlog, betreffende opkomst met spoed van militiens-verlofgangers.

Bij het in werking treden der tegenwoordige regeling van de opkomst met spoed van militiens-verlofgangers, waarop betrekking had de aanschrijving van mijn ambtsvoorganger dd. 9 Februari 1886, VIIe afd., Militie en Schutterij, nr. 25, werd het noodig geoordeeld het opvragen en terugzenden van zakboekjes van militiens-verlofgangers door de korpsen, alsmede het opzenden van zakboekjes door de burgemeesters, ter wijziging van de daarin aangebrachte reiseroutes en vervoerbewijzen voor eene opkomst met spoed, te doen geschieden door tusschenkomst van 's Konings Commissarissen in de provinciën, ten einde bezwaren en moeilijkheden van de zijde der burgemeesters te voorkomen.

Nu echter sinds twee jaren die regeling in werking is, zullen zoodanige bezwaren vermoedelijk niet meer te vreezen zijn en komt het mij voor, dat de meerdere bemoeiing, welke van bedoelde tusschenkomst het gevolg zijn, voor het vervolg overbodig kunnen worden geacht, terwijl bij het achterwege blijven van die tusschenkomst tevens het wijzigen der zakboekjes wordt bespoedigd.

Mitsdien worden de militaire autoriteiten door mij onderricht, dat het opvragen en terugzenden van vorenbedoelde zakboekjes voortaan door de korpsen rechtstreeks aan de burgemeesters moet geschieden, en dat evenzoo moet worden gehandeld met de zakboekjes bestemd voor de lotelingen ingedeeld bij de bereden korpsen, die na de inlijving tot nadere oproeping met verlof zijn gezonden

Onder mededeeling van het vorenstaande heb ik de eer, U HoogEdelgestr. te verzoeken, de burgemeesters in het gewest onder Uw beheer in dien zin te onderrichten en hen uit te noodigen, de zakboekjes van militiens-verlofgangers, die zich

bij woonplaatsverandering in hunne gemeente komen vestigen, ter wijziging van de reisroutes enz. rechtstreeks op te zenden naar de staudplaats van de compagnie, het eskadron of de batterij, waartoe de verlofganger behoort, en wel aan den commandeerenden officier van het korps of van het korpsgedeelte aldaar in garnizoen.

(get.) *De Minister van Oorlog,*
J. W. BERGANSIUS.

24 April 1888. BESLUIT, bepalende den dag, waarop de zitting van de nieuwe Kamers der Staten-Generaal zal worden geopend. S. 75.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van den Raad van Ministers, van 23 April 1888, n°. 67, Kabinet;

Gelet op art. 103 en art. VI van de Additioneele artikelen van de Grondwet;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat de zitting van de nieuwe Kamers der Staten-Generaal zal worden geopend in eene vereenigde vergadering der beide Kamers op Dinsdag 1 Mei 1888, des namiddags te 1 ure.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State, aan de Departementen van Algemeen Bestuur en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 24sten April 1888.

(get.) WILLEM.
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) MACKAY.
(*Uitgeg. 24 April 1888.*)

25 April 1888. BESLUIT, betreffende de opening van de zitting der nieuwe Kamers van de Staten-Generaal. S. 76.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 April 1888, n°. 67, Kabinet;

Gezien art. 103 der Grondwet en Ons besluit van 24 April 1888, n°. 1;

Hebben besloten en besluiten:

De zitting van de nieuwe Kamers der Staten-Generaal wordt geopend door eene Commissie van Onzentwege, waartoe worden benoemd Onze Ministers, Hoofden van Ministerieele Departementen.

Onze voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State, aan de Departementen van Algemeen Bestuur en aan de Algemeene Rekenkamer, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 25sten April 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) MACKAY.

(*Uitgeg. 25 April 1888.*)

25 April 1888. BESLUIT, tot aanvulling van de Koninklijke besluiten van 21 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 115) en 6 Mei 1885 (*Staatsblad* n°. 116), houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden. S. 77.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd. 23 Februari 1888, n°. 57, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien Onze besluiten van 21 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 115) en 6 Mei 1885 (*Staatsblad* n°. 116), houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden; Den Raad van State gehoord (advies van den 17 April 1888, n°. 18);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, dd. 23 April 1888, n°. 20, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten, met aanvulling van Onze voormelde besluiten, aan te wijzen als vallende binnen den omtrek van branderijen, bedoeld bij art. 123 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62);

Provincie Noordbrabant:

Tilburg, de kadastrale sectiën G, K en M.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 25sten April 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,
(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(*Uitgeg. 28 April 1888.*)

25 April 1888. MISSIVE van den Minister van Justitie, betreffende mededeeling van den afloop van strafvervolgingen wegens overtreding der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131).

De algemeene rekenkamer wenscht dat de kennisgeving van den afloop van strafvervolgingen, bedoeld in de circulaire van den Minister van Justitie van 25 September 1876, 3de afd. n°. 124, en in die mijns ambtsvoorgangers van 29 September 1886, afd. 2a, n°. 93, voortaan behalve aan de Kamer en aan den gemeente-ontvanger ook geschiede aan den burgemeester, door wien krachtens het Koninklijk besluit van 11 Juli 1874 (*Staatsblad* n°. 109), de verkoop van vee of goederen, bedoeld in art. 37 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) plaats vindt.

In de praktijk toch gebeurt het veelal dat laatstbedoelde ambtenaar en niet de gemeente-ontvanger na den afloop eener strafzaak rekening doet, waartoe hij niet kan overgaan zonder officieel van dien afloop te zijn onderricht.

Ik heb de eer UWEG. uit te noodigen te willen bevorderen, dat door de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie in Uw ressort in bovenstaanden geest worde gehandeld.

De Minister van Justitie,
(get.) RUYB VAN BEERENBROEK.

27 April 1888. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Voorschoten* van 13 April 1888, waarbij mejuffrouw E. N. MULERT TOT DE LEEMKULE is benoemd tot onderwijzeres aan de openbare lagere school aldaar. S. 78.

Geschorst tot 1 Juli 1888.

28 April 1888. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Voorschoten* van 20 April 1888, waarbij M. DE VRIES is benoemd tot onderwijzer aan de openbare lagere school aldaar. S. 79.

Geschorst tot 1 Juli 1888.

30 April 1888. BESLUIT, houdende aanwijzing van den spoorweg van *Santoliet* naar *Bergen op Zoom* voor den invoer met spoorwegwagens, en het kantoor *Ossendrecht* voor den in-, uit- en doorvoer van goederen langs spoorwegen. S. 80.

WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 27 April 1888, n°. 47, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de artt. 37, 38, 42, 63, 66 en 75 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), art. 1 der wet van 4 Mei 1832 (*Staatsblad* n°. 13), art. 97 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127), art. 51 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92) en de artt. 1, 43 en 53 van Ons besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), gewijzigd bij dat van 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 53);

Gelet op de Koninklijke besluiten van 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 22), 3 December 1860 (*Staatsblad* n°. 72), 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 23), 15 September 1870 (*Staatsblad* n°. 161), 19 December 1871 (*Staatsblad* n°. 130) en op de artt. 4 en 5 van Ons besluit van 15 April 1872 (*Staatsblad* n°. 47);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De spoorweg (tramweg) van *Santoliet* (*België*) naar *Bergen op Zoom* wordt aangewezen als heerbaan voor den invoer met spoorwegwagens.

2. Het grenskantoor *Ossendrecht* wordt mede opengesteld:

a. voor de inklaring van goederen die langs den in art. 1 genoemden spoorweg worden ingevoerd, overeenkomstig Ons voormeld gewijzigd besluit van den 26 Maart 1872, en voor de lossing van goederen met vracht- of volgljst volgens de artt. 4 en 5 van Ons voormeld besluit van 15 April 1872;

b. voor den uitvoer langs genoemden spoorweg van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd en wijn) ook met afschrijving of teruggaaf van den accijns;

c. voor den doorvoer langs dien spoorweg.

3. Dit besluit treedt in werking den 20sten Mei 1888.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 30sten April 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 2 Mei 1888.)

3 Mei 1888. BESLUIT, waarbij bepalingen, geldende voor de Rijkswerkinrichtingen *Veenhuizen*, van toepassing worden verklaard op de tijdelijke Rijkswerkinrichting *Ommerschans*. S. 81.

WIJ WILLEM, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 4den April 1888, 4de afdeeling, n°. 116;

Gelet op de wet van 18 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 41);

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 April 1888, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 30sten April 1888, 4de afdeeling, n°. 112;

Hebben goedgevonden en verstaan de voorschriften van den Algemeenen Maatregel van inwendig bestuur, vastgesteld bij Ons besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159) voor zoveel die voor de Rijkswerkinrichtingen *Veenhuizen* gelden, van toepassing te verklaren op het Rijksgesticht *Ommerschans* als Rijkswerkinrichting voor mannen, met uitsluiting echter van die bepalingen, welke betrekking hebben tot het College van Regenten.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 3den Mei 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Justitie,

(get.)

RUIJS VAN BEERENBROEK.

(*Uitgeg. 7 Mei 1888.*)

3 Mei 1888. BESLUIT, waarbij het reglement van tucht voor de Rijkswerkinrichtingen *Veenhuizen* van toepassing wordt verklaard op de tijdelijke Rijkswerkinrichting *Ommerschans*. S. 82.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, van den 4den April 1888, 4de afdeeling, n°. 116;

Gelet op de wet van 18 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 41);

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 April 1888, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 30sten April 1888, 4de afdeeling, n°. 112;

Hebben goedgevonden en verstaan het reglement van tucht voor de Rijkswerkinrichtingen *Veenhuizen* n°. 1, 2 en 3, vastgesteld bij Ons besluit van 20 Januari 1887 (*Staatsblad* n°. 19),

van toepassing te verklaren op het Rijksgesticht *Ommerschans* als Rijkswerkinrichting voor mannen.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 3den Mei 1888.

(get.)

WILLEM

De Minister van Justitie,

(get.)

RUIJS VAN BEERENBROEK.

(*Uitgeg. 7 Mei 1888.*)

3 Mei 1888. CIRCULAIRE van den Minister van Justitie, aan de besturen der gevangenis- en Rijkswerkinrichtingen en Rijksopvoedingsgestichten, betreffende inspectie van die inrichtingen.

Terwijl blijkens de circulaire van den Minister MODDERMAN van 24 Februari 1882, n°. 152, de inspecteur der gevangenis door dezen gemachtigd is om *nu en dan* de verschillende tot zijne inspectie behorende gestichten ook onverwachts te bezoeken, hebben de vooraf aangekondigde inspectiën, die volgens dezelfde circulaire niet op den achtergrond moesten geraken, in de laatste jaren bijna nooit meer plaats gehad.

Naar aanleiding daarvan is ernstig door mij overwogen of de bedoelde circulaire niet behoorde te worden ingetrokken.

Na rijp beraad ben ik echter tot de overtuiging gekomen, dat het veeleer aanbeveling verdiende om den inspecteur op te dragen voortaan weder in den geest dier circulaire te handelen en met den in de laatste jaren gevolgden regel te breken door zijne inspectiën weder aan de gevangenisbesturen vooraf aan te kondigen, tenzij hij in een speciaal geval mijne uitdrukkelijke machtiging heeft gevraagd en verkregen om eenig gesticht onverwachts te bezoeken.

Uwe colleges hiermede in kennis stellende voeg ik daarbij, dat naar mijne zienswijze het overleg tusschen den inspecteur en de gevangenisbesturen, de bespreking van vraagpunten van inrichting en beheer en de mondeling ingewonnen informatiën omtrent ijver en geschiktheid der beambten bij de inspectie hoofdzakelijk zijn.

Daarbij mag echter niet uit het oog worden verloren, dat het wenschelijk is dat de inspecteur de inrichting zie, zooals zij werkelijk is wanneer hij niet aanwezig is. Het is niet te ontkennen, dat dit niet het geval kan zijn, wanneer ook *de beambten* van de aanstaande komst van den inspec-

teur onderriicht zijn. Daarom is het mijn uitdrukkelijk verlangen dat de colleges van regenten het bericht van den inspecteur, dat en wanneer hij voornemens is het gesticht te bezoeken, voor de beambten volstrekt geheim houden, opdat deze niet in de gelegenheid zijn alles op die komst voor te bereiden.

Op die wijze zullen, naar het mij voorkomt de voordeelen der vooraf aangekondigde inspectiën worden verkregen en de nadeelen daarvan worden vermeden.

Ten slotte deel ik hierbij aan uwe colleges nog mede dat in de instructie van den inspecteur thans eene bepaling is opgenomen, luidende: „De aan- of opmerkingen waartoe hem de inspectie aanleiding mocht geven, worden, alvorens die in het rapport op te nemen, door hem met de colleges van regenten of hunnen voorzitter of plaatsvervanger van dezen besproken”.

In verband hiermede verzoek ik de besturen der gevangenissen tot de uitvoering dezer mijns inziens nuttige bepaling, wel de gewenschte medewerking te willen verleenen.

De Minister van Justitie,

(get.) RUYS VAN BEERENBROEK.

7 Mei 1888. BESLUIT, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te Zutphen. S. 83.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 4 Mei 1888, n°. 1311, afdeling Medische Politie;

Gelet op art. 43, juncto art. 8, 4°. der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In het krankzinnigengesticht te Zutphen mogen niet meer dan 450 krankzinnigen, 245 mannen en 205 vrouwen, verpleegd worden.

Om het tegenwoordig aantal verpleegden hiermede in overeenstemming te brengen, wordt een overgangstermijn toegestaan, loopende tot 1 Januari 1891.

2. In elk voor meer dan één krankzinnige bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming een verandering ge-

maakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der krankzinnigen wordt aan ten minste drie geneeskundigen opgedragen.

Om het tegenwoordig aantal geneeskundigen hiermede in overeenstemming te brengen, wordt een overgangstermijn toegestaan, loopende tot 1 Mei 1889.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 7den Mei 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.
(*Uitgeg. 8 Mei 1888.*)

7 Mei 1888. BESLUIT, tot openstelling van het douanekantoor *Veldzicht* (*IJzendijke*) voor den in- en doorvoer te land van de in art. 5 van het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (*Staatsblad* n°. 248) bedoelde planten, heesters en andere gewassen. S. 84.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 8 Maart 1888, n°. 26, afdeling Handel en Nijverheid; en van Onzen Minister van Financiën, van 13 Maart 1888, n°. 54, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op de wet van 6 December 1883 (*Staatsblad* n°. 181) en op Ons besluit van 24 December 1883 (*Staatsblad* n°. 248);

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 April 1888, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 18 April 1888, n°. 62, afdeling Handel en Nijverheid en van 19 April 1888, n°. 92, Invoerrechten en Accijnzen; alsmede dat van 1 Mei 1888, n°. 10, afdeling Handel en Nijverheid en van 4 Mei 1888, n°. 54, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met aanvulling van art. 5 van Ons bovengenoemd besluit het douanekantoor *Veldzicht* (*IJzendijke*) open te stellen voor den in- en doorvoer te land van de in dat artikel bedoelde planten, heesters en andere gewassen.

2. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien zijner afkondiging.

Onze voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 7den Mei 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 15 Mei 1888.)

7 Mei 1888. BESLUIT, tot wijziging der bepalingen omtrent den nitvoer met afschrijving van den accijns en den doorvoer van suiker. S. 85.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, dd. 11 April 1888, n°. 129, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de artikelen 26, 33 en 34 der wet van 2 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 63) en artikel 57 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), aangevuld bij dat van den 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 53);

Overwegende, dat in het belang van handel en nijverheid wijziging wenschelijk is van de formaliteiten bij den uitvoer met afschrijving van accijns en den doorvoer van geraffineerde suiker;

Gelet op artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), artikel 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250), de wetten van 30 December 1882 (*Staatsblad* n°. 253), 31 December 1884 (*Staatsblad* n°. 259) en 25 December 1887 (*Staatsblad* n°. 221);

Den Raad van State gehoord (advies van den 1sten Mei 1888, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, van den 4den Mei 1888, n°. 88, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

Bij uit- en doorvoer ter zee van melis of lompen en van gebroken of geturbineerde suiker wordt, met afwijking in zoover van artikel 26 der wet van 2 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 63), vrijstelling verleend van de overlegging van het daárbedoelde

bewijs van invoer in het land van bestemming, en wel onder de volgende voorzieningen:

a. de nitvoer moet plaats hebben met in geregelde dienst varende stoomschepen;

b. bij dien uitvoer moeten de wegen gevolgd worden, door Onzen Minister van Financiën voor dat doel aan te wijzen.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 7den Mei 1888.

(get.) WILLEM

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 12 Mei 1888.)

8 Mei 1888. MISSIVE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende toepassing van art. 24 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95).

Zie de missive van 27 September 1879.

Met verwijzing naar de circulaire van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 November 1876 n°. 72 (12de afdeling), heb ik de eer U mede te deelen, dat de Minister van Oorlog heeft goedgevonden, den hoofdofficier, hoofd der Pyrotechnische werkplaatsen en bij ontstentenis van dezen, den kapitein, chef van het onderdeel „Pyrotechnische werkplaatsen”, van bovengenoemde inrichting, aan te wijzen, om toezicht te houden over de bij art. 24 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) bedoelde inrichtingen.

U.H.E.G. gelieve van het bovenstaande mededeeling te doen aan de gemeentebesturen in Uw gewest.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

14 Mei 1888. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende den zegelafdruk op oproepingsbrieven voor de verkiezingen.

Art. 37 der Kieswet bepaalt dat de voorzitter van den gemeenteraad den kiezers stembriefjes doet toekomen, waarop, zoo het eene keuze voor den gemeenteraad geldt, het zegel der gemeente, zoo zij voor de Provinciale Staten of de Tweede Kamer moet geschieden, dat der hoofdplaatsen van het hoofd- en van het onderkiesdistrict staat afgedrukt.

In enige gemeenten meent men dat dit voorschrift toelaat, dien zegelafdruk te verkrijgen door

middel der boekdruckers. *Dit* komt mij voor niet geheel overeen te komen met ^{een} eene juiste opvatting der wet. Hare bedoeling is geene andere dan door dien zegelafdruck een waarborg te erlangen, dat het stembriefje inderdaad door den voorzitter van den gemeenteraad is verstrekt. Een wapenafdruck, die door iedereen kan worden gebruikt, levert zoodanigen waarborg niet op. Volgens het gewone spraakgebruik wordt door de woorden "het afdrukken van een zegel" stempeliling aangeduid. Het schijnt dus oirbaar, dat het afdrukken van het door de wet voorgeschreven zegel op de stembriefjes voortaan door stempeliling geschiede. Algemeene voorschriften omtrent de inrichting van het gemeentezegel bestaan niet; dit kan dus geheel aan het inzicht der gemeentebesturen worden overgelaten.

In navolging van art. 2 van het Koninklijk besluit van 13 Maart 1844 (*Staatsblad* n°. 18) kan het zegel der gemeente bestaan in haar wapenteekenen; daaromheen kan eenig randschrift aangebracht worden; hoofdzak is dat de zegelstempel blijkende dat der gemeente te zijn.

Het bovenaangehaald wetsartikel zegt nog, dat bij verkiezingen voor de Provinciale Staten en de Tweede Kamer het stembriefje moet vertoonen het zegel van het hoofd- en onderkiesdistrict. Het stembriefje zal dus in deze gevallen van twee zegels moeten voorzien zijn, ook in die onderkiesdistricten, welke bestaan uit een gedeelte van ééne gemeente. Dan is het gemeentezegel het zegel zowel van het hoofd- als van het onderkiesdistrict en behoort dit dus op het stembriefje tweemaal afgedrukt te worden. Art. 37 der kieswet bepaalt verder dat de stembriefjes worden verzonden bij gesloten brief van oproeping. In eenige gemeenten meent men, dat het voldoende is die sluiting door inschuiving in een briefomslag te doen geschieden. Die wijze beantwoordt echter niet aan het voorschrift; sluiting van den brief of van den briefomslag schijnt mij onvermijdelijk.

Ik heb de eer U te verzoeken van een en ander mededeeling te doen aan de gemeentebesturen Uwer provincie met verzoek zorg te dragen, dat voortaan dienovereenkomstig worde gehandeld.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) MACKAY.

14 Mei 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing:

dat hoezeer het gebruik van drukpersen en vouwmachines, als zoodanig, door boekdruk-

kers, niet door de patentbelasting wordt getroffen, niettemin wegens het gebruik van die werktuigen als molens recht is verschuldigd, indien deze door de wijze waarop zij in werking worden gebracht, onder het begrip van molens in den zin van § 5 van tabel 1 der wet van 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34) vallen;

dat als belastbare molens in den zin van genoemde paragraaf zijn aan te merken alle werktuigen waarvan de fabrikanten vermeld in tabel 1, behoudens de daar gemaakte uitzonderingen, zich tot uitoefening van hun bedrijf in hunne fabrieken bedienen, indien deze werktuigen in beweging worden gebracht door middel van een wentelend lichaam dat door andere dan menschenkracht wordt gedreven;

dat van de mate van belastbaarheid de belastbaarheid zelve en de daarmede gepaard gaande verplichting tot aangifte onafhankelijk is.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie namens den requirant voorgesteld bij memorie, nader toege-licht bij pleidooi:

Schending van tabel I, § 5, en van tabel IV, § 1, der wet van den 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34), en daardoor verkeerde toepassing van art. 37 dierzelfde wet;

O., dat bij het in hooger beroep in zooverre bevestigde vonnis bewezen is verklaard dat de requirant den 5 April 1887, is bevonden, zich in zijne drukkerij te bedienen van 3 drukpersen en 1 vouwmachine, die in werking werden gebracht door een stoomwerktuig (locomobile), dat door middel van drijfriemen, loopende over schijven, verbonden aan assen, deze in wentelende beweging bracht;

dat mede feitelijk vaststaat dat de requirant zich over het dienstjaar 1886/7, voor het patentrecht heeft aangegeven als boekdrukker, maar geen aangifte heeft gedaan wegens het gebruik van molens in zijne drukkerij;

dat naar aanleiding van deze feiten bij het beklagde arrest is geoordeeld dat de req. zich van zijne verplichting ten aanzien van de aangifte voor het recht van patent niet behoorlijk heeft gekweten;

O., dat tegen deze beslissing bij de memorie van cassatie en nader bij pleidooi in hoofdzaak is aangevoerd, dat volgens art. 1 der wet op het recht van patent, de patentbelasting verschuldigd

is wegens de uitoefening van het beroep of bedrijf niet wegens het gebruik maken van werktuigen die tot die uitoefening worden vereischt; dat ook art. 5 niet tot het belasten van dat gebruik kan leiden, omdat dit artikel handelt over in de wet niet genoemde *beroepen, bedrijven of handelingsen*, en dus alleen dan toepassing kan vinden wanneer de patentplichtige door middel van een nieuw werktuig eene bij de wet niet voorziene handeling pleegt waarvoor hij niet gepatenteerd is; dat nu wel als de belastbare molen door het hof niet wordt beschouwd de drukpers of de vouwmachine zelve, maar de locomobile met de drijf-riemen, schijven en assen, doch dat als molen alleen kan worden aangemerkt een toestel dat de stof verdeelt of ten minste vervormt, nooit een toestel dat, zooals de locomobile met hetgeen daartoe behoort, alleen beweegkracht levert en overbrengt, dat derhalve noch de drukpersen en vouwmachine, noch de locomobile met toebehooren, zelfs niet te zamen als één geheel beschouwd, kunnen zijn een *molen*, als waarvoor volgens tabel I, § 5, der wet een afzonderlijk recht verschuldigd is, terwijl bovendien, al ware het anders, de zoogenaamde molen onder geen der categorieën van tabel IV, § 1, zou zijn te brengen;

O. daaromtrent:

dat volgens art. 1 der wet op het recht van patent, de patentplichtigheid voortvloeit uit de uitoefening van het bedrijf;

dat de hoegrootheid van het op de patenten verschuldigde recht zich, ingevolge de artt 4 en 6, regelt naar den omvang van het bedrijf overeenkomstig de bij de wet gevoegde en daarmede een geheel uitmakende tarieven en tabellen;

dat, als maatstaf van den omvang van het bedrijf, tabel I voor de daarin genoemde fabrikanten en werkbazen, waartoe onder n°. 45 der eerste afdeling de boekdrukkers zijn gebracht, aanwijst het aantal der werklieden bij den fabrikant in dienst;

dat de wetgever echter mede in aanmerking heeft genomen, dat wanneer fabrikanten die naar het aantal hunner werklieden worden aangeslagen, zich in hunne fabriek bedienen van molens die door eene andere dan menschenkracht in beweging worden gebracht, door die molens, gelijk de Regeering bij de toelichting van het ontwerp der wet van 1819 deed opmerken, menschenarbeid wordt bespaard, zoodat het aantal alleen der werklieden in dit geval geen juist maatstaf voor den omvang van het bedrijf zou opleveren;

dat uit dien hoofde in § 5, van tabel I, is bepaald dat de in die tabel genoemde fabrikanten en werkbazen — behoudens enkele uitzonderingen, die voor de boekdrukkers niet zijn gemaakt — wegens het zich in hunne fabrieken bedienen van molens, andere dan handmolens, uitdrukkelijk aangifte behooren te doen en een afzonderlijk recht verschuldigd zijn;

O., dat uit een en ander volgt, dat hoezeer het gebruik van de drukpersen en vouwmachine, als zoodanig, niet door de patentbelasting wordt getroffen, niettemin wegens het gebruik van die werktuigen als *molens* aangifte wordt vereischt en recht verschuldigd is indien deze door de wijze waarop zij in werking worden gebracht, onder het begrip van molens in den zin van genoemde § 5, mochten vallen;

O., dat volgens den requirant onder dat begrip alleen zouden zijn te brengen zoodanige werktuigen die de stof verdeelen, althans vervormen, doch dat deze reeds in het algemeen, ook taalkundig te beperkte uitlegging voor de toepassing in het bijzonder van de patentwet wordt gewraakt door de vermelding op onderscheidene plaatsen der wet van molens welke de stof noch verdeelen noch vervormen, zooals de molens genoemd in tabel I, 2^e afdeling n°. 19 en 58, en die vermeld in tabel IV, § 1 n°. 9, 17 en 18, alsmede door § 2, van laatstgenoemde tabel, waar sprake is van verschillende werkingen of malingen van den molen;

dat ook de strekking van de in § 5 van tabel I, vervatte bepaling, die, gelijk hiervoren werd overwogen, geen andere is dan om het gebruik van molens, als vervangende den arbeid van werklieden, te belasten, zich tegen die beperkte uitlegging verzet, en dat op grond van een en ander moet worden aangenomen dat als de belastbare molens in den zin van genoemde paragraaf zijn aan te merken alle werktuigen waarvan de fabrikanten vermeld in tabel I, behoudens de daar gemaakte uitzonderingen, zich tot de uitoefening van hun bedrijf in hunne fabrieken bedienen, indien deze werktuigen in beweging worden gebracht door middel van een wentelend lichaam dat door andere dan menschenkracht wordt gedreven;

O. dat derhalve de feitelijke beslissing medebrengt, dat de requirant is bevonden zich in zijne drukkerij te bedienen van molens waarvan volgens § 5, tabel I, aangifte had behooren te geschieden;

O. eindelijk wat betreft de bedenking dat deze molens niet zouden zijn te brengen onder eene

der categorieën van tabel IV, § 1, dat deze tabel overeenkomstig art. 6, strekt tot regeling van de hoegrootheid der belasting wegens het gebruik van molens verschuldigd;

dat echter van de mate van belastbaarheid de belastbaarheid zelve en de daarmede gepaard gaande verplichting tot aangifte niet afhankelijk zijn, en dat, vermits deze ten aanzien van den requirant voortvloeien uit § 5 van tabel 1, het hof op het verzuim van aangifte art. 37 der wet met juistheid heeft toegepast, weshalve het middel van cassatie is ongegrond;

Gezien art. 370 Strafvord.:

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt den requirant in de daarop gevallen kosten.

26 Mei 1888. BESLUIT, waarbij, met herziening van het Koninklijk besluit van 16 November 1884 (*Staatsblad* n°. 223), bepalingen worden vastgesteld omtrent het vervoer van vee langs spoor- en tramwegen en met schepen, en de reiniging en ontsmetting van vervoermiddelen. S. 86.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat Ons besluit van 16 November 1884 (*Staatsblad* n°. 223), waarbij bepalingen worden vastgesteld omtrent het vervoer van vee langs spoor- en tramwegen en de ontsmetting van veewagens, herziening behoeft;

Gelet op art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij art. 10, sub 26, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 24 Maart 1888, n°. 972, afdeling Medische Politie, van 26 Maart 1888, n°. 71, Invoerrechten en Accijnzen, en van 27 Maart 1888, litt. B, afdeling Handel en Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Mei 1888, n°. 9);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 12 Mei 1888, n°. 1498, afdeling Medische Politie, 17 Mei 1888, n°. 11, Invoerrechten en Accijnzen, 22 Mei 1888, n°. 58, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Vervoer van vee langs spoorwegen, behalve langs die bedoeld in art. 2 der wet van

9 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 124), mag alleen in daartoe uitsluitend bestemde wagens geschieden.

2. De besturen van spoor- en tramwegondernemingen zijn verplicht wagens, waarin vee is vervoerd, na elk gebruik te doen reinigen en ontsmetten.

De gezagvoerders van schepen zijn verplicht hunne vaartuigen of de afgezonderde gedeelten van die vaartuigen, waarin vee is vervoerd, na elk gebruik te doen reinigen en, waar en voor zooveel als dit door den districtveearts noodig wordt geacht, te doen ontsmetten.

De reiniging en ontsmetting geschieden met inachtneming van de voorschriften, door Ons vastgesteld of vast te stellen krachtens art. 31 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131).

Dezelfde verplichting bestaat ten opzichte van alle voorwerpen, waarmede het vee op de terreinen van den dienst der onderneming in aanraking is geweest, als: hokken, loopplanken, emmers, voederbakken, touwen, enz. en van het terrein waar de in- en uitlading plaats heeft.

Ter voorziening in de kosten dier reiniging en ontsmetting kunnen de ondernemers van hen, wier vee zij vervoeren, eene geldelijke bijdrage vorderen.

De ondernemers der spoorwegen, in het vorige artikel bedoeld, nemen daarbij de bepalingen van hoofdstuk III der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) in acht.

3. Wagens, waarin vee is vervoerd, uit den vreemde binnenkomende, worden aan het grensstation door de zorg van de spoor- of tramwegondernemers gereinigd en met inachtneming van de voorschriften, vermeld in het derde lid van art. 2, ontsmet.

De plaatsen, waar vee gestaan heeft aan boord van vaartuigen, uit den vreemde binnenkomende, worden door de zorg van de ondernemers gereinigd en, waar en voorzooveel dit door den districtveearts wordt noodig geacht, met inachtneming van de voorschriften, vermeld in het derde lid van art. 2, ontsmet.

4. De bepalingen van de artt. 1, 2 en 3 zijn niet van toepassing op het vervoer van tot het leger behorende paarden.

Van de bepalingen van de artt. 1 en 2, voor zooveel de spoorwegdiensten betreft, kan door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, onder daarbij door hem te bepalen voorwaarden, afwijking worden toegestaan voor het vervoer van jong of klein fokvee in manden, kooien, bokken of zakken.

5. Ons besluit van 16 November 1884 (*Staatsblad* n°. 223) wordt ingetrokken.

6. Ons tegenwoordig besluit treedt in werking op den vijfden dag na de afkondiging in het *Staatsblad* en de *Staatscourant*.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten Mei 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) MACKAY.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 9 Juni 1888.)

28 Mei 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat na de invoering der nieuwe strafwetgeving de overtreding der verbodsbepalingen opgenomen in de déclaration du Roi van 23 Maart 1728 en het decreet van 2 Nivôse an XIV (Bull. n°. 67) niet volgens eenige rijkswet strafbaar is en dat wanneer bij eene plaatselijke verordening is verboden en strafbaar gesteld het in het openbaar dragen van vuurwapenen, „tenzij” (door iemand) „wettelijk of door vergunning van burgemeester en wethouders bevoegd”, dan maakt de omstandigheid dat de beklagde bedoelde bevoegdheid niet had, een bestanddeel uit dier overtreding, waarvan melding moet worden gemaakt in de dagvaarding.

Zie het vonnis van de arrondissements-rechtbank te Leeuwarden van 3 Maart 1888.

De Hooge Raad enz.,

Gezien de verklaring van den griffier bij de arrondissements-rechtbank te Leeuwarden, van den 9 Maart 1888, waaruit blijkt dat op het daarvoor bestemd register geen aantekening voorkomt van beroep in cassatie tegen voormeld vonnis der rechtbank;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld, luidende:

Schending, door niet toepassing van de déclaration du Roi van den 23 Maart 1728;

Overwegende dat bij het in hooger beroep in

zoover bevestigd vonnis van den kantonrechter als bewezen is aangenomen, dat de gerequireerde op den 23 November 1887, des avonds ten omstreeks 11½ uur, op den openbaren weg onder het behoor van het dorp Wommels, in de gemeente Hennaarderadeel, een vuurwapen, zoogenaamd kamerbuka, heeft gedragen”;

O, dat de rechtbank op dat feit heeft toegepast de artt. 116 en 146 der algemeene politieverordening van de gemeente Hennaarderadeel, van den 1 December 1886, waarbij is verboden en strafbaar gesteld het in het openbaar dragen van vuurwapenen „tenzij” (door iemand) „wettelijk of door vergunning van burgemeester en wethouders bevoegd”;

O, dat deze beslissing berust op de overweging „dat de déclaration du Roi concernant le port d'armes, gegeven den 23 Maart 1728, aangevuld bij Décret Impérial van den 2 Nivôse an XIV, opgenomen in het Décreet van den 12 Maart 1806 en hier te lande ingevoerd in het jaar 1810, door art. 314 C. P. is vervangen, niet alleen wat betreft de daarbij gestelde straf, maar evenzeer wat betreft het daarbij gedaan verbod van het dragen van wapenen, zoodat na de invoering van den Code Pénal genoemde déclaration alleen van kracht bleef wat betreft de opsomming der wapens welke dragen voortaan door den Code verboden was, en dat, nu bij art. 3a der wet van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) het Fransche Wetboek van Strafrecht (Code Pénal) is afgeschaft op den 1 September 1886, de bij dat wetboek reeds vervangen verbods- en strafbepalingen van bovengenoemde déclaration niet kunnen herleven, waarnit volgt dat het dragen van wapenen thans hier te lande bij geene algemeene Rijkswet is verboden en dit onderwerp niet bij eene Rijkswet is geregeld”;

O, daaromtrent:

dat bij art. 314 C. P. was strafbaar gesteld het dragen van zekere soorten van wapenen die bij de wet of eenig regeeringsreglement verboden waren (armes prohibées par la loi ou par les réglemens d'administration publique);

dat dit verbod gevonden werd in de déclaration du Roi van den 23 Maart 1728, aangevuld bij Decreet van den 2 Nivôse an XIV (Bulletin n°. 67) en opgenomen in het Keizerlijk Decreet van den 12 Maart 1806 (Bulletin n°. 79), welke wetsbepalingen krachtens art. 484 van het Fransche Strafwetboek bij de invoering van dat wetboek in Frankrijk werden in stand gehouden en hier

te lande, tegelijk met het Fransche Wetboek van Strafrecht, zijn executoir verklaard bij Keizerlijk Decreet van den 8 November 1810 en nooit uitdrukkelijk zijn ingetrokken;

O. dat nu wel door de afschaffing van het Fransche Wetboek van Strafrecht bij de Invoeringswet van den 15 April 1886 het geheele art. 314 en dus ook de daarin voorkomende strafbepaling is vervallen, doch dat hieruit nog niet volgt dat daarmede ook de verbodsbepalingen, opgenomen in de déclaration du Roi en het Decreet van den 2 Nivôse an XIV, hebben opgehouden te bestaan, maar alleen dat de overtreding dezer bepalingen, bij gemis van eene poenale sanctie, volgens de Rijkswetten niet meer strafbaar is;

O. dat derhalve de rechtbank, door die bepalingen niet toe te passen, de wet niet kan hebben geschonden, zoodat het middel is ongegrond;

O ten aanzien van des requirants vordering tot ontslag van rechtsvervolging van den gerequireerde; dat al neemt men aan dat de verbodsbepalingen van de déclaration du Roi en van het Decreet van den 2 Nivôse an XIV ook nu nog geacht kunnen worden eene, zij het dan ook onvolledige, regeling van den algemeenen wetgever te bevatten betreffende het dragen van verboden wapenen, dit evenwel niet wegneemt dat de verordening van Hennaarderadeel door den rechter, zoo daartoe overigens termen zijn, als niet in strijd met de wet, behoort te worden toegepast, omdat zij verbindt totdat zij overeenkomstig art. 153 der gemeentewet door den Koning is geschorst of vernietigd, waarvan ten deze niet blijkt;

O. dat intusschen het bewezen verklaarde feit ook niet strafbaar is naar de bepalingen der algemeene politieverordening van Hennaarderadeel, omdat bij art. 116 dier verordening het in het openbaar dragen van vuurwapenen niet onvoorwaardelijk is verboden, maar alleen wanneer de dader daartoe naar de wet of door gemis eener vergunning van burgemeester en wethouders onbevoegd is, en bij het bestreden vonnis niet is beslist dat de gerequireerde die bevoegdheid miste en dit bestanddeel der overtreding ook niet bij de dagvaarding was vermeld;

O. dat alzoo het feit, zooals het is ten laste gelegd en bewezen verklaard, bij geene wet of wettige verordening is strafbaar gesteld, zoodat de rechtbank, door de hiervoor aangehaalde artikelen der verordening van Hennaarderadeel op dat feit toe te passen, die artikelen heeft geschonden:

Vernietigd, doch alleen in het belang der wet, het vonnis door de arrond.-rechtbank te Leeuwarden op den 3 Maart 1888 in deze zaak gewezen, zonder dat daardoor eenig nadeel wordt toegebracht aan de rechten door partijen verkregen;

Verklaart het feit zooals het is bewezen verklaard, niet strafbaar.

4 Juni 1888. CIRCULAIRE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende toekening van den rang van regeeringstelegrammen aan telegraphische mededeelingen van burgemeesters, aan verschillende autoriteiten in geval van verstoring der openbare orde.

Met aanvulling van het te dien aanzien bepaalde bij beschikking van 2 October 1885, n°. 49, afdeling Telegraphie (gedrukte circulaire n°. 25 van 1885), wordt vastgesteld, dat ook telegrammen door burgemeesters, over of naar aanleiding van verstoring der openbare orde gericht aan officieren van Justitie of kommandanten van de gewapende macht, als regeeringstelegrammen behandeld en in afrekening, ten laste van het Departement van Binnenlandsche Zaken, aangenomen moeten worden.

's Gravenhage, den 4 Juni 1888.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
Voor den Minister,

De Secretaris-Gener., (get.) W. T. KOSTER, I.S.-G.

4 Juni 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende o. a. beslissing dat art. 151 der gemeentewet het van rechtswege vervallen van de bepalingen eener plaatselijke verordening door eene latere wet niet doet afhangen van de regeling van hetzelfde feit, maar wel van de regeling van hetzelfde onderwerp, en dat hieruit volgt dat art. 27 der verordening van de gemeente Maastricht op de openbare veiligheid en orde van den 8 April 1856, ingevolge art. 151 der gemeentewet, door de inwerkingtreding van art. 424 Strafrecht, van rechtswege heeft opgehouden te gelden.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending, door niet-toepassing van de artt. 27 en 28 der verordening van de gemeente Maastricht op de openbare veiligheid en orde van den 8 April 1856, in verband met art. 151 der gemeentewet;

Overwegende dat de gerequireerde is gedagvaard ter zake "dat hij op den 23 December 1887 te Maastricht op de Kleine Gracht aan het huis n°. 647, zonder noodzaak, aan de bel heeft getrokken en vervolgens hard is weggelopen, alzoo een zoogenaamd muisje heeft gevangen";

O. dat de kantonrechter dit feit bewezen heeft verklaard, doch niet strafbaar heeft geoordeeld, op grond dat het wel werd voorzien en strafbaar gesteld bij de artt. 27 en 28 der bovenvermelde politieverordening, maar dat eerstgenoemd artikel, luidende: "Het bellen trekken of zoogenaamd muisjes vangen is verboden", ingevolge art. 151 der gemeentewet van rechtswege was vervallen door art. 424 Strafrecht, terwijl het feit, zooals het was ten laste gelegd, niet bevatte de elementen waarop eene veroordeeling krachtens laatstgemeld artikel kon volgen;

O. dat deze beslissing bij het middel van cassatie wordt bestreden op grond dat, al kon het bij de politieverordening verboden bellen trekken begrepen worden onder die handelingen welke de wet als baldadigheid beschonwt, dan toch zoodanige baldadigheid niet is te brengen onder de in art. 424 van het Strafwetboek bedoelde *straatschenderij*, zoodat de aangehaalde bepaling der politieverordening niet door dit artikel van rechtswege kan zijn vervallen;

O. daaromtrent, dat werkelijk art. 424 Strafrecht als *straatschenderij* strafbaar stelt niet elke baldadigheid, maar alleen die welke op of aan den openbaren weg of op eenige voor het publiek toegankelijke plaats wordt gepleegd tegen personen of goederen en waardoor gevaar of nadeel kan worden teweeggebracht;

dat derhalve de wet — zooals nog nader door het opschrift van den titel waartoe het artikel behoort en door hare geschiedenis wordt bevestigd — onder het begrip van de door haar als *straatschenderij* gequalificeerde baldadigheid, alleen zoodanige handelingen brengt, die onbestaanbaar zijn met de algemeene veiligheid van personen of goederen;

dat dit echter niet wegneemt dat het onderwerp van art. 424 is het plegen van baldadigheid op den openbaren weg of op eenige voor het publiek toegankelijke plaats;

dat onder dit begrip valt het bij art. 27 der verordening verboden zoogenaamd bellen trekken, en dat derhalve in het onderwerp van deze bepaling door art. 424 Strafrecht wordt voorzien;

dat eindelijk art. 151 der gemeentewet het van

rechtswege vervallen van de bepalingen eener plaatselijke verordening door eene latere wet niet doet afhangen van de regeling van hetzelfde feit, maar van de regeling van hetzelfde onderwerp, zoodat, nu in het onderwerp van art. 27 der politieverordening van Maastricht door art. 424 Strafrecht is voorzien, aan de toepasselijkheid van art. 151 der gemeentewet niet in den weg staat dat hetgeen strafbaar was volgens de politieverordening niet strafbaar is volgens het Wetboek van Strafrecht;

O. dat het middel van cassatie mitsdien is onaanneemelijk:

Verwerpt het beroep;

De kosten te dragen door den Staat.

6 Juni 1888. BESLUIT, tot vaststelling van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij artikel 439, n°. 2, van het Wetboek van Strafrecht. S. 87.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien artikel 439, n°. 2, van het Wetboek van Strafrecht;

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, Onzen Minister van Oorlog en Onzen Minister van Marine, van den 28sten Februari 1888, afdeling 2a, n°. 114, van den 8sten Maart 1888, 1ste afdeling, n°. 21, van den 12den Maart 1888, lett. B, n°. 2;

Den Raad van State gehoord (advies van den 1sten Mei 1888, n°. 10);

Gezien het nader rapport van Onze genoemde Ministers, van den 17den Mei 1888, afdeling 2a, n°. 94, van den 29sten Mei 1888, 1ste afdeling, n°. 59, van den 1sten Juni 1888, lett. B. n°. 2;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De koopman, bedoeld in artikel 439, n°. 2, van het Wetboek van Strafrecht, is verplicht een register te houden, waarvan de bladen van een doorlopend nummer zijn voorzien en door den burgemeester of den commissaris van politie zijner woonplaats worden gewaarmerkt.

In dit register zal door hem, onmiddellijk nadat de goederen door hem in ontvang zijn genomen, aantekening worden gedaan van iederen koop, iedere inruiling, aanneming als geschenk, in pand, gebruik of bewaring van goederen, behoorende tot de kleeding, uitrusting of wapening van een krijgsman beneden den rang van officier, alsmede van zoodanige goederen, welke hij voor een krijgsman beneden den rang van officier ver-

koop, ruilt, ten geschenke, in pand, gebruik of bewaring geeft.

De inschrijving geschiedt zonder witte vakken, gapingen of tusschenruimten, met aanduiding van den dag waarop, van den persoon van wien, of van den verkoop op openbaar gezag, waarbij de goederen verkregen zijn.

De schriftelijke toestemming, door of van wege den bevelvoerende officier, waar zij vereischte is, verleend, wordt aan het register gehecht.

De bedoelde koopman zal tevens in het register aanteekenen, op dezelfde wijze als in het derde lid van dit artikel is voorgeschreven, aan wien en op welken dag goederen, als in het tweede lid zijn vermeld, voor zich zelven of namens zijnen lastgever door hem zijn verkocht, verruild, in pand gegeven of op eenige andere wijze met zijn medeweten of door zijn toedoen uit zijn bezit zijn geraakt.

2. De koopman, bedoeld in artikel 439, n°. 2, van het Wetboek van Strafrecht, is verplicht het door hem als zoodanig gehouden register op aanvraag te vertoonen aan den burgemeester of aan den door dezen aangewezen ambtenaar, alsook aan den bevelvoerende officier of aan den door dezen aangewezen officier of onderofficier.

Onze Ministers voornoemd zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 6den Juni 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Justitie,

(get.) RUIJS VAN BEERENBROEK.

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

De Minister van Marine, (get.) DYSERINCK.

(Uitgeg. 15 Juni 1888.)

8 Juni 1888. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het *Wanty*, in den spoorweg van *Dordrecht* naar *Elst*, en zulks met intrekking van het Koninklijk besluit van 26 December 1885 (*Staatsblad* n°. 258). S. 88.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 9 Mei 1888, n°. 42, afdeling Waterstaat B;

Gelet op art. 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67);

Den Raad van State gehoord (advies van den 29 Mei 1888, n°. 11);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 6 Juni 1888, n°. 70, afdeling Waterstaat B.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. met intrekking van Ons besluit van 26 December 1885 (*Staatsblad* n°. 258) vast te stellen een reglement ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het *Wanty*, in den spoorweg van *Dordrecht* naar *Elst*;

2°. te bepalen, dat dit reglement in werking zal treden met den vijftien dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin dit besluit is geplaatst.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 8sten Juni 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

HAVELAAR.

(Uitgeg. 16 Juni 1888.)

REGLEMENT voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het *Wanty*, in den spoorweg van *Dordrecht* naar *Elst*.

Art. 1. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

2. De beweegbare brug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden.

De geopende brug geeft ééne vrije doorvaartopening aan de noordzijde van den middenpijler; de andere opening door de beweegbare brug overspannen is door een vast voetbrugje beperkt. Is de scheepvaart wegens ijsgang of buitengewoon hoog water tijdelijk gestremd, dan kan de brug gesloten blijven.

Met het sluiten van de brug wordt aangevangen vijftien minuten vóór het tijdstip, waarop de komst van een trein is bepaald of aangekondigd.

Indien evenwel door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden de sluiting vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk kan vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen, als voor de tijdige sluiting noodig is.

Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug.

Alvorens over te gaan tot het sluiten der brug geeft de brugwachter het sein dat de doorvaart gestremd is.

Op het remmingwerk nabij het brughuisje ten noordwesten van den spoorweg aan de zijde van vrije doorvaartopening is geplaatst een seinpaal, hoog 7 M. boven de spoorstaven, voorzien van een *rood* geschilderden bol, die langs den paal bewogen wordt en van een lantaarn met *rood* en *groen* licht, hoog 5 M. boven de spoorstaven.

Aan dezen seinpaal worden de seinen gegeven voor de op- en afvarende schepen.

Onafhankelijk van die seinen, wordt bij nacht, ter verlichting van de doorvaartopening, aan denzelfden paal aangebracht op 6.50 M. boven de spoorstaven, een groote scheepslantaarn, *wit* licht gevende, over alle streken van het kompas.

Is de doorvaart vrij, dan wordt dit aangeduid: *bij dag*, door den geheel opgehaalden *rooden* bol aan den seinpaal;

bij nacht, door het *groene* licht van de lantaarn aangebracht onder de *witte* scheepslantaarn.

Is de doorvaart gestremd, dan wordt dit aangeduid:

bij dag, door den neergelaten *rooden* bol aan den seinpaal;

bij nacht, door het *roode* licht van de lantaarn onder de *witte* scheepslantaarn.

Nachtseinen worden gegeven van een half uur na zonsondergang tot een half uur vóór zonsopgang.

Onder de voetbrug der zuidelijke opening van de draaibrug, indien deze geopend is, mag worden doorgevaren, wanneer de masten, schoorsteenen, ladingen of andere uitstekende deelen der vaartuigen niet hooger reiken dan 7.20 meter + A. P. overeenkomende met de hoogte van 5.90 meter boven gewoon hoogwater.

3. Bij het doorvaren der brug gedragen de schippers zich naar de politiebepalingen betreffende de vaart op de Nederlandsche rivieren, voor zoover zij niet met dit reglement in strijd zijn, en naar de bevelen van den brugwachter

4. Bij het naderen van de brug moeten de schippers bij de wederzijds gestelde afstandspalen, voorzien met het woord „langzaam”, de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgend artikel is bepaald, of in de gei brengen, de ankers binnen boord of voor de kluis brengen, behoorlijk gestopt en bezorgd tegen het nitloopen, den stoom geheel of gedeeltelijk afsluiten en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het op een afstand van 40 M. uit het rem-

mingwerk der brug kan worden stilgehouden, ingeval de brugwachter dit noodig acht.

Die afstand wordt ter wederzijden van de brug aan de zuidwestelijke zijde aangegeven door een stoppaal met het woord „halt”.

Bij harden wind, sterken stroom of bij snelle vaart van het schip zijn de schippers verplicht door het achteruit brengen van een anker of door het terugwerken met stoom, de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

In geen geval mogen gedurende het gesloten zijn, of gedurende het sluiten en openen der brug, de schepen dichtter dan de boven aangeduide stoppaal tot de brug naderen.

De schippers moeten door geluidseinen of door roepen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de brug nadert.

Nadat de brugwachter daartoe toestemming heeft gegeven, en niet vroeger, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoo langzaam voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingen door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

Indien door mist of andere oorzaken de bol of de lantaarn aan den seinpaal niet duidelijk zichtbaar is, worden de schepen buiten de stoppalen van de brug gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren is verkregen.

5. Bij het doorvaren van de brug worden de schepen met geringe snelheid bewogen, stoombooten met verminderde kracht. Zeilende schepen moeten zoodanig van zeilen verminderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

De schooten moeten zooveel aangehaald en de ra's gebrast of getopt worden, dat bij het doorvaren geene touwen of zeilen met de brug of remmingwerken in aanraking kunnen komen.

Bij het doorvaren mogen van de schepen, ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij met de brug of remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de brug aan te raken; de haalpenen, dukdalven en de remmingwerken zijn hiervan uitgezonderd.

De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan de vaartuigen, stijgers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing der brugwerken of voor uitdieping der vaargeulen.

6. Het is verboden:

schepen in de openingen van de brug stil te houden;

schepen aan eenig deel der brug vast te leggen of te verballen.

7. Een schip mag binnen de stoppalen in art. 4 bedoeld, niet langer vertoeven, dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

Wanneer storm of tegenwind afwijkingen op deze bepaling gebieden, moeten de vaartuigen zich vastmeren volgens aanwijzing van den brugwachter.

Binnen de stoppalen in art. 4 bedoeld, varen de schepen elkander niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter. Buiten de stoppalen wacht ieder schip totdat de schepen die dezelfde vaartrichting hebben en zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

Indien gelijktijdig schepen van beide richtingen aankomen, worden die schepen waarvan het voorste het verst van de brug verwijderd is, stilgehouden totdat de andere zijdu doorgevaren.

8. Ingeval meer dan één schip aan dezelfde zijde voor de gesloten brug aankomt, blijven de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aankomende, ten einde geene opstopping of verwarring te doen ontstaan.

9. Bij het weder openen van de brug varen de schepen door, met vergunning van den brugwachter, naar volgorde van aankomst.

Rijksvaartuigen, of die in dienst zijn van den Staat, stoombooten en beurtscheepen worden vóór alle andere schepen doorgelaten.

10. Wanneer een schipper weigert zijn schip in de opening van of nabij de brug, naar de aanwijzing van den brugwachter, te stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd, op kosten van den onwillige het noodige te verrichten, om die aanwijzing te doen uitvoeren.

11. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten der brug ten dienste van den spoortrain verhindert, is de directie van den spoorwegdienst of wie haar vervangt, bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente waarin de brug gelegen is, en op kosten van den gezagvoerder of eigenaar van het schip, de oorzaak of de oorzaken van die verhindering te doen opruimen.

12. Geen schip mag de brug doornaren indien het breeder is dan 9 meter of meer diepgang heeft dan de vaardiepte in de brug, zooals die wordt aangegeven door de peilschalen, aan de uiteinden van de remmingwerken geplaatst.

1888.

Schepen, waarvan het niet te vreezen is, dat zij in de brugopening zullen beklemd raken, kunnen, met bijzondere vergunning van den brugwachter, door de brug, tijdens die gesloten is, doornaren.

13. De schippers zijn verplicht op vordering van een der in art. 15 genoemde ambtenaren of beambten aan hem de scheepspapieren te vertoonen.

14. Door schepen worden in dit reglement bedoeld alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

Door schippers worden bedoeld zij die op het schip of houtvlot het gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

Onder brugwachter worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen of hem behulpzaam zijn.

15. Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

De brugwachter, de ambtenaren in art. 8, sub 1 tot en met 6 van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren van den Staat en van de spoorwegonderneming, aan wie het toezicht op de brug is opgedragen, de rijksveldwachters en de ambtenaren en beambten der plaatselijke politie in de gemeente *Dubbeldam* zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

De processen-verbaal van overtreding worden opgemaakt op den eed door den verbaliseerenden ambtenaar of beambte bij den aanvang zijner bediening afgelegd, of binnen 48 uren ten overstaan van den rechter van het kanton of van het hoofd van het bestuur der gemeente waarin de overtreding is begaan, met eede bevestigd.

16. De overtreders, tegen wie proces-verbaal is opgemaakt, mogen met de schepen hunne reis niet vervolgen, dan na ten genoegen van het bestuur der gemeente waarin de brug gelegen is, borgtocht te hebben gesteld, tot verzekering van de vergoeding der door hen veroorzaakte schade.

Aan de ambtenaren van den spoorweg, met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag door den burgemeester der gemeente waarin de brug gelegen is en door alle ambtenaren met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

17. Als overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt ook aangemerkt het niet voldoen aan eenig bevel van den brugwachter, tot uitvoering of naar aanleiding van eene of meer van die bepalingen gegeven.

8

18. Bestuurders van den betrokken spoorwegdienst stellen dit reglement verkrijgbaar bij den brugwachter, tegen betaling van 10 cents voor elk exemplaar.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 8 Juni 1888, n°. 30 (*Staatsblad* n°. 88).

Mij bekend,

De Min. Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.)

HAVELAAR.

8 Juni 1888. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van het op 8 Juni 1887 te *Madrid* tusschen *Nederland* en *Spanje* gesloten handels- en scheepvaartverdrag. S. 89.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien het op 8 Juni 1887 te *Madrid* tusschen *Nederland* en *Spanje* gesloten handels- en scheepvaartverdrag, waarvan de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Spanje en in Zijn naam, gedurende zijne minderjarigheid, Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk, beziel met den wensch de handels- en scheepvaartbetrekkingen tusschen de beide Staten te bevorderen, hebben besloten tot dat doel eene overeenkomst te sluiten en hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden den heer KAREL WILLEM PAULUS FRANCISCUS baron GERICKE VAN HERWIJNEN, Hoogstdeszelfs Minister-Resident te Madrid, officier van de Orde der Luxemburgsche Eikenkroon, enz., enz., enz., en

Hare Majesteit de Koningin-Regentes van Spanje don SEGISMUNDO MORET Y PRENDERGAST, Hoogstderzelver Minister van Staat, ridder grootkruis der Koninklijke Orde van Karel III, en van verschillende vreemde orden, enz., enz., enz.,

die, na mededeeling hunner in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. I. De Hooge Contracteerende Partijen waarborgen elkander wederkeerig krachtens deze bepalingen en zoolang zij van kracht zullen blijven, de behandeling op den voet der meest begunstigde vreemde natie ten behoeve van Hunne wederzijdsche onderdanen en ten aanzien van alles wat betrekking heeft op handel, nijverheid en scheepvaart.

II. De Hooge Contracteerende Partijen waarborgen elkander wederkeerig in Hunne overzeesche provinciën en bezittingen ten behoeve van Hunne wederzijdsche onderdanen en ten aanzien van alles wat betrekking heeft op handel, nijverheid en scheepvaart, de behandeling, die de bijzondere aldaar geldende wetgeving verleent aan de meest begunstigde vreemde natie. Evenwel zal deze bepaling niet kunnen worden ingeroepen ten opzichte van de bijzondere behandeling door eene der Hooge Contracteerende Partijen aan de inlandsche Staten toegestaan en geen afbreuk kunnen doen aan het wettelijke onderscheid in de Nederlandsche bezittingen in den Oosterschen Archipel tusschen personen van westerschen en oosterschen oorsprong ingesteld.

III. De Regeering der Nederlanden verbindt zich, zoolang deze overeenkomst van kracht blijft, geen hoogere rechten van Spaansche wijnen te heffen dan die, waaraan die wijnen thans onderworpen zijn en den in bedoelde wijnen vervatten alcohol niet te belasten, indien deze niet meer bedraagt dan een en twintig liter per hectoliter bij eene warmte van vijftien graden van den honderddeeligen thermometer (Celsius).

Zij verbindt zich inagelijks, tijdens den duur dezer overeenkomst, niet meer dan één gulden per honderd kilogram te heffen van de Malagazijnen welke, als begrepen in het tarief onder de rubriek „Rozijnen, niet afzonderlijk belast” tegenwoordig in Nederland een invoerrecht van twee gulden per honderd kilogram betalen.

IV. De Hooge Contracteerende Partijen verklaren dat zij, in geval van verschil of twijfel met betrekking tot de uitvoering dezer overeenkomst, Hunne geschillen aan de beslissing van twee scheidslieden zullen onderwerpen, van wie door elk der Hooge Partijen een zal worden benoemd, en dat zij, in geval van verschil van meening tusschen die beiden, in gemeen overleg een derden zullen aanwijzen, die de bevoegdheid zal hebben te beslissen.

V. Deze overeenkomst zal in werking treden te rekenen van den dag van de uitwisseling der akten van bekrachtiging en zal van kracht blijven tot den dertigsten Juni achtienhonderd twee en negentig.

Voor het geval dat geene der beide Hooge Contracteerende Partijen twaalf maanden vóór gemeld tijdstip het voornemen heeft te kennen gegeven haar buiten werking te stellen, zal de overeenkomst verbindend blijven tot na verloop

van een jaar, te rekenen van den dag, waarop de eene of de andere der Hooge Contracteerende Partijen haar zal hebben opgezegd.

IV. Deze overeenkomst zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen te Madrid worden uitgewisseld zoo spoedig mogelijk na de vervulling der grondwettelijke formaliteiten in de beide Staten.

Ten blyke waarvan de wederzijdsche gevolgmachtigden deze overeenkomst in dubbel hebben geteekend en van hun zegels voorzien.

Gedaan te Madrid den achtsten Juni achttienhonderd zeven en tachtig.

(L. S.) (get.) GERICKE.

" " MORET.

Gezien de wet van 19 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 49), houdende goedkeuring van bovenstaand verdrag;

Gelet, dat de akten van bekrachtiging van dat verdrag, door Ons den 16den Mei 1888 en door Hare Majesteit de Koningin-Regentes, in naam Zijner Majesteit den Koning van *Spanje*, den 12den van evengenoemde maand ondertekend, den 28sten daaraanvolgende te *Madrid* zijn uitgewisseld geworden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 5den Juni 1888, Algemeen Secretariaat, n°. 5002;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van meergenoemd verdrag, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven verdrag vervat.

Het Loo, den 8sten Juni 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) HARTSEN.

(*Uitgeg.* 15 Juni 1888.)

10 Juni 1888. BESLUIT, betreffende het in gebruik stellen van briefomslagen van gedrukte aankondigingen voorzien. S. 90.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 31 Mei 1888, n°. 11, afdeling Posterijen;

Gelet op art. 5 der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138), houdende regeling van het briefpost en van de aangelegenheden der brievenposterij;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Briefomslagen van gedrukte aankondigingen voorzien, kunnen, na alvorens van wege de postadministratie voorzien te zijn van een afdruk van een postzegelstempel, ter waarde van vijf cent of hooger en tegen betaling van het bedrag door het postzegel vertegenwoordigd, in gebruik worden gesteld op den voet en de voorwaarden door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te bepalen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden opgenomen, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 10den Juni 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(*Uitgeg.* 14 Juni 1888.)

10 Juni 1888. BESLUIT, houdende opheffing van het kantoor van waarborg en belasting der gouden en zilveren werken te *Middelburg* en instelling van een kantoor derzelfde middelen te *Roosendaal*.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 5 Juni 1888, n°. 29, afdeling Personeel;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van 1 Januari 1889:

1°. Op te heffen het kantoor van waarborg en belasting der gouden en zilveren werken te *Middelburg* en in te stellen een kantoor derzelfde middelen te *Roosendaal*;

2°. In te deelen onder het kantoor van waarborg der gouden en zilveren werken te *Roosendaal*, de provincie *Zeeland* en de kantons *Breda*, *Zevenbergen* en *Bergen op Zoom*;

3°. Enz.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer, en extract, zooveel het 1ste en 2de lid betreft aan

Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken tot bericht.

Het Loo, den 10 Juni 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.)

GODIN DE BEAUFORT.

15 Juni 1888. BESLUIT, betreffende toepassing van art. 127 der militiewet wegens aanwijzing tot den dienst van een loteling wiens reden van vrijstelling buiten zijne schuld niet aan den militiecommissaris en den militieraad is medegedeeld.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Oorlog van den 18 Mei 1888, afd. Militie en Schutterijen, n°. 799 M. en van 9 Juni 1888, VIIde afd., n°. 112, betreffende een verzoek van PETRUS HUBERTUS REIJNEN te Blitterswijck, gemeente Meerlo, om ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie voor zijn zoon HUBERTUS FRANCISCUS REIJNEN, loteling van de lichting van 1888 voor de gemeente Meerlo, ingelijfd bij het 2de regiment huzaren;

Overwegende:

dat genoemde loteling, blijkens het lotelingsregister, overeenkomstig art. 34 der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72) bij de loting als reden van vrijstelling heeft opgegeven te zijn eenige wettige zoon;

dat hij op 27 Februari 1888 door den burgemeester van Meerlo heeft doen opmaken het in de 3de zinsnede van art. 53 van voormelde wet bedoelde getuigschrift, ten blijke dat hij is eenige wettige zoon, en dat dit getuigschrift volgens de laatste zinsnede van art. 20 van Ons besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46) voorloopig onder des burgemeesters berusting is gebleven, ten einde te zijner tijd daarmede zoude worden gehandeld overeenkomstig het voorschrift, vervat in de 1ste zinsnede van art. 22 van dat besluit;

dat echter het bewijsstuk niet in handen van den militiecommissaris en van den militieraad is gekomen, doordien het, zooals een daaromtrent opzettelijk ingesteld onderzoek heeft bewezen, ter gemeentesecretarie onder andere papieren geraakt en daardoor nit het oog verloren, niet gevoegd was bij de stukken, ter voldoening aan laatstvermeld voorschrift door den burgemeester aan den militiecommissaris gezonden;

dat, ten gevolge hiervan, de loteling, ten be-

hoove van wien op het daarvoor overeenkomstig art. 25 van Ons bovenaangehaald besluit bepaalde tijdstip mondeling of schriftelijk geen reden van vrijstelling bij den militieraad was ingebracht, door dit college tot den dienst is aangewezen, wat den loteling eerst bekend is geworden uit den oproepingsbrief, voorgeschreven bij de 2de zinsnede van art. 111 der militiewet;

dat het in dit bijzonder geval niet billijk zou zijn, hem tot werkelijken dienst bij de militie te verplichten, nu, blijkens het bovenstaande, zijne aanwijzing tot den dienst, niettegenstaande zijne aanspraak op vrijstelling als eenige wettige zoon, het gevolg is geweest van omstandigheden, die hij niet heeft kunnen voorkomen, en hij, door hetgeen in de gemeente zijner woonplaats steeds gebruikelijk is geweest, op een dwaalspoor gebracht, ten onrechte gemeend heeft, door het bij de loting opgeven zijner reden van vrijstelling en het doen opmaken en bij den burgemeester inleveren van het vereischte bewijsstuk, alles te hebben gedaan wat de wet vordert om zich den vrijdom van dienst te verzekeren, waarop hij wettelijk recht had;

Gezien de 2de zinsnede van art. 127 der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72);

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan HUBERTUS FRANCISCUS REIJNEN voornoemd ontheffing van den werkelijken dienst bij de militie voor het nog onvervuld gedeelte van zijn militiediensttijd te verleen.

Onze Ministers enz.

15 Juni 1888. BESLUIT, betreffende overtreding van het bij art. 24 der gemeentewet gesteld verbod, door een raadslid, lid eener vennootschap onder eene firma, wegens levering door die firma aan een aannemer van een gemeentewerk.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep door R. K. OKMA, te Jutrijp, ingesteld tegen het besluit van Ged. Staten van Friesland van 26 Januari 1888, waarbij hij is vervallen verklaard van het lidmaatschap van den raad der gemeente Wijmbritseradeel;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur gehoord, (advies van 9 Mei 1888, n°. 30);

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Juni 1888, n°. 2425, afd. B. B.;

Overwegende, dat in October 1887 bij Ged. Staten van Friesland eene schriftelijke klacht is ingebracht, dat door de firma OKMA en WIARDA te Sneek, waarvan lid was R. K. OKMA, lid van den raad, tevens wethouder der gemeente Wijnbriteradeel, leverantiën waren gedaan aan den aannemer van den bouw der openbare school met onderwijzerswoning, welke onder Goënga in de genoemde gemeente gesticht werd;

dat de raad dezer gemeente, op die klacht gehoord, na kennisneming van eenen brief van R. K. OKMA, waarbij hij den aannemer van den bouw A. WIERSMA verzoekt, wegens zijne hoedanigheid van wethouder, zijne firma niet met de levering van materialen voor dien bouw te begunstigen — geadviseerd heeft dat aan de klacht geen gevolg zou gegeven worden;

dat evenwel Ged. Staten in het in de raadsvergadering verhandelde aanleiding gevonden hebben een nader onderzoek omtrent de beweerdte leveringen in te stellen en tevens inlichtingen in te winnen omtrent leveringen, die volgens aan hen gedane mededeelingen door dezelfde firma zonden gedaan zijn aan den aannemer van den in 1883 en 1884 uitgevoerden bouw der gemeenteschool te Nijland, en aan F. D. BIJLSMA, timmerman te Woudsend, in 1884 belast geweest met de verstrating van een eind gemeenteweg te Woudsend; dat daarop door Ged. Staten zijn gehoord — behalve R. K. OKMA zelf — de aannemers der vermelde bouwwerken ten behoeve van het onderwijs, de genoemde F. D. BIJLSMA, voorts W. D. DE JONG, die opzichter was bij het werk te Nijland, en de burgemeester der gemeente;

dat Ged. Staten in de voor hen afgelegde verklaringen grond gevonden hebben om aan te nemen, dat voor den schoolbouw te Nijland bouwmaterialen uit de magazijnen der firma OKMA en WIARDA zijn geleverd, en dat, met medewerking van den vennoot OKMA, daartoe gebruik gemaakt is van de tusschenkomst van een persoon bij de firma werkzaam, genaamd J. WIARDA, op wiens naam de leveringen zijn geschied;

dat toch de verklaringen in dien zin door andere personen afgelegd, naar het oordeel van Ged. Staten, niet waren weerlegd, door de eenvoudige ontkenning van OKMA dat er leveringen door de firma zouden gedaan zijn, en zijne bewering dat hij niets wist van leveringen door een tusschenpersoon gedaan, aan welke ontkenning en bewering des te minder waarde kon worden gehecht, nu OKMA in gebreke bleef over te leggen

eene volgens zijn beweren door den burgemeester aan hem afgegeven schriftelijke verklaring, waaruit zou blijken dat de burgemeester ter zake van den schoolbouw te Nijland geen schuld in hem gevonden had;

dat Ged. Staten derhalve geoordeeld hebben, dat hier leveringen hadden plaats gehad, vallende onder het bereik van de artt. 24 en 26 der gemeentewet, en dat zij, ambtshalve uitspraak doende bij besluit van 26 Januari 1888, n°. 49, 2^e afdeling, R. K. OKMA vervallen hebben verklaard van het lidmaatschap van den raad der gemeente Wijnbriteradeel;

dat in de beschikking van Ged. Staten nog wordt overwogen, dat zonder twijfel ook leveringen nit de magazijnen der firma gedaan zijn voor den schoolbouw te Goënga in 1887, en door hare tusschenkomst steen is geleverd voor de verstrating te Woudsend in 1884; dat de door OKMA beweerdte onbekendheid met de uitvoering van dit laatstgenoemd werk niet wel is aan te nemen bij een wethouder, en door eene verklaring van den burgemeester wordt weersproken, en dat OKMA, als vennoot voor de leveringen ten behoeve van dit werk verantwoordelijk moet geacht worden, ook al heeft hij er niet persoonlijk met BIJLSMA over gesproken; dat hij evenzeer verantwoordelijk moet geacht worden voor de leveringen ten behoeve van den schoolbouw te Goënga, niettegenstaande de door hem ingeroepen omstandigheden, dat op de vrachtbriefjes de gedrukte naam OKMA was doorgehaald, en dat bij exploit van 22 Juni 1887 de vennootschap vanwege zijn medevennoot A. J. WIARDA, met wien hij in oneenigheid leefde, was opgezegd; dat toch de bedoelde naamsdoorhaling het feit der levering niet ongedaan kon maken, en de opzegging der vennootschap eerst na zes maanden hare ontbinding ten gevolge zou hebben;

dat intusschen deze overwegingen van Ged. Staten omtrent de feiten betrekking hebbende op de gemeentewerken te Goënga en te Woudsend er niet toe geleid hebben deze feiten op zich zelve aan te merken als gronden voor de vervallenverklaring, maar alleen hiertoe, dat die feiten ten slotte gezegd worden den indruk te versterken en de overtuiging te bekrachtigen, door het gehouden onderzoek omtrent de levering van den schoolbouw te Nijland verkregen;

dat derhalve de vervallenverklaring moet geacht worden uitgesproken te zijn op grond van laatstgenoemde leveringen, waaromtrent bepaaldelijk

in het besluit wordt aangenomen, dat daardoor gehandeld werd in strijd met art. 24 der gemeentewet; dat R. K. OKMA van de nitspraak van Ged. Staten bij Ons in beroep gekomen is;

dat, voor zooveel den schoolbouw te Nijland betreft, door hem zijn overgelegd:

1. een aan appellant als wethouder gerichtte brief van den burgemeester van Wijmbritseradeel, gedagteekend 24 Mei 1884, waarbij de burgemeester — na verzocht te hebben OKMA te spreken over de toekenning eener zoogenaamde gratificatie aan zijn (des burgemeesters) zoon, volontair ter gemeente-secretarie, ten einde eene bedenking uit den weg te ruimen, welke hij van den anderen wethouder vernomen had dat daartegen gemaakt was — nog te kennen geeft dat hij OKMA ook wenschte te hooren over eene aangebrachte aanmerking op de manier waarop kalk van diens fabriek geleverd was aan de Nijlander school; welken brief appellant noemt een officieelen brief, oproeping tot verhoor, en waarmrent hij zegt, dat hij — wegens de vermelding van leverantiën aan den schoolbouw te Nijland in het besluit van Ged. Staten — genoodzaakt wordt dit stuk over te leggen, hetwelk voor Ged. Staten is achterwege gehouden, omdat het noodwendig het gezag des burgemeesters moest ondermijnen, aangezien op het genoemd verhoor geene vervolging is gevolgd en het daardoor als bewezen mag worden beschouwd dat appellant onschuldig is bevonden;

2. drie verklaringen, namelijk

eene verklaring van een trasmolenaar te Harlingen, dat de firma OKMA en WIARDA van 21 Augustus 1882 tot 31 October 1883 van hem heeft gekocht en ontvangen eenige partijen zuivere tras van 1^e qualiteit, en dat hij na laatstgenoemden dag geen tras meer aan die firma heeft geleverd;

eene verklaring van eene firma te Utrecht, dat de tras en cement door haar in de jaren 1883, 1884 en 1885 geleverd aan OKMA en WIARDA te Sneek, steeds is geweest van de eerste qualiteit, en deze materialen ten allen tijde aan de meest eischende keuring hebben voldaan;

eene verklaring van JAN HAS, meesterknecht bij de firma OKMA en WIARDA, dat hij sedert het aangaan der firma in 1882 bij haar als meesterknecht heeft gediend, en dat gedurende de jaren 1882, 1883, 1884 en 1885 noch tras of cement der tweede soort in de magazijnen der firma aanwezig was, noch verhandeld werd;

welke verklaringen moeten strekken tot weerlegging van de verklaring door bovengenoemden opzichter W. D. DE JONG voor Ged. Staten afgelegd, dat door hem tijdens den schoolbouw te Nijland eene partij cement was afgekeurd als zijnde niet van voldoende qualiteit voor het maken van een regenwaterbak, waartoe zij bestemd was; dat hij daarover door OKMA als leverancier was geïnterpelleerd, en dat die partij later was gebruikt tot het maken van fundamenteën, waarvoor zij wel kon dienen;

3. eene verklaring van den burgemeester van Bolsward, dat H. LAMMERTSMA, aaneemer van den schoolbouw te Nijland, in 1883/84 en 1884/85 was gepatenteerd o. a. als koopman, tabel 14, n°. 6; dat appellant overigens ten aanzien van den schoolbouw te Nijland aanvoert, dat, al mocht als bewezen worden aangenomen, dat daarvoor uit de magazijnen der firma materialen naar het terrein van den bouw zijn vervoerd, dit geen voldoende grond zou opleveren om hem van het lidmaatschap van den raad vervallen te verklaren, zonder dat blijkt, dat hij persoonlijk van de leveringen geweten heeft, en terwijl niet geleverd werd aan de gemeente maar aan den aannemer van het werk;

dat appellant zich ten aanzien van den schoolbouw te Goënga in hoofdzaak beroept op het advies van den gemeenteraad en den door hem, appellant, aan den aannemer WIKERSMA gerichtten brief, beide hiervoren vermeld, alsmede op eene door hem overgelegde verklaring van genoemden aannemer, dat door dezen voor genoemden schoolbouw van de firma OKMA en WIARDA noch bouwmaterialen zijn gekocht noch zijn ontvangen;

dat appellant ten aanzien van de verstrating te Woudsend in hoofdzaak aanvoert dat over dit werk niet in eene officieele vergadering van burg. en weth. is gehandeld; dat de burgemeester dan ook alleen verklaard heeft, dat hij bij eene andere gelegenheid met de wethouders over de zaak heeft gesproken en niet verklaard heeft dat hij toen aan de wethouders zou hebben gezegd dat BIJLSMA met het werk zou worden belast;

dat — terwijl alzoo naar appellants oordeel niet blijkt, dat hij met de opdracht van het werk te Woudsend aan BIJLSMA bekend geweest is, en ten aanzien van het werk te Goënga blijkt, dat hij daarvoor niet heeft willen leveren — hij meent te mogen beweren, dat het gebeurde met betrekking tot deze twee werken — wel verre van den indruk te versterken door Ged. Staten

omtrent de zaak van Nijland verkregen — integendeel den indruk moet maken dat hij zich niet met leveringen voor gemeentewerken inliet; ten bewijze waarvan hij ook nog overlegt eene verklaring van den aannemer van de in 1886 uitbestede verbouwing der gemeenteschool te Gaastmeer, dat de firma OKMA en WIARDA geweigerd heeft materialen voor dit werk te leveren, omdat de vennoot OKMA als raadslid en wethouder dit niet mocht doen;

dat appellant eindelijk zegt te wraken het getuigenis van zijn vroegeren medevennoot WIARDA, wegens de ongunstige verhouding waarin hij geruimen tijd met hem heeft geleefd; ten bewijze waarvan wordt overgelegd eene verklaring van den pachter van eenen tol onder Sneek, die de vennoten op 2 Augustus 1887 den tol heeft zien passeeren en bij die gelegenheid gehoord heeft dat zij onvriendelijke woorden verwisselden;

Overwegende, dat art. 24 der gemeentewet bepaalt, dat de leden van den raad noch middellijk noch onmiddellijk mogen deelnemen aan leveringen ten behoeve der gemeente;

Overwegende, dat in dit geval als vaststaande kan worden aangenomen, dat de materialen voor den bouw der school en onderwijzerswoning te Nijland uit de magazijnen der firma OKMA en WIARDA te Sneek zijn geleverd op het terrein van dien bouw; dat dit toch verklaard is niet alleen door het lid der firma A. J. WIARDA, maar ook door den aannemer van den bouw H. LAMMERTSMA, en dat hunne verklaringen bevestigd worden door die van den opzichter W. D. DE JONG omtrent het door hem afkeuren van eene partij cement; welke laatste verklaring niet wordt weerlegd doordat in appèl verklaringen zijn bijgebracht om aan te toonen dat de firma tijdens bedoelden schoolbouw slechts tras en cement van de eerste qualiteit verhandelde, daar volgens de verklaring van DE JONG indertijd ook juist door OKMA als leverancier tegen de afkeuring is opgekomen, op grond dat de afgekeurde partij cement even goed was als het vroeger geleverde;

Overwegende, dat de bedoelde leveringen, geschiedende uit de magazijnen der firma, haar aangingen en geacht moeten worden inderdaad door haar gedaan te zijn, al moge de hiervoren vermelde bij de firma in dienst zijnde persoon er zijne naam toe geleend hebben, zooals werkelijk is op te maken uit eene overgelegde nota, door A. J. WIARDA (den vennoot) per order J. WIARDA (den bediende der firma) gequiteerd; welke

quiteantie trouwens getuigt van bemoeiing van een der vennoten met deze op naam van een bediende der firma gedreven zaken;

dat in het algemeen een vennoot moet geacht worden deel te nemen aan leveringen welke gedaan worden door eene vennootschap onder eene firma waarvan hij lid is, daar hij tot de handelingen der vennootschap medewerkt en zijn belang rechtstreeks met dat der vennootschap verbonden en gemeoid is;

dat niet beweerd is, dat reeds tijdens het doen der leveringen voor den schoolbouw te Nijland in 1883 en 1884 eene zoodanige slechte verstandhouding tusschen de vennoten zou bestaan hebben als naar het schijnt in 1887 bestond, en toen wellicht tot mindere samenwerking der vennoten kan geleid hebben; en dat ook niets anders is aangevoerd ten bewijze dat de vennoot OKMA in de leveringen van materialen voor den schoolbouw te Nijland niet op de gewone wijze, zooals in de overige zaken der vennootschap, zou betrokken zijn geweest, — dat het bovendien des te minder aannemelijk is, dat hij er niet van geweten zou hebben, daar het hier niet betreft eene enkele handeling, die zonder zijne voorkennis zou kunnen verricht zijn, maar eene reeks van leveringen, gedaan in een tijdvak van omstreeks drie maanden;

dat nu wel niet geleverd werd rechtstreeks aan de gemeente, maar toch aan den aannemer van het gemeentewerk; dat het geleverde rechtstreeks naar het terrein van het werk vervoerd werd, zoodat de bestemming er van niet onbekend kon zijn, en dat het daar van gemeentewege werd gekeurd; dat, terwijl de leveringen op deze wijze geschieden, deelneming daaraan, zooals van de zijde van R. K. OKMA als lid der leverende vennootschap plaats had, moet beschouwd worden als het middellijk deelnemen aan leveringen ten behoeve der gemeente, bij art. 24 der gemeentewet aan de leden van den raad verboden, en dat ook zonder twijfel op deze wijze tusschen de bijzondere belangen van R. K. OKMA en de mede aan hem als lid van het gemeentebestuur toevertrouwde belangen der gemeente zoodanige strijd ontstond als de gemeentewet door het verbod van art. 24 heeft willen voorkomen;

dat wat eindelijk betreft den door appellant overgelegden brief van den burgemeester, dit stuk niet bewijst dat appellant door den schrijver onschuldig is bevonden, daar er niet uit blijkt, dat er een verhoor of eenig ander onderzoek

heeft plaats gehad (wat bovendien door den burgemeester ontkend wordt) en evenmin hoe de burgemeester over de zaak dacht; terwijl in allen gevalle, ook al bleek dat deze den appellant niet schuldig had geoordeeld, dit oordeel op zich zelf niet afdoende zou zijn tegenover hetgeen door het thans gehouden onderzoek is gebleken;

Gezien de wet van den 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Ged. Staten van Friesland van 26 Januari 1888, n°. 49, 2^e afd., het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister enz.

18 Juni 1888. **BESLUIT**, tot vernietiging van het besluit van den gemeenteraad van *Noordwijk*, van 7 Maart 1888, waarbij de secretaris dier gemeente is benoemd tot ambtenaar van den burgerlijken stand aldaar. S. 91.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 30 Mei 1888, n°. 2549, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van een besluit van den raad van *Noordwijk*, van 7 Maart 1888, waarbij de secretaris dier gemeente is benoemd tot ambtenaar van den burgerlijken stand aldaar;

Overwegende:

dat, volgens de eerste alinea van art. 149 der gemeentewet, de gemeenteraad den ambtenaar van den burgerlijken stand uit zijn midden benoemt, terwijl volgens het tweede lid van dat artikel, buiten de leden van den raad alleen de burgemeester tot dit ambt benoembaar is;

dat dus bovengenoemd raadsbesluit is in strijd met art. 149 der gemeentewet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 12 Juni 1888, n°. 14);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 14 Juni 1888, n°. 2868, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan gemeld raadsbesluit van *Noordwijk* van 7 Maart 1888 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk

in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 18den Jnni 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.
(Uitgeg. 22 Juni 1888.)

21 Juni 1888. **BESLUIT**, houdende bepaling van den dag, waarop de bij de wet van den 19 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 50) bepaalde wijziging van het invoerrecht op rozijnen, zal ingaan. S. 92.

Bepaald op 1 Juli 1888.

26 Juni 1888. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het bestellen of afgeven van dienstbrieven op zondag.

Mijn ambtgenoot van Waterstaat, Handel en Nijverheid heeft bepaald, dat, te rekenen van zondag 15 Juli e. k. des zondags geen afgifte of bestelling zal plaats vinden van brieven of andere stukken, welke portvrij verzonden worden (dienstbrieven of dienstpakketten), tenzij de behandeling daarvan bijzonderen spoed vereischt en ter aanduiding daarvan het woord "spoed" op het adres is vermeld.

Ik heb de eer U te verzoeken hiervan mededeeling te doen aan heeren Gedeputeerde Staten, alsmede aan heeren burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) HUBRECHT.

4 Juli 1888. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het kosteloos vervoer op spoorwegen van politiebeamten als geleiders van militieplichtigen.

Ik heb de eer U mede te deelen, dat volgens nader van mijn ambtgenoot van Waterstaat, Handel en Nijverheid ontvangen inlichtingen de circulaire van mijn ambtsvoorganger van 10 September 1887, n°. 4474, afd. A.Z.C., niet van toepassing is wanneer het vervoer plaats vindt: 1°. door de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij en 2°. door de Maatschappij Grand Central Belge voor zooveel betreft hare lijnen Maastricht naar de Nederlandsch-Pruisische grens in de richting van Aken naar de Nederlandsch-Belgische grens in de richting van Hasselt.

Ik verzoek U aan de burgemeesters in Uwe provincie hiervan mededeeling te doen.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.

9 Juli 1888. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 31 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 25), waarbij regelen worden gesteld ten aanzien van de vergoeding wegens reis- en verblijfskosten, toe te kennen aan personen die hier te lande met dienstverrichtingen worden belast, waarvan de kosten gekweten worden uit de koloniale geldmiddelen. S. 93.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, van 7 Juni 1888, litt. A¹, n°. 25;

Den Raad van State gehoord (advies van den 26 Juni 1888, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemen Minister, van den 4den Juli 1888, litt. A¹, n°. 16;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 2 van Ons besluit van 31 Januari 1884 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 25), houdende vaststelling van regelen ten aanzien van de vergoeding wegens reis- en verblijfskosten, toe te kennen aan personen die hier te lande met dienstverrichtingen worden belast, waarvan de kosten gekweten worden uit de koloniale geldmiddelen, ondergaat de volgende aanvulling:

Achter de eerste zinsnede van genoemd artikel wordt gevoegd eene alinea, luidende:

„In de eerste klasse.

De president, leden en secretarissen van Staatscommissie voor onderwerpen van wetgeving.”

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer tot informatie, en dat in de *Nederlandsche Staatscourant* en gelijktijdig in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 9den Juli 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Koloniën, (get.) KEUCHENIUS.
(Uitgeg. 14 Juli 1888.)

14 Juli 1888. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 12 December 1875 (*Staatsblad* n°. 241), houdende vaststelling van het reglement voor het beheer van het Entrepotdok te *Amsterdam*. S. 94.

WIL WILLEM III, ENZ.

Gelet op artikel 2 der wet van den 13den December 1874 (*Staatsblad* n°. 192);

Overwegende, dat het wenschelijk is, om ten 1888.

gevolge der aflossing door den Staat, krachtens de wet van 18 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 44), van de in 1837 ten behoeve van het Entrepotdok te *Amsterdam* gedane leening, eenige wijzigingen te brengen in het reglement voor het beheer dier inrichting, vastgesteld bij Ons besluit van den 12den December 1875 (*Staatsblad* n°. 241);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 14den Juni 1888, n°. 42, afdeling Invoerrechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3den Juli 1888, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen genoemden Minister, van den 10den Juli 1888, n°. 46, afdeling Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

I. In het bij Ons besluit van den 12den December 1875 (*Staatsblad* n°. 241) vastgestelde reglement voor het beheer van het Entrepotdok te *Amsterdam* de volgende wijzigingen te brengen:

Art. 1. Artikel 1 van dat besluit wordt aldus gelezen:

„Het bestuur van het Rijks-Entrepotdok te *Amsterdam* wordt gevoerd door drie directeuren, onder toezicht van ten hoogste twaalf commissarissen en onder oppertoezicht van Onzen Minister van Financiën.”

2. Artikel 2 wordt gelezen als volgt:

„De benoeming der directeuren geschiedt door Ons, op voordracht van Onzen Minister van Financiën, en wel twee hunner uit een drietal te *Amsterdam* gevestigde handelaren, voor elke benoeming door de Kamer van Koophandel en Fabrieken aldaar aan te wijzen.

De derde directeur is belast met de dagelijksche leiding van zaken.”

3. Het woord „vier”, in het eerste lid van artikel 3, wordt vervangen door het woord „drie”.

Voor het vierde lid van dat artikel wordt het volgende nieuwe lid in de plaats gesteld:

„De directeuren kunnen, indien daartoe redenen zijn, ook tusschentijds door Ons, op voordracht van Onzen Minister van Financiën, worden ontslagen.”

4. Art. 4 wordt gelezen als volgt:

„Van de commissarissen worden twee door Burgemeester en Wethouders van *Amsterdam*, vier door de Kamer van Koophandel en Fabrieken aldaar en de overigen door Ons benoemd.”

5. Het tweede lid van artikel 5 wordt door het volgende lid vervangen:

„Om de twee jaren treedt de helft af, volgens rooster bij loting op te maken.”

6. De drie eerste leden van art. 6 worden door de twee volgende leden vervangen:

„Directeuren en commissarissen vormen den raad van administratie van het Entrepotdok.

De tijdelijke voorzitter der directie treedt als voorzitter op”.

7. § 1. De woorden „wordt door de directie de balans”, voorkomende in het tweede lid van artikel 7, worden vervangen door de woorden: „worden door de directie de rekening van ontvangsten en uitgaven en de balans”.

§ 2. Aan het slot van het tweede lid van dat artikel worden toegevoegd de woorden: „of waar- over ten minste de helft der commissarissen een besluit van den raad wenschelijk acht”.

8. Het zevende lid van art. 9 wordt aldus gelezen:

„De directie mag de onroerende goederen, tot het Entrepotdok behorende, niet bezwaren. Ver- vreemding daarvan geschiedt niet dan met goed- vinden van Onzen Minister van Financiën en met inachtneming van de bepalingen der wet op den verkoop van 's Rijks domeinen van den 29sten Augustus 1848 (*Staatsblad* n°. 39).”

9. Aan art. 10 wordt aan het slot een nieuw lid toegevoegd van dezen inhoud:

„Besluiten, waarmede de Directeur met de dagelijksche leiding der zaken belast zich niet kan vereenigen, kunnen door hem aan de be- slissing van Onzen Minister van Financiën onder- worpen worden.”

10. Tusschen art. 10 en art. 11 wordt een nieuw artikel gevoegd van dezen inhoud:

„Art. 10bis. Vóór den aanvang van elk boek- jaar wordt eene begrooting van alle voor het Entrepotdok te doene uitgaven door Onzen Mi- nister van Financiën vastgesteld.

Het ontwerp dier begrooting, in de vereischte onderdeelen gesplitst, wordt hem door de directie vóór den 1sten November aangeboden

Zonder zijne bijzondere machtiging wijkt zij van de door hem vastgestelde begrooting niet af.

De directie doet aan hem jaarlijks rekening en verantwoording van al hare ontvangsten en uitgaven.”

11. In den tweeden volzin van art. 11 worden, in plaats van het woord „balans”, de woorden „rekening en eene balans” gelezen en wordt het woord „wordt” vervangen door „worden.”

12. Art. 12 wordt aldus gelezen:

„Commissarissen verifieeren jaarlijks de rekening en de balans, welke hun door de directie worden

voorgelegd en beoordeelen daarbij het geldelijk beheer der directie.

In geval van goedkeuring worden de rekening en de balans door hen ondertekend.

Bij verschil met de directie over de rekening en de balans wordt dit onderworpen aan de be- slissing van Onzen Minister van Financiën.

Vóór den 1sten Jui van ieder jaar worden de rekening en de balans door de directie aan dien Minister ter goedkeuring aangeboden. Die goedkeuring strekt der directie tot ontheffing over het afgelopen jaar.

Het bedrag waarmede, volgens die goedgekeurde rekening, de ontvangsten de uitgaven hebben overtroffen, wordt onder de Rijksmiddelen ver- antwoord.

Onze Minister van Financiën regelt de tijd- stippen en de wijze, waarop voor de exploitatie niet benodigde kassaldo's in 's Rijks kas worden overgestort.

De goedgekeurde rekening wordt jaarlijks door Onzen genoemden Minister aan de Staten-Generaal medegedeeld.”

13. Aan art. 17 wordt aan het slot een nieuw lid toegevoegd van dezen inhoud:

„In het bouwkundig toezicht over de gebonwen en werken wordt met goedkeuring van Onzen Minister van Financiën voorzien.”

II. Te bepalen, dat de bovenstaande wijzigingen in werking zullen treden op den vijfden dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, met dien verstande evenwel, dat de bepalingen van art. 12 van het reglement, zooals het bij art. 12 van dit Ons besluit gewij- zigd is, voor het eerst van toepassing zullen zijn op de rekening en balans over het boekjaar 1888 en die van het nieuwe art. 10bis voor het eerst zullen gelden voor het boekjaar 1889.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staats- blad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 14den Juli 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.)

GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 20 Juli 1888.)

21 Juli 1888. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 10 Juli 1888 te 's Gravenhage tusschen Nederland en België

gesloten schikking, betreffende de verlaging van het port van drakwerken tusschen de beide landen nit te wisselen. S. 95.

Zie het besluit van 28 Juli 1888, S. 100.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de te 's Gravenhage op den 10den Juli 1888 tusschen Nederland en België gesloten schikking, betreffende de verlaging van het port van drukwerken tusschen de beide landen uit te wisselen, waarvan de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

SHIKKING tusschen Nederland en België betreffende de verlaging van het port van drukwerken tusschen de beide landen uit te wisselen.

De Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden en de Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, het postverkeer tusschen de beide landen wenshende te vergemakkelijken en gebruik makende van de bevoegdheid, verleend bij art. 15 van het verdrag der Algemeene Postunie, den 1sten Juni 1878 te Parijs gesloten;

Zijn omtrent de volgende bepalingen overeengekomen:

Art. 1. Het port van gedrukte stukken van allerlei aard, van Nederland naar België of van België naar Nederland verzonden; is als volgt vastgesteld voor elk pakket of stuk van een afzonderlijk adres voorzien:

1°. voor dagbladen en tijdschriften, die ten minste eenmaal 's weeks verschijnen;

tot en met een gewicht van 25 gram, 2 centimes of 1 cent;

boven de 25 gram tot en met 100 gram, 5 centimes of $2\frac{1}{2}$ cent;

voor elke 100 gram of gedeelte van 100 gram meer, 5 centimes of $2\frac{1}{2}$ cent;

2°. voor de andere gedrukte stukken tot en met een gewicht van 15 gram, 2 centimes of 1 cent;

boven de 15 gram tot en met 50 gram, 5 centimes of $2\frac{1}{2}$ cent;

voor elke 50 gram of gedeelte van 50 gram meer, 5 centimes of $2\frac{1}{2}$ cent.

2. Ten einde onder het tarief, bij het vorig artikel vastgesteld, te vallen, moeten de gedrukte stukken onder kruisband of band of wel geheel zonder omslag, als kaart, worden verzonden.

De stukken die in anderen toestand worden verzonden, blijven onderworpen aan het algemeen

port, bij artikel 5 van de overeenkomst van 1 Juni 1878 voor de gedrukte stukken vastgesteld.

3. Deze schikking wordt beschonwd als te behooren bij de overeenkomst, tusschen Nederland en België op 5 Maart 1879 gesloten, en zal denzelfden duur als die overeenkomst hebben.

Zij zal in werking treden op den 1sten Augustus 1888.

Ter oirkonde waarvan de ondergeteekenden deze schikking hebben opgemaakt en van hun zegel voorzien.

Gedaan te 's Hage in dubbel, den 10den Juli 1888.

De Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden,

(L. S.) (get.) HARTSEN.

De Buitengewone Gezant en Gevolmachtigde Minister van Zijne Majesteit den Koning der Belgen,

(L. S.) (get.) B^{de}. A. D'ANETHAN.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 18den Juli 1888, Algemeen Secretariaat, n°. 6540;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande schikking, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven schikking vervat.

Het Loo, den 21sten Juli 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, (get.) HARTSEN.

(Uitgeg. 25 Juli 1888.)

21 Juli 1888. BESLUIT, houdende schorsing tot 15 September 1888 van het besluit van den raad der gemeente *Bergh* van 28 Juni 1888, n°. 7, waarbij de provisoren van het gasthuis aldaar wegens plichtverzuim zijn ontslagen. S. 96.

Zie het besluit van 12 September 1888, S. 149.

23 Juli 1888. BESLUIT, tot vernietiging van art. 258 der Algemeene Politieverordening, vastgesteld door den raad der gemeente *Amsterdam* op 1 December 1886, waarbij de scholen, omschreven bij art. 15, lit. C, van de wet op het lager onderwijs, met bewaarsplaatsen voor kleine kinderen worden gelijk-

gesteld, in het bijzonder wat betreft de voorziening voor de gezondheid en de ruimte, naar luid van art. 259 tot en met art. 262 dier verordening. S. 97.

Wij WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 Juni 1888, n°. 2896, afdeling Binnenlandsch bestuur, tot vernietiging van art. 258 der Algemeene Politieverordening, vastgesteld door den raad der gemeente *Amsterdam* op 1 December 1886, waarbij de scholen, omschreven bij art. 15, lit. C, van de wet op het lager onderwijs, met bewaarplaatsen voor kleine kinderen worden gelijkgesteld, in het bijzonder wat betreft de voorziening voor de gezondheid en de ruimte, naar luid van art. 259 tot en met art. 262 dier verordening;

Overwegende, dat op die scholen, krachtens bovenaangehaald wetsartikel art. 5 van de wet op het lager onderwijs toepasselijk is, en de wet bij dat artikel aan den Inspecteur voor het geneeskundig Staatstoezicht, met beroep op Gedeputeerde Staten en op Ons, de beoordeeling opdraagt van hetgeen in de bovenaangehaalde artikelen der verordening is geregeld, zoodat art. 258 dier verordening getreden is in hetgeen de wetgever heeft geacht te zijn van algemeen Rijks belang zonder dat de wet aan de gemeentebesturen heeft opgedragen, gelijk zij in art. 4, echter alleen voor zooveel de daar genoemde scholen betreft, aan Ons heeft voorbehouden omtrent dit onderwerp algemeene voorschriften te geven en mitsdien in strijd is met art. 150 der Gemeentewet;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 17 Juli 1888, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 20 Juli daaraanvolgende, n°. 3396, afdeling Binnenlandsch bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan art. 258 der Algemeene Politieverordening, vastgesteld door den raad der gemeente *Amsterdam* op 1 December 1886, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 23sten Juli 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 25 Juni 1888.)

25 Juli 1888. BESLUIT, betreffende het beheer van de vereenigde telegraaf- en hulpkantoren der posterijen. S. 98.

Wij WILLEM III, ENZ.

Gelet op het rapport van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 21 Juli 1888, lit. L, afdeling Posterijen;

Hebben besloten en besluiten:

1°. Te bepalen dat bij vereeniging van de diensten der telegraafkantoren met die van de hulpkantoren der posterijen onder het beheer van één ambtenaar, de benoeming van dien ambtenaar in het vervolg door Ons zal geschieden.

2°. Dat het traktement der genoemde ambtenaren zal bedragen van f 800 tot f 2000, alsmede dat hunne vrije woning in de daarvoor bestemde lokalen of eene schadeloosstelling wegens huis- of lokaalhuur kan worden verleend.

3°. Het bedrag der abonnementen voor bureel- en lokaalbehoeften wordt ten aanzien van de voormelde ambtenaren door Onzen genoemden Minister geregeld.

Onze genoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 25sten Juli 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 31 Juli 1888.)

26 Juli 1888. BESLUIT, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengeesticht te 's Gravenhage. S. 99.

Wij WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 23 Juli 1888, n°. 2300, afdeling Medische Politie;

Gelet op art. 43, juncto art. 8, 4°. der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij art. 10, sub 46°., van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In het krankzinnigengeesticht te 's Gravenhage mogen niet meer dan 220 krankzinnigen verpleegd worden.

2. In elk voor meer dan één krankzinnige bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming een verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der krankzinnigen wordt aan ten minste twee geneeskundigen opgedragen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 26sten Juli 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.
(Uitgeg. 31 Juli 1888.)

28 Juli 1888. BESLUIT, houdende nadere vaststelling van het port der gedrukte stukken in het verkeer van *Nederland* met *België*. S. 100.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 32 der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138), tot herziening van onderscheidene bepalingen der wet van 12 April 1850 (*Staatsblad* n°. 15), gewijzigd bij die van 5 Juli 1855 (*Staatsblad* n°. 61), houdende regeling van het briefport en de aangelegenheden der brievenposterij;

Gelet op art. 15 van het Verdrag van *Parijs* van 1 Juni 1878, gewijzigd bij de akte van *Lissabon* van 21 Maart 1885;

Gelet op de overeenkomst van den 10den Juli 1888 tusschen *Nederland* en *België*; (1)

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 25sten Juli 1888, L^a. G, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met wijziging in zoover van Ons besluit van 14 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 45), het port der gedrukte stukken in het verkeer van *Nederland* met *België* nader vast te stellen als volgt:

a. voor dag- en weekbladen en in het algemeen voor alle eens of meer malen per week verschijnende bladen:

voor een gewicht tot en met 25 gram, 1 cent; boven 25 tot en met 100 gram, 2½ cent, en voorts voor elke 100 gram of een gedeelte van 100 gram, 2½ cent daarboven;

b. voor de overige gedrukte stukken:

voor een gewicht tot en met 15 gram, 1 cent;

(1) Zie die overeenkomst in het besluit van 21 Juli 1888, S. 95.

boven 15 tot en met 50 gram, 2½ cent, en voorts voor elke 50 gram of gedeelte van 50 gram, 2½ cent daarboven;

met de uitdrukkelijke bepaling, dat bovenvermelde stukken, om tegen dit verminderde port te kunnen worden verzonden, open in den vorm van kaarten, of wel onder strook of krisband moeten worden verzonden. In open briefomslagen verzonden, is het port van toepassing bij art. 1, sub 4a van het in het hoofd dezes vermelde besluit van 14 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 45) vastgesteld.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 28sten Juli 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 31 Juli 1888.)

29 Juli 1888. BESLUIT, houdende vaststelling van bepalingen omtrent de eerbewijzingen aan vaandels van schutterijen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Het wenschelijk achtende bepalingen vast te stellen omtrent de eerbewijzingen, welke aan vaandels van schutterijen behooren te worden verleend; Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Binnenlandsche Zaken, van 17 Juli 1888, Kabinet, Litt^a. Q² en van 24 Juli 1888, n°. 1090 S, afdeling Militie en Schutterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van Ons Besluit van 17 April 1888, n°. 10, te bepalen:

Art. 1. Op de vaandels van schutterijen, welke bij het mobiel schutterij-korps, uit eenige gemeente herkomstig, in gebruik zijn geweest en, in overeenstemming met het bepaalde bij de 2de zinsnede van art. 5 van het Koninklijk Besluit van 4 Augustus 1839 (*Staatsblad* n°. 34), tot verder gebruik van de schutterij aldaar, aan den commandant der dienstdoende schutterij van zoodanige gemeente zijn overgegeven geworden of welke door Ons aan schutterijen zijn geschonken, — met name op de vaandels van de schutterijen der gemeenten *Amsterdam*, 's *Gravenhage*, *Deventer*, *Dordrecht*, *Groningen*, 's *Hertogenbosch*, *Leeuwarden*, *Rotterdam* en *Utrecht*, — is het bepaalde in de artikelen 326 en 328 van het reglement op den garnizoensdienst, vastgesteld bij besluit

van den Souvereinen Vorst van 11 Januari 1815, n°. 32, toepasselijk.

2. Aan vaandels, door particulieren aan schut-terijen geschonken, worden — bijaldien zij met Onze toestemming worden gevoerd — de navolgende eerbewijzingen gegeven:

1°. wanneer zij eene wacht passeeren, wordt door de wacht in het geweer gekomen, het geweer geschouderd en door de officieren gesalueerd;

2°. wanneer een gewapend troep een schut-terijkorps met dergelijk vaandel ontmoet, worden niet alleen de geweren geschouderd, doch wordt ook door de officieren gesalueerd.

Onze Minister van Oorlog en Onze Minister van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zoo-veel hem aangaat, belast met de nitvoering van dit besluit.

Het Loo, den 29sten Juli 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.
De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.

3 Augustus 1888. BESLUIT; tot invoering van postbladen. S. 101.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gelet op art. 5 der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 31 Juli 1888, n°. 13, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. Onder de benaming van postbladen zullen worden ingevoerd voor schriftelijke mededeelingen bestemde formulieren, die ter slijting van gegomde randen zijn voorzien.

2. Er zal een postzegelstempel van 5 cent, vertegenwoordigende het enkel binnenlandsch briefport, op worden afgedrukt.

3. De formulieren zullen tegen betaling van een halven cent per stuk, behalve de waarde van het zegel, op de postkantoren verkrijgbaar worden gesteld.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden opgenomen.

Het Loo, den 3den Augustus 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
HAVELAAR.

(*Uitgeg.* 18 Sept. 1888.)

3 Augustus 1888. BESLUIT, betreffende klassificatie van vestingwerken. S. 102.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Oorlog, van 6 Juli 1888, Vde afdeling, n°. 51; Gelet op de artikelen 3, 4 en 5 der wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128);

Gelet op Onze besluiten van 25 Januari 1854 (*Staatsblad* n°. 8), van 13 November 1861 (*Staatsblad* n°. 98) en van 20 Maart 1884 (*Staatsblad* n°. 39);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Juli 1888, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 28 Juli 1888, Vde afdeling, n°. 39;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De dag van het in werking treden van dit besluit wordt vastgesteld als het tijdstip, waarop de verbodsbepalingen der wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) beginnen of ophouden toepasselijk te zijn op de perceelen, welke binnen of buiten de verboden kringen komen te liggen, tengevolge van de uitgevoerde veranderingen van de hierna genoemde vestingwerken, als:

1°. de vestingwerken, gerangschikt bij Ons besluit van 25 Januari 1854 (*Staatsblad* n°. 8):

het fort *de Hel*;

het fort *de Ruiter*;

het fort *Prins Frederik* en de voorliggende knustbatterijen;

de drie redouten en het retranchement in de gemeente *Ooltgensplaat*, en

2°. de volgende vestingwerken, gerangschikt bij Ons besluit van 20 Maart 1884 (*Staatsblad* n°. 39):

de vesting *Geertruidenberg* met de lunet aan de *Donge*.

2. De lijst, vastgesteld bij Ons besluit van 25 Januari 1854 (*Staatsblad* n°. 8), voor zooveel betreft:

het fort *de Hel*;

het fort *de Ruiter*;

het fort *Prins Frederik* en de voorliggende knustbatterijen, en

de drie redouten en het retranchement in de gemeente *Ooltgensplaat*;

alsmede de lijst, vastgesteld bij Ons besluit van 13 November 1861 (*Staatsblad* n°. 98), voor zooveel betreft de verdedigingswerken bij de *Bovensluis* ten oosten van *Willemstad*,

worden vervangen door de bij dit besluit behoorende lijst.

3. De vestingwerken, vermeld in de bij dit besluit gevoegde lijst, behooren tot de eerste klasse.

4. Op de in de laatste kolom der lijst aangeduide perceelen, ofschoon binnen een verboden kring vallende, is de wet van 21 December 1853 (*Staatsblad* n°. 128) niet van toepassing.

5. Dit besluit met de daarbij behorende lijst komt in werking op den vijftien dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin dit besluit is geplaatst.

Onze Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 3den Augustus 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Oorlog,

J. W. BERGANSIUS.

(get.)

(Uitgeg. 15 Aug. 1888.)

L I J S T.

Gemeente of gemeenten, waarin het vestingwerk en de verboden kringen liggen.	Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot			Vestingwerken of gedeelten van vestingwerken, behoorende tot genee klasse.	Beschrijving van de in artikel negen der wet bedoelde lijnen.	PERCEELEN binnen een verboden kring liggende, ten aanzien van welke de wet niet van toepassing is.
	de 1e klasse.	de 2e klasse.	de 3e klasse.			
<i>Willemstad</i> en <i>Fijnaart</i> .	Het fort <i>De Hel</i> .					
<i>Willemstad</i> en <i>Fijnaart</i> .	Het fort <i>De Ruijter</i> .					
<i>Willemstad</i> .	De verdedigingswerken bij de <i>Bovensluis</i> ten oosten van <i>Willemstad</i> .					
<i>Ooltgensplaat</i> .	De stelling van <i>Ooltgensplaat</i> , bestaande uit: <ul style="list-style-type: none"> a. het fort <i>Prins Fraderik</i>; b. de drie redouten, en c. het retranchement. 					De perceelen in de gemeente <i>Ooltgensplaat</i> , gelegen binnen de lijn gevormd door de aansenschakeling van de oostelijke grenzen van den militairen landsgrond van het <i>retranchement</i> , den noordoostelijken teen van den <i>Dorpsdijk</i> , de grenslijn 8—9—1—2 van den militairen landsgrond gelegen aan de <i>Schrappoldersche kade</i> , en de lijn gaande langs de noordwestelijke boorden van de <i>Haven</i> en van het <i>Spui</i> en langs de scheidingsloot, gelegen in het verlengde der grenslijn 3—2 van den militairen landsgrond van het <i>retranchement</i> .

Behoort bij het besluit des Konings van 3 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 102).

Mij bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

4 Augustus 1888. WET, tot verlenging van den termijn, vermeld in het eerste lid van art. 22 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), gewijzigd bij de wet van 19 April 1886 (*Staatsblad* n°. 92). S. 103.
Bijl. Handel. 2^e Kamer 1888, n°. 38, 1—4.
Handel. id. 1888, *bladz.* 206, 207.
Handel. 1^e Kamer 1888, *bladz.* 36, 37, 39, 40, 43.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is den termijn, gedurende welchen volgens het eerste lid van art. 22 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), gewijzigd bij de wet van 19 April 1886 (*Staatsblad* n°. 92), art. 1 van de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) van kracht blijft, te verlengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Wordt gelezen:

In het eerste lid van art. 22 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), gewijzigd bij de wet van 19 April 1886 (*Staatsblad* n°. 92), in plaats van „1888”, „1889”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 4den Augustus 1888.

(*get.*)

WILLEM.

De Minister van Justitie,

(*get.*)

RIJVS VAN BEELENBROEK.

(*Uitg. 7 Aug. 1888.*)

4 Augustus 1888. WET, tot wijziging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1887. S. 104.

Bij deze wet worden de volgende artikelen van it hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 50 met *f* 10,000. *Art.* 66 met *f* 5,000.

Art. 85 met *f* 5,000. *Art.* 115 met *f* 4,550.

b. verminderd:

Art. 134 met *f* 24,550.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en vermindering wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 860,215; dat der 4de Afd. op *f* 700,009 en dat der 5de Afd. op *f* 7,387,767.

4 Augustus 1888. WET, tot vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het Departement van Marine, dienst 1888. S. 105.

Bij deze wet worden de gelden, tot een bedrag van *f* 131,658.72^c voorhanden zijnde in 's Rijks

schatkist, wegens door het Departement van Marine gedane verstrekkingen, ten behoeve van gemeld Departement voor den dienst van 1888 beschikbaar gesteld.

4 Augustus 1888. WET, tot wijziging van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1887. S. 106.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 254,520; dat der 3de Afd. op *f* 2,912,232; dat der 4de Afd. op *f* 8,475,624; dat der 5de Afd. op *f* 956,275; dat der 6de Afd. op *f* 289,297; dat der 8ste Afd. op *f* 679,980; dat der 9de Afd. op *f* 248,500 en dat der 15de Afd. op *f* 285,658.

4 Augustus 1888. WET, tot nadere verlenging van den termijn, bepaald bij artikel 2 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 100), bij welke wet die van 30 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 141), houdende voorloopige regeling van het onderwijs bij de Koninklijke Militaire Academie, is gewijzigd. S. 107.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1880, n°. 30, 1—4.

Hand. id. 1888, *bladz.* 56.

Hand. 1^e Kamer 1888, *bladz.* 36, 39, 41, 43.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den termijn, bepaald bij art. 2 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 100), bij welke wet die van 30 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 141), houdende voorloopige regeling van het onderwijs bij de Koninklijke Militaire Akademie, is gewijzigd, zooals die termijn is vastgesteld bij de wet van 25 December 1887 (*Staatsblad* n°. 217), alsnog nader te verlengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In artikel 2 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 100), zooals het is gewijzigd bij de wet van 25 December 1887 (*Staatsblad* n°. 217), wordt in de plaats van „1888” gelezen: „1889”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 4den Augustus 1888.

(*get.*)

WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

De Minister van Koloniën, (get.) KEUCHENIUS.

(*Uitg. 9 Aug. 1888.*)

5 Augustus 1888. WET, tot kwijtschelding aan R. A. VAN SLOOTEN van een gedeelte eener den lande aankomende vordering. S. 108.

5 Augustus 1888. WET, tot kwijtschelding aan S. STRUYVENBERG van een gedeelte eener den lande aankomende vordering. S. 109.

5 Augustus 1888. WET, betrekkelijk het toestaan van kredieten ten behoeve van tot de afgesloten dienstjaren 1878 en 1881 tot en met 1885 behorende onverevende vorderingen ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1888. S. 110.

Bij deze wet worden ter voldoening van de vorderingen betreffende de begrootingen van *Nederlandsch-Indië* over de jaren 1878 en 1881 tot en met 1885, op de bij deze wet gevoegde zes staten vermeld en niet vóór de afsluiting der betrokken diensten verevend, opnieuw kredieten toegestaan tot een bedrag, voor zooveel de dienst van 1878 betreft van f 83.52, van 1881 van f 2,481.52, van 1882 van f 537.86, van 1883 van f 1,911.22⁵, van 1884 van f 330.08, van 1885 van f 2,276.45⁶, te bestrijden uit de sommen voor onvoorziene uitgaven, toegestaan bij de onderafdeelingen van het IIde hoofdstuk der begrootingen van *Nederlandsch-Indië* voor 1888.

5 Augustus 1888. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een spoorweg van *Velsen* naar *IJmuiden*. S. 111.

5 Augustus 1888. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van een ouden vestingtoren met erf aan de gemeente 's *Hertogenbosch*. S. 112.

5 Augustus 1888. BESLUIT, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht «Reinier van Arkel» te 's *Hertogenbosch*. S. 113.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 2 Augustus 1888, n°. 2460, afdeling Medische Politie;

Gelet op art. 43, juncto art. 8, 4°. der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd

bij art. 10, sub 4°. van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:
Art. 1. In het krankzinnigengesticht «Reinier van Arkel» te 's *Hertogenbosch* mogen niet meer dan 542 krankzinnigen, 301 mannen en 241 vrouwen verpleegd worden.

Om het tegenwoordig aantal verpleegden hiermede in overeenstemming te brengen wordt een overgangstermijn toegestaan, loopende tot 1 October 1889.

2. In elk voor meer dan één krankzinnige bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van verse lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der krankzinnigen wordt aan ten minste drie geneeskundigen opgedragen.

Om het tegenwoordig aantal geneeskundigen hiermede in overeenstemming te brengen, wordt een overgangstermijn toegestaan, loopende tot 1 April 1889.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 5den Augustus 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

MACKAY.

(Uitgeg. 10 Aug. 1888.)

5 Augustus 1888. BESLUIT, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht «Voorburg» te *Vught*. S. 114.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 2 Augustus 1888, n°. 2537, afdeling Medische Politie;

Overwegende, dat bij Ons besluit van 24 Maart 1885, n°. 17, aan regenten over de Godshuizen en den Algemeenen Arme te 's *Hertogenbosch* vergunning is verleend tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen te *Vught* volgens de door regenten overgelegde plannen, met bepaling dat het maximum van het getal verpleegden 600, en

het minimum van het getal geneeskundigen aan het gesticht te verbinden 3 zal zijn;

dat in dat gesticht, nu het voltooid is, een grooter aantal krankzinnigen blijkt te kunnen worden verpleegd;

Gelet op art. 8, 4°. der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zooverre van Ons besluit van 24 Maart 1885, n°. 17, te bepalen:

Art. 1. In het krankzinnigengesticht - Voorburg" te *Vught* mogen niet meer dan 800 krankzinnigen, 400 mannen en 400 vrouwen verpleegd worden.

2. In elk voor meer dan één krankzinnige bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eenige verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der krankzinnigen wordt aan ten minste vier geneeskundigen opgedragen.

Voordat het tegenwoordig aantal geneeskundigen hiermede in overeenstemming is gebracht, mag het aantal verpleegden niet meer dan 700 bedragen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 5den Augustus 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 10 Aug. 1888.)

6 Augustus 1888. WET, houdende goedkeuring eener met de gemeente *Breda* gesloten overeenkomst betreffende ruiling van gronden aldaar. S. 115.

6 Augustus 1888. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van grond en water te *Deventer* aan de *Koninklijke Nederlandsche Locaalspoorweg-maatschappij Willem III*. S. 116.

6 Augustus 1888. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van weiland te *Zevenbergen* aan de Roomsche-Katholieke Parochie aldaar. S. 117.

6 Augustus 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:
Leo Eduard Voss. S. 118.
Jacob Hermann Wolke. S. 119.

7 Augustus 1888. WET, tot aanvulling en verhooging der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1888. S. 120.

Bij deze wet wordt tusschen de artikelen 21 en 22 gevoegd:

Art. 21bis. Het maken van een tweede spoor tusschen *Kruiningen* en *Middelburg* f 414,000."

Ten gevolge dezer aanvulling en verhooging wordt het eindcijfer der begrooting nader vastgesteld op f 3,999,000.

7 Augustus 1888. WET, tot verhooging van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1888. S. 121.

Bij deze wet worden de volgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 85 met f 750,000. Art. 114 met f 1,200.

Art. 120 met f 750. Art. 151 met f 2,500.

Art. 152 met f 5,000.

b. verminderd:

Art. 5 met f 3,000. Art. 82 met f 4,865.

Art. 139 met f 1,585.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en verminderingen wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk verhoogd met f 744,085; dat der 3de Afd. met f 5,915 en het eindcijfer met f 750,000.

7 Augustus 1888. WET, tot verlenging en wijziging van het aan de Nederlandsche Bank verleende octrooi. S. 122.

Bijl. Handel. 2° Kamer 1886/87, n°. 141, 2—7; 1887/88, n°. 7; 1888, n°. 5, 1—20.

Hand. id. 1888, blz. 74—133, 185—203.

Handel. 1° Kamer 1888, blz. 36, 37, 46, 48—51, 57—70.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, het tijdperk, waarvoor de

Nederlandsche Bank krachtens de wet van 22 December 1863 (*Staatsblad* n°. 148) gerechtigd is om als circulatiebank werkzaam te zijn, te verlenen en tevens de bepalingen, waaronder haar het recht daartoe bij die wet werd verleend, in eenige opzichten te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het tijdperk, waarvoor de Nederlandsche Bank, krachtens art. 2 der wet van 22 December 1863 (*Staatsblad* n°. 148), gerechtigd is om als circulatiebank werkzaam te zijn, wordt, te rekenen van het einde daarvan, verlengd met vijftien jaren, dus tot en met den 31sten Maart 1904, en wel onder de bij die wet gemaakte bepalingen, voor zoover daarvan bij deze wet niet wordt afgevoerd.

Dat tijdperk wordt geacht stilzwijgend telkens opnieuw met tien jaren verlengd te zijn, tenzij door Ons of door de Bank ten minste twee jaren vóór het einde van het loopend tijdperk door opzegging van ongeneigdheid tot die verlenging blijk zij gegeven.

2. Art. 6 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

Het maatschappelijk kapitaal der Nederlandsche Bank bedraagt twintig millioen gulden, ten volle gestort.

Het kan met toestemming van de Bank bij de wet worden vergroot.

3. Tusschen art. 6 en art. 7 der genoemde wet wordt een nieuw artikel gelezen, van dezen inhoud:

Art. 6bis. De Bank vormt een reservefonds, ten bedrage van een vierde van haar maatschappelijk kapitaal.

Het reservefonds is, behoudens het bepaalde bij het tweede lid van art. 22, bestemd tot aanvulling van mogelijke verliezen op het maatschappelijk kapitaal.

4. § 1. In art. 7 der genoemde wet wordt onder 1°. lit. a gelezen:

a. van wisselbrieven, assignatiën en orderbriefjes, met twee of meer solidair verbonden en met een looptijd niet langer dan de gebruiken des handels medebrengen en in geen geval van langer dan zes maanden;

§ 2. De woorden „biljoen en verder muntmateriaal”, onder 3°. in dat artikel voorkomende, vervallen.

§ 3. In dat artikel worden tusschen 4°. en het tegenwoordige laatste lid de volgende bepalingen opgenomen:

5°. in het koopen en verkoopen van wissel-

brieven en ander handelspapier, buitenslands betaalbaar, met twee of meer solidair verbonden en met geen langeren looptijd dan de gebruiken des handels medebrengen.

De som der in buitenslands betaalbaar papier belegde gelden mag nooit langer achtereen dan gedurende een tijdperk van veertien dagen het bedrag van het beschikbaar metaalsaldo der Bank te boven gaan.

§ 4. Dat artikel wordt aan het slot met een nieuw lid aangevuld, aldus luidende:

De Staat behoudt zich de bevoegdheid voor om, wanneer hij mocht toetreden tot eene Munt-Unie, gegrond op het stelsel van den dubbelen standaard en in de landen die daarvan deel uitmaken aan de voornaamste circulatiebanken de verplichting wordt opgelegd, al het haar te koop aangeboden wordende muntmetaal, waarvan de vermnnting bij de wet aan ieder zal zijn vrijgelaten, tegen muntprijs te koopen, dezelfde verplichting bij de wet op te leggen aan de Nederlandsche Bank.

5. Art. 9 der genoemde wet wordt aldus gelezen:

De Bank is, bij nitzondering op hetgeen bij het vijfde lid van art. 8 bepaald is, bevoegd, om het reservefonds benevens een vijfde van haar maatschappelijk kapitaal te beleggen in Nederlandsche Staatsschuld en in andere ter beurze van Amsterdam of van andere voorname plaatsen in Europa dagelijks verhandelbare schuldbewijzen.

De lijst dier schuldbewijzen wordt door de directie en de commissarissen der Bank, in eene gemeenschappelijke vergadering, vastgesteld en zoo noodig van tijd tot tijd herzien.

6. § 1. De twee eerste leden van art. 10 der genoemde wet worden aldus gelezen:

De Nederlandsche Bank blijft zich belasteu met de kosteloze bewaring der algemeene Rijkskas te Amsterdam.

Zij belast zich evenzeer kosteloos met de waarneming der functiën van Rijkskassier aldaar, alsmede te Rotterdam en in alle plaatsen, waar zij agentschappen heeft of vestigt.

§ 2. In de plaats van het vierde lid van hetzelfde artikel wordt gelezen:

Zij belast zich bovendien kosteloos met het kassierschap der Rijkspostspaarbank en met de bewaring van alle geldswaarden dier spaarbank en van de door deze in pand genomen waarden.

7. Tusschen art. 11 en art. 12 der genoemde wet wordt een nieuw artikel gelezen, van dezen inhoud:

Art. 11bis. Bij uitzondering op hetgeen bij het tweede lid van art. 8 is bepaald, is de Bank:

1°. verplicht, om aan de Staat, telkens wanneer de Minister van Financiën dit tot tijdelijke versterking van 's Rijks schatkist noodig acht voorschotten in rekening-courant, tegen de gewone beleeningsrente te verstrekken, op voldoende onderpand van schatkistbiljetten, waarvan de uitgifte of beleening bij de wet zal zijn toegestaan;

2°. bevoegd, om aan den Minister van Financiën, ten behoeve van den Staat, dergelijke voorschotten tot inwisseling, tegen standpenningen, van daartoe aangeboden muntbiljetten te doen, op onderpand van het geheel of een gedeelte der kapitalen, als fonds tot verzekering van de verwisseling der muntbiljetten tegen standpenningen, op de Grootboeken der Nationale Schuld ingeschreven.

Hare voorschotten onder 1°. bedoeld mogen te gelijker tijd gezamenlijk niet meer dan *vijf millioen* gulden bedragen.

De verplichting tot het verstrekken dier voorschotten houdt op zoodra en voor zoo lang als het beschikbaar metaalsaldo der Bank beneden *tien millioen* gulden is gedaald. Zij vervalt in zoover dit saldo door die voorschotten beneden dat bedrag dalen zou.

De bevoegdheid onder 2°. bedoeld houdt op wanneer de Staat besluiten mocht om voor meer dan *vijftien millioen* gulden aan muntpapier uit te geven.

8. In de plaats van het laatste lid van art. 18 der genoemde wet worden de twee volgende nieuwe leden gelezen:

Op voorstel van eene gemeenschappelijke vergadering der directie en commissarissen kan de president zoowel als de secretaris door Ons in de waarneming zijner betrekking worden geschorst of daarnit ontslagen. Ingeval eene schorsing wordt voorgesteld, geschiedt tevens een voorstel betreffende de tijdelijke vervulling.

Op gelijk voorstel kunnen ook de overige leden der directie door de stemgerechtigde aandeelhouders worden ontslagen.

9. Het derde lid van art. 20 der genoemde wet wordt aldus gelezen:

De directie der Bank is gehouden, hem telkens op zijne aanvraag al die inlichtingen te verstrekken, welke hij tot behoorlijke uitoefening van zijn toezicht noodig acht.

10. In de plaats van art. 22 der genoemde wet wordt een nieuw artikel gelezen van dezen inhoud:

Art. 22. De winsten der Bank blijven ten beloope van vijf percent van het maatschappelijk kapitaal uitsluitend ten haren voordeele.

Mochten de winsten in eenig jaar minder dan vijf percent van dat kapitaal bedragen, dan wordt hetgeen er aan ontbreekt uit het reservefonds aangevuld, mits dit fonds niet beneden vijftien percent van het maatschappelijk kapitaal daale.

Bedragen de winsten méér dan vijf percent van het maatschappelijk kapitaal, dan gaat van dit meerdere eerst tien percent in het reservefonds, totdat dit het bij art. 6bis bepaalde bedrag heeft bereikt. Van het overschot blijft de helft ten voordeele van de Bank en komt de wederhelft ten voordeele van den Staat, totdat het aandeel der Bank in de winsten, behalve de vereischte aanvulling van het reservefonds, zeven percent van het maatschappelijk kapitaal bereikt. Het meerdere wordt voor een derde door haar en voor twee derden door den Staat genoten.

Als grondslag voor de verdeling der winsten strekt de jaarlijksche balans der Bank, zooals die door hare commissarissen is vastgesteld, voor zoover zij in overeenstemming is met de bepalingen der wet en van de statuten der Bank.

Geschillen over de vraag, of de balans met die bepalingen in overeenstemming is, worden door drie scheidslieden in het hoogste ressort beslist. Van die scheidslieden wordt één door den Minister van Financiën en één door de directie der Bank gekozen en de derde door de rechtbank te Amsterdam benoemd. Aandeelhouders der Bank kunnen daartoe niet gekozen of benoemd worden.

Het aandeel van den Staat in de winsten der Bank vervalt:

1°. wanneer aan een ander dan de Nederlandsche Bank mocht worden toegestaan bankbiljetten uit te geven en in omloop te brengen;

2°. wanneer de Staat besluiten mocht, om voor meer dan *vijftien millioen* gulden aan muntpapier uit te geven.

11. Achter art. 22 der genoemde wet wordt een nieuw artikel gelezen van dezen inhoud:

Art. 23. De rente der bij art. 9 bedoelde effecten wordt onder de winsten der Bank opgenomen. Vóór- of achteruitgang van hunne waarde wordt ten bate of ten laste van het reservefonds gebracht.

Overgangsbepalingen.

12. Het reservefonds, dat krachtens de bij art. 9 der genoemde wet verleende bevoegdheid, door de Bank, ingevolge art. 41 harer bestaande sta-

tuten, gevormd is, strekt als eerste grondslag voor het reservefonds, waarvan art. 3 dezer wet de vorming voorschrijft.

13. Indien het reservefonds bij het einde van het tijdperk, waarvoor art. 1 dezer wet de Nederlandsche Bank opnieuw het recht geeft om als circulatiebank werkzaam te zijn, blijken mocht meer te bedragen dan op den 31sten Maart 1889, volgens de balans over het boekjaar 1888/89, en dat tijdperk niet weder wordt verlengd, komt dat meerdere voor de helft ten voordeele van den Staat en blijft het voor de wederhelft ten bate der Bank.

14. De nieuwe aandeelen, het bedrag vertegenwoordigende waarmede het maatschappelijk kapitaal der Bank krachtens art. 2 dezer wet wordt vergroot, worden tegen storting van hun nominaal bedrag en eene uitkeering bovendien van vijf en twintig ten honderd over dat nominaal bedrag aan den Staat, ter beschikking gesteld van de aandeelhouders der Bank, in verhouding tot hunne aandeelen.

De aandeelen, waarover op die wijze binnen drie maanden na het in werking treden dezer wet niet beschikt is, worden in het openbaar of ter beurze verkocht. Van hetgeen zij meer dan hun nominaal bedrag opbrengen wordt vijf en twintig ten honderd over dat nominaal bedrag aan den Staat uitgekeerd en het overschot in het reservefonds gestort.

15. De statuten der Nederlandsche Bank worden, behoudens Onze goedkeuring, met de bepalingen dezer wet in overeenstemming gebracht.

16. Deze wet treedt in werking met den 1sten April 1889.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 7den Augustus 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 10 Aug. 1888.)

7 Augustus 1888. WET, houdende goedkeuring der op 16 November 1887 te 's Gravenhage gesloten internationale overeenkomst tot het tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren. S. 123.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1888, n°. 23 1—5.

Hand. id. 1888; bladz. 210—221.

Hand. 1° Kamer 1888, blz. 36, 45, 47, 53, 54.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in de internationale overeenkomst tot het tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren, op 16 November 1887 te 's Gravenhage gesloten, bepalingen voorkomen, welke wettelijke rechten betreffen;

Gelet op het tweede gedeelte van art. 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De nevens deze wet in afschrift gevoegde overeenkomst, den 16den November 1887 te 's Gravenhage tusschen Nederland, Duitschland, België, Denemarken, Frankrijk en Groot-Brittannië en Ierland gesloten, tot het tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 7den Augustus 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) HARTSEN.

De Minister van Justitie,

(get.) RUYSS VAN BEERENBROEK.

De Minister van Marine, (get.) DYSERINCK.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 18 Aug. 1888.)

VERTALING.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden,
Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland,
Koning van Pruisen, in naam van het Duitsche Rijk,

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,
Zijne Majesteit de Koning van Denemarken,
De President der Fransche Republiek, en
Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland;

De noodzakelijkheid erkend hebbende om de misbruiken tegen te gaan, die voortvloeien uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren; Hebben besloten te dien einde eene overeen-

komst aan te gaan en hebben tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden:

jonkheer ABRAHAM PIETER CORNELIS VAN KARNEBEEK, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw enz., enz., Hoogstdezelfs Minister van Buitenlandsche Zaken, en

den heer EDUARD NIKOLAAS RAHUSEN, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw enz., enz., voorzitter van het college voor de zeevisscherijen;

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen:

den heer JEAN ANTOINE baron VON SAURMA JELTSCH, ridder der tweede klasse van de orden van den Rooden Adelaar en van de Kroon, enz., enz., Hoogstdezelfs Geheimraad van Legatie en Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te 's Gravenhage;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

den heer AUGUSTE baron D'ANETHAN, commandeur der Leopoldsorde, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, grootkruis der orde van de Eikenkroon van Luxemburg, enz., enz., Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te 's Gravenhage, en

den heer LEOPOLD ORBAN, commandeur der Leopoldsorde, commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister, directeur-generaal der Politieke Zaken aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te Brussel;

Zijne Majesteit de Koning van Denemarken:

den heer CORNELIS MARIUS VIRULY, ridder van de Danebrogorde, Consul van Denemarken;

De President der Fransche Republiek:

den heer LOUIS DESIRÉ LEGRAND, officier der nationale orde van het Legioen van Eer, grootkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw, enz., enz., Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister der Fransche Republiek te 's Gravenhage;

Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland:

the honorable sir WILLIAM STUART, commandeur der orde van Sint Michel en Sint Joris, ridder der Bathorde, Hoogstderzelve Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te 's Gravenhage;

Welke, na elkander hunne volmachten, die in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, te hebben medegedeeld, zijn overeengekomen omtrent de volgende artikelen:

Art. I. De bepalingen der tegenwoordige overeenkomst zijn op de Noordzee, buiten de terri-

toriale wateren en binnen de grenzen aangewezen bij art. 4 der overeenkomst, den 6den Mei 1882 (1) te 's Gravenhage gesloten aangaande de politie der zeevisscherijen, toepasselijk op alle personen die zich aan boord van een schip of vaartuig van eene der Hooge Contracteerende Partijen bevinden.

II. Het is verboden sterke dranken te verkoopen aan de personen welke zich aan boord van visschervaartuigen bevinden, of welke tot die vaartuigen behooren. Het koopen daarvan is aan die personen verboden. Het ruilen van sterke dranken tegen eenig voorwerp, en bepaaldelijk tegen gevangen visch, voorwerpen van scheepsuitrusting of vischtuig is verboden. Als sterke drank wordt beschouwd elk vocht door distillatie verkregen en meer dan vijf liters alcohol op elken hectoliter bevattend.

III. Het recht om aan de visschers proviand en andere tot hun gebruik dienende voorwerpen, met uitzondering van sterke dranken, te verkoopen, is onderworpen aan eene vergunning verleend door den Staat, tot welken het schip behoort. Die vergunning moet onder andere de volgende voorwaarden behelzen:

1°. Het schip kan geene grootere hoeveelheid sterken drank aan boord hebben dan noodig geoordeeld wordt voor het gebruik der bemanning.

2°. Elke ruiling van de hierboven bedoelde voorwerpen tegen gevangen visch, voorwerpen van scheepsuitrusting of vischtuig is verboden.

De van die vergunning voorzien vaartuigen zullen het bijzondere en gelijkvormige merkteeken moeten voeren, waartrent de Hooge Contracteerende Partijen zullen overeenkomen.

IV. De Hooge Contracteerende Partijen verbinden zich om de maatregelen noodig tot verzekering van de tenuitvoerlegging der tegenwoordige overeenkomst en in het bijzonder tot bestraffing van overtreders van de artikelen II en III, hetzij met hechtenis, hetzij met boete, hetzij met die beide straffen te nemen of aan hare respectieve wetgevende machten voor te stellen.

V. De rechtbanken bevoegd om kennis te nemen van de overtreding van de artikelen II en III zijn die van den Staat waartoe het beklagde vaartuig behoort.

Wanneer vaartuigen van verschillende nationaliteit bij eene zelfde overtreding betrokken zijn, zullen de Mogendheden, tot welke die vaartuigen

(1) Zie die overeenkomst in het besluit van 20 Maart 1884, S. 40.

behooren, elkander wederkeurig mededeeling doen van de door de rechtbanken gewezen vonnissen.

VI. De vervolging der overtredingen heeft plaats door den Staat of in zijn naam.

De overtredingen kunnen bewezen worden door alle bewijsmiddelen, die toegelaten worden in de wetgeving van den Staat waar de betrokken rechtbank zitting houdt.

VII. Het toezicht wordt uitgeoefend door de met de politie op de visscherijen belaste kruisers der Hooge Contracteerende Partijen.

Wanneer de bevelvoerders dier kruisers reden hebben te meenen dat eene overtreding heeft plaats gehad van de maatregelen bij de tegenwoordige overeenkomst voorzien, kunnen zij van den kapitein of den schipper de vertooning vorderen van de ambtelijke bescheiden waaruit de nationaliteit van zijn vaartuig blijkt en in voorkomende gevallen van de vergunning. Op die bescheiden wordt onmiddellijk eene korte aantekening van die vertooning gesteld.

Buitendien kunnen processen-verbaal door gezegde officieren worden opgemaakt welke ook de nationaliteit van het beklagde vaartuig zij.

Die processen-verbaal worden opgemaakt met inachtneming der vormen en in de taal gebruykelijk in het land waartoe de officier behoort; zij kunnen als bewijsmiddel dienen in het land waar zij ingeroepen worden en overeenkomstig de wetgeving van dat land. De beklagden en de getuigen hebben het recht om daaraan in hunne eigene taal alle verklaringen toe te voegen of te doen toevoegen, die zij nuttig achten; die verklaringen moeten behoorlijk onderteekend zijn. Verzet tegen de bevelen van de bevelvoerders der kruisers of van degenen die op hun last handelen, wordt, tot welke nationaliteit de kruiser ook behoore, beschonwd als verzet tegen de nationale overheid.

Indien het feit den bevelvoerder van den kruiser ernstig genoeg voorkomt om zoodanigen maatregel te wettigen, zal hij het recht hebben om het vaartuig, dat de overtreding gepleegd heeft, op te brengen naar eene haven van de natie waartoe dat vaartuig behoort.

VIII. De strafvordering wegens overtredingen van de bepalingen der tegenwoordige overeenkomst, heeft altijd plaats op zoo summere wijze als de wetten en reglementen veroorloven.

IX. De Hooge Contracteerende Partijen zullen elkander, bij de uitwisseling der akten van bekrachtiging, mededeeling doen van de wetten, die

in hunne Stateu zullen zijn uitgevaardigd aangaande het onderwerp der tegenwoordige overeenkomst.

X. De Staten welke niet aan de tegenwoordige overeenkomst hebben deelgenomen zullen, op hun verzoek tot toetreding, worden toegelaten. Die toetreding zal langs diplomatieken weg worden bekend gemaakt aan de Regeering der Nederlanden en door deze aan de andere Regeeringen die de overeenkomst hebben onderteekend.

XI. De tegenwoordige overeenkomst zal ten uitvoer gelegd worden van af den dag waaromtrent de Hooge Contracteerende Partijen zullen overeenkomen.

Zij zal, van dien dag af gerekend, gedurende vijf jaren van kracht blijven en ingeval geene der Hooge Contracteerende Partijen twaalf maanden vóór het einde van gezegd tijdvak haar zal hebben opgezegd, zoo zal zij weder een jaar van kracht blijven en zoo vervolgens van jaar tot jaar.

Indien de overeenkomst, den 6den Mei 1882 te 's Gravenhage gesloten aangaande de politie der visscherijen ophield van kracht te zijn, zal artikel 26 van die overeenkomst van kracht blijven ten behoeve van de tegenwoordige schikking.

XII. De tegenwoordige overeenkomst zal bekrachtigd worden; de akten van bekrachtiging daarvan zullen, zoo spoedig doenlijk en indien mogelijk, binnen verloop van een jaar te 's Gravenhage worden uitgewisseld.

Ten blijk van de wederzijdsche gevolmachtigden deze overeenkomst hebben onderteekend en bezegeld.

Gedaan te 's Gravenhage in zes exemplaren den 16den November 1887.

(L. S.)	(get.)	VAN KARNEBEEK.
"	"	E. N. RAHUSEN.
"	"	BARON SAURMA
"	"	BARON A. D'ANETHAN.
"	"	LÉOPOLD ORBAN.
"	"	C. M. VIRULY
"	"	LOUIS LEGRAND.
"	"	W. STUART.

7 Augustus 1888. WET, tot verlenging van den diensttijd voor de ingelijfden bij de militie te land der lichting van 1883 en voor de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1884. S. 124.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er buitengewone omstandigheden bestaan, welke het Ons raadzaam doen achten, de ingelijfden

bij de militie te land der lichting van 1883 tot langeren dan vijfjarigen dienst en de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1884 tot langeren dan vierjarigen dienst te verplichten;

Gezien art. 6 der wet van den 19den Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de Nationale Militie;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De vijfjarige dienst van de ingelijfden bij de militie te land der lichting van 1883 en de vierjarige dienst van de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1884 wordt met één jaar verlengd, ten ware de omstandigheden inmiddels Ons raadzaam mochten doen oordeelen hun het ontslag vroeger te verleen.

2. Op de ingelijfden bij de militie te land, in art. 1 bedoeld, zijn art. 125 en de tweede zinsede van art. 129 der wet van den 19den Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72) betrekkelijk de nationale militie niet van toepassing. Voor het geval zij als plaatsvervanger of nummervwisselaar zijn ingelijfd en overeenkomstig art. 9 van genoemde wet eene verbintenis tot vrijwilligen dienst hebben aangegaan, is bovendien art. 51, 60. dier wet op hen niet van toepassing.

De ingelijfden bij de militie, in art. 1 bedoeld, kunnen — behoudens in de gevallen bedoeld bij art. 137 en art. 144 van evenvermelde wet — alleen dan in werkelijken dienst worden geroepen, wanneer de militie in haar geheel door Ons buitengewoon bijeengeroepen wordt.

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 7den Augustus 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

De Minister van Marine, (get.) DYSERINCK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 14 Aug. 1888.)

8 Augustus 1888. WET, houdende goekeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhand-schen verkoop van grond te *Breda* aan F. P. J. KLEP aldaar. S. 125.

8 Augustus 1888. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhand-schen verkoop van grond te *Enschede* aan de Geldersch-Overijsselsche Locaalspoorweg-maatschappij, gevestigd te *Winterswijk*. S. 126.

8 Augustus 1888. WET, tot beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekingen, dienst 1888. S. 127.

Bij deze wet worden de gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekingen, in 's Rijks schatkist ten bedrage van f 229,550.66 voorhanden, ten behoeve van dat Departement, tot het doen van betalingen voor den dienst van 1888 beschikbaar gesteld.

8 Augustus 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Hermann Bernard Gregor Flot-tow. S. 128.

Johann Heinrich Wörmann. S. 129.

8 Augustus 1888. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Hillegom*, van 7 Juni 1888, waarbij H. VAN TEYLINGEN met ingang van 1 Juni te voren is benoemd tot waarnemend onderwijzer aan de openbare school aldaar. S. 130.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Bin-nenlandsche Zaken, van 7 Juli 1888, n°. 2039², afdeeling Onderwijs, tot vernietiging van het be-sluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Hillegom*, van 7 Juni 1888, waarbij H. VAN TEYLINGEN met ingang van 1 Juni te voren is benoemd tot waarnemend onderwijzer aan de open-bare school aldaar;

Overwegende, dat art. 32, alinea 1, der wet tot regeling van het lager onderwijs voorschrijft dat in de tijdelijke waarneming der door schorsing, ontslag of ontstentenis aan eene gemeenteschool opgevallen plaats door burgemeester en wethou-ders in overleg met den arrondissementen-school-opziener wordt voorzien;

dat omtrent de benoeming van H. VAN TEY-LINGEN geen overleg met den arrondissementen-schoolopziener heeft plaats gehad, immers dat de enkele kennisgeving, dat de tijdelijke waarneming is opgedragen, niet als het bij de wet geboden overleg kan worden aangemerkt;

dat derhalve bedoeld besluit in strijd is met de wet;

Gelet op art. 32 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127);

Gezien de artikelen 153 en 158 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 Juli 1888, n°. 8);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 4 Augustus 1888, n°. 2390, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan bovengemeld besluit van burgemeester en wethouders der gemeente *Hillegom*, wegens strijd met de wet; te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 8sten Augustus 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 13 Aug. 1888.)

9 Augustus 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Mr. Emil Friedrich Kollmann. S. 131.

Oscar Christoph Anton Rohte. S. 132.

Carl Heinrich Berhard Erwin von Harras. S. 133.

Cornelis Leendertz. S. 134.

Wilhelmus Wouters. S. 135.

10 Augustus 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Reinhard Bruns. S. 136.

Heinrich Julius Ottomar Erhard von Grumbkow. S. 137.

Louis Hermann Hahn. S. 138.

Henry Charles Maurenbrecher. S. 139.

Diedrich Heinrich August Hollender. S. 140.

Johann Christoph Heinrich Hencke. S. 141.

13 Augustus 1888. RESOLUTIE van den Minister van Oorlog, houdende bepalingen omtrent vrijwillige oefeningen in den wapenhandel.

De Minister van Oorlog,

Ontwaard hebbende dat de bij de dezerzijdsche beschikking van 4 November 1887, IIe en VIIe afd., n°. 44, getroffen maatregel, strekkende om het houden van „vrijwillige oefeningen in den wapenhandel” aan te moedigen, vrij algemeen instemming in den lande heeft ontvangen;

1888.

dat aanvankelijk deze oefeningen door vele jongelieden met lust en opgewektheid zijn gevolgd;

eu dat daarbij — gelet vooral op den korten tijd van voorbereiding *voor* en den korten duur *van* den eerstgehouden cursus — over het algemeen bevredigende uitkomsten zijn verkregen, zoodat het voortzetten van de proefneming aanbeveling verdient;

Overwegerde evenwel, dat het wenschelijk is, van de reeds opgedane ondervinding partij te trekken, om hetgeen ter zake werd vastgesteld — met behoud van het daaraan toegekende *voorloopig* karakter — op enkele punten te verduidelijken en aan te vullen;

Heeft goedgevonden, met intrekking, en ter vervanging en aanvulling van hetgeen sub 1°, 2°. en 3°. dier beschikking is bepaald, het navolgende vast te stellen:

1°. In plaatsen, waar infanterie of vesting-artillerie in garnizoen ligt, zal aan jongelingen van 17 jaren tot aan den militieplichtigen leeftijd, die zich daartoe bij den commandeerenden officier aanmelden, gelegenheid worden gegeven om bij de korpsen infanterie eu vesting-artillerie kosteloos onderwijs te ontvangen in den wapenhandel en, voor zoo veel de vesting-artillerie betreft, ook in de bediening van het geschut.

Voor dezen practischen cursus zullen van wege het korps de noodige wapens en munitien worden verstrekt.

2°. In de sub 1°. gemelde garnizoenen, zal tevens *aan jongelieden, die den practischen cursus bijwonen*, de gelegenheid worden gegeven, om kosteloos deel te nemen aan een' *theoretischen cursus*, strekkende tot voorbereiding voor den graad van *milicien-korporaal* bij de infanterie of bij de vesting-artillerie.

3°. Jongelieden, in het bezit van het hierna sub 8 te vermelden getuigschrift voor den *practischen* en den *theoretischen* cursus, zullen, nadat zij militiedienst verricht hebben en met den graad van *milicien-korporaal* met onbepaald verlof zijn gezonden, in staat worden gesteld, gedurende dat verlof, ook in het 2de eu 3de jaar van hunnen militiediensttijd een' *practischen* en *theoretischen* cursus te doorloopen, tot voorbereiding voor den graad van *milicien-sergeant*.

Er zal, zoo veel mogelijk, moeten worden getracht de oefening van het bedoelde militie-kader te doen samenvallen met de *practische oefeningen* van hen, die nog geen militiedienst hebben verricht

4°. De sub 1°. bedoelde *aanmelding* zal jaarlijks

vóór 1 October moeten geschieden, onder overlegging van eene geboortakte of van een *extract uit het geboorten-register*, alsmede van een *certificaat van goed gedrag*, afgegeven door den burgemeester van de gemeente, waar de jongeling woont.

Zij, die zich vóór gemelden datum *niet* hebben aangemeld, worden *niet* tot de cursussen toegelaten.

De aanmelding voor de cursussen, bedoeld sub 3°. hiervoren, moet geschieden jaarlijks vóór 1 December, onder overlegging van het zakboekje en van het daar bedoelde getuigschrift. Het bepaalde in de vorige alinea is ook hier van toepassing.

5°. De sub 2°. hiervoren genoemde cursussen beginnen jaarlijks op 1 October en eindigen op 30 April d. a. v. Die sub 3°. vermeld, vangen jaarlijks aan, zoo mogelijk gelijktijdig met die sub 2°. bedoeld, doch niterlijk op 1 December, en eindigen eveneens op 30 April d. a. v.

Wanneer de dienst bij het korps het slechts eenigszins gedooft, zullen evenwel ook na laatstgenoemden datum — vooral gedurende den *vacantietijd der scholieren* — eenige practische en, zoo mogelijk, ook eenige theoretische oefeningen plaats hebben, ten einde het in de wintermaanden geleerde te onderhouden.

6°. De uren bestemd voor het practisch en theoretisch onderwijs zullen zoodanig moeten worden gekozen, dat daarbij zooveel mogelijk rekening wordt gehouden met de werkzaamheden der deelnemers en tevens met de omstandigheid, dat aan denzelfden persoon gelegenheid behoort gegeven te worden om zowel den practischen als den theoretischen cursus te volgen.

In verband met het vorenstaande kan het practisch en theoretisch onderwijs aan jongelieden die schoolonderwijs genieten, in afzonderlijke klassen worden gegeven aan inrichtingen, waar laatsbedoeld onderwijs door hen wordt ontvangen. De regeling hiervan geschiedt in overleg met de hoofden der inrichtingen van onderwijs, of met de gemeentebesturen waaronder die inrichtingen ressorteeren.

Afgescheiden hiervan zal het streven steeds daareen moeten worden gericht, zooveel doenlijk, te vermijden, dat jongelieden, wier graad van algemeene ontwikkeling en geoefendheid te zeer uiteenloopt, in ééne klasse worden bijeengebracht.

7°. Voor het bijwonen van den hiervoren sub 2°. bedoelden *theoretischen cursus* wordt in het algemeen noodig geacht, dat de jongelieden zich *minstens* de kundigheden hebben eigen gemaakt, welke wor-

den gevorderd, om respectievelijk bij de korpsen der infanterie en der vesting-artillerie als *adepi-rant-ondersofficier* te worden aangenomen.

Deze kundigheden zijn:

- a. het schrijven van eene goed leesbare hand;
- b. de kennis van de gronden der spelling van de Nederlandsche taal;
- c. het rekenen, tot en met de gewone en tien-deelige breuken;
- d. de kennis van het Nederlandsche stelsel van maten en gewichten;
- e. eenige bekendheid met de vaderlandsche geschiedenis;
- f. voldoende kennis der aardrijkskunde van Nederland.

Jongelieden, van wie — in verband met het door hen genoten onderwijs — kan worden aangenomen, dat zij bedoelde kundigheden *niet* in voldoende mate bezitten, zullen *niet* tot den *theoretischen cursus* mogen worden toegelaten.

Zij, die gedurende den loop van het cursusjaar, door gemis van die kundigheden, de blijken geven van het te geven onderricht niet naar behooren te kunnen volgen, zullen door den commandeerenden officier van genoemden cursus worden *verwijderd*.

Laatsbedoelde maatregel zal door den commandeerenden officier eveneens moeten worden toegepast op hen, die hetzij den *theoretischen*, hetzij den *practischen cursus* niet geregeld genoeg volgen.

8°. Na afloop van de hiervoren sub 2°. en sub 3°. bedoelde cursussen zal, door den commandeerenden officier, aan een ieder die daaraan met voldoende *uitslag* heeft deelgenomen een *getuigschrift* worden uitgereikt, overeenkomstig het hierbij gevoegde model A, (1) uiterlijk op 24 April; aan hen die nog geen militiedienst hebben verricht zal zoodanig getuigschrift echter eerst *in het jaar waarin zij hebben geloot voor de militie* uitgereikt worden.

9°. De officieren, met de leiding der vrijwillige oefeningen in den wapenhandel belast, zullen aan de daaraan deelnemende jongelieden zooveel mogelijk inlichtingen verstrekken aangaande de wijze waarop zij — ingevolge de te dier zake jaarlijks vast te stellen bepalingen — c. q. persoonlijk den militiedienst zullen kunnen volbrengen.

10°. De commandeerende officieren brengen, door tuschenkomst van den inspecteur van het wapen, jaarlijks op 1 Juni en 1 November aan den

(1) Dit model en dat genoemd onder sub 10 is korthedshalve hierna niet overgenomen.

Minister van Oorlog een verslag uit omtrent de respectievelijk van 1 October tot en met 30 April en c. q. van 1 Mei tot en met 30 September gehouden theoretische en praktische oefeningen.

Behalve de beschouwingen en voorstellen, waartoe die oefeningen aanleiding mochten geven, zal in dat verslag een tabellarisch overzicht van de gehouden oefeningen moeten worden opgenomen, ingericht overeenkomstig het hierachter gevoegd model B.

's Gravenhage, 13 Augustus 1888.

(get.) J. W. BERGANSIUS.

14 Augustus 1888. BESLUIT, houdende verbod van in- en doorvoer van buitenslands van varkens, van versch en gezouten varkensvleesch en van ongesmolten vet, klauwen, mest en verderen afval van varkens. S. 142.

Zie de missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 September 1888.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende dat in het buitenland besmettelijke ziekten onder de varkens voorkomen, weshalve Ons besluit van 9 April 1884 (*Staatsblad* n°. 48) herziening behoeft;

Gelet op art. 15 van de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181), laatstelijk gewijzigd bij art. 10, sub 26, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën van den 7 Juli 1888, n°. 196^a, afdeling Medische Politie, en van 14 Juli 1888, n°. 90, afdeling Invoerrechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 Juli 1888, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 8 Augustus 1888, n°. 2643, afdeling Medische Politie, en van 10 Augustus 1888, n°. 109, afdeling Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De in- en doorvoer van buitenslands van varkens, van versch en gezouten varkensvleesch en van ongesmolten vet, klauwen, mest en verderen afval van varkens is verboden.

2. Wanneer bijzondere redenen eene afwijking van dit verbod noodzakelijk maken, kan Onze Minister van Binnenlandsche Zaken, met medewerking van Onzen Minister van Financiën, zoodanige afwijking toestaan, onder de noodige voorzorgen tegen overbrenging van besmetting.

3. Ons besluit van 9 April 1884 (*Staatsblad* n°. 48) wordt ingetrokken.

4. Ons tegenwoordig besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 14den Augustus 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 20 Aug. 1888.)

24 Augustus 1888. BESLUIT, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het gemeentelijk krankzinnigengesticht te Rotterdam. S. 143.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 18 Augustus 1888, n°. 2486, afdeling Medische Politie;

Gelet op art. 43, juncto art. 8, 4°, der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 46°, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In het gemeentelijk krankzinnigengesticht te Rotterdam mogen niet meer dan 150 krankzinnigen, 60 mannen en 90 vrouwen, verpleegd worden.

Om het tegenwoordig aantal verpleegden hiermede in overeenstemming te brengen, wordt een overgangstermijn toegestaan, loopende tot 1 Januari 1890.

2. In elk voor meer dan één krankzinnige bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versehe lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der krank-

zinnigen wordt aan ten minste twee geneeskundigen opgedragen.

Om het tegenwoordig aantal geneeskundigen hiermede in overeenstemming te brengen, wordt een overgangstermijn toegestaan, loopende tot 1 Januari 1889.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 24sten Augustus 1888.

(get.) WILLELM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 28 Aug. 1888.)

28 Augustus 1888. BESLUIT, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het provinciaal krankzinnigengesticht „Meerenberg” te *Bloemendaal*. S. 144.

WIL WILLELM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 Augustus 1888, n°. 2733, afd. Medische Politie;

Overwegende, dat bij Ons besluit van 30 November 1885, n°. 19, aan Gedeputeerde Staten van *Noordholland* vergunning is verleend tot uitbreiding van het krankzinnigengesticht „Meerenberg” te *Bloemendaal*, volgens het door de Staten dier provincie goedgekeurd plan, bij schrijven van 30 September/7 October 1885, n°. 1, aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken toegezonden, edoch onder voorbehoud eener nader door Ons vast te stellen bepaling omtrent het bij art. 8, 4°, der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96) bedoelde aantal verpleegden en geneesheeren in genoemd gesticht, zoodra aan het late lid van dat artikel zou voldaan zijn;

dat het gebouw, waarmede krachtens dat besluit het gesticht is uitgebreid, weldra in gebruik kan worden genomen;

Gelet op art. 43, juncto art. 8, 4°, der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij art. 10, sub 4°., van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In het provinciaal krankzinnigengesticht „Meerenberg” te *Bloemendaal* mogen niet meer dan 1217 krankzinnigen verpleegd worden, namelijk 214 mannen en 214 vrouwen in het gebouw, tot stand gebracht krachtens de vergunning, verleend bij Ons besluit van 30 November 1885,

n°. 19, en 386 mannen en 403 vrouwen in het oudere gebouw.

Om het tegenwoordig aantal verpleegden in het oudere gebouw hiermede in overeenstemming te brengen, wordt een overgangstermijn toegestaan, loopende tot 1 October 1889.

2. In elk voor meer dan één krankzinnige bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eenige verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der krankzinnigen wordt aan ten minste zeven geneeskundigen opgedragen.

Om het tegenwoordig aantal geneeskundigen hiermede in overeenstemming te brengen, wordt een overgangstermijn toegestaan, loopende tot 1 Januari 1890.

Zoolang het aantal geneeskundigen niet tot zes is gebracht, mag het aantal verpleegden niet meer dan 1100 bedragen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 28sten Augustus 1888.

(get.) WILLELM.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.

(Uitgeg. 3 Sept. 1888.)

28 Augustus 1888. RESOLUTIE van den Minister van Oorlog, houdende vaststelling van voorschriften betreffende het afteekenen van dienstorders van geleiders van transporten ontplofbare stoffen en ander materieel.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende voorschriften te geven betreffende het afteekenen van dienstorders van geleiders van transporten ontplofbare stoffen en ander materieel;

Heeft goedgevonden te bepalen, dat het afteekenen van bedoelde dienstorders zal geschieden als volgt:

a. *Bij vervoer van ontplofbare stoffen.*

Bij vervoer van ontplofbare stoffen door of langs de bebouwde kom van eene gemeente moet

de dienstorder worden afgeteekend door den burgemeester dier gemeente, onverschillig of die gemeente al dan niet eene garnizoensplaats is.

Wordt echter in eene gemeente — tevens garnizoensplaats — overnacht, dan moet de geleider zijne dienstorder bovendien door den plaatselijken- of garnizoenskommandant voor „aankomst en vertrek”, met vermelding der datums, doen afteekenen.

b. Bij vervoer van ander materieel.

Bij vervoer van materieel, niet bestaande uit ontplofbare stoffen, moet de geleider zijne dienstorder „voor aankomst en vertrek”, doen afteekenen in die gemeenten, waar nachtverblijf wordt gehouden, en wel door den plaatselijken- of garnizoenskommandant, bijaldien de gemeente eene garnizoensplaats is, en anders door den burgemeester.

Overigens moeten meerbedeelde dienstorders, zoowel voor het vervoer van ontplofbare stoffen als van ander materieel, voor „vertrek” worden afgeteekend door den plaatselijken- of garnizoenskommandant in de gemeente, waaruit het transport vertrekt en voor „aankomst” door den plaatselijken- of garnizoenskommandant in de gemeente waar de reis eindigt. Zijn laatsbedeelde gemeenten geen garnizoensplaatsen, dan geschiedt bedeelde afteekening door de betrokken burgemeesters.

(get.) J. W. BERGANSIUS.

30 Augustus 1888. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent het toepassen der afscheiding, volgens dr. STEFFEN, op stroop en melasse in de beetwortelsuikerfabrieken. S. 145.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van 28 Juli 1888, n°. 52, Invoerrechten en Accijnzen;

Herzien Onze besluiten van 26 Augustus 1884 (*Staatsblad* n°. 193), 30 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 171), 9 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 127) en 2 September 1887 (*Staatsblad* n°. 161);

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 Augustus 1888, n°. 27);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Financiën, van 27 Augustus 1888, n°. 57, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Onze besluiten van 26 Augustus 1884 (*Staatsblad* n°. 193) en 30 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 171), waarbij, onder de noodige voorzienin-

gen, aan de beetwortelsuikerfabrikanten is toegestaan om stroop en melasse te bewerken naar het stelsel van afscheiding volgens dr. STEFFEN, blijven van kracht tot 1 Augustus 1889.

2. Dit besluit komt in werking op den vijfden dag na dien der afkondiging.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 30sten Augustus 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 6 Sept. 1888.)

2 September 1888. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 146.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van den 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen noodzakelijk is, wegens het voorkomen van Aziatische cholera en pokken in verscheidene plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 14 Juli 1888, n°. 2361*, afdeeling Medische Politie, en van Onzen Minister van Financiën, van 18 Juli 1888, n°. 38, afdeeling Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), en op Ons besluit van den 2 Augustus 1887 (*Staatsblad* n°. 143);

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 Augustus 1888, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 28 Augustus 1888, n°. 2993, afdeeling Medische Politie, en van Onzen Minister van Financiën, van 30 Augustus 1888, n°. 58, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kledingstukken en ongewassen lijf-

en beddegoed is verboden nit landen of plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens, ten minste drie dagen vóór dat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Onze voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen of, en in hoever de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen; de beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

2. Ons tegenwoordig besluit, dat van kracht blijft tot 15 Augustus 1889, treedt in werking vijf dagen na den dag, waarop het in de *Staatscourant* en in het *Staatsblad* is geplaatst.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 2den September 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(*Uitgeg. 6 Sept. 1888.*)

4 September 1888. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Commissarissen des Konings in de provinciën, betreffende vrije invoer van varkens voor de voeding aan boord van zeeschepen en van versch, gedroogd en gezouten varkensvleesch en spek als provisie aan boord.

Ik heb de eer U mede te deelen, dat bij mij geen bezwaar bestaat, een of twee varkens voor de voeding aan boord van zeeschepen bestemd, die niet gelost, maar aan boord geslacht, of wel met hetzelfde schip weder uitgevoerd worden, alsmede versch, gedroogd en gezouten varkensvleesch en spek, als provisie aan boord, ook zonder vrijstelling van het verbod, bedoeld in het Koninklijk besluit van 14 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 142), vrijen invoer te verleen.

De inspecteurs der belastingen in de verschillende provinciën dragen hiervan kennis.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.

10 September 1888. BESLUIT, tot aanwijzing van een onderscheidingsmerk voor het kantoor van waarborg en belasting der gouden en zilveren werken te *Roosendaal*. S. 147.

Zie het besluit van 10 Juni 1888.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 15den Augustus 1888, n°. 40, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op artikel 6 van Ons besluit van 4 December 1852 (*Staatsblad* n°. 204);

Den Raad van State gehoord (advies van den 4 September 1888, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemde Minister, van 8 September 1888, n°. 36, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het onderscheidingsmerk, bedoeld bij het 2de nummer van artikel 10 der wet van den 18den September 1852 (*Staatsblad* n°. 178), bestaat voor het kantoor van waarborg en belasting der gouden en zilveren werken te *Roosendaal* in de letter Q.

2. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Januari 1889.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 10den September 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.)

GODIN DE BEAUFORT.

(*Uitgeg. 13 Sept. 1888.*)

10 September 1888. BESLUIT, betreffende de opening der gewone zitting van de Staten-Generaal. S. 148.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 8 September 1888, n°. 125, Kabinet;

Gezien artt. 100 en 103 der Grondwet;

Hebben besloten en besluiten:

De gewone zitting van de Staten-Generaal wordt op Dinsdag 18 September 1888, des namiddags te één uur, in eene vereenigde vergadering der beide Kamers geopend door eene Commissie van Onzentwege, waartoe worden benoemd Onze Ministers, Hoofden van Ministerieele Departementen.

Onze voornoemde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal

worden *gmondan* aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State, aan de Departementen van Algemeen Bestuur en aan de Algemeene Rekenkamer, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 10den September 1888.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) MACKAY.

(*Uitgeg.* 12 Sept. 1888.)

12 September 1888. **BESLUIT**, tot verlenging der schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Bergh* van 28 Juni 1888, n°. 7, waarbij de provisoren van het gasthuis aldaar wegens plichtverznim zijn ontslagen. S. 149.
De schorsing verlengd tot 1 November 1888.

14 September 1888. **WET**, tot regeling der voogdij over Hare Koninklijke Hoogheid WILHELMINA HELENA PAULINE MARIA, Prinses der Nederlanden, voor het geval van minderjarigheid bij Hare komst tot den Troon. S. 150.

Bijl. Hand. vereenigde zitting der beide Kamers 1888, n°. 1, 1—9.

Hand. id. 1888, *bladz.* 1, 2, 5, 7, 11—17.
WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ter voldoening aan de artikelen 32 en 33 der Grondwet, voor het geval der minderjarigheid van Onze beminde Dochter, Hare Koninklijke Hoogheid WILHELMINA HELENA PAULINE MARIA, Prinses der Nederlanden, op het tijdstip Harer troonsbeklimming, bij Ons leven door de wet de voogdij van de minderjarige Koningin moet worden geregeld en de voogd of voogden moeten worden benoemd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Voor het geval der minderjarigheid van Onze beminde Dochter, Hare Koninklijke Hoogheid WILHELMINA HELENA PAULINE MARIA, Prinses der Nederlanden, bij Hare komst tot den Troon, wordt tot Hare Voogdes benoemd Onze beminde Gemalin, Hare Majesteit ADELHEID EMMA WILHELMINA THERESIA, Koningin der Nederlanden, geboren Prinses van Waldeck en Pymont.

2. De Moeder-Voogdes wordt ter zijde gestaan door een Raad van Voogdij.

Leden van dien Raad zijn:

Vier door Ons, den Raad van State gehoord,

aan te wijzen Nederlanders en voorts de Vice-President en het eerstbenoemde lid van den Raad van State, de Voorzitter van de Algemeene Rekenkamer, de President van en de Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden.

3. De door Ons aangewezen personen kunnen door Ons worden ontslagen en vervangen door anderen, den Raad van State gehoord.

Tijdens de voogdij heeft hun ontslag of hanne ontzetting nit de betrekking van lid van den Raad van Voogdij en de aanvulling van dien Raad plaats bij de wet. Die aanvulling behoeft niet te geschieden zoolang het aantal der door Ons aangewezen leden van den Raad van Voogdij niet minder dan twee bedraagt.

Het verzoek om ontslag als lid van den Raad van Voogdij heft de verplichtingen niet op aan deze betrekking verbonden. De verzoeker blijft verplicht haar waar te nemen, totdat het ontslag is verleend.

4. Alvorens zijne betrekking te aanvaarden, legt elk lid van den Raad van Voogdij in de bij artikel 34 der Grondwet bedoelde vereenigde vergadering van de Staten-Generaal, in handen van den Voorzitter, den volgenden eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof) trouw aan de Koningin; ik zweer (beloof) al de plichten, welke op mij als lid van den Raad van Voogdij rusten, met de meeste toewijding te zullen vervullen.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!” („Dat beloef ik!”)

Indien de Raad van Voogdij zijne werkzaamheden reeds heeft aangevangen, wordt de eed of belofte in eene vergadering van den Raad in handen van den Voorzitter afgelegd.

5. Indien de Moeder-Voogdes tot een volgend huwelijk overgaat, verliest Zij de voogdij, tenzij Zij daarin vóór de voltrekking van dat huwelijk worde bevestigd door eene wet.

Bij bevestiging in de voogdij wordt Haar echtgenoot geen medevoogd.

6. Over de wetsontwerpen bedoeld in de artikelen 3 en 5 wordt beraadslaagd en besloten in eene vereenigde vergadering van de Staten-Generaal.

7. In deze voogdij wordt geen toezienende voogd benoemd.

De werkzaamheden naar het burgerlijk recht aan den toezienenden voogd opgedragen, worden vervuld door den Raad van Voogdij.

8. Totdat de eedsaflegging, in art. 34 van de Grondwet bedoeld, heeft plaats gehad, neemt

de Moeder-Voogdes het voorloopig bewind op en voorziet, onder Hare verantwoordelijkheid, in de meest dringende belangen der voogdij.

9. De Vice-President van den Raad van State roept, zoo spoedig mogelijk na het openvallen der voogdij, nadat de leden den bij artikel 4 voorgescreven eed of belofte hebben afgelegd, den Raad van Voogdij samen, ten einde uit zijn midden een Voorzitter en een Secretaris te beoemen en de orde der werkzaamheden en bijeenkomsten van den Raad te regelen.

Alleen in bijeenkomsten, waarin de meerderheid der leden van den Raad tegenwoordig is, kan een besluit genomen worden.

10. De Moeder-Voogdes is van het stellen van zekerheid vrijgesteld.

11. De zorg voor de persoon der minderjarige Koningin is opgedragen aan de Moeder-Voogdes.

De Raad van Voogdij wordt gehoord bij de keuze van de opvoeders en de onderwijzers der minderjarige Koningin.

Voor ieder buitenlandsch verblijf der minderjarige Koningin wordt de goedkeuring van den Raad van Voogdij vereischt.

12. De Moeder-Voogdes vertegenwoordigt de minderjarige Koningin in alle burgerlijke handelingen.

Telkenreize wanneer volgens de bepalingen van het gemeene recht de tegenwoordigheid of het verhoor, hetzij van den toezienden voogd, hetzij van de bloedverwanten of aangehnwden van den minderjarige, hetzij van beiden gevorderd wordt, treedt in deze voogdij de tegenwoordigheid of het verhoor van den Raad van Voogdij, vertegenwoordigd door zijnen Voorzitter of door een zijner leden, door den Raad daartoe gemachtigd, hiervoor in de plaats.

13. Bij verhindering of ontstentenis van de Moeder-Voogdes wordt Hare taak vervuld door den Raad van Voogdij, totdat de verhindering zal hebben opgehouden of totdat in de voogdij opnieuw zal zijn voorzien.

14. Dadelijk na de aanvaarding der voogdij doet de Moeder-Voogdes in tegenwoordigheid van drie daartoe door den Raad van Voogdij uit zijn midden aan te wijzen leden, overgaan tot de beschrijving van al de goederen van de minderjarige Koningin.

Deze boedelbeschrijving wordt bij notariële akte opgemaakt.

De deugdelijkheid daarvan wordt niet onder eede bevestigd.

15. De begrooting van de uitgaven ten behoeve van de minderjarige Koningin en van de kosten welke op het beheer der goederen mogen vallen, wordt door den Raad van Voogdij, op voordracht van de Moeder-Voogdes, vóór den aanvang van ieder kalenderjaar vastgesteld.

16. Binnen de eerste zes maanden van ieder kalenderjaar wordt de staat van ontvangsten en uitgaven van het afgelopen jaar aan den Raad van Voogdij overgelegd en door dezen vastgesteld.

Het batig overschot voor zooverre dit niet afkomstig is uit de goederen, waarvan de Moeder-Voogdes het vruchtgenot heeft, wordt in inschrijving op een der Grootboeken van de Nationale Schuld, ten name der Koningin, belegd, of tot aankoop van binnenlands gelegen onroerende goederen besteed.

Gelijke bestemming wordt, aan de kooppeningen van verkochte goederen, aan de aflossingsprijzen van uitgelote effecten en aan andere afgeloste kapitalen gegeven.

17. Door deze wet wordt geene verandering gebracht in de wettelijke bepalingen omtrent het onderwerp waarin door de wet van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 43) is voorzien.

Het verslag in art. 10 dier wet vermeld, wordt jaarlijks medegedeeld aan den Raad van Voogdij.

18. Voor zooverre daarvan bij deze wet niet is afgeweken, zijn op deze voogdij van toepassing de bepalingen van het burgerlijk recht.

19. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 14den September 1888.

(*get.*) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) HARTSEN,

De Minister van Justitie,
(*get.*) RUYSS VAN BEERENBROEK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) MACKAY.

De Minister van Marine, (*get.*) DYSERINCK.

De Minister van Financiën,
(*get.*) GODIN DE BEAUFORT.

De Minister van Oorlog, (*get.*) J. W. BERGANSIUS.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) HAVELAAR.

De Minister van Koloniën,
(*get.*) KEUCHENIUS.

(*Uitg.* 17 Sept. 1888.)

15 September 1888. **BESLUIT**, tot toepasselijkverklaring van het Koninklijk besluit van den 27 December 1880 (*Staatsblad* n°. 234), houdende vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het kanaal te *Raalte* en van die over de *Regge* te *Nijverdal*, beide in den Staatspoorweg *Zwolle—Almelo*, op de beweegbare spoorwegbrug over de *Regge* in den locaalspoorweg van *Deventer* naar *Almelo*. S. 151.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 6den Augustus 1888, n°. 61, afdeling Waterstaat B; Gelet op art. 27, laatste lid der wet van den 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67);

Gelet op artikel 11 van het bij Koninklijk besluit van 31 Januari 1879 (*Staatsblad* n°. 27) vastgesteld voorloopig algemeen reglement voor den dienst en het vervoer op de spoorwegen, bedoeld in artikel 1 der wet van den 9 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 124);

Den Raad van State gehoord (advies van den 4 September 1888, n°. 19);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister voornoemd, van 13 September 1888, n°. 32, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. het bij Ons besluit van 27 December 1880 (*Staatsblad* n°. 234) vastgesteld reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbrug over het kanaal te *Raalte* en van die over de *Regge* te *Nijverdal*, beide in den Staatspoorweg *Zwolle—Almelo*, toepasselijk te verklaren op de beweegbare spoorwegbrug over de *Regge* in den locaalspoorweg *Deventer—Almelo*;

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking zal treden met den vijftien dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin dit besluit is geplaatst.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 15den September 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 21 Sept. 1888.)

1888.

28 September 1888. **BESLUIT**, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Nijmegen, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland betreffende benoeming van een hoofd der openbare lagere school te Hees, ingevolge art. 32 al. 2 der wet op het lager onderwijs.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Nijmegen tegen een besluit van Ged. Staten van Gelderland van 23 Mei 1888 n°. 48, houdende benoeming van een hoofd der openbare lagere school te Hees, ingevolge art. 32 al. 2 der wet op het lager onderwijs;

Den Raad van State, afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 September 1888, n°. 70 en 71;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 September 1888, n°. 2896, afd. onderwijs;

Overwegende, dat den 19 Augustus 1887 door den dood van B. H. VAN HEES de betrekking van hoofd der openbare lagere school te Hees is opengefallen;

dat de gemeenteraad van Nijmegen den 24 December buiten de voordracht, die na het houden van een vergelijkend examen door den districtschoolopziener den 19den dier maand aan den raad overgelegd was, eene benoeming heeft gedaan, maar dit raadsbesluit, als in strijd met de wet, den 2 Maart 1888 door Ons is vernietigd;

dat Ged. Staten van Gelderland den 9 Mei 1888 aan den raad te kennen gegeven hebben, dat zij om een einde te maken aan de bestaande vacature verplicht zouden zijn art. 32, tweede lid, der wet op het lager onderwijs toe te passen, indien de raad niet onverwijld besloot om zelf tot de benoeming van een hoofd der school uit de hem door den districtsschoolopziener aangeboden voordracht over te gaan; en vervolgens, nadat de raad een daartoe strekkend voorstel van zijnen voorzitter verworpen had, den 23 Mei 1888, met toepassing van het aangehaalde wetsartikel, uit de meergemelde voordracht tot hoofd der openbare lagere school te Hees hebben benoemd A. VAN LOON, onderwijzer te Groningen;

dat de gemeenteraad van Nijmegen van dit besluit bij Ons in hooger beroep gekomen is, en Ons heeft verzocht het te vernietigen, op grond:

Vooreerst dat Ged. Staten niet bevoegd zouden zijn geweest tot de benoeming van den hoofdonderwijzer over te gaan, daar art. 32, tweede

lid, der wet op het lager onderwijs alleen zoude bedoelen het geval te regelen, dat de gemeenteraad niet binnen zes maanden, nadat de plaats is opengevallen, in de vervulling heeft voorzien, en niet het geval, dat de raad, zooals hier, de benoeming wel gedaan heeft, doch het daartoe strekkend besluit is vernietigd, welk laatste geval door den wetgever niet zoude zijn geregeld, waarbij de appellant de opmerking voegde, dat anders, hangende Onze beslissing over de vernietiging van het raadsbesluit van 24 December 1887, Ged. Staten reeds bevoegd waren geweest de benoeming te doen;

in de tweede plaats, dat ten gevolge van het raadsbesluit van 14 April 1888, waarbij de verordening tot regeling van het openbaar lager onderwijs te Nijmegen gewijzigd werd, en aan de leervakken van de school te Hees „de beginselen der Fransche taal” werden toegevoegd, de benoeming niet uit de vóór die wijziging opge- maakte voordracht mocht gedaan worden, maar een nieuw vergelijkend examen (na eene nieuwe oproeping) en eene nieuwe voordracht noodzakelijk waren; en Ged. Staten eerst dáárna en uit die voordracht de benoeming hadden mogen doen;

Overwegende, wat het eerste bezwaar van den appellant betreft, dat art. 158 der gemeentewet bepaalt, dat vernietiging van plaatselijke verordeningen, waaronder ingevolge art. 160 alle beschikkingen van den raad te verstaan zijn, vanwege strijd met de wet, vernietiging medebrengt van al de gevolgen der vernietigde bepalingen, zoover die nog voor vernietiging vatbaar zijn;

dat nu door Ons besluit van 2 Maart 1888, houdende vernietiging wegens strijd met de wet van het raadsbesluit van 24 December 1887, tot benoeming van G. TH. KIEVENAAR tot hoofd der school te Hees al de gevolgen dier benoeming zijn vervallen, en deze dus als niet gedaan moet worden beschouwd, zoodat de raad onmiddellijk na kennis te hebben verkregen van Ons besluit tot eene andere benoeming had moeten overgaan;

dat hiertegen niet afdoet de bewering van den raad, als zoude dan ook reeds, hangende Onze beslissing over het te vernietigen voorgedragen besluit, na het verstrijken van den in art. 32, tweede lid, der wet op het lager onderwijs gestelden termijn, de benoeming door Ged. Staten kunnen gedaan zijn; dat toch die bewering kennelijk onjuist is, omdat het bedoelde raadsbesluit, zoolang het niet door Ons was vernietigd, geacht moest worden wettig te bestaan;

dat Ged. Staten dus bevoegd waren, nadat de raad geweigerd had eene nieuwe benoeming te doen, gebruik te maken van de hun in het tweede lid van art. 32 toegekende bevoegdheid;

Overwegende, wat het tweede bezwaar van den appellant betreft, dat de bepalingen, in art. 2 en 3 van Ons besluit van 28 Mei 1879 (*Staatsblad* n°. 104) vervat, welke voorschrijven, dat de districtsschoolopziener het plan van het vergelijkend examen regelt in overeenstemming met den aard der school, en dat in de oproeping tot deelneming aan dat examen vermeld moet worden, in welke vakken onderwijs aan die school gegeven wordt — op welke bepalingen de appellant zich beroept — geenszins ten gevolge kunnen hebben, dat, bijaldien na het houden van het vergelijkend examen en het indienen der voordracht van den districtsschoolopziener aan den raad, deze besluit den aard der school door toevoeging van leervakken te wijzigen, eene nieuwe oproeping, een nieuw vergelijkend examen en eene nieuwe voordracht zouden worden gevorderd;

dat toch, waar deze opvatting van den appellant juist, de gemeenteraad het in zijne macht zoude hebben door uitbreiding van het leerplan eene hem door den districtsschoolopziener ingezonden voordracht ter zijde te leggen, en zich op die wijze aan zijne wettelijke verplichting, om uit die voordracht eene keuze te doen, te onttrekken;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 24 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 182);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het besluit van Ged. Staten van Gelderland van 23 Mei 1888, n°. 48, het daartegen door den gemeenteraad van Nijmegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 28sten September 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) MACKAY.

30 September 1888. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van den 10den Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 1), tot regeling van den werkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmee samenhangende onderwerpen. S. 152.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 27sten September 1888, n°. 14 Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat de artikelen 4 en 5 van Ons besluit van den 10den Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 1), tot regeling van den werkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmede samenhangende onderwerpen, zullen worden gelezen als volgt:

Art. 4. «De bezoldiging van den directeur wordt bepaald op het bedrag van vier duizend vijfhonderd gulden (ƒ 4500) 's jaars.

Hem wordt eene jaarlijksche toelage van vijf duizend zeventhonderd tien gulden (ƒ 5710) toegekend, te weten:

1°. voor belooning van het kantoorpersoneel ƒ 4100;

2°. voor belooning van het personeel bij de trekkingen ƒ 1520;

3°. voor de uitkeering ten behoeve van de agenten van politie te 's Gravenhage voor de handhaving der orde bij de trekkingen, aan den voor de ontvangst van dusdanige gelden aangewezen ambtenaar uit te betalen ƒ 90.

Wegens vergoeding voor schrijfbehoeften, touw, lak, pakpapier en briefporten, wordt aan den directeur toegekend de som van eenhonderd gulden (ƒ 100) 's jaars.

Alle overige bureelkosten van zijn kantoor, daaronder die van het voor zijne boekhouding gevorderde materieel, van de vervaardiging der loten, nummer-, prijs- en niet-briefjes, en die van aanschaffing der ringetjes voor die briefjes, komen ten laste van het Rijk.”

Art. 5. «Onder goedkenning van Onzen Minister van Financiën stelt de directeur op zijne verantwoordelijkheid aan een boekhouder en het verder benooid kantoorpersoneel, benevens het personeel bij de trekkingen, en regelt hij de verdeling der belooningen over dat personeel.

De boekhouder legt in handen van den directeur den eed af, dat hij de hem opgedragene taak met getrouwheid en nauwgezetheid zal vervullen. Hij verricht in geval van afwezigheid, tengevolge van verleend verlof, van ziekte of van andere wettige verhindering van den directeur, ten koste en op verantwoordelijkheid van dezen, zijne werkzaamheden.”

Dit besluit treedt in werking op den 1sten October 1888.

Onze Minister van Financiën is belast met de

uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 30sten September 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën,
GODIN DE BEAUFORT.

(get.)

(Uitgeg. 2 Oct. 1888.)

1 October 1888. BESLUIT, betreffende eene door het gemeentebestuur van Lonneker verleende en door dat bestuur ingetrokken vergunning tot oprichting van eene schietbaan te Lonneker.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op de beroepen, ingesteld door J. C. A. SEFF en door burgemeester en wethouders van Enschede, tegen een besluit van burgemeester en wethouders van Lonneker van 10 April 1888, n°. 103, waarbij de aan eerstgenoemde verleende vergunning tot oprichting van eene schietbaan is ingetrokken;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 12den September 1888, n°. 66;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 September 1888, n°. 42, afd. H. en N.;

Overwegende dat op 7 December 1886 door burgemeester en wethouders van Lonneker aan den commandant der dienstdoende schutterij te Enschede J. C. A. SEFF en zijne rechtverkrijgenden vergunning is verleend om op het perceel, kadastraal bekend sectie M, n°. 1708, eene schietbaan op te richten overeenkomstig de aan de vergunning gehechte stukken onder voorwaarde dat, bijaldien mocht blijken dat bij het gebruik der schietbaan deze niet aan de vereischten voldeed en aanleiding zou kunnen geven tot ongelukken, deze vergunning zou worden ingetrokken;

dat het genoemde college op 10 April 1888 de verleende vergunning heeft ingetrokken krachtens het bepaalde bij art. 20 der wet van den 2 Juni 1875, op grond dat uit ingekomen klachten zoude gebleken zijn dat het houden der schietoefeningen gevaar opleverde voor zich in de nabijheid der schietbaan bevindende personen;

dat zoowel de verkrijger der vergunning als burgemeester en wethouders van Enschede tegen dit besluit bij Ons in beroep gekomen zijn, onder aanvoering dat het beweerde gevaar niet zoude bestaan, en dat burgemeester en wethouders van

Lonneker in geen geval gerechtigd waren tot eene intrekking der verleende vergunning over te gaan;

Overwegende, wat betreft het beroep ingesteld door burgemeester en wethouders van Enschede, dat deze appellanten niet bevoegd waren bij Ons voorziening te vragen van het bestreden besluit, vermits deze bevoegdheid bij het tweede lid van art. 20 der wet van 2 Juni 1875 alleen aan den verkrijger der vergunning, in casu aan den appellant **SERP** en zijne rechtverkrijgenden, wordt gegeven;

Overwegende, dat bij de op 7 December 1886 door het gemeentebestuur van Lonneker verleende vergunning geene voorwaarden in den zin der wet gesteld geworden zijn, daar immers krachtens art. 12 der wet van 2 Juni 1875 zulke voorwaarden moeten strekken om te gemoet te komen aan het bezwaar van gevaar, schade of hinder, welke tegemoetkoming niet vervat is in noch kan vervangen worden door eene bedreiging dat de vergunning zal worden ingetrokken indien mocht blijken dat bij het gebruik der inrichting, waarvoor zij is verleend, deze niet aan de vereischten voldeed en aanleiding tot ongelukken zoude kunnen geven;

dat voorts bij genoemd wetsartikel aan de gemeentebesturen, behalve de bevoegdheid tot het stellen van bepaalde voorwaarden, ook die tot het verlenen der vergunning voor een bepaalden proeftijd wordt gegeven, indien over de gevolgen eener inrichting, tijdens de aanvraag om vergunning niet met voldoende zekerheid kan worden geoordeeld, doch dat krachtens art. 20 derzelfde wet de intrekking eener vergunning door het gemeentebestuur alleen dan kan plaats hebben indien gestelde voorwaarden niet opgevolgd geworden zijn, iets waarvan in casu, bij het ontbreken van zoodanige voorwaarden, geen sprake kan wezen;

dat indien de gegrondheid der bij burgemeester en wethouders van Lonneker ingekomen klachten omtrent door de schietbaan veroorzaakte onveiligheid aangenomen mocht kunnen worden, de bepaling van art. 17 der wet van 2 Juni 1875 aan genoemd college de bevoegdheid gaf tot het opleggen van nieuwe voorwaarden aan den verkrijger der vergunning langs den daar aangewezen weg, welke niet willekeurig mag worden ter zijde gelaten;

Gezien de wet van den 2den Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95);

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. burgemeester en wethouders van Enschede niet-ontvankelijk te verklaren in het door hen ingestelde beroep;

2°. te vernietigen het bestreden besluit van burgemeester en wethouders van Lonneker van 10 April 1888, n°. 103.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 1 October 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

HAVELAAR.

1 October 1888. **VONNIS** der arrondissementsrechtbank te Utrecht, houdende beslissing dat onder de «vrije en onbelemmerde uitoefening van het kiesrecht», bedoeld in art. 125 Strafrecht, ook begrepen is het, met inachtneming der wettelijke voorschriften, ten tijde en op de wijze waarop de kiezer zulks wil in de bus werpen van dat stembiljet, hetwelk hij zelf daarvoor bestemde.

De rechtbank enz.,

Gelet op het bevel der raadkamer dezer rechtbank, waarbij de beklagde naar de terechtzitting is verwezen;

Gezien de akte van dagvaarding namens den officier van justitie op den 5 Sept. 1888 aan den bekl. beteekend, ten einde terecht te staan ter zake «dat hij op 20 Maart 1888, des namiddags tusschen 2 en 3 ure te Wijk bij Duurstede, bij gelegenheid der, krachtens art. IX van de additioneele artikelen der Grondwet en ingevolge het Kon. besluit van 4 Februari 1888 (*Staatsblad* n°. 22) nitgeschreven verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, tijdens in voorschreven kiesdistrict diensvolgens herstemming tusschen Dr. H. J. A. M. SCHAEPMAN en Mr. W. Baron v. GOLTSTEIN plaats vond, den kiezer voor leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal in voormelde gemeente J. v. D. L. opzettelijk door geweld verhinderd heeft zijn kiesrecht vrij en onbelemmerd nit te oefenen, door, toen op voorschreven datum en uur v. D. L. zich ten stadhuis bevond en zich begaf naar het vertrek waar het stembureau was gezeten ten einde aldaar zijn stembiljet in de bus te werpen, gemelden kiezer op gebiedenden toon toe te voegen: «laat mij uw briefje zien!» onderwijl, daar hij weigerde aan het bevel te voldoen, hem met kracht terugtrekkende van den ingang van het lokaal der stemming, hetwelk v. D. L. wilde

binnengaan, en door dit bevel gepaard met geweldadig achteruit trekken van dezen kiezer, die wilde gaan stemmen, zó dikwijls te herhalen totdat deze ten slotte zijn biljet aan beklaagde afgaf, die hem een ander daarvoor in de plaats ter hand stelde;

Gelezen enz.;

Gehoord enz.;

Gehoord de vordering van den officier van justitie daartoe strekkende, dat bekl. zal worden schuldig verklaard aan het misdrijf van, bij gelegenheid eener krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing, door geweld opzettelijk iemand verhinderen zijn kiesrecht vrij en onbelemmerd uit te oefenen en mitsdien zal worden veroordeeld: 1°. tot gevangenisstraf voor den tijd van 6 weken; 2°. tot ontzetting voor den tijd van 5 jaren van het recht van kiezen en verkiezbaarheid bij krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezingen, en voorts in de kosten van het rechtsgeding, desnoods invorderbaar bij lijfswang voor den tijd van hoogstens eene maand;

Gelet op de verdediging door den bekl. in het midden gebracht en nameus hem door zijn raadsman Mr. A. A. Pir;

Overwegende dat ter terechtzitting onder eede is verklaard:

a. door den 1sten gernige J. v. D. L., dat op 20 Maart 1888 te Wijk bij Duurstede, eene verkiezing plaats had voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal en wel bij herstemming tusschen Dr. H. J. A. M. S. en Mr. W. Bar. v. G.; dat hij kiezer zijnde voor leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, zich tusschen 2 en 3 uur 's namiddags van genoemde dag, voorzien van een ingevuld stembiljet, heeft begeven naar het stadhuis te Wijk bij Duurstede, ten einde aldaar zijn stem uit te brengen; dat hij zijn briefje had ingevuld met den naam van Dr. S., maar deze naam met zijne toestemming door zekeren v. V. was doorgehaald en vervangen door dien van Bar. v. G.; dat hij de voordeur van het stadhuis binnengaan zijnde, den gang in eene schuine richting naar den linkerkant moest oversteken om het portaalje te bereiken, hetwelk door eene deur toegang geeft naar de kamer waar het stembureau was gezeten; dat de bekl. die zich in den gang bevond hem onmiddellijk is nagelopen en hem, vóór dat hij de kamer van het stembureau had kunnen binnengaan, op bevelenden toon toeriep: „Laat mij uw briefje zien!"; dat hij bekl.

antwoordde: „het is goed", daarmede te kennen willende geven, dat het naar den zin van bekl. was ingevuld, maar het briefje in den zak hield en daarmede de kamer van het stembureau wilde binnengaan, doch hierin verhinderd werd door den bekl., die hem bij den kraag van zijn jas beetpakte en krachtig terugtrok en hem toen andermaal op bevelenden toon vroeg om zijn briefje te zien; dat hij weder antwoordde dat het goed was, en dat bekl. als hij hem niet geloofde, dit bij v. V. kan gaan vragen, waarop hij weder eene poging deed om de kamer van het stembureau binnen te gaan, maar daarin voor de tweede maal werd verhinderd door dat bekl. hem weder bij den kraag beetpakte en hem met kracht terugtrok; dat bekl. hem toen zeide: „pas op, v. D. L., weet wel wat je doet, er kan wel eens ontslag uit ontstaan!" dat hij alstoen, gedachtig aan zijne vrouw en kindereu, er in toestemde zijn stembriefje aan bekl. over te geven, onder voorwaarde dat deze het terstond zou verscheuren maar niemand laten zien en een ander van bekl. aan te nemen; dat hij, dit laatste bekomen hebbende, met de beide biljetten de kamer van het stembureau wilde binnengaan, maar weder teruggetrokken werd door bekl., die eerst afgifte van zijn oorspronkelijk biljet vorderde; dat hij dit aan bekl. overgaf en bekl. toen zelf de deur der kamer open deed zoodat hij ongehinderd kon binnengaan en hij het ontvangen briefje, zonder het in te zien, in de stembus heeft geworpen; dat dit gesprek en de gepleegde feitelijkheden plaats hadden in het voormeld portaalje, dat toegang geeft in de kamer van het stembureau;

b. door den get. J. v. B., dat hij kiezer zijnde voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, zich op 20 Maart 1888, toen er te Wijk bij Duurstede eene herstemming plaats vond voor lid van die Kamer tusschen Dr. H. J. A. M. S. en Mr. W. Bar. v. G., zich in den gang van het stadhuis aldaar tusschen de deur der secretarie en de deur van de raadzaal bevond, toen tusschen 2 en 3 ure 's namiddags de 1° get. de voordeur binnenkwam en den gang schuins overstak om het portaalje te bereiken waardoor men in de kamer van het stembureau komt; dat hij gezien heeft dat bekl., die ook in den gang was, dien get. terstond is nagegaan en in het portaalje met dien get. heeft gesproken; dat dit gesprek niet zoo luid werd gevoerd dat hij (get.) iets kon verstaan, maar dat de houding der sprekers op hem den indruk maakte alsof bekl. aan v. D. L.

iets vroeg, wat deze hem niet wilde toestaan, dat hij duidelijk gezien heeft dat v. d. L. eene beweging maakt alsof hij de kamer van het stembureau wilde binnengaan en dat bekl. hem hierin verhinderde door hem bij de kraag te pakken en met kracht terug te trekken; dat hij dit duidelijk driemaal heeft zien gebeuren; dat v. d. L. eindelijk is binnengegaan, dat hij van het afgeven of verwisselen van stembriefjes niets heeft gezien maar wel dat bekl. vooraf met briefjes in de hand daar rond liep;

O. dat de bekl. ter terechtzitting heeft opgegeven:

dat hij geen kiezer is, dat op 20 Maart 1888 te Wijk bij Duurstede eene herstemming voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal plaats had tusschen Dr. H. J. A. M. S. en Mr. W. Bar. van G.; dat hij zich voorzien van eenige stembriefjes waarop de naam van laatstgenoemden candidaat was ingevuld, tusschen 2 en 3 ure 's namiddags van dien dag met de na te noemen getuigen V. en R. in den gang van het stadhuis bevond, en wel aan het venster naast de voordeur, toen de get. v. d. L. binnenkwam en den gang schuins overstak om het portaalte vóór de kamer van het stembureau te bereiken; dat hij hem onmiddellijk achtervolgde en hem heeft gevraagd of hij zijn stembriefje mocht zien, waarop die get. het niet wilde laten zien, maar antwoordde: „dat briefje is goed”, dat hij hem toen gezegd heeft: „als het goed is, kunt ge het mij gerust laten zien”, en v. d. L. daarop heeft herhaald dat het briefje goed was ingevuld en hij dit aan v. V. kan vragen; dat hij eindelijk v. d. L. overhaalde hem zijn stembriefje over te geven en een ander waarop de naam van Bar. van G. was ingevuld van hem aan te nemen; dat v. d. L. daarbij de voorwaarde stelde dat zijn briefje terstond moest worden verscheurd, zooals ook is geschied; dat v. d. L. eerst met de twee briefjes de kamer van het stembureau wilde binnengaan, maar hij (bekl.) hem dit niet wilde toelaten voor dat hij één van die briefjes had afgegeven; dat hij hem volstrekt niet heeft gedreigd met ontslag en hem in 't geheel niet heeft beetgepakt en teruggetrokken, zelfs niet heeft aangeraakt; dat dit gesprek en dit verwisselen van briefjes plaats had in het portaalte dat toegang geeft tot de kamer waar het stembureau was gezeten;

O. dat door de bekentenis van den bekl. bevestigd door de verklaring van den get. v. d. L.

wettig en overtuigend is bewezen, dat de bekl. op 20 Maart 1888, des namiddags tusschen 2 en 3 ure, te Wijk bij Duurstede, bij gelegenheid der in dat kiesdistrict gehouden herstemming voor de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal tusschen Dr. H. J. A. M. S. en Mr. W. Bar. v. G., den get. J. v. d. L., die zich op dien tijd ten stadhuis bevond en zich begaf naar het vertrek alwaar het stembureau was gezeten, ten einde aldaar zijn stembiljet in de bus te werpen, in het portaalte vóór dat vertrek heeft staande gehouden en gevraagd om zijn stembiljet in te zien, hetgeen die get. heeft geweigerd, en die vraag daarna heeft herhaald, waarop die get. dit weder heeft geweigerd en eindelijk dien get. heeft bewogen een door hem met den naam van Bar. v. G. ingevuld stembiljet van hem aan te nemen en hem het zijne ter hand te stellen, welke laatste handeling eerst heeft plaats gehad nadat de bekl. had te kennen gegeven dat hij dien get. niet toeliet met de beide briefjes de kamer van het stembureau binnen te gaan; dat die get. eerst daarna het lokaal der stemming is binnengegaan;

O. dat niettegenstaande de ontkenenis van den bekl. door de beëdigde verklaringen der getuigen v. d. L. en v. B. wettig en overtuigend is bewezen dat de bekl. bij die gelegenheid denzelfden get. v. d. L. driemaal bij den kraag van zijn jas heeft aangegrepen en met kracht achteruitgetrokken en hem daardoor driemaal heeft belet het lokaal der stemming binnen te treden toen hij dat wilde doen;

O. dat dit bewijs niet wordt ontzenuwd door de onder eede ter terechtzitting afgelegde verklaringen van de mede gehoorde getuigen V. en R., ieder voor zich verklarende, dat zij op genoemden tijd met bekl. stonden te praten in den gang van het stadhuis te Wijk bij Duurstede bij het venster naast de voordeur, toen de get. v. d. L. binnenkwam en den gang schuins overstak om het portaalte vóór den ingang van de kamer van het stembureau te bereiken; dat de bekl. dien get. terstond is achtervolgd en zij beiden in het portaalte hebben zien gaan; dat zij gehoord hebben dat die beide personen aldaar hebben gesproken maar het gesprokene niet hebben kunnen verstaan; dat zij die beide personen, toen deze in het portaalte te zamen spraken, niet konden zien omdat een beschot tusschen het portaalte en den gang gelegen hen aan hun oog onttrok; dat zij (getuigen) zich bewogen hebben

in het voorste, het dichtst bij de voordeur gelegen gedeelte van den gang, maar wel de deur konden zien, die van het portaalte naar de kamer van het stembureau leidt; dat zij volstrekt geene handtastelijkheden van bekl. tegen den get. v. d. L. hebben gezien, veelmin dat bekl. dezen get. bij de kraag van zijn jas terugtrok, dat het niet waar kan zijn, dat v. d. L. zoude zijn teruggetrokken op een oogenblik dat hij zijn hand aan den knop van die deur had, want dat zij het dan hadden moeten zien;

O. toch dat door alle vier de getuigen eenstemmig is verklaard en daardoor is bewezen, dat het portaalte, hetwelk toegang geeft tot de kamer alwaar op den bedoelden dag het stembureau heeft gezeten, naar de zijde van den gang niet over de geheele breedte open is, maar gedeeltelijk daarvan gescheiden is door een beschoot, dat het grootendeels onttrekt aan het oog van hen, die de voordeur van het stadhuis binnenkomen en zóó geplaatst is dat men naarmate men zich meer naar het midden van den gang en verder naar de tegenover de voordeur gelegen deur van de raadzaal begeeft, ook een grooter gedeelte van het portaalte in het gezicht krijgt;

O. dat vermits de getuigen V. en R., volgens hunne eigene verklaring, noch den bekl. noch den get. v. d. L. hebben kunnen zien, terwijl deze in gemeld portaalte met elkander spraken, zij evenmin de door bekl. gepleegde handtastelijkheden hebben kunnen waarnemen, indien deze in het aan hun oog onttrokken gedeelte van het portaalte plaats hebben gehad, en daarom hun getuigenis omtrent het niet zien plegen van eenige feitelijkheid door den bekl. niets kan afdoen tegenover de zoo positieve verklaringen omtrent dat hoofdpunt zoowel van den 1sten get., die de behandeling ondervond, als van den 2den get., die op eene plaats stond, vanwaar hij den bekl. en den 1sten get. ook gedurende hun gesprek heeft gezien, al is het dan ook dat de verklaring van den 1sten get. dat hij de hand aan de knop van de deur had wellicht, van mindere nauwkeurigheid omtrent een zeer ondergeschikt punt getuigt, hetgeen zeker geene bevreemding behoeft te wekken;

O. dat in voormelde ambtseedige verklaring van den burgemeester van Wijk bij Daurstede is vermeld en daardoor wettig en overtuigend is bewezen, dat de naam van den get. J. v. d. L. voorkomt op de ingevolge de wet opgemaakte lijst van kiezers van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke door burgemeester

en wethouders is vastgesteld op 18 Januari 1888 en door den burgemeester is gesloten den 7 Februari d. a. v.;

O. dat daarentegen niet is bewezen dat ingevolge van gemelde feitelijkheden de 1^e get. zijn stembiljet aan bekl. heeft afgegeven en ingewisseld tegen een ander, daar die get. zelf opgeeft, dat hij hiertoe is bewogen door de gedachte aan zijne vrouw en kinderen, nadat de bekl. hem had bedreigd met ontslag uit zijne betrekking;

O. dat de get. J. v. d. L. door deze feitelijkheid is belet zich met het stembriefje, dat hij bij zich had en op het oogenblik dat hij dit wenschte te doen, in het lokaal der stemming te begeven, en alsnu te onderzoeken valt of het bewezen feit valt onder de algemeene bepaling van art. 284, 1°. Strafrecht, dan wel onder de speciale van art. 125 van dat Wetboek, waardoor aan eerstgemeld artikel wordt gederogerd (zie Memorie van Toelichting op het art. 134 van het Ontwerp);

O. dat voornoemde herstemming was uitgeschreven krachtens Koninklijk besluit van 4 Februari 1888 (*Staatsblad* n°. 22), waarbij ter uitvoering van het IXe additioneele artikel der Grondwet van 1887 bepaald was, dat de verkiezingen voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal in alle kiesdistricten zouden plaats hebben op 6 Maart 1888 en dat, waar herstemming noodig mocht zijn, deze geschieden zou op 20 Maart 1888, en dat deze verkiezing derhalve krachtens wettelijk voorschrift was uitgeschreven;

O. dat de bepaling van art. 125 Strafrecht ten doel heeft aan de kiezers niet alleen te waarborgen dat zij van hun kiesrecht gebruik zelve kunnen maken, maar dat zij dat *vrij en onbelemmerd* zullen kunnen doen, m. a. w., dat zij datgene wat zij hebben te doen om hun kiesrecht uit te oefenen, zullen kunnen doen op de wijze en op den tijd waarop zij dit, met inachtneming der wettelijke voorschriften, zullen verkiezen te doen, zonder dat iemand hen dwingt dit niet of anders te doen;

O. dat tot het uitoefenen van het kiesrecht behoort het zich begeven naar het lokaal der stemming met zijn stembiljet en het werpen daarvan in de stembus;

O. dat derhalve het feitelijk aangrijpen van een kiezer, die zich met zijn stembiljet naar het lokaal der stemming begeeft, en het daardoor, hetzij tijdelijk, hetzij geheel verhinderen dat hij aan dat voornemen gevolg geeft, wanneer dit op-

zettelijk geschiedt, het misdrijf van art. 125 Strafrecht daarstelt;

O. dat door den verdediger van bekl. is beweerd, dat dit artikel alleen dan toepasselijk zoude zijn, wanneer de kiezer tengevolge van het gepleegde geweld of in het geheel niet aan de stemming had kunnen deelnemen, of gedwongen ware geweest op een anderen candidaat te stemmen dan hij zelf had gewild;

O. dat dit evenwel niet opgaat, vermits de kiezer, die wellicht uren lang door geweld tegenhouden, eindelijk er in slaagt het stembureau te bereiken en zijn stembriefje in de bus te werpen, zeer zeker aan de stemming heeft deelgenomen en ook de stem heeft uitgebragt die hij bedoelde nit te brengen en in zóóverre niet belet is van zijn kiesrecht gebruik te maken, maar toch niet gezegd kan worden dit recht *vrij en onbelemmerd* te hebben uitgeoefend;

O. dat mitsdien het door bekl. gepleegde feit valt onder de bepaling van voormeld art. 125 Strafrecht en derhalve daarstelt het misdrijf van het, bij gelegenheid eener krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing, door geweld opzettelijk iemand verhinderen zijn kiesrecht vrij en onbelemmerd uit te oefenen;

O. dat met het bewijs van het feit ook dat van de schuld van den bekl. daaraan is verkregen en mitsdien de straf bij gemeld wetsartikel bedreigd, op den bekl. behoort te worden toegepast;

Gezien art. 125, in verband met art. 11 Strafrecht en art. 214 en 215 Strafvordering;

Recht sprekende enz.:

Verklaard wettig en overtuigend bewezen dat de bekl. op 20 Maart 1888 des namiddags tusschen 2 en 3 uur te Wijk bij Duurstede, bij gelegenheid der aldaar plaats vindende herstemming voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal tusschen Dr. H. J. A. M. S. en Mr. W. Bar. v. G., J. v. D. L., die zich, als zijnde kiezer voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op gemelden tijd ten stadhuis bevond en zich naar het vertrek begaf waar het stembureau gezeten was, ten einde aldaar zijn stembiljet in de bus te werpen, inzage van zijn stembiljet heeft gevraagd en op diens weigerend antwoord hem met kracht van den ingang van het lokaal der stemming heeft teruggetrokken en dit nog wel tweemaal heeft herhaald, en dien get. daar eerst heeft laten binnengaan toen deze zijn stembriefje aan bekl. had overgegeven en een ander daarvoor in de plaats had aangenomen;

Verklaart dat dit feit oplevert het misdrijf van het, bij gelegenheid eener krachtens wettelijk voorschrift uitgeschreven verkiezing, door geweld opzettelijk iemand verhinderen zijn kiesrecht vrij en onbelemmerd uit te oefenen;

Verklaart den bekl. schuldig aan dit misdrijf en Veroordeelt W. G. B. voornoemd tot gevangenisstraf voor den tijd van 1 dag;

Veroordeelt den bekl. in de kosten van het rechtsgeding, desnoods invorderbaar bij lijfswang voor den tijd van hoogstens 1 dag.

9 October 1888. BESLUIT, betreffende de inrichting van een bijzonderen dienst van den industrieelen eigendom en eene centrale bewaarplaats, bedoeld bij artikel 12 der internationale overeenkomst tot bescherming van den industrieelen eigendom, van 20 Maart 1883. S. 153.

WIJ WILLEM III, KONING.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie, van Koloniën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken, dd. 17 September 1888, afdeling 2a, n°. 117; 25 September 1888, litt. A², n°. 46; 1 October 1888, n°. 39, afdeling Handel en Nijverheid, en 5 d. a. v., n°. 8966, 2de afdeling;

Gezien art. 12 der internationale overeenkomst tot bescherming van den industrieelen eigendom, den 20sten Maart 1883 tusschen verschillende Staten, waaronder *Nederland*, te *Parijs* gesloten en goedgekeurd, voor zooveel betreft de daarin voorkomende bepalingen, welke wettelijke rechten betreffen, bij de wet van den 23sten April 1884 (*Staatsblad* n°. 58);

Gelet op de nadere toetreding door *Nederland* tot voormelde overeenkomst voor wat betreft *Nederlandsch-Indië*;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De afdeling aan het Departement van Justitie in *Nederland*, waaraan is opgedragen de inschrijving van handels- en fabrieksmerken, overeenkomstig art. 5 der wet van den 25sten Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 85) gewijzigd bij de wet 22 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 140), wordt belast met den bijzonderen dienst van den industrieelen eigendom, bedoeld bij art. 12 der voormelde overeenkomst, ook voor *Nederlandsch-Indië*.

2. Voormelde afdeling wordt tevens aangewezen als centrale bewaarplaats, ten einde openbare mededeeling te doen van de fabrieks- of

handelsmerken, als bedoeld wordt bij art. 12 der vermelde overeenkomst.

Voor wat *Nederlandsch-Indië* betreft wordt echter als hulpbewaarpplaats aangewezen en tevens met voormelde openbare mededeeling belast, de afdeling aan het Departement van Justitie aldaar, waaraan, overeenkomstig art. 5 van Ons besluit van 6 April 1885, n°. 18 (*Staatsblad voor Nederlandsch-Indië* n°. 109), gewijzigd bij Ons besluit van 10 Juli 1888, n°. 31 (*Staatsblad voor Nederlandsch-Indië* n°. 154), de inschrijving van handels- en fabrieksmerken is opgedragen.

3. Ons besluit van 19 Januari 1885 (*Staatsblad* n°. 34) wordt ingetrokken.

Onze voormelde Ministers zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en de *Staatscourant* en in het *Staatsblad voor Nederlandsch-Indië* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 9den October 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Justitie,

(get.) RUIJS VAN BEERENBROEK.

De Min. van Koloniën, (get.) KEUCHENIUS.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) HARTSEN.

(*Uitgeg.* 29 Oct. 1888.)

11 October 1888. BESLUIT, tot schorsing van de verordening van den raad der gemeente *Dinxperlo*, van 15 September 1888, regelende het toelaten van leerlingen op de openbare gemeentescholen. S. 154.

Geschorst tot 1 Januari 1889.

15 October 1888. BESLUIT, betreffende de uitleting en aflossing van 3½ percents schuldbekekenissen ten laste van het voormalig Amortisatie-Syndicaat voor 1889. S. 155.

Van de schuldbekekenissen ten laste van het voormalig Amortisatie-Syndicaat, uitgegeven krachtens de wet van den 27sten Mei 1830, S. 10, en het Koninklijk besluit van den 1sten Juni 1830, S. 13, wordt met den 1sten Januari 1889 een kapitaal van f 1,500,000 aflosbaar gesteld.

15 October 1888. BESLUIT, betreffende toepassing van art. 212 der gemeentewet door Gedeputeerde Staten van Noordholland op de begrooting der gemeente Haarlemmermeer voor 1888.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het adres van den raad der gemeente Haarlemmermeer, bij Ons voorziening vragende tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland, van 27 Juni 1888, n°. 57, tot goedkeuring der begrooting dier gemeente voor 1888, met verhooging van den daarop voor jaarwedden van onderwijzers uitgetrokken post en vermindering van den post voor onvoorziene uitgaven;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur gehoord, adviea van 26 September 1888, n°. 77;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 October 1888, n°. 4624, afdeling B. B.;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten van Noordholland, nadat de gemeenteraad van Haarlemmermeer den 7den Juni 1888 door Ons niet-ontvankelijk verklaard was in zijn beroep tegen hun besluit van 28 December 1887, waarbij maatregelen zijn voorgeschreven tot geleidelijke uitvoering van art. 24 der wet op het lager onderwijs — aan den raad den 20sten Juni dezes jaars de gemeentebegrooting voor 1888 hebben teruggezonden tot nadere aanvulling van den post voor de jaarwedden van onderwijzers;

dat de gemeenteraad daarop aan Gedeputeerde Staten te kennen gegeven heeft, Niet aan hun verlangen te kunnea voldoen om nog op de begrooting te brengen de belooning van drie onderwijzers voor twee maanden dezes jaars, omdat naar zijn oordeel vermeerdering van onderwijzers in het belang van het onderwijs thans niet wordt gevorderd, en hij meende daarom met aanstelling van meer onderwijzers den termijn van 1 Januari 1890 te moeten afwachten, tenzij zich binnen dien tijd gevallen mochten voordoen, waarin vermeerdering vroeger noodig mocht blijken; dat het besluit van Gedeputeerde Staten van 28 December 1887, n°. 44, zijns inziens aan de gemeente Haarlemmermeer eene uitgaaf oplegde, die niet op eenige bepaling der wet tot regeling van het lager onderwijs steunde, en dus ook niet te brengen was onder de uitgaven, bedoeld in art. 205, letter x der gemeentewet;

dat de raad tegelijkertijd den post voor jaarwedden van onderwijzers — aangezien deze volgens een staat van berekening door hem overgelegd f 24,956.35 bedroegen en op de begrooting f 25,337.50 daarvoor nitgetrokken was — verminderd heeft met f 381.15 (met welk bedrag hij den post voor onvoorziene uitgaven heeft verhoogd)

en de aldus gewijzigde begrooting aan Gedeputeerde Staten heeft teruggezonden;

dat Gedeputeerde Staten van Noordholland daarop bij besluit van 27 Juni 1888, n°. 57, na alvorens den post voor jaarwedden van onderwijzers met f 633.34 te hebben verhoogd, ten einde de aanstelling van 5 onderwijzers of onderwijzeressen, waarvan 3 tegen 1 November mogelijk te maken, en dien post alzoo van f 24,956.85 gebracht te hebben op f 25,589.69, en dien voor onvoorziene uitgaven met gelijke som te hebben verminderd, de aldus gewijzigde begrooting der gemeente Haarlemmermeer voor 1888 hebben goedgekeurd;

dat zij daarbij in hoofdzaak hebben overwogen, dat hun besluit van 28 December 1887, n°. 44, genomen is ingevolge Ons besluit van 3 October 1884 (*Staatsblad* n°. 207), hetwelk uit kracht van art. 88, tweede lid, der wet op het lager onderwijs is uitgevaardigd; dat de raad geweigerd heeft op de begrooting voor onderwijzersjaarwedden een post uit te trekken tot zoodanig bedrag, als noodig zoude zijn om het onderwijzend personeel alsnog vóór het einde dezes jaars in overeenstemming te brengen met voornoemd besluit van den 28 December 1887, en dat derhalve hier alle termen bestaan om art. 212 der gemeentewet toe te passen, vermits onder de uitgaven door de wet aan de gemeente opgelegd behooren die voor jaarwedden van onderwijzers, en daarvoor op de begrooting behoort te worden uitgetrokken zooveel als noodig is tot betaling der jaarwedden tot zoodanig bedrag en aan zoovele personen, als overeenkomstig wettelijke voorschriften door het bevoegd gezag bepaald is;

dat de gemeenteraad van Haarlemmermeer, zich door deze beschikking bezwaard acht en bij Ons voorziening gevraagd heeft: aanvoerende dat de stelling waarvan Gedeputeerde Staten bij hunne resolutie van 27 Juni 1888, n°. 57, zijn uitgegaan — als zouden de jaarwedden van de onderwijzers die volgens hun besluit van 28 December 1887 nog in 1888 zouden behooren aangesteld te worden, uitgaven zijn bij de wet aan de gemeente opgelegd — onjuist is en in strijd met Onze beslissing van 7 Juni 1888, n°. 33, weshalve art. 212 der gemeentewet niet door hen had mogen worden toegepast;

Overwegende dat art. 212 der gemeentewet voorschrijft, dat wanneer de raad weigert, de door de wet aan de gemeente opgelegde uitgaven op de begrooting van uitgaven te brengen, dit door Gedeputeerde Staten geschiedt;

dat echter de uitgaven, waarvan hier sprake is, niet door de wet, maar door het besluit van Gedeputeerde Staten van 28 December 1887, n°. 44, aan de gemeente zijn opgelegd, en zulks, gelijk bij Ons besluit van 7 Juni 1888, n°. 53, is beslist, zonder dat de wet aan hun college de bevoegdheid heeft toegekend om te dezer zake zelfstandig voorschriften te geven, zoodat dat besluit niet op de wet op het lager onderwijs is gegrond, en krachtens die wet niet had kunnen worden genomen;

dat op die uitgaven alzoo art. 212 der gemeentewet niet had mogen worden toegepast;

Gezien de wet van den 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland, van den 27 Juni 1888, n°. 57, de begrooting der gemeente Haarlemmermeer voor het dienstjaar 1888 alsnog goed te keuren, zooals zij door den gemeenteraad op 25 Juni 1888 is vastgesteld.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15 October 1888.

(*get.*)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*)

MACKAY.

15 October 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat onbevoegde nittoefening der geneeskunst als bedrijf of beroep is strafbaar, ook wanneer daarvoor geene belooning of betaling gevorderd wordt, en dat met het woord „beroep” in art. 436 Strafrecht niet zijn bedoeld alleen die ambten, beroepen of bedrijven, waaraan eene bezoldiging, belooning of betaling is verbonden.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, namens den req. voorgesteld bij pleidooi en luidende:

Schending en verkeerde toepassing van art. 436 Strafrecht en van de artt. 1 en 18 der wet van den 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60), door te beslissen:

1°. dat beklagde door het plegen der feiten in de dagvaarding omschreven, zonder daarvoor eenige belooning te vragen of te ontvangen, zou hebben uitgeoefend de geneeskunst en de genees-

kunst als beroep of bedrijf, dat wil zeggen tegen beloning of betaling;

2°. dat de gepleegde feiten zijn aan te merken als beroepsdaden van den geneesheer en diensten-gevolge beklaagde geacht moet worden dat beroep te hebben uitgeoefend;

3°. dat noch in art. 1 der voormelde wet van den 1 Juni 1865, noch in art. 436 Strafrecht het ontvangen van beloning nitdrukkelijk gevorderd wordt voor het uitoefenen der geneeskunst als bedrijf of beroep;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis overeenkomstig de dagvaarding en naar aanleiding van het gehouden onderzoek als bewezen is aangenomen, dat de req., terwijl hij niet bevoegd was om de geneeskunst uit te oefenen, op verschillende tijden in het jaar 1887 in zijne woning aan de Malakkastraat te 's Gravenhage, buiten noodzaak, als beroep of bedrijf geneeskundigen raad en bijstand verleend heeft, door met het doel om geneezing aan te brengen van kwalen waaraan een viertal personen voorgaven dat zij zelven of hunne kinderen lijdende waren, middelen voor te schrijven of die bij hen aan te wenden in voege als breeder bij de dagvaarding is omschreven;

dat voorts op grond dier feiten door de rechtbank is beslist: dat de req., door alzoo te handelen, geneeskundigen raad en bijstand had verleend als bedrijf en dat hij daden had verricht, die het beroep van geneeskundige kenmerken, weshalve hij geacht moest worden dat beroep te hebben uitgeoefend, niettegenstaande gebleken was dat de req. voor zijn raad en hulp geen beloning vroeg of in rekening bracht;

O. dat het middel van cassatie hiertegen is gericht, hetwelk, blijkens de mondelinge toelichting in zijne 3 onderdeelen berust op de stelling, dat de wet onbevoegde uitoefening der geneeskunst als bedrijf of beroep niet strafbaar stelt, wanneer daarvoor geene beloning of betaling gevorderd wordt;

O. dat die stelling is onjuist, omdat art. 1 der wet van den 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60) niet omschrijft wat door de woorden „als bedrijf” moet worden verstaan, en dus niet als voorwaarde stelt het bedingen of ontvangen van beloning, terwijl nit de geschiedenis van dit artikel en van art. 18 dier wet blijkt, dat de wetgever ook niet de bedoeling had om het bedingen of ontvangen van beloning als voorwaarde te stellen voor de strafbaarheid van het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst als bedrijf;

O. dat evenmin hetzij in de woorden van art. 436

Strafrecht, hetzij in de over dat artikel zoo schriftelijk als mondeling tusschen de regeering en de vertegenwoordiging gevoerde gedachtenwisseling iets voorkomt waaruit is af te leiden dat met het in dat artikel gebezigde woord „beroep” alleen die ambten, beroepen of bedrijven bedoeld zijn, waaraan eene bezoldiging, beloning of betaling is verbonden, — veelmin dat een geneeskundige zou ophouden zijn beroep of bedrijf als zoodanig uit te oefenen wanneer door hem geene beloning wordt gevraagd of ontvangen voor de door hem als geneeskundige bewezen diensten;

O. dat derhalve de rechtbank art. 1 der wet van den 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 60) niet heeft geschonden of verkeerd toegepast en ook terecht heeft geoordeeld dat, nu art. 18 dier wet ingevolge art. 3 litt. *d* der invoeringswet van den 15 April 1886 is afgeschaft, art. 436 Strafrecht op den req. van toepassing was, omdat hij die geneeskundigen raad of bijstand verleent als bedrijf op de wijze en onder de omstandigheden als de req. dat, volgens de feitelijke beslissing, deed, geacht moet worden zonder toelating en bniten noodzaak het beroep van geneeskundige te hebben uitgeoefend;

O. dat alzoo het middel in al zijne onderdeelen is ongegrond;

Gezien art. 370 Strafvord.:

Verwerpt het beroep in cassatie en veroordeelt den req. in de kosten daarop gevallen.

15 October 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende hetgeen volgt:

Houdt art. 13 der drankwet het voorschrift in, dat een duidelijk leesbaar afschrift in de inrichting moet zijn opgehangen, dan wel legt het aan den houder der vergunning, alleen de zorg op dat het hem nitgerrekt afschrift steeds in dier voege in zijne inrichting opgehangen zij, dat hetgeen in dat afschrift is te lezen ook voor de bezoekers der inrichting duidelijk leesbaar is? — In laatstgemelden zin beslist.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie luidende:

I. Schending van de artt. 13 en 23 van de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 97) gewijzigd bij de wetten van 23 April 1884 (*Staatsblad* n°. 54), 16 April 1885 (*Staatsblad* n°. 78), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 31 December 1887 (*Staatsblad* n°. 265); en

II. Verkeerde toepassing van art. 216 Strafverordening;

door te beslissen, dat indien in eene tapperij een formulier is opgehangen gelijk aan dat hetwelk door een gemeentebestuur steeds gebezigd wordt voor afschriften van vergunningen tot drankverkoop in het klein, aan het in eerstgemelde artikel vervatte voorschrift is voldaan, ook al is het met de pen ingevalde gedeelte, daaronder de handteekening van den gemeente-secretaris begrepen, geheel onzichtbaar geworden;

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het beroep:

Overwegende, dat de gerequireerde is gedagvaard ter zake van op den 28 Februari 1888, als houder eener tapperij in perceel n°. 78 aan de Maasstraat te 's Gravenhage, niet te hebben zorg gedragen dat in de voor het publiek toegankelijke localiteit van dat perceel, waarvoor vergunning verleend werd om sterken drank in het klein te verkoopen, duidelijk leesbaar is opgehangen een door den gemeente-secretaris gewaarmerkt afschrift der vergunning;

O., dat, naar luid van het beklagde vonnis, dit te last gelegde is gegrond op een op den ambtsdied opgemaakt proces-verbaal van een veldwachter der gemeente 's Gravenhage, waarbij door den relataut wordt vermeld dat hij op bovengenoemden dag is gekomen in de gelagkamer der tapperij door den gerequireerde gehouden, en hij alstoen heeft waargenomen, dat aldaar niet was opgehangen een duidelijk leesbaar door den gemeente-secretaris gewaarmerkt afschrift der vergunning, maar dat aldaar wel was opgehangen een niet leesbaar afschrift der vergunning, waarom hij dat in beslag had genomen en dit niet leesbaar afschrift had gedeponceerd ter griffie van het kantongerecht;

O., dat derhalve de dagvaarding, in verband met dit proces-verbaal door den kantonrechter in dien zin blijkt te zijn opgevat, dat daarbij is te laste gelegd niet dat ten gevolge van de plaats waar, of de wijze waarop het afschrift der vergunning in de gelagkamer was opgehangen, dat afschrift voor de bezoekers niet duidelijk leesbaar was, maar dat, afgescheiden van de plaats waar, of de wijze waarop het was opgehangen, het afschrift niet was een leesbaar afschrift;

O., dat door den kantonrechter is geoordeeld dat de vordering van het openbaar ministerie tot toepassing op dit feit van de artt. 13 en 23 der drankwet steunt op eene niet juiste nitlegging der woorden „duidelijk leesbaar zijn opgehangen”

in genoemd art. 13 voorkomende” en verder: „dat waar door den beklagde is beweerd en de onjuistheid van dat beweren niet is gesteld, veel minder bewezen, dat het door den relataut in beslag genomen stuk, hetzelfde is dat hem, tegen betaling van f 0.75 in 1882, ten stadhuize werd uitgereikt, dat hij terstond in zijne gelagkamer heeft opgehangen en het daar al die jaren is blijven hangen bloot en voor een ieder op te merken, en waar het ook door den relataut terstond werd opgemerkt bij het komen in zijne tapperij, daaruit tevens volgt dat door beklagde niet is overtreden, maar geheel is opgevolgd het voorschrift van meergenoemd tegen hem ingeroepen art. 13”;

O., dat de kantonrechter nu wel hierop doet volgen „dat alzoo het den beklagde te last gelegde, als zoude hij het hem uitgereikte afschrift zijner vergunning niet duidelijk leesbaar hebben opgehangen in zijne tapperij, niet is bewezen, en hij daarvan behoort te worden vrijgesproken”, doch dat deze prijspraak, als gegrond niet op het onbewezene van hetgeen volgens den kantonrechter zelve was te last gelegd, namelijk het onleesbare van het afschrift, maar op het niet strafbare van dat feit, in werkelijkheid is een ontslag van rechtsvervolgning, zoodat het daartegen gericht beroep in cassatie ontvankelijk is;

Ten aanzien van de middelen van cassatie:

O., dat het als geschonden art. 13 der drankwet onder meer bepaalt, dat in elke inrichting, waar krachtens vergunning sterke drank in het klein wordt verkocht, een door den gemeente-secretaris gewaarmerkt afschrift der vergunning duidelijk leesbaar moet zijn opgehangen;

dat in dezen volzin taalkundig de woorden „duidelijk leesbaar”, als bijwoorden, het woord „opgehangen” nader bepalen;

dat het artikel derhalve niet inhoudt het voorschrift dat een duidelijk leesbaar afschrift in de inrichting moet zijn opgehangen, maar aan den houder der vergunning alleen de zorg oplegt dat het hem uitgereikt afschrift steeds in dier voege in zijne inrichting opgehangen zij, dat hetgeen in dat afschrift is te lezen ook voor de bezoekers der inrichting duidelijk leesbaar is;

dat de geschiedenis der wet niet bevat wat tot eene andere opvatting zou kunnen leiden;

dat de woorden „duidelijk leesbaar” wel — zonder toelichting van de wijziging — in de plaats zijn getreden van de woorden „duidelijk zichtbaar” die in het eerste ontwerp voorkwamen, en het gebod daardoor is verscherpt, maar alleen in dien

zin, dat volgens de nieuwe redactie, het afschrift zoodanig moet opgehangen zijn, dat het door de bezoekers niet alleen *gezien* maar ook *gelezen* kunne worden;

dat echter de wijziging niet het gevolg heeft dat de honder der vergunning thans aansprakelijk zou zijn gesteld voor het niet duidelijk leesbaar zijn en blijven van het niet door zijne zorg opge- maakte, maar hem vanwege het gemeentebestuur nitgereikte afschrift, en dat dit te meer klemt nu in den tweeden volzin van hetzelfde artikel, waar het eene formaliteit geldt, waarbij het gemeentebestuur niet is betrokken, voor het duidelijk leesbare van de daar bedoelde vermelding de houder der vergunning wel aansprakelijk wordt gesteld ten gevolge van de bepaling dat hetgeen boven of ter zijde van de buitendeur door zijne zorg moet worden aangeteekend „met duidelijke letters” moet te lezen zijn;

O., dat derhalve de kantonrechter, hoezeer feitelijk beslissende dat blijkbaar door de inwerking der atmosfeer en temperatuur, waarin het afschrift heeft gehangen, hetgeen daarin met inkt was geschreven met nitzondering hier en daar van een letter onleesbaar is geworden, terwijl de handteekening van den gemeentesecretaris niet meer is te onderkennen, niettemin terecht heeft geoordeeld dat de wet door den gerequireerde niet is overtreden;

Verwerpt het beroep;

De kosten te dragen door den Staat.

19 October 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, hondende beslissing dat art. 20 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) niet van toepassing is op de invordering der plaatselijke belastingen, doch daarop, ingevolge art. 260 der gemeentewet, wel de artt. 13—19, 21—23 der genoemde wet van 1845 en der wet van 1 Juni 1850 (*Staatsblad* n°. 26) en dat de ingevolge art. 261 der gemeentewet door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaar ook tot de tenuitvoerlegging van het afgegeven en door hem betekende dwangbevel, door inbeslag-neming van des schuldenaars goederen, bevoegd is.

De Hooge Raad enz.,

Gehoord den procureur-generaal in zijne ter terechtzitting van den 20 September l.l. genomen conclusie, strekkende tot cassatie van het arrest van het gerechtshof te Leeuwarden van den 1 Fe-

bruari 1888, waarbij is vernietigd een vonnis van de arrondissements-rechtbank te Heerenveen van den 27 Mei 1887, doch alleen in het belang der wet en mitsdien zonder nadeel van de verkregen rechten van partijen;

Gezien de stukken:

Overwegende dat als enig middel van cassatie is voorgesteld: verkeerde toepassing van de artt. 260 en 261 der gemeentewet benevens art. 20 der wet van den 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) en schending van art. 1 van het bij K. B. van den 14 September 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vast-gesteld reglement n°. IV, alsmede van art. 440 B. R., door te beslissen, dat de commies-deur-waarder bij 's Rijks belastingen, die in deze ge-handeld heeft, bevoegd was om het afgegeven dwangbevel door in beslag-neming van des be-lastingschuldigen roerende goederen te executeeren;

O. dat bij art. 260 der gemeentewet „de regelen bij de wet op de invordering van 's Rijks directie belastingen gesteld of te stellen ten aan-zien der waarschuwing en aanmaning van den belastingschuldige der inlegering bij en van het dwangbevel tegen hem” en de bepalingen dier wet omtrent „de kosten van vervolging” zijn toe-passelijk verklaard op de invordering der plaatselijke belastingen;

O. dat volgens de Memorie van Toelichting op dit artikel, daarmede bedoeld zijn „de voorschrif-ten der artt. 13—19, 21—23 der wet van den 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) en de wet van den 1 Juni 1850 (*Staatsblad* n°. 26)”, zoodat de voorschriften van art. 20 der wet van den 22 Mei 1845, volgens welke „alle exploiton en akten betreffende de vervolgingen voor de invor-dering der directe belasting of wegens boeten in zaken dier belastingen namens het bestuur der belastingen betekend of uitgevaardigd, geschieden door deurwaarders voor eene of meerdere gemeen-ten daartoe aangesteld” niet op de invordering der plaatselijke belastingen toepasselijk zijn;

O. dat zoodanige toepasselijkheid der wet dan ook niet samen zoude kunnen gaan met de be-paling van art. 261 der gemeentewet, volgens welke „de beteekening van stukken betreffende vervolging ter invordering van plaatselijke be-lastingen geschiedt door een ambtenaar daartoe door burgemeester en wethouders aan te wijzen”, vermits de beteekening van die stukken bij art. 20 opgedragen wordt aan deurwaarders voor eene of meerdere gemeenten daartoe aangesteld;

O. dat die „beteekening” waarvan zoowel in

art. 261 als in art. 20 sprake is, de hoofdwerkzaamheid uitmaakt van den explooteerenden ambtenaar en deze, bevoegd tot de beteekening van een volgens de bepalingen der wet van 1845, welke ook op plaatselijke belastingen toepasselijk zijn, afgegeven dwangbevel, ook bevoegd moet zijn tot de verdere tenuitvoerlegging daarvan, zoodat de in deze gehandeld hebbende commissie-deurwaarder der Rijksbelastingen, als de door burgemeester en wethouders volgens art. 261 der gemeentewet aangewezen ambtenaar, ook tot de tenuitvoerlegging van het afgegeven en door hem beteekende dwangbevel, door inbeslagneming van des schuldenaars goederen, bevoegd was;

O. dat het Hof derhalve noch de artt. 260 en 261 der gemeentewet noch art. 20 der wet van 1845 verkeerd heeft toegepast en evenmin de overige in het middel aangehaalde artikelen heeft geschonden, zoodat de vordering tot cassatie behoort te worden verworpen:

Verwerpt de voorziening.

24 October 1888. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1883 (*Staatsblad* n°. 133), houdende vaststelling van nieuwe regelen omtrent de benoembaarheid en uitzending van rechterlijke en administratieve ambtenaren voor den dienst in *Nederlandsch-Indië*. S. 156.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, dd. 18 October 1888, litt. D, n°. 23; Gelet op artikel 18 van Ons besluit van den 29 Augustus 1883, n°. 25 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 133, *Indisch Staatsblad* n°. 249);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zoover van artikel 13 van Ons besluit van 29 Augustus 1883, n°. 25 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 133, *Indisch Staatsblad* n°. 249), te bepalen dat aan hen, die voor rechterlijke betrekkingen in *Nederlandsch-Indië* derwaarts worden uitgezonden, wordt toegekend eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van f 1000 (*druisend gulden*).

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 24sten October 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) KEUCHENIUS.
(*Uitgeg.* 2 Nov. 1888.)

27/30 October 1888. RESOLUTIE van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën, betreffende afwijking van het verbod van in- en doorvoer van varkens, varkensvleesch, enz. De Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën;

Gelet op art. 2 van het Koninklijk besluit van 14 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 142), houdende verbod van in- en doorvoer van buiten'slands van varkens, van versch en gezouten varkensvleesch en van ongesmolten vet, klanwen, mest en verderen afval van varkens;

Brengen ter kennis van belanghebbenden, dat afwijking van het verbod van in- of doorvoer bij deze wordt toegestaan:

1°. voor varkens (ten hoogste twee) en voor de in art. 1 van het Koninklijk besluit van den 14 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 142) bedoelde vleeschwaren (ten hoogste drie kilogram per hoofd), op in *Nederland* binnenkomende schepen en vloten aanwezig voor eigen gebruik van de zich daarop bevindende personen, mits die varkens of die vleeschwaren niet van het schip of vlot gelost worden;

2°. voor de in art. 1 van het Koninklijk besluit bedoelde vleeschwaren (ten hoogste drie kilogram per hoofd), die reizende personen voor eigen gebruik met zich voeren;

3°. voor de in art. 1 van het Koninklijk besluit bedoelde vleeschwaren, die gezouten en daarna gedroogd of gerookt zijn, behoudens dat bij den invoer van de onder deze bepaling vallende worst moet worden overgelegd een ambtelijke verklaring, dat er geen reden is om te twijfelen aan hare onschadelijkheid.

Voor zooveel noodig worden belanghebbenden tevens opmerkzaam gemaakt dat gekookte of gebraden vleeschwaren niet vallen onder het verbod van in- of doorvoer, bedoeld in het Koninklijk besluit van 14 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 142). (1)

's Gravenhage, den 27/30 October 1888.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) MACKAY.

De Minister van Financiën,
(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(1) Bij missive van 3 November 1888, n°. 3788, afd. M. P., heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken te kennen gegeven dat door deze resolutie zijn vervallen de missive van 4 September 1888,

30 October 1888. **BESLUIT**, ter uitvoering van art. 2 der wet van 14 September 1888 (*Staatsblad* n°. 150) tot regeling der voogdij over Hare Koninklijke Hoogheid WILHELMINA HELENA PAULINE MARIA, PRINSES DER NEDERLANDEN, voor het geval van minderjarigheid bij Hare komst tot den Troon. S. 157.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de wet van 14 September 1888 (*Staatsblad* n°. 150), tot regeling der voogdij over Hare Koninklijke Hoogheid WILHELMINA HELENA PAULINE MARIA, PRINSES DER NEDERLANDEN, voor het geval van minderjarigheid bij Hare komst tot den Troon;

Overwegende dat volgens art. 2 dezer wet, door Ons, den Raad van State gehoord, vier Nederlanders worden aangewezen tot leden van den Raad van Voogdij, geroepen om Onze beminde Gemalin, Hare Majesteit ADELHEID EMMA WILHELMINA THERESIA, KONINGIN DER NEDERLANDEN, geboren PRINSES VAN WALDECK EN PYRMONT, als Moeder-Voogdes, ter zijde te staan;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 October 1888, Geheim, lit. C¹);

Gezien het rapport van Onzen Raad van Ministers, van 29 October 1888, n°. 6, Kabinet;

Hebben goedgevonden en verstaan, tot leden van voorbedoelden Raad van Voogdij aan te wijzen:

Mr. W. Baron VAN GOLTSTEIN VAN OLDENALLER, Onzen Kamerheer in buitengewonen dienst;

Mr. W. A. A. J. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OLJE, Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal;

n°. 3147, afd. M. P., en van 21 September 1888, n°. 3355, afd. M. P.

In de bovengenoemde missive wordt verder te kennen gegeven dat 's Ministers circulaire van 21 Augustus 1888, n°. 2941, afd. M. P., de vraag heeft doen rijzen tot wien vreemdelingen zich moeten wenden om afwijking te verzoeken van het verbod van in- en doorvoer van buitenslands van versch en gezouten varkensvleesch en van ongesmolten vet, klauwen, mest en anderen afval van varkens.

Die vraag wordt als volgt beantwoord:

Ingeval van *invoer* moeten vreemdelingen zich wenden tot den Commissaris des Konings in die provincie waarin de plaats van bestemming der in te voeren artikelen ligt en ingeval van *doorvoer* tot den Commissaris des Konings in die provincie waarin het grenskantoor ligt, waar langs de invoer zal plaats hebben.

Jhr. Mr. J. RÖELL, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; en

A. N. J. M. Baron VAN BRIENEN VAN DE GROOTE LINDT, Onzen Kamerheer in buitengewonen dienst.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de beide Kamers der Staten-Generaal, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 30sten October 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) MACKAY.

De Minister van Justitie,
(get.) RUYTS VAN BEERENBROEK.

(Uitgeg. 31 Oct. 1888.)

2 November 1888. **ARREST** van het gerechtshof te Amsterdam, houdende beslissing dat hij die onverschuldigd betaalde plaatselijke belasting terugvordert, is ontvankelijk in die actie, al stelt hij niet dat hij bij de betaling in dwaling zoude hebben verkeerd, en uit de omstandigheid dat plaatselijke belasting zonder protest betaald is, niet afgeleid kan worden dat de belastingschuldige het recht tot terugvordering van te veel betaalde belasting zou hebben verloren, wanneer hij denzelfden dag dat hij betaalde zich tot den gemeenteraad gewend heeft met het verzoek om restitutie van het onverschuldigd betaalde gedeelte der belasting, voorts dat — waar de eischer aantoonde dat hij van zijn voornemen om in eene andere gemeente domicilie te hebben de hij de wet vereischte verklaring heeft afgelegd en daarbij omstandigheden aanvoert, die moeten aantoonen dat hij werkelijk te dier plaatse hoofdverblijf heeft, — er geen sprake kan zijn van interversie van bewijslast, wanneer de rechter onderzocht heeft of de door den gedaagde aangevoerde en te bewijzen aangeboden omstandigheden ontzenuwd hebben de door den eischer voorgebrachte en door den rechter als *in confesso* aangenomen omstandigheden.

Het hof enz.,

Gehoord partijen;

Gehoord den heer procureur-generaal in diens conclusie, dat het vonnis *a quo*, den 11 Janu-

ari 1887 tusschen partijen geweest, zal worden bevestigd, met veroordeeling van den appelland in de kosten der beide instantien;

Gezien de stukken;

Ten aanzien der feiten en procedures:

Overwegende dat uit hetgeen dienaangaande is opgenomen in voormeld vonnis, waarmede het hof zich verenigt en welke overwegingen het hof voor zooveel noodig overneemt, blijkt, dat eischer, thans geint., van den heer burgemeester van Krommenie q.q. terugvordert eene som van f 453.88, zijnde $\frac{1}{2}$ deelen van f 680.82 door hem eischer uit hoofde van personeelen omslag over het jaar 1885 in de gemeente Krommenie onverschuldigd betaald met de renten van dien tegen 5 pCt. 's jaars van af den dag der dagvaarding;

O. dat bij vonnis van 11 Januari 1887, door de rechtbank te Haarlem tusschen partijen geweest, eischer in zijne vordering is ontvankelijk verklaard en deze vordering is toegewezen;

O. dat de gedaagde tijdig van die nitspraak is gekomen in hooger beroep en partijen bij hare memorien hebben geconcludeerd, appelland dat het den hove moge behagen, na toelating van den appelland tot het leveren van het door hem aangeboden bewijs, zoo het hof mocht van oordeel zijn, dat op hem eenige bewijslast rust, het vonnis *a quo* te vernietigen en opnieuw rechtdoende den geint. te verklaren niet-ontvankelijk in zijnen gedanen eisch en genomen conclusie, immers hem die te ontzeggen; de geint., dat het den hove behage het vonnis te bevestigen, over en weder met eisch van kosten ten laste der tegenpartij;

In rechten:

O. dat als eerste grief door den appelland tegen het vonnis is aangevoerd, dat de rechtbank heeft verworpen zijne exceptie van niet-ontvankelijkheid, hierop gegrond dat de eischer, thans geint., die onverschuldigd betaalde belasting terugvordert, niet heeft gesteld en er zich niet op beroept, dat hij bij de betaling in dwaling zoude hebben verkeerd, en tevens dat deze niet van eenig protest heeft doen blijken;

O. dat geint. door het terugvorderen van naar zijn oordeel onverschuldigd betaalde belasting, gebruik maakte van het recht bij art. 1395 B. W. gegeven om terug te vorderen hetgeen zonder verschuldigd te zijn betaald is, bij welk artikel niet wordt voorgeschreven, dat bij vergissing moet zijn betaald zooals dat wel nitdrukkelijk in art. 1397 B. W. is vervat en er geene aanleiding bestaat om het eerste artikel uit het in de tweede plaats genoemde aan te vullen;

O. dat *in casu* uit het gemis van protest bij de betaling waarop appelland zich ook beroept, niet kan worden afgeleid, dat geint. het rechtmatige zijner schuld zoude hebben erkend en het recht tot terugvordering hebben verloren, nu ten processe vaststaat dat geint. denzelfden dag, dat hij de belasting betaald heeft, zich tot den raad der gemeente Krommenie heeft gewend met verzoek om restitutie van het onverschuldigd betaalde;

O. dat ook de grief van den appelland tegen de toewijzing der vordering is tweeledig, en wel 1°. dat de rechter ten onrechte van meening was, dat niet geint. moet bewijzen de omstandigheden die de verklaring in art. 76 B. W. voorgeschreven aanneemlijk maken, en den appelland de verplichting heeft opgelegd om de omstandigheden mede te deelen en te bewijzen die de verklaring van art. 76 voornoemd moeten ontzenuwen; 2°. dat de vordering van geint., als niet voldoende be- wezen, niet had mogen worden toegewezen;

O. dat appellants bewering, dat de bewijslast zoude zijn overgebracht feitelijk is onjuist, dat de rechter *a quo* wel is waar heeft onderzocht of de omstandigheden waarop gedaagde, dat is appelland zich beroept en waarvan hij het bewijs door getuigen aanbiedt, werkelijk aantoonen dat eischer zijn hoofdverblijf te Krommenie heeft behouden, maar dit niet heeft gedaan om op appelland een bewijslast over te brengen, maar om na te gaan of de door dezen genoemde omstandigheden zonden ontzenuwen de door den rechter als *in confesso* aangemen en door den eischer voorgebrachte omstandigheden, waardoor de vordering van den geint. als voldoende gestaafd wordt geacht;

O. dat ook het hof met den eersten rechter van oordeel is, dat door de verklaring krachtens art. 76 B. W. afgelegd, en door de andere in het vonnis vermelde omstandigheden, eischers vordering voldoende is gestaafd;

O. dat al hetgeen gedaagde in eersten aanleg heeft aangeboden te bewijzen terecht door dien rechter is gepasseerd, en dan ook het in hooger beroep herhaald bewijsaanbod, op dezelfde gronden moet worden geweigerd;

O. dat dus de grieven van appelland tegen het beroepen vonnis ingebracht, zijn ongegrond;

O. dat appelland in hooger beroep nog verschillende stukken van verschillende datums heeft in het geding gebracht, waarin de geint. zelf verklaart, dat hij in Krommenie woont, wat hij niet zoude hebben verklaard, zoo hij werkelijk zijn hoofdverblijf in Heemstede had gehad;

O. dat ook deze stukken niet van belang zijn tot beoordeeling der vraag of geint, al of niet zijn hoofdverblijf had te Krommenie, daar al deze stukken betrekking hebben op het beroep van den geint., waaromtrent het *in confesso* is, dat dit door hem te Krommenie wordt uitgeoefend;

O. dat appellant niet door het beroepen vonnis wordende bezwaard, dit behoort te worden bevestigd;

Recht doende in hooger beroep:

Gezien art. 56 B. R.:

Weigert het gedaan bewijsaanbod;

Bevestigt het vonnis op 11 Januari 1887 door de rechtbank te Haarlem tusschen partijen geweest; Veroordeelt den appellant in de kosten van het hooger beroep, aan de zijde van geint. begroot op f 163.40.

4 November 1888. BESLUIT, tot herziening der voorschriften omtrent de wijze, waarop het overlijden van krijgslieden, die te velde, in den slag, of in 's Rijks dienst buiten het Koninkrijk zijn gestorven, in de gewone registers van den burgerlijken stand moet worden ingeschreven. S. 158.

WIL WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Justitie, van 21 Juli 1887, litt. H³, Cabinet, en van 28 Juli 1887, n°. 87, 1ste afdeling;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Augustus 1887, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 15 October 1888, Cabinet, litt. A³, en van 3 October 1888, n°. 145, 1ste afdeling;

Gezien art. 61 van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende, dat de voorschriften omtrent de wijze, waarop het overlijden van krijgslieden, die te velde, in den slag, of in 's Rijks dienst buiten het Koninkrijk zijn gestorven, in de gewone registers van den burgerlijken stand moet worden ingeschreven, zooals ze zijn vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Juli 1830 (*Staatsblad* n°. 53), herziening vereischen;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van evengemeld Koninklijk besluit, het navolgende te bepalen:

Art. 1. Met het opmaken der akten van overlijden van krijgslieden, te velde, in den slag of in 's Rijks dienst buiten het Koninkrijk gestorven, worden belast de officieren der militaire administratie,

bij den troep aanwezig, of degenen, die als zoodanig fungeeren.

2. De akten worden ingeschreven in een daartoe door de in artikel 1 bedoelde personen aan te houden register.

De eerste en laatste bladzijde van het register moeten zijn gekanteekend en voorts alle de bladen daarvan gewaarmerkt door den hoofdintendant.

3. Na de inschrijving der akte wordt daarvan een afschrift gezonden aan het Departement van Oorlog.

4. Het hoofd van het Departement van Oorlog doet het in art. 3 vermelde afschrift, door hem gelegaliseerd, toekomen aan den ambtenaar van den burgerlijken stand der laatste woonplaats van den overledene, ten einde door dezen in de loopende registers te worden ingeschreven en daaraan te worden vastgehecht.

Onze Ministers van Oorlog en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 4den November 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANIUS.

De Minister van Justitie,

(get.)

RUIJS VAN BEERENBROEK.

(Uitgeg. 9 Nov. 1888.)

6 November 1888. VONNIS van de arrondissements-rechtbank te Amsterdam, houdende beslissing dat de burgerlijke rechter niet bevoegd is om kennis te nemen van een verzet tegen een dwangbevel tot invordering van plaatselijke belasting, gegrond op beweerde onwettigheid van den aanslag en dat de beslissing of iemand behoort tot de categorie van hen die volgens eene verordening op de heffing eener plaatselijke en inkomstenbelasting in verband met de gemeentewet, in die belasting behooren te worden aangeslagen en of burgemeester en wethouders derhalve bevoegd waren hem in die belasting aan te slaan, neerkomt op eene beoordeeling van en uitspraak over de wettigheid van dien aanslag.

De rechtbank enz.,

Gehoord de pleidooien;

Gehoord de conclusie van het openb. min., strekkende tot toewijzing van de conclusien des

eischers en tot veroordeeling van den gedaagde qq. in de proceskosten;

Gezien de stukken;

Overwegende omtrent de feiten:

dat op den 20 Januari 1888, door den geopposeerde en gedaagde in zijne hoedanigheid van gemeente-ontvanger te Amsterdam een dwangbevel is uitgevaardigd tegen den opposant en eischer tot betaling van f 88.55 wegens achterstallige plaatselijke directe belasting over het dienstjaar 1887/88 met de kosten van vervolging, welk dwangbevel, na behoorlijk te zijn executeur verklaard, op den 21 Januari 1888 bij denwaarders exploit aan den opposant en eischer is betekend;

dat deze op den 23 Januari 1888 tegen voormeld dwangbevel is gekomen in verzet en den geopposeerde heeft gedagvaard voor deze rechtbank, Eerste Kamer, ten einde hem opposant te hooren verklaren goed opp. tegen het bovenvermelde dwangbevel, de nietigheid daarvan te hooren uitspreken en het te hooren verklaren van onwaarde alles met veroordeeling van den geopp. en gedaagde in de kosten van het rechtsgeding, een en ander op grond dat opp. de gevorderde gemeentebelasting niet verschuldigd is;

dat tóch waar zich eene schuldpllichtigheid, zoowel naar de daartoe betrekkelijke gemeenteverordeningen, als naar de bepalingen der gemeentewet, waarop zij steunen, zou worden gevorderd dat opp. gedurende het dienstjaar 1887 in de gemeente Amsterdam zijn hoofdverblijf had, althans langer dan 3 maanden aldaar zou zijn verbleven, dat dit allerminst het geval is;

dat enz.;

O. in rechten:

dat volgens art. 258 der wet regelende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid der gemeentebesturen, tegen hem die nalaat verschuldigde plaatselijke belasting vóór of op den verschijndag te betalen, door den ontvanger dien het aangaat een dwangbevel wordt afgegeven, medebrengende het recht om de roerende en onroerende goederen des schuldenaars zonder vonnis aan te tasten;

O. dat de regelen in de wet op de invordering van 's Rijks directe belastingen gesteld of te stellen, ten aanzien onder anderen van het dwangbevel, in art. 260 der eerstgenoemde wet geldig zijn verklaard voor de invordering van plaatselijke belastingen;

dat de bovenbedoelde op de invordering van plaatselijke belasting van toepassing verklaarde

wetsbepalingen zijn verzet in de wet van den 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22) op de invordering van 's Rijks directe belastingen;

O. dat art. 15 dezer wet bepaalt, dat de ten uitvoerlegging van het dwangbevel wordt geschorst door een verzet met redenen omkleed, te betekenen aan den ontvanger die de betaling vervolgt, met dagvaarding van dezen voor de rechtbank van het arrondissement in hetwelk het kantoor van ontvang gevestigd is;

dat echter dit verzet, volgens het boven aangehaalde artikel der wet van 1845 nimmer gericht kan worden tegen de wettigheid van den aanslag;

dat, waar de wet in het algemeen en zonder eenige beperking de regelen op de invordering van 's Rijks directe belastingen voor zooveel het dwangbevel betreft toepasselijk verklaart op de invordering van plaatselijke belastingen, zij onder die regelen ook begrijpt de bepalingen op het verzet tegen het dwangbevel, vermits de voorschreven omtrent de nitvaardiging van een dwangbevel en die op het verzet tegen het dwangschrift te zamen een onafscheidelijk geheel vormen;

dat dus ook ten aanzien van plaatselijke belasting de regel geldt, dat onwettigheid van den aanslag nooit grondslag mag zijn van verzet tegen een dwangbevel en daaruit volgt dat de kennisneming van een verzet op dien grondslag steunende aan de overigens bevoegde arrondissementsrechtbank is onttrokken;

*O. dat volgens art. 3 der verordening op de heffing eener plaatselijke directe belasting naar het inkomen te Amsterdam, in overeenstemming met art. 245 der gemeentewet, zooals dit artikel is gewijzigd door de wet van den 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 79) aan de genoemde belasting onderworpen zijn allen, die binnen de gemeente Amsterdam hun hoofdverblijf hebben of langer dan 3 maanden aldaar verblijven, met uitzondering van hen wier eigen inkomen minder dan f 600 bedraagt, als zijnde deze bij de voormelde verordening uitdrukkelijk uitgesloten;*

O. dat het verzet van den opp. tegen het boven vermelde dwangbevel steunt op de bewering, dat hij in het dienstjaar 1887/88 te Amsterdam zijn hoofdverblijf niet had en daar ter plaatse geen verblijf heeft gehouden en hij dus is aangeslagen in de plaatselijke directe belasting naar het inkomen in strijd met de vigerende wettelijke bepalingen;

O. dat deze verwerping noodzakelijk leidt tot

het onderzoek, of de opp. behoort tot de categorie van hen die volgens de bepalingen der genoemde verordening en van de gemeentewet worden aangeslagen in de plaatselijke directe belasting naar het inkomen te Amsterdam;

dat het derhalve bij dat onderzoek de vraag geldt of de aanslag van den opp. al dan niet is geschied in overeenstemming met de hoofdbepaling van de wet en de plaatselijke verordening, met andere woorden, of die aanslag wettig is, welke vraag uitdrukkelijk is onttrokken aan het oordeel van den rechter bij wien het verzet is aangebracht;

O. dat de rechtbank het gevoelen niet deelt dat het onderzoek en de beslissing in een geval als het onderhavige niet betreft de wettigheid van den aanslag van den opp., maar alleen de bevoegdheid van burgemeester en wethouders om den opp. aan te slaan in de plaatselijke directe belasting naar het inkomen om deze eenvoudige reden, dat het oordeel en de beslissing over de bevoegdheid van burgemeester en wethouders om den opp. aan te slaan onvermijdelijk neerkomt op eene beoordeeling van en uitspraak over de wettigheid van den aanslag;

O. dat de opp. ook niet met grond zou kunnen beweren dat art. 265 der gemeentewet, zooals dit artikel is gewijzigd bij de wet van den 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 102) niet geschreven is voor hen, die in de gemeente, waar hij is aangeslagen, noch hoofdverblijf noch verblijf heeft, vermits genoemd wetsartikel alle aangeslagenen zonder onderscheid betreft en door dezen moet worden nageleefd wanneer zij met hun aanslag bezwaard zijn, onverschillig welke de gronden zijn, waarop hun bezwaar steunt;

O. dat nit het bovenaangevoerde volgt, dat het verzet van den opp. is gericht tegen de wettigheid van zijn aanslag in de plaatselijke directe belasting naar het inkomen te Amsterdam, welk onderwerp uitdrukkelijk in de wet is onttrokken aan de kennisneming van de arrondissements-rechtbank;

dat de rechtbank dus *ratione materiae* niet bevoegd is over het verzet te oordeelen en ofschoon hare bevoegdheid door den geopp. niet is betwist, ingevolge art. 156 B. R. verplicht is zich ambtshalve onbevoegd te verklaren;

Gezien behalve de reeds aangehaalde artikelen, art. 1 R. O. en art. 56 B. R.;

Recht doende enz.:

Verklaart zich ambtshalve onbevoegd kennis te

nemen van het verzoek van den opp. en daarover uitspraak te doen;

Veroordeelt den opp. en eischer in de kosten van het rechtsgeding;

Begroot de kosten aan de zijde van den geopp. en gedaagde gevallen op f 189.37½.

7 November 1888. **BESLUIT**, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Lichtenvoorde*, van 15 October 1888, waarbij wijk B, benevens drie plaatsen in wijk A dier gemeente zijn aangewezen als plaatsen, waar inrichtingen als bedoeld bij art. 2, § X der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) zonder voorafgaande vergunning kunnen worden opgericht. S. 159.

Geschorst tot 31 December 1888.

9 November 1888. **ARREST** van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het algemeen reglement voor het vervoer op de spoorwegen, vastgesteld bij K. B. van 9 Januari 1876 (*Staatsblad* n°. 7), uitgaat van het beginsel dat bij geheel of gedeeltelijk verlies en bij beschadiging van goederen, aan een spoorwegdiens toevertrouwd, de geheele geleden schade zal worden vergoed tot op zeker maximum.

De Hooge Raad enz.,

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als eenig middel van cassatie door de eischeres is aangevoerd: Schending of verkeerde toepassing van artt. 91 W. v. K., van de artt. 2, 3 en 27 der wet van den 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) en van de artt. 24, 63 en 67 van het algemeen reglement voor het vervoer op de spoorwegen, vastgesteld bij Kon. besluit van den 9 Januari 1876 (*Staatsblad* n°. 7), doordien bij het beklagde vonnis is aangenomen dat bij beschadiging van goederen aan een spoorwegdienst toevertrouwd, de werkelijk geleden schade moet worden vergoed tot het in art 67, n°. 2 van het algemeen reglement beperkte maximum, terwijl art. 67 n°. 2 een maximum bepaalt niet voor de schadevergoeding, doch voor de *waarde* der goederen, welke waarde bij de berekening der schadevergoeding als grondslag wordt aangenomen, en volgens n°. 4 van dat artikel bij beschadiging de tweevoggebrachte waardevermindering vergoed wordt niet tot dat maximum, gelijk de rechtbank het artikel interpreteert, maar in verhouding tot

de waarde, bij de berekening van welke waarde dat maximum moet worden in acht genomen, en dus waar de werkelijke waarde dat maximum overtreft, de waardevermindering slechts in dezelfde verhouding moet worden vergoed;

O. dat dit middel steunt op de bewering, dat volgens art. 67 n°. 4 van het aangehaalde reglement, bij beschadiging, de te weeg gebrachte waardevermindering vergoed wordt in verhouding tot de waarde, berekend op het bij dat artikel bepaalde maximum;

O. dat die bewering is onjuist; dat toch volgens art. 24 van gemeld reglement bij verlies of beschadiging de werkelijk geleden schade zal worden vergoed tot op zeker maximum; dat dan ook bij art. 67 n°. 1 bevolen wordt dat in geval van geheel of gedeeltelijk verlies tot grondslag der schadevergoeding zal worden aangenomen de te bewijzen handelswaarde tot op zeker bij n°. 2 van dat artikel bepaald maximum, en bij n°. 4 van dat artikel in geval van beschadiging, de door de beschadiging te weeg gebrachte waardevermindering in verhouding tot de overeenkomstig het bepaalde sub n°. 1 te berekenen waarde, met inachtneming van het sub n°. 2 genoemde maximum;

O. dat het reglement mitsdien, bij geheel of gedeeltelijk verlies zonder eenigen twijfel uitgaat van het beginsel dat de geheele geleden schade zal worden vergoed tot op zeker maximum, en dat hetzelfde beginsel wordt volgehouden in geval van beschadiging, vermits volgens de bepaling van 4°. van dat artikel, ook in dat geval de waardevermindering moet worden vergoed in verhouding tot de overeenkomstig n°. 1 te berekenen waarde (dat is de te bewijzen handelswaarde), niet overeenkomstig het bij n°. 2 bepaalde maximum, maar met inachtneming van dat maximum d. i. tot op dat maximum;

O. dat het middel derhalve is ongegrond:

Verwerpt de voorziening en veroordeelt de eischende Maatschappij in de kosten in cassatie gevallen.

13 November 1888. MISSIVE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vrijstelling van zegelrecht van stukken, opgemaakt krachtens de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95).

Bij de behandeling van beroepen, ingesteld naar aanleiding van art. 15 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), is het gebleken dat

somwijlen door gemeentebesturen beschikt wordt op aanvragen om vergunning tot oprichting van vergunningsplichtige bedrijven, zonder dat de daartoe ingediende adressen en bijbehorende stukken op zegel zijn gesteld of voorzien zijn van de aantekening „Vrij van zegel ingevolge Koninklijk besluit van den 4 November 1875, n°. 21”.

De vrijstelling van het Koninklijk besluit van 4 November 1875 moet evenwel geacht worden slechts onder eene voorwaarde gegeven te zijn, zoodat bij niet vervulling dier voorwaarde die vrijstelling niet bestaat en derhalve het beschikken op zoodanige stukken in strijd zou zijn met de bepalingen der zegelwet.

Ik heb de eer U te verzoeken de aandacht der gemeentebesturen in Uw gewest op het bovenstaande te vestigen en hen uit te noodigen, de stukken die niet van de vereischte aantekening voorzien zijn, aan de belanghebbenden tot herstel van het verzuim terug te zenden.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

15 November 1888. BESLUIT, tot nadere vaststelling van den prijs van het *Staatsblad* en van het register daarop. S. 160.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 12 November 1888, n°. 5431, afdeling Algemeene Zaken en Computabiliteit;

Gelet op het besluit van den Souvereinen Vorst van 18 December 1813 (*Staatsblad* 1814 n°. 1) en het Koninklijk besluit van 21 Januari 1848 (*Staatsblad* n°. 1);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging van laatstgemeld besluit, met ingang van 1 Januari 1889 den prijs van het *Staatsblad* en van het register op hetzelfde vast te stellen als volgt;

voor een abonnement op het *Staatsblad* f 8 per jaar;

voor het register op het *Staatsblad* daarenboven f 0.50;

voor afzonderlijke nummers van het *Staatsblad* bevattende:

vier bladzijden druks of minder f 0.025;

acht bladzijden druks of meer dan vier bladzijden f 0.05;

twalf bladzijden druks of meer dan acht bladzijden f 0.075;

zestien bladzijden druks of meer dan twaalf bladzijden f 0.10;

voor iedere vier bladzijden druks of minder boven de zestien bladzijden f 0.02^s meer.

Deze prijsbepaling is ook van toepassing op de jaargangen van het *Staatsblad* over 1888 en vorige jaren, hunne afzonderlijke nummers en hunne registers die afgeleverd worden op of na gemelde dagteekening.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer en dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 15den November 1888.

(get.) WILLEM

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 19 Nov. 1888.)

15 November 1888. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk, voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1889.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid:

Gelet op de Koninklijke besluiten van 9 November 1869 (*Staatsblad* n°. 167) en 15 October 1873 (*Staatsblad* n°. 187), waarbij de stempelmerken en het afkeuringsmerk voor den ijk der maten, gewichten en gasmeters zijn vastgesteld;

Heeft goedgevonden:

1°. Te bepalen, dat het goedkeuringsmerk gedurende het jaar 1889 te bezigen, zal zijn:

bij den ijk en herijk der maten en gewichten de letter Z in den gewonen drukvorm, schuin gesteld;

bij den ijk van gasmeters de *Koninklijke kroon*;

2°. Ter algemeene kennis te brengen, dat het merk van het kantoor waar de eerste stempeling heeft plaats gehad, volgens de ministerieele beschikkingen van 12 Januari 1873 n°. 174 en 22 November 1878 n°. 47 (afdeeling Handel en Nijverheid) voor elke der nagenoemde kantoren bestaat uit het cijfer achter den naam van elk kantoor uitgedrukt:

's Hertogenbosch 1, Breda 2, Arnhem 3, Nijmegen 4, 's Gravenhage 5, Rotterdam 6, Leiden 7, Dordrecht 8, Amsterdam 9, Alkmaar 10, Hoorn 11,

Middelburg 12, Utrecht 14, Leeuwarden 15, Zwolle 16, Groningen 17, Assen 18, Maastricht 19, 's Gravenhage, 15 November 1888.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BOSCH KEMPER.

19 November 1888. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de uitkeering aan de gemeenten, krachtens de wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 169).

Het is mijn ambtgenoot van Financiën wenschelijk voorgekomen den termijn te verkorten, gedurende welken de bedragen, die krachtens de wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 169) aan de gemeenten zijn uit te keeren, worden betaalbaar gesteld. Door hem is daarom bepaald, dat, te beginnen met 1 Januari 1889, de betaalsrollen betreffende die uitkeeringen *niet langer dan gedurende ééne maand* voor de gemeenten zullen geopend blijven, zoodat door de betaalmeesters op de betaalsrol over het 4e kwartaal 1888 betaald kan worden tot en met 31 Januari 1889, op die over het 1e kwartaal 1889 tot en met 30 April 1889 en zoo vervolgens.

Voorts deelt mijn ambtgenoot mij mede, dat het voorschrift nopens de wijze, waarop de termijnen dier uitkeeringen moeten berekend worden, door vele gemeentebesturen niet schijnt te worden begrepen. De door die besturen aangeboden kwitantien moeten telkens worden teruggegeven, omdat in de berekening der centen fouten zijn gemaakt. Ten einde aan dergelijke moeielijkheden een eind te maken, heeft mijn ambtgenoot den staat doen opmaken, waarvan uittreksel hiernevens gaat en dat het geheele bedrag opgeeft, hetwelk aan iedere gemeente Uwer provincie over elk der eerste drie en over het laatste kwartaal te dezer zake toekomt.

Met afwijking, voor zooveel het boven in de eerste plaats vermelde aangaat, van de circulaire van mijn ambtsvoorganger van 15 September 1885, n°. 3995^a, afd. B.B., heb ik de eer U te verzoeken van het vorenstaande mededeeling te doen aan de gemeentebesturen in Uw gewest.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) HUBRECHT.

20 November 1888. BESLUIT, tot ingebruikstelling van frankeerzegels van 7½ cent, 22½ cent en 100 cent. S. 161.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 15 November 1888, La. C., afdeling Posterijen;

Gelet op artikel 5 der wet van 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Voor de frankering van brieven en andere stukken zullen postzegels worden ingevoerd, respectievelijk ter waarde van 7½-, 22½- en 100 cents.

De gemelde zegels zullen, te rekenen van den 15 December aanstaande voor het publiek verkrijgbaar zijn.

2. De bepalingen van het Koninklijk besluit van 12 November 1851 (*Staatsblad* n°. 143) zullen mede op de zegels in artikel 1 vermeld, van toepassing zijn.

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer en 't welk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 20sten November 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(*Uitgeg.* 27 Nov 1888.)

21 November 1888. BESLUIT, betreffende regeling van de vervolging van en het verhaal op ambtenaren bij de wees- en boedelkamers in *Nederlandsch-Indië*. S: 162.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën, van den 26sten September 1888, litt. A², n°. 34;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30sten October 1888, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van den 15den November 1888, litt. A², n°. 41;

Overwegende, dat het noodig is te regelen de vervolging van en het verhaal op ambtenaren bij de wees- en boedelkamers in *Nederlandsch-Indië*, die den lande schade hebben toegebracht bij het door genoemde colleges gevoerd beheer en toezicht betrekking hebbende op boedels, nalatenschappen en geldbeleggingen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In elk geval, waarin door de Algemeene Rekenkamer in *Nederlandsch-Indië* aan den

Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* omtrent het door eene weeskamer en boedelkamer aldaar gevoerd beheer en toezicht, betrekking hebbende op boedels, nalatenschappen en geldbeleggingen, eene mededeeling is gedaan, die tot het opleggen van vergoeding van aan den lande toegebrachte schade zou kunnen leiden, doet de Gouverneur-Generaal onderzoeken of door den lande schade is geleden en of de betrokken ambtenaar of ambtenaren die schade door plichtverzuim heeft of hebben toegebracht.

Voor die gevallen en alle andere, waarin de Gouverneur-Generaal eigener beweging een onderzoek, als in de vorige alinea bedoeld, beveelt, zijn van toepassing de artikelen 2 tot en met 5 van Ons besluit van 27 Augustus 1880 n°. 19 (*Indisch Staatsblad* n°. 198).

2. Wanneer de schade aan den lande is toegebracht door eene handeling of nalatigheid, gepleegd vóór de inwerkingtreding van dit besluit, wordt door den Gouverneur-Generaal de vergoeding slechts opgelegd, indien die schade, wat de weeskamers betreft aan *kwade trouw* en *grof verzuim* en wat de boedelkamers betreft aan *opzettelijk handelen tegen de instructie* moet worden geweten.

3. Op de vorderingen van den lande tot vergoeding van schade, bedoeld in dit besluit, zijn de voorschriften van het Burgerlijk Wetboek voor *Nederlandsch-Indië* omtrent verjaring van toepassing.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* van het Koninkrijk der Nederlanden en in dat van *Nederlandsch-Indië* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 21sten November 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën, (get.) KEUCHENIUS.
(*Uitgeg.* 26 Nov. 1888.)

25 November 1888. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Tegelen*, van 13 October 1888, waarbij buiten de door burgemeester en wethouders in overleg met den arrondissements-schoolopziener opge maakte voordracht, W. HAMMANS tot onderwijzer aan de openbare lagere school te *Steyl* is benoemd. S. 163.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 29 October 1888,

n°. 3295^a, afdeling Onderwijs, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Tegelen*, van 18 October 1888, waarbij buiten de door burgemeester en wethouders in overleg met den arrondissements-schoolopziener opgemaakte voordracht, W. HAMMANS tot onderwijzer aan de openbare lagere school te *Steyl* is benoemd, welk besluit de burgemeester, ingevolge art. 70, alinea 2 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85), geweigerd heeft nit te voeren;

Overwegende, dat art. 28, 6de lid der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) voorschrijft, dat de benoeming van een onderwijzer geschieden zal nit eene voordracht van minstens drie bevoegden, opgemaakt door burgemeester en wethouders in overleg met den arrondissements-schoolopziener;

dat derhalve bedoeld besluit in strijd is met de wet;

Gelet op art. 28 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127);

Gezien de artt. 153 en 158 der wet van den 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 November 1888, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 23 November 1888, n°. 3582, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, bovengemeld besluit van den raad der gemeente *Tegelen*, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Het Loo, den 25sten November 1888.

(get.)

W I L L E M.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

MACKAY.

(Uitgeg. 29 Nov. 1888.)

26 November 1888. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, omtrent 'tgeen volgt:

Bevat art. 51 Wetboek van Strafrecht eene regeling van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van bestuurders in het algemeen, of eene beperking van die verantwoordelijkheid tot die gevallen waarin met uitdrukkelijke aansprakelijkstelling, wegens hunne hoedanigheid van bestuurders, deze met zoovele woorden verantwoordelijk zijn gesteld, dan we houdt het artikel alleen

eene voorziening in voor het geval dat, als wegens overtreding straf tegen bestuurders is bepaald, van een of meer bestuurders blijkt, dat de overtreding buiten hun toedoen is gepleegd? — In laatstgemelden zin beslist.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Verkeerde toepassing en schending van de artt. 15, 21, 22, 44 en 50 van het reglement op de waterlossingen in Limburg van den 10 November 1885 (goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 11 Februari 1886 n°. 9) 27, 30 en 31 der wet van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 51 Strafrecht;

Overwegende dat de gerequireerde met 2 medebeklaagden, evenals hij leden van het burgerlijk armbestuur van de gemeente Cadier en Keer, die in het vonnis van den eersten rechter hebben bernaast, is gedagvaard, ter zake dat zij op den 28 Augustus 1886 in de gemeente Bemmelen, bij de alstoen gehouden herschouw over de waterlossing genaamd de Grubbe, voorkomende onder n°. 1 van de oude tabel der waterlossingen van genoemde gemeente, welke herschouw in die gemeente behoorlijk is bekend gemaakt door afkondiging en aanplakking op den 12 en 18 Augustus 1886, zijn bevonden te zamen en in vereniging voor wat betreft de aan de armen van Cadier en Keer behoorende aan die waterlossing grenzende perceelen, kadastraal bekend sectie A n°s. 4, 5 en 6, die waterlossing, tot welker onderhoud zij in hunne hoedanigheid van leden van het armbestuur aldaar verplicht waren, niet voor de helft harer breedte tot op den bodem te hebben gezuiverd van onkruid en grond dat zich daarin bevond;

O. dat volgens het bestreden arrest vaststaat:

a. dat onder de in de dagvaarding bedoelde "armen van Cadier en Keer" te verstaan is eene instelling van weldadigheid welke vanwege die gemeente door den gerequireerde, als lid van het armbestuur, met anderen wordt bestuurd;

b. dat de omvang van dat bestuur en de verplichtingen van de bestuurders worden bepaald door het reglement van het burgerlijk armbestuur der genoemde gemeente, waarbij aan dat bestuur het beheer van de goederen en bezittingen der instelling, overeenkomstig de artt. 14—19 der wet tot regeling van het armbestuur, is opgedragen;

c. dat de in de dagvaarding vermelde per-
ceelen in de registers van het kadaster zijn inge-
schreven ten name van «de armen van Cadier
en Keer»;

d. dat het onderhoud der waterlossing, het-
welk volgens het toepasselijk provinciaal reglement
komt ten laste van de eigenaren der aan de
waterlossing grenzende perceelen, terwijl het regle-
ment, behoudens tegenbewijs, voor eigenaren houdt
hen die als zoodanig voorkomen in de registers
van het kadaster, bij de herschouw van den
28 Augustus 1886 voor zooveel betreft de aan-
grenzende aan de armen van Cadier en Keer
behoorende perceelen, gebleken is verzuimd te zijn;

O. dat naar aanleiding van een en ander het
aan den gerequireerde te last gelegde feit bij het
beklaagde arrest bewezen is verklaard, doch niet
strafbaar is geoordeeld op grond in hoofdzaak,
dat volgens art. 51 Strafrecht bestuurders of
leden van eenig bestuur wel wegens overtreding
kunnen worden gestraft, doch alleen in de ge-
vallen waarin dit is bepaald, terwijl zoodanige
bepaling hier zou ontbreken nu het reglement op
de waterlossingen in Limburg wegens verzuim in
het onderhoud met straf bedreigt de onderhouds-
plichtigen, alzoo in dit geval «de armen van
Cadier en Keer», zonder dat daarbij of bij eene
andere wettelijke verordening is voorgeschreven,
dat bestuurders voor het verzuim persoonlijk of
individueel strafrechtelijk verantwoordelijk zijn;

O. dat bij de toelichting van het middel van
cassatie de toepasselijkheid in deze van gemeld
art. 51 wordt betwist, op grond dat het artikel
alleen zou doelen op overtredingen die niet anders
dan door bestuurders kunnen worden gepleegd,
terwijl voor overtredingen waarbij, zooals in dit
geval, de hoedanigheid van bestuurder geen ver-
eischte is, de gewone regelen van strafrechtelijke
verantwoordelijkheid zouden gelden en deze zouden
medebrengen, dat voor hetgeen door den rechts-
persoon wordt gedaan of wordt nagelaten, de
verantwoordelijkheid rust op de bestuurders;

O. daaromtrent, dat blijkens den inhoud der
dagvaarding de gerequireerde met zijne medeleden
in het armbestuur in rechte is geroepen niet ter
zake, dat zij verantwoordelijk zouden zijn voor
hetgeen de door hen bestaande instelling in strijd
met eene provinciale verordening zou hebben nage-
laten, maar ter zake dat zij zelve iets hebben
verzuimd, waartoe zij in hunne hoedanigheid van
leden van het armbestuur verplicht waren;

dat het derhalve de vraag niet is of een rechts-

persoon een strafbaar feit kan plegen en zoo neen,
of dan de bestuurders voor hetgeen de rechts-
persoon heeft gedaan of nagelaten, ook zonder
uitdrukkelijke bepaling strafrechtelijk verantwoor-
delijk zijn, maar alleen of de gerequireerde iets
heeft verzuimd, waartoe hij in zijne hoedanigheid
van lid van het armbestuur verplicht was en, zoo
ja, of dan dit zijn eigen verzuim strafbaar is;

O. dat deze vraag bevestigend moet worden
beantwoord;

dat toch het beheer over de goederen en be-
zittingen van de in de dagvaarding bedoelde instel-
ling van weldadigheid, gelijk dit volgens de feite-
lijke beslissing door den gerequireerde met anderen
wordt gevoerd, de zorg omvat, dat de aan den
eigendom verbonden lasten worden gekweten, en
dat derhalve de leden van het armbestuur gelijk
dan ook, volgens het arrest, door den gerequi-
reerde is erkend, verplicht zijn te zorgen voor
het onderhoud der waterlossing, voor zoover dit
onderhoud krachtens het provinciaal reglement ten
laste is van de door hen bestuurde instelling;

dat hieruit verder volgt dat de gerequireerde
met zijne medeleden in het armbestuur in de hoe-
danigheid ook tegenover het provinciaal reglement
is te beschouwen als onderhoudsplichtige van be-
doeld deel der waterlossing, en dat, zoo zij dit
onderhoud verzuimen, op hen van toepassing zijn
de strafbepalingen waarbij tegen het niet naleven
van het reglement wordt voorzien;

dat eindelijk art. 51 Strafrecht niets bevat wat
tot een ander besluit zou moeten leiden;

dat dit artikel eene voorziening inhoudt voor
een geval, waarvan hier geen sprake is, het geval
namelijk dat, als wegens overtredingen straf tegen
bestuurders is bepaald van een of meer bestuur-
ders blijkt, dat de overtreding buiten hun toedoen
is gepleegd;

dat in het artikel echter niet is te vinden eene
regeling van de strafrechtelijke verantwoordelijk-
heid van bestuurders in het algemeen en evenmin
eene beperking van die verantwoordelijkheid tot
die gevallen waarin met uitdrukkelijke aansprake-
lijkstelling wegens hunne hoedanigheid van be-
stuurders, deze met zooveel woorden verantwoor-
delijk zijn gesteld;

dat dus ook te hunnen aanzien de regel geldt,
dat, tenzij de wet of wettelijke verordening anders
bepale, ieder verantwoordelijk is voor hetgeen hij
zelf doet of nalaat, en deze regel de verantwoor-
delijkheid medebrengt van den gereq. voor het
door hem in zijne hoedanigheid van armbestuurder,

en als zoodanig onderhoudsplichtige, gepleegd verzuim;

O. dat het middel van cassatie Mitsdien is gegrond;

Vernietigt het beklagde arrest, voor zoover het daarbij als bewezen aangenomen feit niet strafbaar is verklaard;

Rechtdoende krachtens art. 165 R. O.;

Verklaart dat dit feit oplevert het als onderhoudsplichtige van eene waterlossing in Limburg, niet vóór de herschouw zuiveren van die waterlossing van onkruid en grond;

Verklaart den gereq. daaraan schuldig;

Gezien de artt. 15, 21, 22, 44 en 50 van het reglement op de waterlossingen in Limburg van den 10 November 1885, de artt. 30, 31 en 43 der wet van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) art. 23 Strafrecht en de artt. 214, 215, 253, 257 en 370 Strafvord.;

Veroordeelt de gereq. in eene geldboete van f 1 en in de kosten van het geding, voor zooveel hem betreft, daaronder begrepen die, waaroemtrent de nitspraak is voorbehouden bij arrest van den Hoogen Raad van den 19 Maart 1888;

Verklaart deze veroordeeling in de kosten met uitzondering van die in cassatie gevallen, uitvoerbaar ook bij lijfsdwang gedurende ten langste 1 dag;

Bepaalt dat de geldboeten, bij gebreke van betaling binnen 2 maanden na den dag waarop dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd, zal worden vervangen door hechtenis van 1 dag.

29 November 1888. **BESLUIT**, tot onteigening van perceelsgedeelten in de gemeente *Vitgeest*, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van een fort bij *Marken-binnen*. S. 164.

30 November 1888. **BESLUIT**, betrekkelijk den herijk van de maten en gewichten in het jaar 1889. S. 165.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 7 November 1888, n°. 156, afdeling Handel en Nijverheid;

Gelet op artikel 15, letter a der wet van den 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Ons besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 November 1888, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 26 November 1888, n°. 195, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

1°. de maten en gewichten zijn in het jaar 1889 onderworpen aan den herijk bedoeld in art. 15, letter a der bovengenoemde wet;

2°. de herijk heeft plaats binnen het tijdvak, dat aanvangt op 1 Januari en eindigt op 1 October van dat jaar;

3° aan Gedeputeerde Staten der provinciën wordt opgedragen, het tijdstip te bepalen, waarop die herijk voor elke gemeente gedurende het onder 2°. genoemd tijdvak zal plaats hebben.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en waarvan afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

Het Loo, den 30sten November 1888.

(get.)

WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

HAVELAAR.

(*Uitgeg.* 6 Dec. 1888.)

7 December 1888. **MISSIVE** van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende toezending van afschriften der processenverbaal van opening der stembriefjes bij verkiezing van leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal en van leden der Provinciale Staten.

Met intrekking der circulaires van mijn Departement, van 30 Augustus 1850, l. D., 2^e afd., en 2 Juli 1875, n°. 16, 2^e afd., voor zoover daarbij wordt verzocht de inzending te bevorderen van afschriften der processenverbaal van opening der stembriefjes voor de verkiezing van leden der Provinciale Staten, heb ik de eer UHEG. nit te noodigen, de burgemeesters van de hoofdplaatsen in uw gewest der in deze betrokken hoofdkiesdistricten te doen weten, dat die inzending voortaan niet meer wordt vereischt. — De inzending van gemelde afschriften, voor zooverre zij de verkiezing van leden der Tweede Kamer betreffen, blijve plaats hebben.

Ik verzoek UHEG. de burgemeesters van de hoofdplaatsen der hoofdkiesdistricten voor deze verkiezing daarop indachtig te maken, daar laatstbedoelde afschriften niet altijd inkomen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

MACKAY.

9 December 1888. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep door H. MULDER JZN., papierfabrikant te *Oude Pekela*, ingesteld tegen een besluit van burgemeester en wethouders dier gemeente van 5 Juni 1888, waarbij hem onder zekere voorwaarden vergunning is verleend tot het oprichten van eene strookartonfabriek. S 166.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep door H. MULDER JZ., papierfabrikant te *Oude Pekela*, ingesteld tegen een besluit van burgemeester en wethouders dier gemeente van 5 Juni 1888, waarbij hem onder zekere voorwaarden vergunning is verleend tot het oprichten van eene strookartonfabriek;

De Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 17 October 1888, n°. 74);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 5 December 1888, l^o. K., afdeling Handel en Nijverheid;

Overwegende, dat H. MULDER JZN. den 11den April 1888 aan burgemeester en wethouders van *Oude Pekela* vergunning heeft gevraagd om eene strookartonfabriek op te richten op een stuk land, liggende aan den weg naar het huis „Stroobos”, kadastraal bekend gemeente *Oude Pekela*, sectie A, n°. 1623 en 1625;

dat, nadat belanghebbenden in de gelegenheid waren gesteld hunne bezwaren in te brengen, burgemeester en wethouders van *Oude Pekela* bij besluit van 5 Juni 1888 de gevraagde vergunning verleend hebben onder een achttal voorwaarden, waarvan de vijfde, de zesde en de zevende aldus luiden:

5°. Het voor de fabriek benodigde water kan worden getrokken uit het hoofddiep, genaamd *Pekela*, en het gebruikte of afvalwater moet worden geleid in een bassin, lang 100 en breed 40 M., omgeven met een waterdichten dijk van minstens 1.2 M. hoogte boven den bodem van het bassin; het bassin moet worden verdeeld in twee gelijke helften, gescheiden door een dijkje, van een halve meter hoogte, waarover het water van uit het eerste in het tweede bassin kan vloeien. Van uit het tweede bassin het water af te leiden door eene waterdichte leiding, waarin aangebracht moeten worden negen schuiven, bestaande uit negen ramen, bekleed met mandenwerk en kopergaas, loopende en rustende in waterdichte sponningen tot op den

bodem, en ten slotte het water af te voeren in de *Pekela*.

6°. Mocht ook na deze voorzorgsmaatregelen blijken, dat door niet genoegzame bezinking te veel vuil of afval uit de fabriek in het hoofddiep (*Pekela*) wordt afgevoerd, dan behoudt het gemeentebestuur zich het recht voor om te dezer zake nadere voorschriften tot het zuiver houden van het water in het hoofddiep aan den concessionaris te geven.

7°. De concessionaris of diens rechtverkrijgende is verplicht zijne werklieden of andere ondergeschikten tot het personeel der fabriek behorende, die door den dienst in of bij de fabriek, of ten gevolge van werkzaamheden daarvoor, gekwetst of verminkt worden, voor zijne rekening geneeskundige hulp en verpleging te verschaffen en een huisgezin hebbende dit te onderhouden tot de gekwetste of verminkte weder zal zijn hersteld en tot werken in staat is, een en ander na ingewonnen advies van den geneesheer. De verplichting in dit artikel aangegeven, houdt op een jaar na den dag, waarop het ongeval heeft plaats gehad;

dat H. MULDER JZN. tegen deze beschikking bij Ons beroep heeft ingesteld en daarbij Ons verzoekt heeft haar aldus te wijzigen, dat betreffende het afvalwater bepaald worde, dat het bassin slechts 2000 M² oppervlakte behoeft te hebben en verder dat er in de afvoerkanalen geene filters behoeven geplaatst te worden, doch dat de keuze der aan te brengen zuiveringstoestellen geheel aan den concessionaris blijve overgelaten, en dat de bepaling die het verschaffen van geneeskundige hulp en het onderhoud van gekwetste werklieden met hunne gezinnen verplicht stelt, worde ingetrokken;

dat appellant ter ondersteuning van zijn beroep heeft aangevoerd dat het voor hem hoogst moeilijk, zoo niet onmogelijk is om op zijn laag gelegen terrein het afvalwater in de afloopkanalen door filters te leiden; dat bij hem geen plaats is voor een zoo groot bassin als hem is voorgeschreven, dat hij het afvalwater machinaal wenschte te zuiveren en dan door een goot in het diep te laten loopen, doch dat die zuiveringswijze een fabrieksgeheim is; eindelijk dat hij de zevende voorwaarde in de tegenwoordige omstandigheden bij de scherpe concurrentie onbillijk acht, omdat de daarin omschreven verplichting niet rust op fabrieken, die in andere gemeenten gevestigd zijn;

Overwegende, dat de voorschriften in de vijfde en de zesde voorwaarde vervat, ten doel hebben

de verontreiniging van het hoofddiep door het afvalwater van MULDER's nieuwe fabriek te voorkomen;

dat deze voorschriften echter niet geheel afdoende zijn en dat met name eene zuivering van het afvalwater door middel van riviergrind en poreuse turf, gelijk meermalen door Ons is voorgeschreven, ook in dit geval dienstig te achten is;

dat appellant wel is waar verklaard heeft in het bezit te zijn van het geheim eener nieuwe wijze van zuivering van het afvalwater, welke voor hem minder bezwaar oplevert en van welke toepassing hij goede nitkomsten verwacht, doch dat, vermits deze wijze van zuivering niet voldoende is bekend gesteld, het geheel onzeker is of derden daardoor tegen schade en hinder zullen worden gevrijwaard; dat een voorschrift als in de zevende voorwaarde aan den appellant is gegeven, niet strookt met art. 12, 1° lid, der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), volgens hetwelk de voorwaarden welke bij het verlenen eener vergunning kunnen worden opgelegd, moeten strekken om aan de bezwaren van gevaar, schade en hinder als die in art. 11 dier wet omschreven, die de inrichting voor derden zou kunnen opleveren, tegemoet te komen;

dat deze voorwaarde, welke de strekking heeft, niet om het gevaar, de schade of den hinder bij art. 11 bedoeld te voorkomen, maar om de belangen van de werklieden aan de inrichting verbonden en middellijk ook die van de gemeentekas te bevorderen, alzoo niet gegrond is op de wet en diensgevolge niet had mogen worden opgelegd;

Gezien de wet van den 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95);

Hebben goedgevonden en verstaan, met handhaving van het besluit van burgemeester en wethouders van *Oude Pekela* van 5 Juni 1888, waarbij aan H. MULDER Jzn. en zijne rechtverkrijgenden voorwaardelijk vergunning is verleend tot het oprichten van eene strookartpapierfabriek op het perceel, kadastraal bekend, gemeente *Oude Pekela*, sectie A, n°. 1623 en 1625, te bepalen:

1°. dat de bij die beschikking gestelde voorwaarden omtrent de afvoer van het afvalwater zullen luiden als volgt:

Het gebruikte fabrieks- of afvalwater zal worden geleid door eene buis, naar eene noch met het hoofddiep noch met eenige andere waterleiding in verbinding staande sloot, waarin moeten worden aangebracht negen schuiven bestaande uit even zoovele ramen, waarvan de eerste, derde enz.

met zijn mandenwerk, en de tweede, vierde enz. met kopergaas bekleed moeten zijn, loopende en rustende in waterdichte sponningen en reikende tot den bodem; het water uit die sloot zal, na door de negen schuiven gestroomd te zijn, geleid worden in een bezinkingsbassin van voldoende grootte, omgeven door een van voldoende specie samengestelden dijk van zoodanig profiel en zoodanige hoogte, dat doorbreken of overloopen niet kan plaats hebben; in dien dijk zal eene buis worden gemaakt van voldoende lengte teneinde daarop aan de zijde van het bassin een waterdichten trechter te bevestigen, inhoudende 1 M³, met den bovenkant 0.20 M. beneden kapdijk gelegen en gevuld met riviergrind, terwijl aan de andere zijde die buis in een filtreertoestel en wel even boven den bodem daarvan moet iumonden, welk filtreertoestel voorzien moet zijn van eene laag poreuse turf, reikende tot de helft der hoogte van dat toestel, alsmede van eene zich boven de turflaag bevindende turfleiding in verbinding met de afwateringsloot of het afvoerriool; een en ander zal in goeden staat onderhouden en het riviergrind en de turf zoo dikwijls vernieuwd moeten worden, dat opvulling daarvan met teruggehouden stoffen worde voorkomen;

2°. de zevende voorwaarde te vernietigen;

3°. te bepalen, dat de fabriek zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen een jaar na dagteekening van dit besluit.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst, met het rapport van Onzen voornoemde Minister in de *Staatscourant* openbaar gemaakt, en aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, in afschrift medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 9den December 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 19 Dec. 1888.)

9 December 1888. WET, tot wijziging van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1887. S. 167.

9 December 1888. WET, tot wijziging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1887. S. 168.

Bij deze wet wordt na verhooring en vermin-

dering van eenige artikelen het totaal der 4de Afd. van dit hoofdstuk nader vastgesteld op f 5,075,332.14; dat der 5de Afd. op f 4,482,139.01 en dat der 7de Afd. op f 1,546,652.85.

9 December 1888. WET, houdende goedkeuring eener met de Stoomvaartmaatschappij „Zeeland” gesloten overeenkomst tot het onderhouden van eenen postvaartdienst tusschen *Vlissingen* en *Queenborough*. S. 169.

WIJ WILLEM III, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, dat door de wet worde bekrachtigd de door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met de Stoomvaartmaatschappij „Zeeland”, onder dagteekening van 5/11 Juni 1888 gesloten overeenkomst tot het onderhouden van eenen postvaartdienst tusschen *Vlissingen* en *Queenborough*, tweemaal daags;

Zoo is bet, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De in afschrift nevens deze wet gevoegde overeenkomst, den 5/11 Juni 1888 tusschen Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en de Stoomvaartmaatschappij „Zeeland” aangegaan, wordt goedgekeurd.

2. De overeenkomst, bij artikel 1 vermeld, zal gratis worden geregistreerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 9den December 1888.

(get.) W I L L E M .

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 15 Dec. 1888.)

AFSCHRIFT.

OVEREENKOMST tusschen den Staat der Nederlanden en de Stoomvaart-Maatschappij „Zeeland” wegens postvervoer met de tusschen *Vlissingen* en *Queenborough* varende stoomschepen dezer maatschappij.

Tusschen den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, handelende namens den Staat der Nederlanden, contractant ter eene, en de Stoomvaartmaatschappij „Zeeland”, vertegenwoordigd door eenen harer directeuren, den heer CAREL LOUIS VAN WOELDEREN, contractante ter andere zijde, is, behoudens nadere bekrachtiging door de wet, na voorafgaande goedkeuring door de vergadering van aandeelhouders der Maatschappij „Zeeland”, overeengekomen hetgeen volgt:

Art. 1. De contractante ter andere zijde verbindt

zich, om met stoomschepen onder Nederlandsche vlag tweemaal per etmaal tusschen *Vlissingen* en *Queenborough* heen en weder eenen dienst te doen uitvoeren, die aan de eischen van een snel en regelmatig postvervoer in alle opzichten beantwoordt.

Zij is verplicht tot dat einde te onderhouden zeven stoomschepen van de 1ste klasse en van minstens 800 tonnen, die met de beste booten van gelijken tonneninhoud op andere lijnen tusschen *Engeland* en het vaste land kunnen wedijveren.

De stoomschepen: „*Nederland*”, „*Engeland*”, „*Duitschland*”, „*Prinses Marie*”, „*Prins Hendrik*”, „*Willem Prins van Oranje*” en „*Prinses Elisabeth*”, thans bij de Maatschappij „Zeeland” in dienst, worden geacht thans de gevorderde vereischen bovenvermeld te bezitten.

2. Indien er van de in artikel 1 vermelde booten een of meer buiten dienst geraken, zal de contractante ter andere zijde verplicht zijn, om voor de buiten dienst geraakte binnen 12 maanden even zooveel andere booten, beantwoordende aan de eischen in art. 1 vermeld, in de plaats te stellen.

Zoolang het nieuwe materieel niet gereed is en de geregelde uitvoering van den dienst het in gebruik stellen van booten om tijdelijk in de vaart te worden gebracht, noodig maakt, zal daarin door en voor rekening van de contractante ter andere zijde worden voorzien. Deze tijdelijk in dienst te stellen stoomschepen behoeven de Nederlandsche vlag niet te voeren.

Eventueel nieuw te bouwen booten moeten in *Nederland* worden gebouwd, zoo er alsdan voldoende zekerheid bestaat, dat door een of meer Nederlandsche werven aan de eischen van deze overeenkomst voldoende stoomschepen kunnen worden gebouwd, en dat zij in prijs kunnen wedijveren met bekende buitenlandse werven.

De plannen van de in de vaart te brengen nieuwe booten zullen aan de goedkeuring van den contractant ter eene zijde moeten onderworpen worden.

3. De postadministratie regelt de uren van vertrek der booten, in verband met de behoeften van het postverkeer.

Zij is bevoegd die uren te allen tijde te wijzigen, mits der contractante ter andere zijde 8 dagen vooraf daarvan kennis gevende.

4. Bij vertraagde aankomst van den posttrein in aansluiting op de te *Vlissingen* of te *Queen-*

borough gereed liggende boot, wordt minstens één uur op de aankomst van den trein gewacht.

5. De overtocht van *Vlissingen* naar *Queenborough* en omgekeerd van *Queenborough* naar *Vlissingen* wordt afgelegd binnen 8 uren.

6. Omtrent de post, die zoowel te *Vlissingen* als te *Queenborough* is aan boord te nemen en over te brengen, gedraagt de contractante ter andere zijde zich uitsluitend naar de voorschriften der Nederlandsche postadministratie.

Bij het inladen der post wordt desverlangd door de bemanning der stoomschepen de noodige bijstand verleend.

Onder de uitdrukking „de post” wordt zoowel de brieven- als de pakketpost verstaan en dus alle voorwerpen die, krachtens de intentionale overeenkomsten, in de termen van postvervoer vallen.

7. De contractante ter andere zijde geniet voor het overbrengen der post de navolgende betaling:

1°. voor de Nederlandsche brievenmalen in de beide richtingen eene som van *veertig duizend gulden* (ƒ 40,000) in het jaar;

2°. voor de brievenmalen van en aan buitenlandsche postadministratiën de daarvoor bij verdrag tusschen de leden der Algemeene Postvereniging vastgestelde of nader vast te stellen betaling, behoudens het bepaalde bij het volgend artikel;

3°. voor de pakketpost: vijf cents voor elk pakket, het gewicht van 3.178 kilogram niet te boven gaande, en

tien cent voor elk pakket van een gewicht boven 3.178 kilogram en tot 5 kilogram.

Het vervoer der zakken, manden, kisten, valiezen of dergelijke, die voor de verzending der post dienen of gediend hebben, geschiedt kosteloos.

De contractant ter eene zijde waarborgt aan de contractante ter andere zijde ter zake van de sub 2°. hiervoren vermelde brievenmalen eene jaarlijksche opbrengst van *twee honderd zestig duizend gulden* (ƒ 260,000).

Een en ander wordt, hetzij gezamenlijk, hetzij voor elke rubriek afzonderlijk, driemaandelijks op declaratie aan de contractante ter andere zijde uitbetaald, behoudens eventueele aanvulling van hetgeen meer zal zijn verschuldigd, zoodra de afrekening der vergoeding wegens het vervoer, volgens de daaromtrent bij het verdrag der Algemeene Postvereniging gestelde regelen, zal kunnen worden vastgesteld.

8. Indien de sub 2°. van art. 7 vermelde betaling wegens de door buitenlandsche postadministratiën verschuldigde gelden, de gewaarborgde som van ƒ 260,000 in het jaar mocht te boyen gaan, zal de helft van het overschot aan de Nederlandsche postadministratie ten deel vallen.

9. Het vervoer van brieven buiten de brievenmalen door de contractante ter andere zijde of door de bemanning der stoomschepen is nitdrukkelijk verboden.

Onverminderd de toepassing der wettelijke bepalingen op het verboden brievenvervoer, zal de postadministratie bevoegd zijn te verlangen, dat personen, in dienst van de contractante ter andere zijde, worden ontslagen, indien zij zich bij herhaling aan zoodanig verboden vervoer hebben schuldig gemaakt.

10. Bij aankomst der booten ter plaatse van bestemming, wordt in de allereerste plaats de post, desverlangd met behulp der scheepsbemanning, ontscheept.

Indien het ter bespoediging van de overkomst wenschelijk is, de post met eene boot of barke aan wal te brengen, stelt de gezagvoerder zoodanig vaartuig met de noodige bemanning op de eerste aanvraag ter beschikking van den postambtenaar aan boord der stoomboot.

Bijaldien zich geen postambtenaar aan boord bevindt, rust op den gezagvoerder de verplichting om de post op de bedoelde wijze aan wal te doen brengen.

11. De postadministratie is bevoegd de post door eenen ambtenaar te doen begeleiden.

Behalve over eene hut, zal die ambtenaar moeten kunnen beschikken over een daaraan grenzend vertrek van voldoende ruimte en van zoodanige inrichting, als de postadministratie zal voorschrijven, om hem te dienen tot bureel.

De postbeampte wordt tot de tafel van de passagiers, of bij het stilliggen der boot, tot de scheepstafel toegelaten.

De verplichtingen bij dit artikel vermeld, worden door de contractante ter andere zijde kosteloos nagekomen.

12. De contractante ter andere zijde zal dezen dienst, zonder toestemming van den contractant ter eene zijde, niet aan derden mogen overdragen. Overeenkomsten, waarbij wordt bedoeld om verplichtingen op de contractante ter andere zijde rustende en met de exploitatie van den dienst in verband staande, aan derden over te dragen, behoeven mede, alvorens uitvoering te

erlangen, de goedkeuring van den contractant ter eene zijde.

13. De contractante ter andere zijde zal zich het toezicht moeten laten welgevallen, dat de Nederlandsche postadministratie op de uitvoering dezer overeenkomst op Engelsch grondgebied mocht willen laten nitoeefenen.

14. Het is uitdrukkelijk aan de contractante ter andere zijde verboden, om zich met eenig ander postvervoer, dan nit kracht dezer overeenkomst plaats vindende, te belasten. Zij zal dus te dezer zake met de Britsche of eenige andere postadministratie geene schikking mogen aangaan.

15. De contractant ter eene zijde is bevoegd deze overeenkomst na 1 October 1892 op te zeggen, bijaldien de transitrechten wegens de buitenlandsche brievenmalen gedurende een vol kalenderjaar de helft der gewaarborgde som van f 260,000 niet mochten bereiken, mits daarvan een jaar vooraf aan de contractante ter andere zijde kennisgevende.

De contractant ter eene zijde is voorts bevoegd deze overeenkomst te allen tijde op te zeggen, bijaldien de contractante ter andere zijde in de nakoming van de voorwaarden en bepalingen daarvan mocht te kort schieten, behoudens vergoeding aan den Staat van schaden en interessen en onverminderd de betaling der beloopte boeten.

De contractante ter andere zijde wordt geacht te kort te schieten, indien zij, na herhaalde aanmaning en beboeting, in gebreke blijft, de voorwaarden dezer overeenkomst regelmatig en behoorlijk te vervullen, in dier voege, dat op de nauwkenrige uitvoering van den dienst en op eene geregelde overkomst op de uren en binnen den tijd bij deze overeenkomst bepaald, niet voldoende staat kan worden gemaakt.

16. Behoudens gevallen van overmacht, is de contractante ter andere zijde aan de volgende boeten onderworpen:

a. aan eene boete van f 10 tot f 250 bij onvoldoende zorg voor de post aan boord der stoomschepen of door de bemanning bij het in- en ontschepen te *Vlissingen* of te *Queenborough*, dès, dat ten gevolge daarvan eenig voorwerp der brieven- of pakketpost beschadigd wordt of in het ongereede geraakt;

b. aan eene boete van f 10 voor elk kwartier uren, dat de boot hetzij uit de Nederlandsche, hetzij uit de Engelsche haven van afvaart later vertrekt dan volgens het door de postadministratie

vastgestelde vertrekuur is bepaald, behoudens het geval, dat op de aankomst van den posttrein is moeten worden gewacht. Indien een vertraagd vertrek door een snellere overtocht dan van acht uren wordt ingehaald, zal de bovenvermelde boete niet worden toegepast;

c. aan eene boete van f 10 voor elk kwartier uren of gedeelte daarvan, dat de boot langer dan acht uur voor de overtocht van *Vlissingen* naar *Queenborough* of van *Queenborough* naar *Vlissingen* besteedt.

Vertragingen van minder dan 15 minuten op de reis van *Vlissingen* naar *Queenborough* komen niet voor beboeting in aanmerking; wel echter in de richting van *Queenborough* naar *Vlissingen*;

d. aan eene boete van f 50 voor elken dag, dat het vervangen van eene buiten dienst geraakte boot binnen het bij art. 2 bepaalde tijdstip vertraagd wordt;

e. aan eene boete van f 300 voor elke keer, dat er geen boot gereed is voor het uitvoeren van den dienst op het oogenblik dat daarover moet worden beschikt, en ten gevolge daarvan de reis onuitgevoerd zou moeten blijven;

f. aan eene boete van f 100 voor elken dag, dat de uitvoering van eenigen last, die door den contractant ter eene zijde of door den bij het volgend artikel genoemden Regeerings-commissaris tot het nitvoeren van de bepalingen dezer overeenkomst en in overeenstemming daarmede aan de contractante ter andere zijde gegeven wordt, wordt uitgesteld;

g. aan eene boete van f 300, indien bij vertraagde aankomst van den posttrein, zoo noodig, niet minstens één uur op de aankomst van dien trein is gewacht.

17. Tot het uitoeefenen van toezicht op de behoorlijke naleving van de bepalingen dezer overeenkomst, wordt door den contractant ter eene zijde een hoofdamtenaar aangewezen, om als Regeerings-commissaris tegenover de contractante ter andere zijde op te treden.

De Regeerings-commissaris is bevoegd om aan boord der stoomschepen zoodanig onderzoek in te stellen als hij ter vervulling zijner taak mocht nuttig achten. Hij kan zich tot dat einde door andere personen doen vergezellen, om hem als deskundigen in dat onderzoek bijstand te verleenen.

Voorziening in tekortkomingen of overtredingen van de bepalingen dezer overeenkomst, kunnen door den Regeerings-commissaris aan de contrac-

tante ter andere zijde worden opgedragen, met bepaling van den termijn, binnen welken voorziening zal moeten plaats vinden.

De Regeerings-commissaris of elk ander ambtenaar, die door den contractant ter eene zijde met het houden van toezicht op de uitvoering van de bepalingen dezer overeenkomst mocht worden belast, zal telkens, wanneer dit noodig wordt geacht, met een stoomschip de reis mede maken, zonder wegens zijne aanwezigheid aan boord tot eenige betaling verplicht te zijn.

18. De overeenkomst wordt aangegaan voor den tijd van tien jaren, te rekenen van 1 October 1800 acht en tachtig, met welk tijdstip vervallen de met de contractante ter andere zijde gesloten overeenkomst wegens het vervoer van brievenmalen van 1 April 1885, bekrachtigd bij de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 152), alsmede de overeenkomsten tot het vervoer van voorwerpen der pakketpost, dd. 20/27 Maart 1886 en 26 Juni/1 Juli 1886.

19. De contractante ter andere zijde neemt voor hare rekening de kosten van zegel en leges dezer overeenkomst, zoomede de kosten van denzelfden aard op de betalingstukken vallende.

's Gravenhage, 11 Juni 1888.

De contractant ter eene zijde,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

Vlissingen, 5 Juni 1888.

De contractant ter andere zijde,

De Stoomvaartmaatschappij Zeeland,
(get.) V. WOELDEREN.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Departement
van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) DE BOSCH KEMPER.

9 December 1888. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een locaalspoorweg van *Enschede* naar *Oldenzaal*. S. 170.

9 December 1888. WET, tot wijziging van het zesde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het diensjaar 1887. S. 171.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen, het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 4,069,565; dat der 3de Afd. op f 4,755,128; dat der 6de Afd. op f 1,824,827 en dat der 5de Afd. op f 1,264,640.70.

10 December 1888. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor de verbreeding aan de noordzijde van den oostelijken ingang van de *Barvoetsteeg* te *Haarlem*. S. 172.

10 December 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Groningen*. S. 173.

Bij deze wet wordt bekrachtigd de heffing ten behoeve van de provincie *Groningen*, van een recht van vijf cent aan de brug over het *Boterdiep* bij *Ellerhuizen* voor ieder schip of vaartuig hoe ook genaamd, gemeten of niet, geladen of ledig, waarvoor de brug ten dienste der doorvaart moet worden afgedraaid.

10 December 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Zuidholland*. S. 174.

Bij deze wet wordt, voor vijf jaren, bekrachtigd de heffing ten behoeve van de provincie *Zuidholland* van bruggeld voor den overtocht van de brug over de *Oude Maas*, verbindende de *Hoeksche Waard* met het eiland *IJsselmonde*.

10 December 1888. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhand-schen verkoop van grond te *Enschede* aan N. H. TER KUILE en H. J. MORSMAN, fabrikanten aldaar. S. 175.

10 December 1888. WET, tot aanwijzing van de Rijkswerkinrichting te *Veenhuizen* voor Rijkswerkinrichting voor mannen en vestiging van de Rijkswerkinrichting voor vrouwen in de gemeente *Oegstgeest*. S. 176.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken, om de Rijkswerkinrichting *Veenhuizen* aan te wijzen voor Rijkswerkinrichting voor mannen en de Rijkswerkinrichting voor vrouwen te vestigen in de gemeente *Oegstgeest*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het tweede lid van artikel 8 der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3) wordt gelezen als volgt:

De Rijkswerkinrichtingen zijn gevestigd:

voor de mannen te *Veenhuizen* en te *Hoorn*, voor de vrouwen in de gemeente *Oegstgeest*.

2. In artikel 21 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) vervallen de woorden: "n°. 2 en te Veenhuizen n°. 3".

3. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1890.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 10den December 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Justitie,

(get.) RUYSS VAN BEEBENBROEK.

(*Uitgeg.* 12 Dec. 1888.)

11 December 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Zuidholland*. S. 177.

Bij deze wet wordt bekrachtigd de heffing ten behoeve der provincie *Zuidholland*, van veergeld voor het gebruik der veren in het jaagpad langs den *Rijn*.

11 December 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 178.

Bij deze wet wordt, voor vijf jaren, bekrachtigd de heffing ten behoeve van de provincie *Friesland*, van schut- en kanaalgelden op het tweede gedeelte van het *Tjongerkanaal*, aan de schutsluizen onder *Oudehorne* bij de Nijberkoopsterweg en nabij de Compagnonsvaart, van doorvaarts- geld bij laatstgemelde sluis, alsmede van wiggeld bij de bruggen in de Bruggelaan, over de sluis in de Nijberkoopsterweg, te Twijtel, in den Balkweg en bij die over de sluis nabij de Compagnonsvaart, zoomede van opslagelden bij de Nijberkoopsterbrug.

11 December 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Overijssel*. S. 179.

Bij deze wet wordt, voor vijf jaren, bekrachtigd de heffing ten behoeve van de provincie *Overijssel*, van vaarts-, brug- en walgelden voor het gebruik van het provinciale kanaal van *Almelo* naar de *Pruisische grenzen*.

11 December 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Eberhard Wilhelm Felger. S. 180.

Christian Josef Marie Eustasius

Lesmeister. S. 181.

12 December 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Nicolaus Heinzelmann. S. 182.

Frerich Meijerdirck. S. 183.

Bernard Clemens Engberding. S. 184.

Carl Hubert Langemeijer. S. 185.

Johann Jacob Adolph Söhnlein.

S. 186.

13 December 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Gerhard Heinrich Ostermann.

S. 187.

Max Schoenfeld S. 188.

Benjamin Tiefenthal. S. 189.

Herrmann Heinrich Köster. S. 190.

Hermann Heinrich Lammerding.

S. 191.

13 December 1888. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende gemeente-archieven.

Het is meermalen voorgekomen, dat voor de bewaring van gemeente-archieven op niet regelmatige wijze wordt zorg gedragen.

Bij schrijven van 14 April 1883, n°. 992, afdeling K. W., heeft mijn toenmalige ambtsvoorganger daarop de aandacht van 's Konings Commissarissen in de provinciën gevestigd, en hun verzocht de gemeentebesturen ernstig nit te noodigen geen oude archieven te vervreemden of te doen vernietigen, dan nadat deze vooraf onderzocht waren door den archivaris in de provincie en deze verklaard had dat er geenerlei bedenking tegen vervreemding bestond.

Intusschen is nog onlangs een gemeente-archief, aanvangende met 1534, als scheurpapier verkocht.

Dit geeft mij aanleiding U te verzoeken do gemeentebesturen andermaal met ernst namens mij uit te noodigen, vóór het opruimen van archieven het advies van den archivaris in de provincie in te winnen, en de burgemeesters aan te schrijven mij steeds onmiddellijk kennis te geven van elk gemeenteraadsbesluit tot verkoop of vernietiging van archieven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) HUBRECHT.

14 December 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Bernard Klostermann. S. 192.
Benjamin Joseph Jean Antoine Deschaux. S. 193.
Alexander Ferdinand Meijring. S. 194.
Johann Heinrich Wolken. S. 195.
Hubert Franz Joseph Schaffrath. S. 196.

15 December 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Johann Hömmen. S. 197.
Bernard Wilhelm Holtmann. S. 198.
Herbert Stroink. S. 199.
Jean Rouvroye. S. 200.
Heinrich Joseph Wehmeijer. S. 201.

16 December 1888. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Carl Loeas Brautigam. S. 202.
Jakob Friedrich Abraham Mayer. S. 203.

16 December 1888. WET, tot nadere wijziging der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91) houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire regtsmagt". S. 204.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1888, n°. 49; 1888/89, n°. 24, 1—3.

Hand. id. 1888/89, *bladz.* 393—395.

Hand. 1° Kamer 1888/89, *bladz.* 7, 14, 19.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige wijzigingen te brengen in de wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91) houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire regtsmagt", zooals die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 9 November 1875 (*Staatsblad* n°. 201) en 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 63);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In het tweede lid van artikel 14 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91) houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire regtsmagt", worden de woor-

1888.

den "zij worden gewaarmerkt door de Nederlandsche gezanten of consulaire ambtenaren, welke Wij daartoe voor ieder consulaat aanwijzen" vervangen door: *Zij worden gewaarmerkt en gekantteekend door een daartoe door Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken aan te wijzen ambtenaar van dat Departement.*

In het derde lid van voormeld artikel worden de woorden "het andere aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken opgezonden" vervangen door: *het andere aan Onzen voornoemden Minister opgezonden, door wiens tusschenkomst het ter griffie van de arrondissemens-regtbank te 's Gravenhage wordt overgebracht.*

2. Artikel 15 van gemelde wet wordt gelezen als volgt:

"De volmagten en andere stukken, welke bij de akten van den burgerlijken stand worden gevorderd, blijven aangehecht aan de registers, welke ter griffie van de arrondissemens-regtbank te 's Gravenhage moeten worden overgebracht."

3. Artikel 16 van gemelde wet wordt gelezen als volgt:

"Ten opzichte van de in het vorig artikel bedoelde registers worden aan den griffier der arrondissemens-regtbank te 's Gravenhage dezelfde verplichtingen opgelegd als met betrekking tot de overige ter griffie dier regtbank zich bevindende registers van den burgerlijken stand op hem rusten.

Artikel 24 van het Burgerlijk Wetboek is toepasselijk op de uittreksels uit de in den aanhef van dit artikel bedoelde registers."

4. De dubbelen der registers, ingevolge art. 14 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), vóór 1 Januari 1890 door de consulaire ambtenaren aan Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken opgezonden, worden ter griffie van de arrondissemens-regtbank te 's Gravenhage overgebracht.

Art. 16 der gemelde wet, zooals het is gewijzigd bij art. 3 dezer wet, is toepasselijk op de in de vorige zinsnede bedoelde registers en op de daaruit af te geven uittreksels.

5. Deze wet treedt in werking op 1 Januari 1890. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 16 December 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) HARTSEN.

De Minister van Justitie,
(get.) RUIJS VAN BEERENBROEK.
(*Uitgeg.* 24 Dec. 1888.)

16 December 1888. WET, tot bekrachtiging eener overeenkomst met de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, betreffende den stoombootveerdienst *Enkhuizen-Stavoren*. S. 205.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, met afwijking van art. 1 der bij de wet van den 19 December 1882 (*Staatsblad* n°. 241) bekrachtigde overeenkomst van den 3 Juni/1 Juli 1881, nieuwe bepalingen vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De in afschrift nevens deze wet gevoegde overeenkomst, onder dagteekening van 12/17 Juli 1888 tusschen Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën en de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij aangegaan, wordt bekrachtigd.

2. De overeenkomst, in art. 1 vermeld, wordt gratis geregistreerd.

3. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 16den December 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

De Min. van Financiën, (get.) GODIN DE BEAUFORT.
(*Uitg.* 22 Dec. 1888.)

AFSCHRIFT.

Tusschen den *Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid* en den *Minister van Financiën*, tot het aangaan dezer overeenkomst door den Koning gemachtigd en als zoodanig den Staat vertegenwoordigende, ter eene, en de *Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij*, vertegenwoordigd door haren raad van administratie, waarvoor optreden zijn president en zijn secretaris, ter andere zijde, is, behoudens bekrachtiging bij de wet, het volgende overeengekomen:

Art. 1. De Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij verbindt zich, de som van f 50,000, genoemd in de laatste zinsnede van art. 1 der voor zooveel noodig bij de wet van 19 December 1882 (*Staatsblad* n°. 241) bekrachtigde overeenkomst van 3 Juni/1 Juli 1881, jaarlijks te zullen betalen, ook in geval de duur der overeenkomst wegens de inrichting en bediening van het stoombootveer tusschen *Enkhuizen* en *Stavoren*, in verband met de diensten op de Staatsspoorwegen van *Zaandam* naar *Enkhuizen* en van *Stavoren* naar *Leeuwarden*, voor den tijd van

vijf jaar; dat is tot 15 Juli 1891, aangegaan met CORNELIS BOSMAN te *Alkmaar*, buiten openbare aanbesteding, met vijf jaar, alzoo tot den 15 Juli 1896, wordt verlengd.

2. De kosten dezer overeenkomst zijn voor rekening van partij ter andere.

Gedaan in duplo te *Amsterdam* en te 's *Gravenhage*, den 12/17 Juli 1888.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

De Minister van Financiën,
(get.) GODIN DE BEAUFORT.

De Raad van Administratie der Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij,

(get.) F. TH. WESTERWOUT, *President.*

" W. VAN LOON, *Secretaris.*

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) DE BOSCH KEMPER.

16 December 1888. WET, tot bekrachtiging eener overeenkomst met de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, betreffende werkplaatsen voor het dagelijksch onderhoud van het materieel, dienstdoende op de Staatsspoorwegen. S. 206.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, met afwijking van art. 4 der bij de wet van den 19 December 1882 (*Staatsblad* n°. 241) bekrachtigde overeenkomst van den 3 Juni/1 Juli 1881, nieuwe bepalingen vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De in afschrift nevens deze wet gevoegde overeenkomst, onder dagteekening van den 12/17 Juli 1888 tusschen Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën en de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij aangegaan, wordt bekrachtigd.

2. De overeenkomst, in artikel 1 vermeld, wordt gratis geregistreerd.

3. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 16den December 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

De Min. van Financiën, (get.) GODIN DE BEAUFORT.
(*Uitg.* 22 Dec. 1888.)

AFSCHRIFT.

Tuaschen den *Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid* en den *Minister van Financiën*, tot het aangaan dezer overeenkomst door den Koning gemachtigd en als zoodanig den Staat vertegenwoordigende, ter eene, en de *Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij*, vertegenwoordigd door haren raad van administratie, waarvoor optreden zijn president en zijn secretaris, ter andere zijde, is, behoudens bekrachtiging bij de wet, het volgende overeengekomen:

Art. 1. De volgens art. 4, sub *b*, der overeenkomst van 3 Juni/1 Juli 1881 op den Staat rustende verplichting tot het bouwen van werkplaatsen voor het dagelijksch onderhoud van het materieel der Staatsspoorwegen, die door de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij worden of zullen worden geëxploiteerd, vervalt voor zooveel de hierna te melden spoorwegen betreft.

Ter voorziening in de behoefte aan die werkplaatsen wordt het volgende bepaald:

a. De Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij draagt zorg dat hare werkplaatsen te *Haarlem* steeds in zoodanigen staat zijn, dat daarin tevens de herstellingen kunnen worden uitgevoerd van het rollend materieel, dienst doende of zullende doen op de Noord-Hollandsche Staatsspoorwegen *Amsterdam-Zaandam-Uitgeest-Nieuwediep* en de *Zaanstreek-Hoorn-Enkhuizen*, op den Staatsspoorweg *Amersfoort-Nijmegen*, zoo de exploitatie van deze lijn of van een gedeelte daarvan definitief aan de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij wordt opgedragen, en op den Staatsspoorweg *Schiedam-Vlaardingen-Maassluis-Hoek van Holland*.

b. De Staat zal aan de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij als vergoeding voor de krachtens het bepaalde sub lit. *a* gemaakte en nog te maken nitbreidingen van hare werkplaatsen te *Haarlem* uitkeeren:

1°. voor de Noord-Hollandsche Staatsspoorwegen *Amsterdam-Zaandam-Uitgeest-Nieuwediep* en de *Zaanstreek-Hoorn-Enkhuizen*, een bedrag van f 182,070;

2°. voor de Staatsspoorwegen *Amersfoort-Nijmegen*, indien de exploitatie van deze lijn of van een gedeelte daarvan definitief aan de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij wordt opgedragen, en *Schiedam-Hoek van Holland*, het bedrag verkregen door de som van f 1390 te vermenigvuldigen met het cijfer aangevende het aantal door de

Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij geëxploiteerd wordende kilometers dezer lijnen.

c. De sub lit. *b* bedoelde bedragen zullen door den Staat aan de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij worden betaald als volgt:

het bedrag sub 1°. drie maanden na de dagteekening der wet, houdende goedkeuring dezer overeenkomst, het bedrag voor den spoorweg *Amersfoort-Nijmegen* drie maanden nadat de exploitatie dezer lijn of van een gedeelte daarvan definitief door de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij zal zijn aanvaard, en het bedrag voor den spoorweg *Schiedam-Hoek van Holland* drie maanden nadat deze lijn aan haar ter exploitatie zal zijn overgegeven.

De betalingen zullen geschieden op declaratiën, door de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij in duplo in te zenden, waarvan een exemplaar op gezegeld papier.

d. Door de sub *c* bedoelde betalingen zal de Staat geheel en dus ook voor het tijdvak van voorloopige exploitatie van het gedeelte *Amersfoort-Kesteren*, volgens de overeenkomst van 26 Januari 1886, ontheven zijn van de op hem overeenkomstig de bepalingen der overeenkomst van den 3 Juni/1 Juli 1881 rustende verplichtingen betreffende het maken van gebouwen voor werkplaatsen voor het dagelijksch onderhoud van het materieel, met inbegrip van later noodig bevonden wijzigingen of uitbreidingen.

e. De in art. 53 der overeenkomst van den 3 Juni/1 Juli 1881 vastgestelde kostende prijs van den Hollandschen IJzeren Spoorweg *Amsterdam-Rotterdam* zal worden verminderd met de overeenkomstig lit. *b* van dit artikel aan de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij betaalde bedragen.

2. De kosten dezer overeenkomst zijn voor rekening van partij ter andere.

Gedaan in duplo te *Amsterdam* en te 's *Gravenhage*, den 12/17 Juli 1888.

De *Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid*,
(get.) HAVELAAR.

De *Min. van Financiën*, (get.) GODIN DE BEAUFORT.

De *Raad van Administratie der Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij*,

(get.) F. TH. WESTERWOUT, *President*.

„ W. VAN LOON, *Secretaris*.

Voor eensluidend afschrift,

De *Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid*,

(get.) DE BOSCH KEMPER.

17 December 1888. WET, houdende vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij, voor het dienstjaar 1889. S. 207.

Bij Art. 1 wordt de begrooting vastgesteld op f 248,935.

Bij artt. 2, 3, 4 en 5 worden de gewone middelen tot dekking aangewezen.

17 December 1888. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1887 (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*). S. 208.

17 December 1888. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het

dienstjaar 1887 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 209.

17 December 1888. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1882. S. 210.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname*, over het dienstjaar 1882, wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt f 1,460,656.25.

De ontvangst bedraagt f 1,212,229.71⁵.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo f 248,426.53⁵, welk bedrag dientengevolge tot aanvulling der koloniale middelen over het dienstjaar 1882 is noodig geweest.

De WET van 17 December 1888, S. n°. 211, betreft de definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1889. (Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld.)

17 December 1888. S. 211. *Suriname*.

1 ^o Afdeling: Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst	f	122,227.75
2 ^o " Justitie en politie	"	408,075.80
3 ^o " Administratie van Financien	"	153,668.75
4 ^o " Immigratie en kolonisatie	"	74,030.—
5 ^o " Eeredienst, onderwijs, armenzorg en burgerlijke geneeskundige dienst.	"	365,549.40
6 ^o " Bouwdepartement	"	141,740.—
7 ^o " Koloniale vaartaigen, betonning, bebakening en seinwezen	"	151,556.50
8 ^o " Pensioenen, wachtgelden, toelagen en onderstanden	"	191,693.82
9 ^o " Onvoorzien uitgaven	"	20,000.—
	f	1,628,541.52

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijvingen van- en betalingen uit de onvoorzien uitgaven.

Bij Art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Directe en indirecte belastingen.

C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist.

B. Inkomsten van onderscheiden aard

18 December 1888. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 212—214.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provinciën:

Noordbrabant: van twee en twintig opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1889, en van negentien opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 212.

Gelderland: van zeven opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van acht opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1889, en van vijf en een halven

opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 213.

Zuidholland: van acht opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1889, en van vijf opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 214.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1sten Januari 1889.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 18den December 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenl. Zaken, (get.) MACRAY.
(Uitgeg. 20 Dec. 1888.)

18 December 1888. WET, houdende vaststelling der begrooting van het Fonds, voortspuitende uit de kooprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1889. S. 215.

Bij Art. 1 wordt de begrooting der uitgaven vastgesteld op f 577,000, te weten:

Onderart. 1 op f 10,000. — Onderart. 2 op f 12,000. — Onderart. 3 op f 19,400. — Onderart. 4 op f 20,000. — Onderart. 5 op f 15,600. — Onderart. 6 op f 500,000.

Bij Art. 2 worden tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, aangewezen:

1°. de gelden van het *Fonds, voortspuitende uit de kooprijzen van domeinen*, op den 31sten December 1888 in 's Rijks schatkist aanwezig;

2°. de in 1889 te doene ontvangsten voor genoemd Fonds.

18 December 1888. WET, houdende goedkenning der overeenkomst betrekkelijk den onderhandelen verkoop van grond en water te *Sas van Gent*, aan die gemeente. S. 216.

19 December 1888. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 217—221.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provinciën:

Noordholland: van *zeven* opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *acht* opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1889, en van *drie* opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 217.

Zeeland: van *acht en twintig* opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1889, en van *achttien* opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 218.

Utrecht: van *zes* opeenten op de hoofdsom der grondbelasting over 1889, en van *zes* opeenten op de hoofdsom der personeele belasting over den dienst 1889/90. S. 219.

Friesland: van *vier en veertig* opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1889, en van *vijf en twintig en een halven* opeent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 220.

Overijssel: van *tien* opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1889, en van *tien* opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 221.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1sten Januari 1889.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 19den December 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken.

(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 21 Dec. 1888.)

19 December 1888. BESLUIT, betreffende vrijstelling van briefport voor de briefwisseling over dienstzaken van de burgemeesters in hnnne hoedanigheid van strandvonders, met de commissarissen der loodsen.

20 December 1888. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 222—224.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provinciën:

Groningen: van *vijf en dertig* opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1889, en van *vijf en dertig* opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 222.

Drenthe: van *zes en dertig* opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1889, en van *achttien* opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 223.

Limburg: van *zesien* opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1889, en van *dertien* opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1889/90. S. 224.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1sten Januari 1889.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 20sten December 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 22 Dec. 1888.)

20 December 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 225.

Bij deze wet wordt, voor vijf jaren, bekrachtigd de heffing ten behoeve van de provincie *Friesland*, van kanaal-, brng-, opslag- en tolgelden op het vaarwater van *Stroobos* naar *Lemmer*.

20 December 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 226.

Bij deze wet wordt, voor vijf jaren, bekrachtigd de heffing ten behoeve van de provincie *Friesland*, van schut- of kanaalgeld aan de schutsluis in de rivier de *Linde* onder *Oldetrijne*, gemeente *Weststellingwerf*.

20 December 1888. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 227.

Bij deze wet wordt, voor vijf jaren, bekrachtigd de heffing ten behoeve van de provincie *Friesland*, van kanaal- en bruggeld bij de *Terbandsterbrug* bij *Heerenveen*.

27 December 1888. BESLUIT, bepalende de plaatsing, in het *Staatsblad* van de tusschen *Nederland* en *Oostenrijk-Hongarije* uitgewisselde verklaringen, strekkende tot het wederzijds nemen van maatregelen, om den zoogenaamden handel in jeugdige vrouwen en meisjes tegen te gaan. S. 228.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien de verklaringen tusschen *Nederland* en *Oostenrijk-Hongarije* uitgewisseld, respectievelijk in dagteekening van 26 en 30 November 1888, en strekkende tot het wederzijds nemen van maatregelen, om den zoogenaamden handel in jeugdige vrouwen en meisjes tegen te gaan, van welke verklaringen de inhoud en vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

De Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden en de Regeering van Zijne Majesteit den Keizer van Oostenrijk, Koning van Boheme, enz., enz., en Apostolisch Koning van Hongarije, wenschende, in gemeen overleg en op de wijze voorzien bij de navolgende artikelen, maatregelen te nemen ter bescherming van ontuchtige vrouwen in zekere gevallen verkeerende, zijn omtrent het navolgende overeengekomen:

De Regeeringen der Oostenrijksch-Hongaarsche Monarchie en der Nederlanden, wenschende, in gemeen overleg, maatregelen te nemen ter bescherming van ontuchtige vrouwen in zekere gevallen verkeerende, zijn omtrent het navolgende overeengekomen:

Art. I. De Regeering der Nederlanden en van de Oostenrijksch-Hongaarsche Monarchie verbinden zich, binnen de grenzen der wet, zooveel mogelijk te bevorderen dat, tot een der beide landen behoorende vrouwen en meisjes, welke tegen haren wil er toe gebracht mochten zijn zich in het ander land aan ontucht over te geven, hetzij op haar verzoek, hetzij op verzoek der personen die gezag over haar uitoefenen, nit het land waar zij zich bevinden, worden teruggezonden naar het land waartoe zij behooren.

II. Gezegde Regeeringen verbinden zich eveneens, binnen de grenzen der wet, zooveel mogelijk te bevorderen dat meisjes, die volgens de wetten van haar land minderjarig zijn en zich vrijwillig in het andere land aan ontucht overgeven, op verzoek hunner ouders of voogden worden teruggezonden naar het land van waar zij herkomstig zijn.

III. De terugzending zal plaats hebben zonder rekening te houden met de aanspraken, welke derden op deze vrouwen en meisjes zouden kunnen doen gelden, ten gevolge van de betrekkingen die uit den staat van ontucht voortvloeien, uitgezonderd het geval waarin de terugzending in strijd zoude zijn met de uitvoering van een rechterlijk bevel.

IV. Alvorens de terugzending van eene getrouwde vrouw of van een volgens de wetten van het land harer herkomst minderjarig meisje te doen plaats hebben, zal de overheid aan de personen, die gezag over haar uitoefenen, eene kennisgeving richten, vermeldende den dag waarop de terugzending zal geschieden, en de plaats waarheen de vrouw of het meisje zal opgezonden worden.

V. Ingeval de vrouw of het meisje, dat teruggezonden moet worden, niet in staat mocht zijn zelve de kosten van hare overbrenging terug te betalen, en zij noch echtgenoot, noch ouders, noch voogden mocht hebben die voor haar betalen, zullen de op de terugzending gevallen kosten door ieder der wederzijdsche landen gedragen worden, voor zooveel betreft de overbrenging op zijn grondgebied.

De kosten van vervoer over het grondgebied van een derden Staat zullen alsdan ten laste komen van het land tot hetwelk de vrouw of het meisje, dat teruggezonden is, behoort.

Ten blijke waarvan de ondergeteekende, Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, deze verklaring, welke in werking zal treden na te zijn uitgewisseld tegen eene gelijklopende verklaring van de Regeering der Oostenrijksch-Hongarijsche Monarchie, heeft onderteeekend en van zijn zegel voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den 26sten November 1888.

(L. S.) (get.) HARTSEN.

Ten blijke waarvan de ondergeteekende, Minister van het Keizerlijk Huis en van Buitenlandsche Zaken van Zijne Keizerlijke en Koninklijk-Apostolische Majesteit, op deze verklaring, welke tegen eene gelijklopende verklaring van Zijne Excellentie den Heer Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden uitgewisseld zal worden, zijne handteekening heeft gesteld, benevens het zegel van het Keizerlijk en Koninklijk Departement van Buitenlandsche Zaken.

Gedaan te Weenen, den 30sten November 1888.

(L. S.) (get.) GUSTAAF Graaf KÁLNOKY.

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 21sten December 1888, Algemeen Secretariaat, n°. 11,560;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande verklaringen, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering wat *Nederland* betreft, der bepalingen in voorschreven verklaring vervat.

Het Loo, den 27sten December 1888.

(geteekend) WILLEM.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, (geteekend) HARTSEN.

(Uitgeg. 10 Jan. 1889)

29 December 1888. BESLUIT, betreffende de aanduiding der doorvaartsopeningen in bruggen op den *Rijn*, de *Waal*, de *Lek* en de *Mervoede*. S. 229.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 26sten November 1888, n°. 161, afdeling Waterstaat, en van Buitenlandsche Zaken, van den 3den December d. a. v., n°. 10781, 2de afdeling;

Gezien de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare zitting van 31 Augustus 1888 aangenomen bepalingen voor de aanduiding van doorvaartsopeningen in schipbruggen;

Den Raad van State gehoord (advies van 18 December 1888, n°. 7);

Gelet op de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers, van 21 December 1888, lit. A, afdeling Waterstaat, en van 28 December 1888, n°. 11572, 2de afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met wijziging in zooverre van Ons besluit van 14 April 1880 (*Staatsblad* n°. 40), wordt bepaald:

1°. dat artikel 2, sub II, 3°. van Ons aangehaald besluit zal worden gelezen als volgt:

„De volgende waarschuwingssenen moeten gegeven worden om de naderende schepen op

grooteren afstand te verwittigen, dat zij de brug kunnen doorvaren:

a. ten teeken dat de brug afwaarts kan doorgevaren worden, *bij dag* eene roode vlag, *bij nacht* eene roode lantaarn;

b. ten teeken dat de brug opwaarts kan doorgevaren worden, *bij dag* eene witte vlag, *bij nacht* twee roode lantaarns.”

2°. dat tusschen de eerste en de tweede alinea van artikel 2, sub III, zal worden gevoegd de volgende nieuwe alinea:

„Ook moeten de vlaggen aan schuins of horizontaal aangebrachte stokken of lijnen gevoerd worden of gedeeltelijk op een raam gespannen.

2. Dit besluit treedt in werking met 1 Januari 1889.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 29sten December 1888.

(get.) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

De Min. van Buitel. Zaken, (get.) HARTSEN.

(Uitgeg. 31 Dec. 1888.)

30 December 1888. WET, houdende bekrachting eener provinciale belasting in *Limburg*. S. 230.

Bij deze wet wordt de heffing, te beginnen met het jaar 1889, bekrachtigd van eene belasting, ten behoeve van de provincie *Limburg*, op het houden van honden binnen dat gewest.

30 December 1888. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1887. S. 231.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

<i>Art.</i> 20 met <i>f</i> 1,200.	<i>Art.</i> 21 met <i>f</i> 800.
<i>Art.</i> 114 met <i>f</i> 790.	<i>Art.</i> 129 met <i>f</i> 1,182.
<i>Art.</i> 143 met <i>f</i> 850.	<i>Art.</i> 155 met <i>f</i> 130.
<i>Art.</i> 156 met <i>f</i> 39,000.	<i>Art.</i> 177 met <i>f</i> 800.
<i>Art.</i> 182 met <i>f</i> 3,055	

b. verminderd:

<i>Art.</i> 22 met <i>f</i> 4,822.	<i>Art.</i> 153 met <i>f</i> 14,000.
<i>Art.</i> 159 met <i>f</i> 13,000.	<i>Art.</i> 162 met <i>f</i> 15,985.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en verminderingen, wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 16,779,645.21 en dat der 3de Afd. op *f* 270,312.

De WETTEN van 30 December 1888, in S. N°. 232 en 233, bevatten de Hoofdstukken 1 en 7 A der *begrooting van Staatsuitgaven voor 1889*. (Om plaats te winnen wordt slechts de hoofdinhoud medegedeeld.)

30 Dec. S. 232. I^e Hoofdst. *Huis des Konings*.

Art. 1. Inkomen van den Koning	<i>f</i> 600,000.—
" 2. Onderhoud der Koninklijke paleizen	" 50,000.—
	<u><u><i>f</i> 650,000.—</u></u>

30 Dec. S. 233. VIIe Hoofdstuk A. *Nationale Schuld*.

1 ^e Afd.: Interesten, lijfrenten, enz.	<i>f</i> 31,059,911.28
2 ^e " Amortisatie en aflossing van rentegevende nationale schuld.	" 2,390,800.—
	<u><u><i>f</i> 33,450,711.28</u></u>

30 December 1888. WET, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1889. S. 234.

WIJ WILLEM III, ENZ. . . . doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1889, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks directe en indirecte belastingen, accijnzen en rechten, hierna genoemd:

- a* de *grondbelasting*,
- b*. de belasting op het *personeel*,
- c*. het *patentrecht*,
- d*. de *accijnzen*,
- e*. de rechten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,
- f*. de rechten op den *invoer* en het *formaatzegel*, in gebruik bij de heffing van die rechten,
- g*. de waarborg en belasting der *gouden en zilveren werken*;

2°. de inkomsten der *domeinen*, *wegen* en *vaarten*;

- 3°. de opbrengst der *posterijen*;
- 4°. de inkomsten der *Rijkstelegrafen*;
- 5°. de opbrengst der *Staatsloterij*;
- 6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor jacht en visscherij*;
- 7°. de opbrengsten der *loodsgelden*;
- 8°. het recht op de *mijnen*;
- 9°. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de *exploitatie van Staatsspoorwegen*;
- 10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en rechten te weten:

- a*. een en twintig en een halve opcent op de *grondbelasting* van de *ongebouwde eigendommen*,
- b*. *twintig opcenten* op het *personeel*,
- c*. *acht en twintig opcenten* op het *patentrecht*; zullende de opcenten op het personeel en op het patentrecht geheven worden over het geheele belastingjaar, eindigende den laatsten April 1890;
- d*. *vijftig opcenten* op de rechten en boeten van *zegel*, met uitzondering van die, genoemd bij de letters *a*, *b* en *c* van art. 13 der wet van den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) en bij art. 2 der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 264),

e. acht en dertig oepcenten op:

de rechten en boeten van *registratie*, welke vier ten honderd bedragen, daaronder begrepen het bij art. 13 n°. 1, laatste lid, der wet van den 16den Juni 1832 (*Staatsblad* n°. 29) op de helft verminderde recht van vier ten honderd voor de verkooping van domeinen van den Staat, het recht en de boete van *registratie*, bedoeld bij art. 14 der wet van den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92),

de rechten en boeten van *registratie*, verschuldigd op de akten, welke vóór den 1sten Januari 1883 eene zekere dagteekening hebben verkregen, de rechten en boeten van *successie* en van *overgang bij overlijden*,

f. vijftig oepcenten van het *formaatsegel*, in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

g. vijftien oepcenten van het recht op de *mijnen*, voor *kwade posten* en *collecteloos*;

11°. *essaailoos*, in geval van verbreking van *gouden en zilveren werken* en voor gebalte-proeven, welke geen betaling van belasting ten gevolge hebben;

12°. de *verschillende ontvangsten en toevallige baten* hierna omschreven:

a. de toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenen betreffende,

b. de inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen,

c. de inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen *Veenhuizen* en *Hoorn* en het Rijksgesticht *Ommerschans*,

d. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal*,

e. de opbrengst van het *Staatsblad*,

f. het batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij,

g. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

h. de justeerloozen van gewichten,

i. de consulaatrechten,

j. de baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsnijsschool,

k. de baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits-ziekenhuis te *Leiden* en van het Rijks-krankzinnigengesticht te *Medemblik*,

l. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landwerken,

m. de vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invordering van oepcenten op de directe belastingen,

n. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

o. de vergoeding door de *Nederlandsche Bank*, ingevolge overeenkomst, goedgekeurd bij de wet van den 24sten Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 86),

p. de boeten van verschillenden aard,

q. de gerechtskosten,

r. het aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen, bij de directe belastingen, rechten op den invoer en accijnzen vallende,

s. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven oepcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1886 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1886—1887;

t. de kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die ingevolge art. 49 der wet van den 29sten Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4), ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden nitgetrokken,

u. de aan de schatkist vervallen kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen en de vergoeding voor het rondbrengen van patentbladen,

v. de leges aan de schatkist vervallen,

w. de verjaarde renten,

x. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der nationale Schuld, rentente 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

y. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld,

z. de bijdragen voor pensioen van vóór 1°. Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9den Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21sten Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64),

aa. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen,

bb. de vergoeding door gemeenten van de helft van het ten laste van de Staatsbegroting komende gedeelte van pensioenen van directeuren en leeraren aan gemeente-burgerscholen en van rectoren en leeraren aan gymnasia en progymnasia,

cc. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

dd. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers en aan de Rijkschool voor kunstnijverheid,

ee. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen

op de Rijks hogere burgerscholen, de Rijks landbouwschool en de Polytechnische school,

ff. de bijdrage van de gemeente *Gouda* in de kosten van uitbreiding der Rijks hogere burgerschool aldaar van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus, en de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

gg. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en de betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (*Staatsblad* n°. 102),

hh. de bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten,

ii. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en van jongelingen op de Pupillenschool,

jj. de bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine en van aspirant-administrateurs te *Willemsoord*,

kk. de teruggaven en renten van voorschotten,

ll. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

mm. de uitkeeringen van *België*:

1°. volgens art. 18, alinea 3, van het verdrag van den 5den November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (*Staatsblad* n° 3), wegens de vuurgelden op de *Wester-Schelde*;

2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van den 31sten October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (*Staatsblad* n°. 63), voor werken voor de uitlozing der *Vlaamsche wateren*,

nn. de uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting,

oo. de teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de *Rijks-postsparbank*,

pp. de teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet van den 17den Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) over 1887 te veel is genoten,

qq. de ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

rr. de uitkeering van de door de exploitatie van het Rijks-Entrepotdok te *Amsterdam* gedurende de jaren 1888 en 1889 behaalde winsten,

ss. alle andere ontvangsten niet tot de voren- genoemde behorende;

13°. de bijdragen van *Nederlandsch-Indië* aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1889;

14°. het aandeel van de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, en de uitkeering uit die middelen wegens rente ad drie en zes tiende ten honderd in het jaar over de gelden, welke in 1889 uit 's Rijks schatkist worden voorgeschoten;

15°. het aandeel van de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* in de uitgaven voor rente en aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld;

16°. eene bijdrage van vijfhonderd duizend gulden uit het Fonds, voortspruitende uit koop-prijzen van domeinen;

17°. de uitkeering aan het Rijk, ingevolge art. 14 der wet van den 7den Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 122) van vijf en twintig ten honderd over het nominaal bedrag van vier millioen gulden, waarmede het maatschappelijk kapitaal der *Nederlandsche Bank* krachtens art. 2 der genoemde wet wordt vergroot, zoodeme van drie vierde gedeelten van het aan den Staat, ingevolge die wet, toekomende aandeel in de door de *Nederlandsche Bank* over het boekjaar 1889—1890 behaalde winst.

2. Naar aanleiding van art. 35 der wet van den 21sten April 1810 (*Bulletin des lois* n°. 283) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1889 bepaald op twee en een half ten honderd der zuivere opbrengst.

3. In de som, welke aan de middelen en inkomsten bij artikel 1 dezer wet aangewezen, tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen of door beleening van schatkistbiljetten, tot een bedrag van hoogstens dertien millioen gulden.

4. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1889.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 30sten December 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 31 Dec. 1882.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1889.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1889.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Directe belastingen.</i>	
<i>a.</i> Grondbelasting: Hoofdsom	f 10,680,000.—
21½ opercenten op de grondbelasting van onge- bouwde eigendommen	" 1,192,175.—
	f 11,872,175.—
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	" 30,000.—
	f 11,842,175.—
<i>b.</i> Personeel: Hoofdsom	f 10,100,000.—
20 opercenten	" 2,020,000.—
	f 12,120,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	" 1,110,000.—
	" 11,010,000.—
<i>c.</i> Patenten: Hoofdsom	f 3,460,000.—
28 opercenten	" 968,800.—
	f 4,428,800.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	" 80,000.—
	" 4,348,800.—
<i>B. Accijnzen.</i>	
<i>a.</i> Suiker	f 8,350,000.—
<i>b.</i> Wijn	" 1,800,000.—
<i>c.</i> Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	" 23,600,000.—
<i>d.</i> Zout	" 3,800,000.—
<i>e.</i> Zeep	" 1,900,000.—
<i>f.</i> Bieren en azijnen	" 1,000,000.—
<i>g.</i> Geslacht	" 2,800,000.—
	" 43,250,000.—
<i>C. Indirecte belastingen.</i>	
<i>a.</i> Zegelrechten	f 2,600,000.—
<i>b.</i> Registratierechten	" 6,200,000.—
<i>c.</i> Hypotheekrechten	" 900,000.—
<i>d.</i> Rechten van successie en van overgang bij overlijden	" 7,900,000.—
	f 17,600,000.—
50 opercenten op zegelrechten	f 500,000.—
38 opercenten op registratierechten	" 1,400,000.—
38 opercenten op de rechten van successie en van overgang bij overlijden	" 3,002,000.—
	" 4,902,000.—
	" 22,502,000.—
Transporteere	f 92,952,975.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP
		PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 92,952,975.—
<i>D. Rechten op den invoer.</i>		
a.	Rechten op den invoer	f 5,000,000.—
b.	Formaatzegel	" 7,000.—
		f 5,007,000.—
	50 opercenten op het formaatzegel	" 3,500.—
		" 5,010,500.—
<i>E. Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.</i>		
	Belasting (hoofdsom en opercenten).	f 230,000.—
	Essaailoon, in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben. "	1,100.—
		" 231,100.—
<i>F. Domeinen.</i>		
a.	Inkomsten van de gewone domeinen, tienden, enz.	f 1,800,000.—
b.	Inkomsten van het domein van Oorlog	" 55,000.—
c.	Inkomsten van de groote wegen	" 295,000.—
d.	Inkomsten van vaarten, veren en havens	" 550,000.—
		" 2,700,000.—
G.	<i>Opbrengst der postertijen.</i>	" 6,550,000.—
H.	<i>Inkomsten van de Rijkstelegrafen</i>	" 1,210,000.—
I.	<i>Opbrengst der Staatsloterij.</i>	" 661,475.—
J.	<i>Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij</i>	" 144,000.—
K.	<i>Loodsgelden.</i>	" 1,200,000.—
<i>I. Recht op de mijnen.</i>		
	Vast recht	f 346.—
	Proportioneel recht	" 2,020.—
	10 opercenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810	" 236.—
	5 opercenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 38 van het decreet van 6 Mei 1811	" 118.—
		" 2,720.—
M.	<i>Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie van Staatsspoorwegen.</i>	" 2,560,000.—
<i>N. Verschillende ontvangsten en toevallige baten.</i>		
a.	Toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenen betreffende	f 3,500.—
b.	Inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen. "	192,000.—
c.	Inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen en Hoorn en het Rijksgesticht Ommerschaus "	164,320.—
d.	Opbrengst van de <i>Nederlandsche Staatscourant</i> en het <i>Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal</i>	" 35,500.—
e.	Opbrengst van het <i>Staatsblad</i>	" 6,500.—
f.	Batig slot van het fonds der Algemeene Landsdrukkerij	" 25,000.—
g.	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken. "	16,000.—
h.	Justeerloozen van gewichten	" 20,200.—
i.	Consulaatrechten	" 40,200.—
		" 503,220.—
	Transporteere	f 503,220.—
		f 113,222,770.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport . . . f	503,220.— f113,222,770.—
j.	Baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veerartsenij- school	23,000.—
k.	Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits- ziekenhuis te <i>Leiden</i> en het Rijks-krankzinnigengesticht te <i>Medemblik</i> . "	96,400.—
l.	Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken. "	338,000.—
m.	Vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invor- dering van opcenten op de directe belastingen	238,000.—
n.	Ontvangsten wegens verrichtingen betreffende het kadaaster. "	45,000.—
o.	Vergoeding door de <i>Nederlandsche Bank</i> , ingevolge overeen- eenkomst goedgekeurd bij de wet van den 24sten Juli 1871 (<i>Staats- blad</i> n ^o . 86)	25,000.—
p.	Boeten van verschillenden aard	125,000.—
q.	Gerechtskosten.	55,000.—
r.	Aandeel van 75 ten honderd in de boeten en verbeurdver- klaringen bij de directe belastingen, rechten op den invoer en accijnzen vallende	48,200.—
s.	Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas gegeven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1886 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1886—1887	358,000.—
t.	Kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die ingevolge art. 49 der wet van 22 Maart 1833 (<i>Staats- blad</i> n ^o . 4) ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden uitgetrokken.	143,000.—
u.	Aan de schatkist vervallen kosten van vervolging tot invor- dering van directe belastingen en vergoeding voor het rondbrengen van patentbladen	23,000.—
v.	Leges aan de schatkist vervallen.	111,300.—
w.	Verjaarde renten	14,000.—
x.	Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het grootboek der nationale schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen	21,775.—
y.	Inkomsten van de grootboeken der nationale schuld	25,000.—
z.	Bijdragen voor pensioen van vóór 1 Juli 1846 in dienst ge- treden burgerlijke ambtenaren, overeenkomstig de wet van den 9den Mei 1846 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 24), laatstelijk gewijzigd bij die van den 21sten Mei 1873 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 64)	4,000.—
aa.	Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen	161,000.—
bb.	Vergoeding door gemeenten van de helft van het ten laste van de Staatsbegroting komende gedeelte van pensioenen van direc- teuren en leeraren aan gemeente-burgerscholen en van rectoren en leeraren aan gymnasia en progymnasia	2,710.—
cc.	Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweek- scholen van onderwijzers	14,375.—
	Transporteere . . . f	2,374,980.— f113,222,770.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport	f 2,374,980.—
<i>dd.</i> Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers en aan de Rijkschool voor kunstnijverheid	3,850.—
<i>ee.</i> Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school	97,600.—
<i>ff.</i> Bijdrage van de gemeente <i>Gouda</i> in de kosten van uitbreiding der Rijks hoogere burgerschool aldaar van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus en bijdrage van de gemeente <i>Botterdam</i> in de kosten der aldaar bestaande Rijks-inrichting tot opleiding van vroedvrouwen	11,700.—
<i>gg.</i> Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en betalingen voor het afleggen van examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (<i>Staatsblad</i> n°. 102)	195,000.—
<i>hh.</i> Bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten	5,500.—
<i>ii.</i> Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en van jongelingen op de pupillenschool	56,600.—
<i>jj.</i> Bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine en van adspirant-administrateurs te <i>Willemsoord</i>	51,200.—
<i>kk.</i> Teruggaven en renten van voorschotten	2,465.—
<i>ll.</i> Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen	224,000.—
<i>mm.</i> Uitkeeringen van <i>België</i> : 1°. volgens art. 18, alinea 3, van het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van 4 Februari 1843 (<i>Staatsblad</i> n°. 3), wegens de vuurgelden op de <i>Wester-Schelde</i> f 10,000.— 2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van 31 October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (<i>Staatsblad</i> n°. 63), voor werken voor de nitlozing der <i>Vlaamsche wateren</i>	58,300.—
<i>nn.</i> Uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting	Memorie.
<i>oo.</i> Teruggave van de uit de Staatsbegroting bestreden kosten voor de Rijks-postspaarbank	120,000.—
<i>pp.</i> Teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet van den 17den Augustus 1878 (<i>Staatsblad</i> n°. 127) over 1887 te veel is genoten	100,000.—
<i>qq.</i> Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout	80,000.—
<i>rr.</i> Uitkeering van de door de exploitatie van het Rijks-Eentrepotdok te <i>Amsterdam</i> gedurende de jaren 1888 en 1889 behaalde winsten	150,000.—
<i>ss.</i> Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende	250,000.—
	f 3,791,195.—
Transporteere	f 117,013,965.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . .	f 117,013,965.—
O. <i>Bijdragen van Nederlandsch-Indië</i> aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1889	<i>Memorie.</i>
P. <i>Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië</i> in de uitgaven wegens uitgifte of beleving van bewijzen van vlottende schuld en nitkeering uit die middelen wegens rente ad <i>drie en zes-tiende</i> ten honderd in het jaar over de gelden, welke in 1889 uit 's Rijks schatkist worden voorgeschoten	<i>Memorie.</i>
Q. <i>Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië</i> in de uitgaven voor rente en aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende schuld	" 1,854,000.—
R. <i>Bijdrage</i> uit het <i>Fonds</i> , voortspuitende uit <i>kooprijzen van domeinen</i>	" 500,000.—
S. Uitkeering aan het Rijk, ingevolge art. 14 der wet van den 7den Augustus 1888 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 122) van <i>vijf en twintig</i> ten honderd over het nominaal bedrag van <i>vier millioen gulden</i> , waarmede het maatschappelijk kapitaal der Nederlandsche Bank krachtens art. 2 der genoemde wet wordt vergroot, zomede van drie vierde gedeelten van het aan den Staat ingevolge die wet toekomende aandeel in de door de Nederlandsche Bank over het boekjaar 1889/1890 behaalde winst.	" 1,485,000.—
Totaal	f 120,862,965.—

31 December 1888. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 12 Juni 1825 (*Staatsblad* n°. 54), betreffende de borgtochten van comptabele ambtenaren. S. 235.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Herzien het Koninklijk besluit van 12 Juni 1825 (*Staatsblad* n°. 54), zooals dat is gewijzigd bij Ons besluit van den 18 November 1882 (*Staatsblad* n°. 147);

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 28sten December 1888, n°. 33, afdeling Generale Thesaurie;

Hebben besloten:

Eenig artikel.

Aan comptabele ambtenaren kan door Onzen

Minister van Financiën, onder de door hem vast te stellen voorwaarden, vergund worden, aan hunne verplichting om meer dan f 25,000 zekerheid te stellen, te voldoen door het vestigen van eerste hypotheek op onroerende goederen of door het in pand geven van inschulden aan toonder.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 31sten December 1888.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Financiën,

(get.)

GODIN DE BEAUFORT.

(*Uitgeg. 7 Jan. 1889.*)

31 December 1888. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889 (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*). S. 236. (*verkort.*)

WIJ WILLEM III, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 85), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e <i>Afdeeling</i> : Regeering en Hooge Colleges	f	36,600
2 ^e " Departement van Justitie	"	85,100
3 ^e " Departement van Financiën	"	8,052,138
4 ^e " Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	2,821,823
5 ^e " Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	"	602,208
6 ^e " Departement der Burgerlijke Openbare Werken	"	2,408,200
7 ^e " Departement van Oorlog	"	4,132,315
8 ^e " Departement van Marine	"	4,401,395
9 ^e " Bijdragen van <i>Nederlandsch-Indië</i> aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven		<i>Memorie.</i>
		f 22,539,779

31 December 1888. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 237. (*verkort*.)

WIJ WILLEM III ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e <i>Afdeeling</i> : Regeering en Hooge Colleges	f	1,102,580
2 ^e " Departement van Justitie	"	5,129,554
3 ^e " Departement van Financiën	"	8,247,584
4 ^e " Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	38,695,122
5 ^e " Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	"	11,050,894
6 ^e " Departement der Burgerlijke Openbare Werken	"	18,778,498
7 ^e " Departement van Oorlog	"	24,837,125
8 ^e " Departement van Marine	"	5,709,731
		f 113,551,088

31 December 1888. WET, houdende aanwijzing der middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889. (Hoofdstuk I. *Middelen en inkomsten in Nederland*). S. 238. (*verkort*.)

WIJ WILLEM III, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, enz.

Art. 2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in art. 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voorzien door middel van eene uitkeering uit het nader bij de wet vast te stellen batig slot der algemeene rekening wegens de ontvangsten en uitgaven van *Nederlandsch-Indië* over den dienst van 1887.

Art. 3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1889.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1889.

1. Verkoop van koffie	f 20,044,782
2. Verkoop van kinabast	" 356,400
3. Verkoop van Banka-tin	" 5,446,162
4. Verkoop van tin, in natura als pachtschat te voldoen door de Billiton-maatschappij, 2500 pikols	" 178,518
5. Terugbetaling door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteeren van den spoorweg van <i>Samarang</i> langs <i>Soerakarta</i> naar <i>Djokjokarta</i> , van de krachtens de concessie door den Staat aan haar voorgeschoten gelden	" 865,000
6. Ontvangsten van civielen of algemeenen aard	" 77,000
7. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Oorlog in <i>Nederlandsch-Indië</i>	" 40,800
8. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Marine in <i>Nederlandsch-Indië</i>	" 681,320
9. Uitkeering uit het uader bij de wet vast te stellen batig slot der algemeene rekening wegens de ontvangsten en uitgaven van <i>Nederlandsch Indië</i> over den dienst van 1886	" 1,500,000
	f 29,189,977

31 December 1888. WET, houdende aanwijzing der middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889 (Hoofdstuk II. *Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië*). S 239. (verkort.)

WIJ WILLEM III, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd, enz.

Art 2 Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1889.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1889.

Regeering en Hooge Colleges.

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd	f 300
<i>Departement van Justitie.</i>	
2. Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën	" 175,000
3. Belasting op civiele processen bij residentie- en landraden in de Buitenbezittingen.	" 250
4. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der wees- en boedelkamers	" 105,000
5. Opbrengst van den arbeid der gevangenen	" 8,000
6. Verstrekking van voeding aan gegijzelden	" 36,000
<i>Departement van Financiën.</i>	
7. Verpachte middelen	" 25,087,420
8. In- en uitvoerrechten en aceijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband.	" 9,663,000
	f 35,074,970

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belastingen, enz. zijn onder het bedrag dier inkomsten begrepen.

	Per transport	f 35,074,970
9.	Haven- en ankeragegelden	244,000
10.	Personeele belasting	860,000
11.	Patentrecht	721,000
12.	Verponding en belasting van de specerijperken op de Banda-eilanden	1,740,000
13.	Openbare verkooping	780,000
14.	Zegelrecht	1,035,000
15.	Recht van overschrijving van vaste goederen	481,000
16.	Belasting op rijtuigen	159,000
17.	Recht van successie en overgang onder Europeanen en met hen gelijkgestelden	82,000
18.	Belasting op de passers der particuliere landerijen op Java	8,000
19.	Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbel tafels	15,000
20.	Belasting op het slachten van rundvee, buffels, paarden en veulens in de Preanger regentschappen	60,000
21.	Belasting op het bedrijf	3,085,000
22.	Bijzondere belastingen in de Buitenbezittingen	1,988,820
23.	Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	314,000
24.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan burgerlijke landsdienaren aan gepensionneerden verstrekt	550,000
<i>Departement van Binnenlandsch Bestuur.</i>		
25.	Bijdrage tot de kosten van bestuur van de landschappen en eilanden onder Menado langs de noordkust van Celebes	7,115
26.	Hoofdgeld van de heerendienstplichtigen in de gouvernements-landen van Java en Madura, met uitzondering van de residentie Batavia (equivalent voor afgeschafte heerendiensten)	2,690,000
27.	Hoofdgeld van mandooers en arbeiders in de Minahassa, die zich bij particulieren verhuren en gevestigd zijn op de erven en bouwgronden hunner dienstgebruikers en daarom van heerdienst zijn vrijgesteld	300
28.	Pakhuisuur voor de bewaring van het buskruit van particulieren dat in 's lands magazijnen wordt opgeslagen	20
29.	Kadaster	50,000
30.	Landelijke inkomsten en andere grondlasten	17,615,000
31.	Afstand van grond	1,135,800
32.	Registratie van werkcontracten gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw-, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	35,000
33.	Koffie	10,031,500
34.	Suiker	1,983,832
35.	Verkoop van kina-enten en zaad	2,000
36.	Vogelnesten, voor zoover niet onder de verpachte middelen begrepen en meststoffen	55,640
37.	Verhuur der vindplaatsen van schildpadeieren aan het zinderzeestrand in de afdeling Soekaboemi (Preanger regentschappen)	1,670
38.	Verhuur van de vischvrijvers te Tello (Gouvernement van Celebes en onderhoorigheden)	960
39.	Houtwezen	794,100
40.	Pakketvaart (terugbetaling van voorschot)	100,000
<i>Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.</i>		
41.	Onderwijs	342,300
42.	Verkoop van producten uit den cultuurtuin van 's lands plantentuin te Buitenzorg	1,200
43.	Landsdrukkerij	150,000
	Transporteere	f 82,187,227

	Per transport . . .	ƒ 82,187,227
44. Vergoeding voor de verpleging van krankzinnigen in de daarvoor bestemde gestichten	"	25,000
45. IJK van maten en gewichten	"	8,000
46. Belasting op het honden van loterijen	"	30,000
47. Tin	"	488,900
48. Zout	"	7,547,000
49. Vast recht en cijns van concessiën tot winning van delfstoffen	"	8,400
<i>Departement der Burgerlijke Openbare Werken.</i>		
50. Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	"	38,000
51. Betaling voor drinkwater nit waterleidingen	"	200
52. Vergoeding voor het gebruik van de loskraan aan het havenkanaal te Samarang.	"	1,600
53. Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen	"	12,000
54. Brievenpost	"	850,000
55. Binnenlandsche paardenpost	"	2,000
56. Telegrafie	"	537,000
57. Spoorwegen en tramwegen	"	5,394,000
<i>Departement van Oorlog.</i>		
58. Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps	"	2,000
59. Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende nit contracten voor de levering van kleeding, huisraad, vivres in de hospitalen, brand- en lichtstoffen, enz.	"	15,000
60. Terugbetaling van verplegingskosten in de hospitalen door officieren en militaire ambtenaren, partieniere schepelingen en particulieren	"	70,000
61. Artillerie-constructiewinkel	"	200
62. Topographisch bureau en lithographisch etablissement	"	4,500
63. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen	"	110,000
64. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen	"	50,000
65. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militaire landsdienaren verstrekt	"	435,000
66. Andere ontvangsten	"	35,000
<i>Departement van Marine.</i>		
67. Loodsgelden	"	153,000
68. Communicatie-vaartuig ter reede van Batavia	"	1,000
69. Terugbetaling der kosten van voeding van particuliere schepelingen aan boord van schepen en vaartuigen der Nederlandsch-Indische zeemacht	"	200
70. Vergoeding door vreemde oorlogschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands los- en laadhoofden, drijvende droge dokken, ketelbok, pont en kiellichter, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen	"	20,000
71. Verkoop van zeekaarten uit het depôt en de onderdepôts	"	5,000
72. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen	"	30,000
73. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen, afkomstig van de Nederlandsch-Indische zeemacht, de gouvernements-marine, de maritieme inrichtingen en magazijnen en de verschillende onder het departement van marine behoorende diensttakken.	"	100,000
74. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt.	"	22,000
75. Andere ontvangsten	"	10,000
<i>Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.</i>		
76. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen nit den voorraad van het civiel departement	"	25,000
77. Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen uit als voren	"	80,000
78. Alle andere ontvangsten	"	315,000

Totaal ƒ 98,602,227

14*

31 December 1888. WET, tot verhooging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1889 (*Spoorweg Warong Bandreg-Tjilatjap*). S. 240.

11 Mei 1888. BESLUIT, houdende beslissing dat op een niet op zegel gesteld verzoekschrift, aan 't welk een gezegeld papier is bevestigd, niet mag worden beschikt.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Gezien het adres van G. H. A. N. RIETSTAP te 's Gravenhage, daarbij in beroep komende van eene beslissing van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 6 December 1887, betreffende den legger B der wegen en voetpaden in de gemeente Dinxperlo;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van den 18 April 1888, n°. 23);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 8 Mei 1888, n°. 23, afd. Wat. A.;

Overwegende, dat bovenbedoeld adres is geschreven op ongezegeld papier, weshalve daarop volgens art. 8 der wet op het recht van zegel geen recht mag worden gedaan;

dat aan dit adres wel bevestigd is een gezegeld papier van het formaat nummer vijf, hetwelk volgens een ongetekend opschrift ter voldoening aan de zegelwet zoude moeten strekken, maar dat die wet dit middel ter vervanging harer voorschriften niet kent, terwijl zijn aanwending bovendien tot benadeeling van 's Rijks schatkist zoude strekken, wanneer, gelijk in dit geval, de inhoud van eenig stuk ontwijfelbaar te groot mocht zijn om op een gezegeld papier van het genoemde formaat te worden geschreven;

Gezien de wet van 3 October 1843 (*Staatsblad* n°. 47);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het door appellant ingediende adres ter zijde te leggen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 11 Mei 1888.

(*gef.*) WILLEM.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*gef.*) HAVELAAR.

2 Juni 1888. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Lith tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, waarbij de toelating van Johannes Romijnders Wzn. als lid van den raad der gemeente wordt bevolen.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Lith, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van den 23 Februari 1888, G n°. 118/66, 2° afd., waarbij de toelating van Johannes Romijnders Wzoon als lid van den raad der gemeente wordt bevolen;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur gehoord, advies van den 16 Mei 1888, n°. 32;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 30 Mei 1888, n°. 2507, afd. B. B.;

Overwegende, dat bij de stemming ter benoeming van twee leden van den gemeenteraad van Lith op 19 Januari 1888, volgens het proces-verbaal van de opening der stembriefjes het getal geldige uitgebrachte stemmen geweest is 91 (terwijl een briefje als niet ingevuld van onwaarde is verklaard) en daarvan zijn uitgebracht: 50 stemmen op Johannes Romijnders Wzn., 47 op Mechiel Reys, 38 op A. R. Schuyling, 15 op Cornelis Arts, en voorts op nog verschillende personen een minder aantal stemmen;

dat het stembureau daarop Johannes Romijnders Wzn. en Mechiel Reys verkozen verklaard heeft;

dat de gemeenteraad echter in zijne vergadering van 8 Februari 1888 besloten heeft, Johannes Romijnders Willemszoon niet als raadslid toetelaten, op grond, dat hem bij de stemopneming door het stembureau verschillende stemmen zouden zijn toegewezen van briefjes, die geen duidelijke aanwijzing van den bedoelden persoon inhielden, als vermeldende blootelijk J. Romijnders Wzn. of wel H. Romijnders Wzn., en dat de van waardeverklaring dier briefjes mogelijk van invloed geweest was op het verkrijgen der volstreckte meerderheid van stemmen;

dat de niet-toegelatene tegen deze beslissing bij Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant bezwaren heeft ingebracht;

dat Gedeputeerde Staten, — na de stembriefjes te hebben onderzocht en bevonden te hebben, dat van de 91 geldige stemmen waren uitgebracht 40 op Johannes Romijnders Wzn.; 1 op Johannes Willem Romijnders, 2 op Johannes Romijnders,

6 op J. Romijnders Wzn., 2 op H. Romijnders — bij beschikking van 23 Februari 1888 het besluit van den gemeenteraad van Lith hebben vernietigd en de toelating van Johannes Romijnders Wzn. als lid van dien raad bevelen;

dat deze beslissing in hoofdzaak hierop gegrond is, dat in de gemeente Lith wonen vier tot lid van den raad verkiesbare personen met den naam Romijnders, namelijk Johannes Romijnders Wzn., Jacobus Romijnders Wzn., Jan Romijnders Azn. en Hendrikus Romijnders; dat Johannes Romijnders Wzn. reeds bij de verkiezing van 19 Juli 1887 door het stembureau en door Gedeputeerde Staten verkozen verklaard was, en uit niets blijkt, dat hij bij de nieuwe verkiezing tengevolge van Ons besluit van 11 December 1887, waarbij de hierboven bedoelde uitspraak van Gedeputeerde Staten vernietigd werd, gehouden, van de candidatuur heeft afgezien, maar dat juist het groote aantal stemmen op hem nitgebracht het tegendeel bewijst; dat de kiezers, die een anderen Romijnders hadden bedoeld, daarvan dan ook wel op eene duidelijke wijze op hun stembriefje zouden hebben doen blijken, en dat op geen der briefjes de naam van Jacobus Romijnders Wzn. of Jan Romijnders Azn. zelfs een enkele maal voorkomt, niettegenstaande het bekend was, dat bij de vorige verkiezing juist daarover twijfel bestond, of niet een der laatstgenoemden met de aanduiding J. Romijnders kon bedoeld zijn;

dat hierin een reden te meer gelegen is om de stemmen, uitgebracht op Johannes Willem Romijnders, Johannes Romijnders en J. Romijnders Wzn. alle toetekennen aan Johannes Romijnders Wzn.; en dat deze volstdien 49 stemmen verkregen heeft, zijnde de volstreckte meerderheid;

dat de gemeenteraad van deze beslissing bij Ons in beroep is gekomen;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten ten onrechte de stemmen, uitgebracht op J. Romijnders Wzn., hebben toegekend aan Johannes Romijnders Wzn.;

dat toch met J. Romijnders Wzn. ook kan bedoeld zijn de mede voor den gemeenteraad verkiesbare Jacobus Romijnders Wzn.;

dat evenmin als bij de vorige verkiezing blijkt, dat door eenige openbare aanbeveling bepaaldelijk de aandacht op Johannes Romijnders Wzn. zoude zijn gevestigd, en dat hij ook niet de hoedagigheid had van aftredend lid, waardoor hij allicht eer

dan een ander geslacht zou kunnen worden de bedoelde persoon te zijn;

dat weliswaar door Gedeputeerde Staten is aangevoerd, dat ten gevolge van hetgeen met de vorige verkiezing is voorgevallen de kiezers, die een anderen Romijnders dan Johannes Romijnders Wzn. bedoelden, dit wel duidelijk zouden hebben uitgedrukt; doch dat daartegenover staat, dat evenzeer mag worden aangenomen, dat zij die werkelijk Johannes Romijnders Wzn. bedoelden, dit wel op onmiskenbare wijze zullen hebben aangewezen, daar den kiezers juist uit de vernietiging der verkiezing van 19 Juli 1887 moet zijn gebleken, dat J. Romijnders Wzn. in de bestaande omstandigheden geene duidelijke persoonsaanzijning is;

dat het feit, dat toch op eenige stembriefjes een naam voorkomt, waardoor zowel Johannes als Jacobus Romijnders Wzn. kan zijn bedoeld, wellicht te verklaren is uit hetgeen beweerd wordt ter plaatse van algemeene bekendheid te zijn, dat eenige kiezers verklaard hebben opzettelijk hunne stembriefjes onvoldoende te hebben ingevuld ten einde het verkiezingsgeschil te doen voortduren en wederom eene vernietiging der gehonden verkiezing nittelokken;

dat nu, indien aan Johannes Romijnders Wzn. niet worden toegekend de stemmen op J. Romijnders Wzn. uitgebracht, hij de vereischte meerderheid van 46 stemmen niet op zich heeft vereenigd, en de gemeenteraad te recht op 8 Februari 1888 besloten heeft, hem niet tot het lidmaatschap toetelaten;

Gezien de wet van 4 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 37) en de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging der bestredene uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, te verklaren, dat de gemeenteraad van Lith te recht Johannes Romijnders Wzn. niet heeft toegelaten als lid van dien raad.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de nitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 2 Juni 1888.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) MACKAY.

CHRONOLOGISCHE INHOUD VOOR 1888.

De jaargang 1888 is geheel chronologisch, behalve de besluiten van 11 Mei en 2 Juni, voorkomende op bladz. 196 en 197.

ALPHABETISCHE INHOUDS-OPGAVE VOOR 1888.

Academie. (Kon. Militaire) Wet tot nadere verlenging van den termijn, bepaald bij art. 2 der wet van 11 Juli 1882, S. 100, bij welke wet die van 30 Mei 1877, S. 141, houdende voorloopige regeling van het onderwijs bij de Koninklijke Militaire Academie, is gewijzigd. S. 107. 4 Aug.	— Als voren voor 1889: I. S. 232. 30 Dec. VII A. 233. 30 Dec. — Wetten tot verhooging of wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1887: V. S. 104. 4 Aug. VI. 171. 9 Dec. VII A. 167. 9 Dec. VII B. 168. 9 Dec. VIII. 106. 4 Aug. IX. 231. 30 Dec. — Als voren voor 1888: VII A. S. 44. 18 Mrt. IX. 121. 7 Aug. — Wet houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van niet in uitgaaf aangenomen wachtgelden. S. 40. 21 Maart. — Wetten tot: Aanvulling van de wet houdende aanwijzing der middelen tot goedmaking van de uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting, voor het dienstjaar 1888. S. 44. 18 Mrt. Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1889. S. 234. 30 Dec. Vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij, voor het dienstjaar 1889. S. 207. 17 Dec. Vaststelling der begrooting van het Fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1889. S. 215. 18 Dec. Beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkings, dienst 1888. S. 127. 8 Aug.
Archieven. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende gemeente-archieven. 13 Dec.	
Armwezen. Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door de commissie van bestuur over het stadsziekenhuis te Leenwarden, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Friesland, waarbij art. 17 der armenwet niet-toepasselijk is verklaard op de aan het zoogenaamde hulpziekenhuis te verrichten herstellingen en verbeteringen. 29 Febr.	
Azijnen. Besluit tot het toekennen van vrijdom van belasting voor azijn en houtzuur, ten behoeve van leerlooierijen. S. 20. 26 Jan.	
Bank. (Nederlandsche) Wet tot verlenging en wijziging van het aan de Nederlandsche Bank verleende octrooi. S. 122. 7 Aug.	
Begrootingen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1888:	
II. S. 9. 22 Jan.	
III. 7. 22 Jan.	
IV. 8. 22 Jan.	
V. 12. 22 Jan.	
VI. 13. 22 Jan.	
VII B. 10. 22 Jan.	
VIII. 19. 22 Jan.	
IX. 15. 22 Jan.	
X. 16. 22 Jan.	
XI. 11. 22 Jan.	

- Vaststelling van uitgaven wegens verstrekkingen door het Departement van Marine, dienst 1888. S. 105. 4 Aug.
- Vaststelling der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1888. S. 14. 22 Jan.
- Aanvulling en verhooging der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatsspoorwegen, dienst 1888. S. 120. 7 Aug.
- Aanwijzing der middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1889. (Hoofdstuk I. Middelen en inkomsten in Nederland.) S. 238. 31 Dec.
- Als voren (Hoofdstuk II. Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië.) S. 239. 31 Dec.
- Vaststelling der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1889. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 236. 31 Dec.
- Als voren (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.) S. 237. 31 Dec.
- Verhooging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1889. (Spoorweg Warong Bandreg-Tjilatjap.) S. 240. 31 Dec.
- Wijziging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1887. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 208. 17 Dec.
- Als voren (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.) S. 209. 17 Dec.
- Toestaan van kredieten ten behoeve van tot de afgesloten dienstjaren 1878 en 1881 tot en met 1885 behoorende onverevende vorderingen ten laste der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1888. S. 110. 5 Aug.
- Vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1888. S. 17. 22 Jan.
- Als voren dienst 1889. S. 211. 17 Dec.
- Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1882. S. 210. 17 Dec.
- Vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1888. S. 18. 22 Jan.
- Belastingen. (Plaatselijke)** Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat art. 20 der wet van 22 Mei 1845, S. 22, niet van toepassing is op de invordering der plaatselijke belastingen, doch daarop ingevolge art. 260 der gemeentewet wel de artt. 13—19, 21—23 der genoemde wet van 1845 en der wet van 1 Juni 1850, S. 26, en dat de ingevolge art. 261 der gemeentewet door burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaar ook tot de tenuitvoerlegging van het afgegeven en door hem beatekende dwangbevel, door inbeslagname van des schuldenaars goederen, bevoegd is. 19 Oct.
- Arrest van het gerechtshof te Amsterdam, houdende beslissing dat hij die onverschuldigd betaalde plaatselijke belasting terugvordert, is ontvankelijk in die actie. 2 Nov.
- Vonnis van de arrondissements-rechtbank te Amsterdam, houdende beslissing dat de burgerlijke rechter niet bevoegd is om kennis te nemen van een verzet tegen een dwangbevel tot invordering van plaatselijke belasting, gegrond op beweerde onwettigheid van den aanslag. 6 Nov.
- Belastingen. (Provinciale)** Wetten houdende bekrachtiging van provinciale heffingen in :
Friesland.	S. 86. 17 Mrt.
	87. 17 Mrt.
	178. 11 Dec.
	220. 19 Dec.
	225. 20 Dec.
	226. 20 Dec.
	227. 20 Dec.
Zuidholland.	38. 17 Mrt.
	39. 17 Mrt.
	174. 10 Dec.
	177. 11 Dec.
	214. 18 Dec.
Limburg.	46. 19 Mrt.
	234. 20 Dec.
	230. 20 Dec.
Groningen.	173. 10 Dec.
	222. 20 Dec.
Overijssel.	179. 11 Dec.
	221. 19 Dec.
Noordbrabant.	212. 18 Dec.
Gelderland.	213. 18 Dec.
Noordholland.	217. 19 Dec.
Zeeland.	218. 19 Dec.
Utrecht.	219. 19 Dec.
Drenthe.	223. 20 Dec.
- Borgtochten.** Besluit tot nadere wijziging van het Kon. besluit van 12 Juni 1825,

- S. 54, betreffende de borgtochten van comp-
tabele ambtenaren. S. 235. 31 Dec.
- Bruggen.** Besluit tot vaststelling van een regle-
ment voor de scheepvaart, ter beveiliging van
de beweegbare spoorwegbrug over het Wanty, in
den spoorweg van Dordrecht naar Elst, en
zulk met intrekking van het Kon. besluit van
26 Dec. 1885 (Staatsblad no. 258). S. 88.
8 Juni.
- Besluit tot toepasselijkverklaring van het Kon.
besluit van 27 Dec. 1880, S. 234, houdende
vaststelling van een reglement voor de scheep-
vaart, ter beveiliging van de beweegbare spoor-
wegbrug over het kanaal te Raalte en van die over
de Regge te Nijverdal, beide in den Staats-
spoorweg Zwolle—Almelo, op de beweegbare
spoorwegbrug over de Regge in den locaalspoor-
weg van Deventer naar Almelo. S. 151. 15 Sept.
- Besluit betreffende de aanduiding der door-
vaartsopeningen in bruggen op den Rijn, de
Waal, de Lek en de Merwede. S. 229. 29 Dec.
- Burgerlijke stand.** Besluit tot vernietiging
van het besluit van den gemeenteraad van
Noordwijk, van 7 Maart 1888, waarbij de
secretaris dier gemeente is benoemd tot amb-
tenaar van den burgerlijken stand aldaar. S. 91.
18 Juni.
- Besluit tot herziening der voorschriften om-
trent de wijze, waarop het overlijden van
krijgslieden, die te velde, in den slag, of in
's Rijks dienst buiten het Koninkrijk zijn ge-
storven, in de gewone registers van den burger-
lijken stand moet worden ingeschreven. S. 158
4 Nov.
- Buskruit.** Resolutie van den Minister van
Oorlog, houdende vaststelling van voorschriften
betreffende het afteekenen van dienstorders van
geleiders van transporten ontplofbare stoffen en
ander materieel. 28 Aug.
- Comptabiliteit.** Missive van den Minister
van Binnenlandsche Zaken, betreffende de uit-
keering aan de gemeenten, krachtens de wet
van 26 Juli 1885 (Staatsblad no. 169). 19 Nov.
- Consulaten.** Wet tot nadere wijziging der
wet van 25 Juli 1871, S. 91, houdende
regeling van de bevoegdheid der consulaire
ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke
akten en van de consulaire regtsmagt". S. 204.
16 Dec.
- Domeinen van den Staat.** Wetten houdende
goedkeuring van:
den verkoop van eene strook grond te Breda
aan de Roomsche-Katholieke Parochie van
Onze Lieve Vrouw aldaar. S. 42. 18 Mrt.
den verkoop van twee stukken voormaligen
vestinggrond te Bergen op Zoom aan die ge-
meente. S. 43. 18 Mrt.
eene ruiling van gronden en wateren met de
gemeente Enkhuizen. S. 47. 19 Mrt.
den verkoop van een ouden vestingtoren met
erf aan de gemeente 's Hertogenbosch. S. 112.
5 Aug.
de ruiling van gronden met de gemeente Breda.
S. 115. 6 Aug.
den verkoop van grond en water te Deventer
aan de Koninklijke Nederlandsche Lokaal-
spoorweg-maatschappij Willem III. S. 116.
6 Aug.
den verkoop van weiland te Zevenbergen aan
de R. K. Parochie. S. 117. 6 Aug.
den verkoop van grond te Breda aan F. P. J.
KLEP. S. 125. 8 Aug.
den verkoop van grond te Enschede aan de Gel-
dersch-Overijselsche Locaalspoorweg-maat-
schappij, gevestigd te Winterswijk. S. 126.
8 Aug.
den verkoop van grond te Enschede aan N.
H. TER KUILE en H. J. MORSMAN, aldaar.
S. 175. 10 Dec.
den verkoop van grond en water te Sas van
Gent aan die gemeente. S. 216. 18 Dec.
- Entrepôt.** Besluit tot wijziging van het Kon.
besluit van 12 December 1875, S. 241, hou-
dende vaststelling van het reglement voor het
beheer van het Entrepotdok te Amsterdam.
S. 94. 14 Juli.
- Fabrieken enz.** Besluit betreffende vergun-
ning tot oprichting eener slachtplaats, in ver-
band met eene krachtens art. 4, sub. 2, der
wet van 2 Juni 1875, S. 95, vastgestelde,
doch niet afgekondigde plaatselijke verordening.
21 Jan.
- Missive van den Minister van Waterstaat,
Handel en Nijverheid, betreffende toepassing
van art. 24 der wet van 2 Juni 1875 (Staats-
blad n°. 95). 8 Mei.
- Besluit betreffende eene door het gemeente-
bestuur van Lonneker verleende en door dat
bestuur ingetrokken vergunning tot oprichting
van eene schietbaan aldaar. 1 Oct.
- Besluit tot schorsing van het besluit van den
raad der gemeente Lichtenvoorde, waarbij
wijk B, benevens drie plaatsen in wijk A dier
gemeente zijn aangewezen als plaatsen, waar

inrichtingen als bedoeld bij art. 2, § X der wet van 2 Juni 1875, S. 95, zonder voorafgaande vergunning kunnen worden opgericht.

S. 159. 7 Nov.

— Missive van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vrijstelling van zegelrecht van stukken, opgemaakt krachtens de wet van 2 Juni 1875 (Staatsblad n°. 95).

13 Nov.

— Besluit houdende beschikking op het beroep door H. MULDER JZN., papierfabrikant te Oude Pekela, ingesteld tegen een besluit van burgemeester en wethouders dier gemeente, waarbij hem, onder zekere voorwaarden, vergunning is verleend tot het oprichten van eene strookkartonfabriek. S. 166.

9 Dec.

Gedistilleerd. Besluit tot aanvulling van de Koninklijke besluiten van 21 Juli 1882, S. 115 en 6 Mei 1885, S. 116, houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden. S. 77. 25 April.

Gemeentebestuur. Besluit houdende met handhaving van een besluit van Ged. Staten van Noord-Brabant, waarbij het raadsbesluit tot toelating van L. TOONDERS tot lid van den raad van Zeelst werd vernietigd, tevens beslissing betreffende de uitvoering van art. 35 laatste alinea der gemeentewet.

4 Jan.

— Besluit waarbij met handhaving van het besluit van Ged. Staten van Zuid-Holland, is beslist dat een brandspuitmeester, wiens aanstelling als zoodanig is gegrond op eene verordening op het verrichten van persoonlijke diensten, niet is ambtenaar van de gemeente en derhalve als raadslid mag zitting nemen.

22 Jan.

— Besluit houdende beschikking op het beroep van A. GERBITS te Groesbeek, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, waarbij hij is vervallen verklaard van het lidmaatschap van den raad van Groesbeek, wegens overtreding van art. 24 laatste zinsnede der gemeentewet.

5 Maart.

— Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Lith tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, waarbij de toelating van JOHANNES ROMIJNDERS WZN. als lid van den raad dier gemeente wordt bevolen.

(bladz. 196.) 2 Jnni.

— Besluit betreffende overtreding van het bij art. 24 der gemeentewet gesteld verbod, door

een raadslid, lid eener vennootschap onder eene firma, wegens levering door die firma aan een aannemer van een gemeentewerk. 15 Juni.

— Besluit houdende schorsing van het besluit van den raad der gemeente Bergh, waarbij provisoren van het gasthuis aldaar wegens plichtverzuim zijn ontslagen. S. 96. 21 Juli.

— Verlenging der schorsing van dat besluit. S. 149 12 Sept.

— Besluit betreffende toepassing van art. 212 der gemeentewet door Gedeputeerde Staten van Noordholland op de begroting der gemeente Haarlemmermeer voor 1888. 15 Oct.

Gemeenteverordeningen. Vonnis van de arrondissements-rechtbank te Leenwarden, houdende beslissing dat het dragen van wapenen bij de wet niet is verboden en dat de gemeenteraad bevoegd is het dragen van wapenen te verbieden en overtreding van dat verbod met straf te bedreigen. 3 Maart.

— Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende het verbod tot het dragen van wapenen. 28 Mei.

— Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden houdende o. a. beslissing dat art. 151 der gemeentewet het van rechtswege vervallen van de bepalingen eener plaatselijke verordening door eene latere wet niet doet afhangen van de regeling van hetzelfde feit, maar wel van de regeling van hetzelfde onderwerp. 4 Juni.

— Besluit tot vernietiging van art. 258 der Algemeene Politieverordening, vastgesteld door den raad der gemeente Amsterdam op 1 December 1886, waarbij de scholen, omschreven bij art. 15, litt. c, van de wet op het lager onderwijs, met bewaarplaatsen voor kleine kinderen worden gelijk gesteld, in het bijzonder wat betreft de voorziening voor de gezondheid en de ruimte, naar luid van art. 259 tot en met art. 262 dier verordening. S. 97. 23 Juli.

Geneeskundig Staatstoezicht. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat onbevoegde uitoefening der geneeskunst als bedrijf of beroep is strafbaar, ook wanneer daarvoor geene belooning of betaling gevorderd wordt, en dat met het woord „beroep” in art. 436 Strafrecht niet zijn bedoeld alleen die ambten, beroepen of bedrijven, waaraan eene bezoldiging, belooning of betaling is verboden. 15 Oct.

Geschiedenis en kunst. Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche

- Zaken, betreffende de gedenkteekenen van geschiedenis en kunst. 25 Jan.
- Gevangeniszen.** Circulaire van den Minister van Justitie, aan de besturen der gevangeniszen, Rijkswerkinrichtingen en Rijksopvoedingsgestichten, betreffende inspectie van die inrichtingen. 3 Mei.
- Indië. (Nederlandsch)** Wet tot kwijtschelding aan R. A. VAN SLOOTEN van een gedeelte eener den lande aankomende vordering. S. 108. 5 Aug.
- Als voren aan S. STRUYVENBERG. S. 109. 5 Aug.
- Besluit tot wijziging van het Koninklijk besluit van 29 Aug. 1883, S. 133, houdende vaststelling van nieuwe regelen omtrent de benoembaarheid en uitzending van rechterlijke en administratieve ambtenaren voor den dienst in Nederlandsch-Indië. S. 156. 24 Oct.
- Besluit betreffende regeling van de vervolging van en het verhaal op ambtenaren bij de weesen boedelkamers in Nederlandsch-Indië. S. 162. 21 Nov.
- Industrieel eigendom.** Besluit betreffende de inrichting van een bijzonderen dienst van den industrieelen eigendom en eene centrale bewaarplaats, bedoeld bij artikel 12 der internationale overeenkomst tot bescherming van den industrieelen eigendom, van 20 Maart 1883. S. 153. 3 Oct.
- Kiesrecht.** Vonnis der arrondissements-rechtbank te Utrecht, waarbij een verzoek om op de kiezerslijsten te worden geplaatst is gewezen van de hand, op grond dat de belanghebbende niet voldoende heeft aangetoond dat hij is alleen wonend persoon. 10 Febr.
- Vonnis der arrondissements-rechtbank te Arnhem, houdende beslissing dat art. 1 sub *c* der gewijzigde kieswet niet vordert dat men om kiezer te zijn, gedurende negen maanden, voorafgaande aan den 15 Februari, hetzelfde gedeelte eener woning in huur gehad en bewoond moet hebben. 14 Febr.
- Besluit tot aanwijzing van de hooge en gewichtige openbare betrekkingen, waarvan het bekleeden of bekleed hebben de verkiesbaarheid tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal medebrengt. S. 23. 14 Febr.
- Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de verzending of bezorging van de oproepingsbrieven voor de verkiezingen. 16 Febr.
- Vonnis der arrondissements-rechtbank te Middelburg, houdende beslissing dat een huisonderwijzer, die behalve zijn salaris, kost en inwoning ontvangt met het gebruik eener afzonderlijke kamer, niet is te beschouwen als een alleenwonend persoon, die een afzonderlijk perceelsgedeelte in huur heeft. 16 Febr.
- Vonnis der arrondissements-rechtbank te 's Gravenhage, houdende beslissing dat volgens art. 1 sub *c* der gewijzigde kieswet alleen die kamerbewoners het kiesrecht kunnen erlangen, die gedurende negen maanden, voorafgaande aan den 15 Februari, een en hetzelfde perceelsgedeelte in huur hebben gehad. 24 Febr.
- Vonnis der arrondissements-rechtbank te Alkmaar, houdende beslissing dat de bij den pastoor inwonende kapelaans geen kiesrecht kunnen erlangen op grond van litt *c* van het in art. VII der Additioneele bepalingen der Grondwet gewijzigde art. 1 der kieswet. 28 Febr.
- Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat ingevolge art. 1 *c* der kieswet, zooals deze bepaling is gewijzigd bij art. VII van de additioneele artikelen der Grondwet, voor de bekwaamheid als kiezer van een bewoner van een perceelsgedeelte wordt gevorderd huur en bewoning van eenzelfde perceelsgedeelte gedurende negen maanden. 2 Mrt.
- Vonnis der arrondissements-rechtbank te Middelburg, houdende beslissing dat de opgaven welke de instellingen van weldadigheid ingevolge art. 10 *bis* der kieswet verplicht zijn aan de gemeenteraden te doen, moeten beschouwd worden als bezwaren tegen de kiezerslijsten en dat dus hij wiens naam geplaatst is op een lijst door een arbbestuur aan den gemeenteraad ingediend, niet-ontvankelijk is in zijn hooger beroep, wanneer hij niet tegenover dat arbbestuur de voorschriften van art. 17 der kieswet heeft in acht genomen. 2 Maart.
- Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat als alleen wonend persoon in den zin van art. 1 *c* der kieswet, zooals deze bepaling is vastgesteld bij art. VII van de additioneele artikelen der Grondwet niet is te beschouwen bij die ten huize van zijnen vader een deel van diens woning met kost en bediening heeft gebuurd, wanneer hij bij zijnen vader aan tafel dineert en in den kring der personen welke tot diens gezin behooren en familieleden van den zoon zijn, zich beweegt. 8 Maart.
- Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden,

- houdende beslissing dat bij geene bepaling der kieswet, zooals deze is gewijzigd bij art. VII van de additioneele bepalingen der Grondwet, aan de rechtbank de bevoegdheid wordt toegekend eene schatting te gelasten als bedoeld bij art. 7, al. 6 dier wet. 8 Maart.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende den zegelafdruck op oproepingsbrieven voor de verkiezingen. 14 Mei.
- Vonnis der arrondissements-rechtbank te Utrecht, betreffende de vrije en onbelemmerde uitoefening van het kiesrecht, bedoeld in art. 125 Strafrecht. 1 Oct.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende toezending van afschriften der processenverbaal van opening der stembriefjes bij verkiezing van leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal en van leden der Provinciale Staten. 7 Dec.
- Koninklijk Huis.** Wet tot regeling der voogdij over Hare Koninklijke Hoogheid WILHELMINA HELENA PAULINE MARIA, Prinses der Nederlanden, voor het geval van minderjarigheid bij Hare komst tot den troon. S. 150. 14 Sept.
- Besluit ter uitvoering van art. 2 der wet van 14 September 1888, S. 150, tot regeling der voogdij over Hare Koninklijke Hoogheid WILHELMINA HELENA PAULINE MARIA, Prinses der Nederlanden, voor het geval van minderjarigheid bij Hare komst tot den troon. S. 157. 30 Oct.
- Krankzinnigen.** Besluit tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te Zutphen S. 83. 7 Mei
- Als voren in het krankzinnigengesticht te 's Gravenhage. S. 99. 26 Juli.
- Als voren in het krankzinnigengesticht „Reinier van Arkel” te 's Hertogenbosch. S. 113. 5 Aug.
- Als voren in het krankzinnigengesticht „Voorburg” te Vught. S. 114. 5 Aug.
- Als voren in het gemeentelijk krankzinnigengesticht te Rotterdam. S. 143. 24 Aug.
- Als voren in het provinciaal krankzinnigengesticht „Meerenberg” te Bloemendaal. S. 144. 28 Aug.
- Landbouw enz.** Besluit tot openstelling van het douanekantoor Veldzicht (IJzendijke) voor den in- en doorvoer te land van de in art. 5 van het Kon. besluit van 24 Dec. 1883, S. 248, bedoelde planten, heesters en andere gewassen. S. 84. 7 Mei.
- Loterij.** Besluit houdende wijziging van het Kon. besluit van den 10den Januari 1886, S. 1, tot regeling van den werkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmee samenhangende onderwerpen. S. 152. 30 Sept.
- Maten en gewichten.** Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk, voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1889. 15 Nov.
- Besluit betreffelijk den herijk van de maten en gewichten in het jaar 1889. S. 165. 30 Nov.
- Militie. (Nationale)** Besluit, betreffende de lichte der nationale militie van het jaar 1888 S. 26. 23 Febr.
- Missive van den Minister van Oorlog, betreffende opkomst met spoed van militienverlofgangers. 24 April.
- Besluit betreffende toepassing van art. 127 der militiewet wegens aanwijzing tot den dienst van een loteling wiens reden van vrijstelling buiten zijne schuld niet aan den militiecommissaris en den militieraad is medegedeeld. 15 Juni.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het kosteloos vervoer op spoorwegen van politiebeambten als geleiders van militieplichtigen. 4 Juli.
- Wet tot verlenging van den dienstdag voor de ingelijfd en bij de militie te land der lichte van 1883 en voor de ingelijfd en bij de zeemilitie der lichte van 1884. S. 124. 7 Aug.
- Naturalisatie.** Wetten houdende naturalisatie van:
Bary. W. A.	S. 56.	20 Mrt.
Bergema. H. C.	81.	16 Mrt.
Biermann. A. J.	32.	16 Mrt.
Brautigam. C. L.	202.	16 Dec.
Brinkman. J. O.	52.	20 Mrt.
Bruns. R.	136.	10 Aug.
Deschoux. B. J. J. A.	193.	14 Dec.
Engberding. B. C.	184.	12 Dec.
Eversmann. F. G. W.	59.	21 Mrt.
Felger. E. W.	180.	11 Dec.
Fischer. H. B.	34.	16 Mrt.
Flottow. H. B. G.	128.	8 Aug.
Grumbkow. H. J. O. E. von	137.	10 Aug.
Hahn. L. H.	188.	10 Aug.
Harras C. H. B. E. von	133.	9 Aug.
Hartmann. Markus (Max)	57.	20 Mrt.

Heckel. C.	S. 62.	29 Mrt.
Heinzelmann. N.	182.	12 Dec.
Hencke. J. C. H.	141.	10 Aug.
Hollender. D. H. A.	140.	10 Aug.
Holtmann. B. W.	198.	15 Dec.
Hömmen. J.	197.	15 Dec.
Klostermann. B.	192.	14 Dec.
Köller. H. M.	54.	20 Mrt.
Kollmann. Mr. E. F. K.	181.	9 Aug.
Köster. H. H.	190.	13 Dec.
Lammerding. H. H.	191.	13 Dec.
Landeghem. C. F. van	35.	16 Mrt.
Langemeijer. A. A.	60.	21 Mrt.
Langemeijer. C. H.	185.	12 Dec.
Leendertz C.	134.	9 Aug.
Lesmeister. C. J. M. E.	181.	11 Dec.
Martens. H.	61.	21 Mrt.
Maurenbrecher. H. C.	139.	10 Aug.
Mayer. J. F. A.	203.	16 Dec.
Meijerdirc. F.	183.	12 Dec.
Meijring. A. F.	194.	14 Dec.
Ostermann. G. H.	187.	13 Dec.
Peek. J. T.	33.	16 Mrt.
Peters. H. H.	63.	22 Mrt.
Rohte. O. C. A.	182.	9 Aug.
Rouvroje. J.	200.	15 Dec.
Ruland. M. H. J.	55.	20 Mrt.
Schaffrath. H. F. J.	196.	14 Dec.
Schoenfeld. M.	188.	13 Dec.
Schrandt. B. J.	64.	22 Mrt.
Söhnlein. J. J. A.	186.	12 Dec.
Stroiuk. H.	199.	15 Dec.
Tiefenthal. B.	189.	13 Dec.
Voss. L. E.	118.	6 Aug.
Walters. H. J. C.	53.	20 Mrt.
Wehmeijer. H. J.	201.	15 Dec.
Wolke. J. H.	119.	6 Aug.
Wolken. J. H.	195.	14 Dec.
Wörmann. J. H.	129.	8 Aug.
Wouters. W.	135.	9 Aug.

Onderwijs. (Lager) Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Nijmegen van 24 December 1887, betreffende de benoeming van een hoofd der openbare lagere school te Hees. S. 5. 20 Jan.

Vernietiging van dat besluit. S. 29. 2 Mrt.
— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Hof van Delft van 20 Januari 1888, betreffende de benoeming van een hoofd der openbare school aan den Hoorn aldaar. S. 25. 18 Febr.

Vernietiging van dat besluit. S. 28. 2 Mrt.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Elst van 4 Februari 1888, waarbij de benoeming van H. C. DERKSEN tot onderwijzer aan de openbare lagere school is ingetrokken. S. 27. 27 Febr.

— Besluit tot wijziging van art. 2 van het Kon. besluit van den 27 Maart 1885, S. 74, gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 2 April 1887, S. 47, houdende regeling van den omvang van het examen, bedoeld in art. 63 der wet van 17 Ang 1878 (Stbl. n°. 127). S. 51. 19 Maart.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Voorschoten van 13 April 1888, waarbij mejuffrouw E. N. MULERT tot DE LEEMKULE is benoemd tot onderwijzeres aan de openbare lagere school aldaar. S. 78. 27 April.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Voorschoten van 20 April 1888, waarbij M. DE VRIES is benoemd tot onderwijzer aan de openbare lagere school aldaar. S. 79. 28 April.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders der gemeente Hillegom, van 7 Juni 1888, waarbij H. VAN TEYLINGEN met ingang van 1 Juni te voren is benoemd tot waarnemend onderwijzer aan de openbare school aldaar. S. 130. 8 Aug.

— Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Nijmegen, tegen een besluit van Ged. Staten van Gelderland betreffende benoeming van een hoofd der openbare lagere school te Hees, ingevolge art. 32 al. 2 der wet op het lager onderwijs. 28 Sept.

— Besluit tot schorsing van de verordening van den raad der gemeente Dinxperlo, van 15 September 1888, regelende het toelaten van leerlingen op de openbare gemeentescholen. S. 154. 11 Oct.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente Tegelen, van 13 October 1888, waarbij buiten de door burgemeester en wethouders in overleg met den arrondissements-schoolopziener opgemaakte voordracht, W. HAMMANS tot onderwijzer aan de openbare lagere school te Steyl is benoemd. S. 163. 25 Nov.

Onteigening. Wetten en besluiten tot onteigening van eigendommen voor:
den aanleg van een kanaal door de Vriezenveensche veenen. S. 45. 18 Maart.

- den aanleg van een spoorweg van Velsen naar IJmuiden. S. 111. 5 Aug.
- het maken van een fort bij Marken-binnen in de gemeente Uitgeest. S. 164. 29 Nov.
- den aanleg van een locaalspoorweg van Enschede naar Oldenzaal. S. 170. 9 Dec.
- de verbreding aan de noordzijde van den oostelijken ingang van de Barveoefsteeg te Haarlem. S. 172. 10 Dec.
- Paketaanvaart.** Wet houdende machtiging tot het sluiten van eene overeenkomst voor de bediening van de paketaanvaart in den Nederlandsch-Indischen Archipel, gedurende de jaren 1891 tot en met 1905. S. 48. 19 Maart.
- Patentrecht.** Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende aangifte en patentplichtigheid van drukpersen enz. als molens. 14 Mei.
- Pensioenen.** Besluit houdende bepalingen noopens de betaalbaarstelling der bij de wet van 30 December 1887, S. 255, toegekende ondersteuning. S. 3. 10 Jan.
- Plaatsnamen.** Missive van den Minister van Oorlog aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de spelling van plaatsnamen. 20 Jan.
- Posterij.** Besluit houdende verhooging van het maximum-bedrag der postwissels in het verkeer tusschen Nederland en Nederlandsch-Indië. S. 4. 17 Jan.
- Besluit houdende nadere regeling van het port der brieven, die op andere wijze dan langs den rechtstreekschen zeeweg tusschen het Rijk en zijne koloniën en bezittingen in Oost- en West-Indië worden uitgewisseld. S. 6. 20 Jan.
- Missive van den Minister van Staat, Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende vrijdom van briefport voor de oproepingsbrieven voor de verkiezingen. 26 Jan.
- Besluit tot aanvulling van het Kon. besluit van 30 November 1870, S. 183, ter uitvoering van art. 15 der wet van 22 Juli 1870, S. 138, betrekkelijk de sluiting der aangeteekende brieven en de uitreiking van aangeteekende stukken in het algemeen, alsmede van het maximum-bedrag der geldswaarde, waarvan de aangifte kan worden toegelaten. S. 30. 12 Mrt.
- Besluit betreffende het in gebruik stellen van briefomslagen van gedrukte aankondigingen voorzien. S. 90. 10 Juni.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende het bestellen of afgeven van dienstbrieven op zondag. 26 Juni.
- Besluit betreffende het beheer van de vereenigde telegraaf- en hulpkantoren der posten. S. 98. 26 Juli.
- Besluit houdende nadere vaststelling van het port der gedrukte stukken in het verkeer van Nederland met België. S. 100. 28 Juli.
- Besluit tot invoering van postbladen S. 101. 3 Aug.
- Besluit tot ingebruikstelling van frankeerzegels van 7½ cent, 22½ cent en 100 cent. S. 161. 20 Nov.
- Wet houdende goedkeuring eener met de Stoomvaartmaatschappij „Zeeland” gesloten overeenkomst tot het onderhouden van eenen postvaartdienst tusschen Vlissingen en Queenborough. S. 169. 9 Dec.
- Besluit betreffende vrijstelling van briefport voor de briefwisseling over dienstzaken van de burgemeesters in hunne hoedanigheid van strandvonders, met de commissarissen der loodsen. 19 Dec.
- Rechten van in-, uit- en doorvoer.**
- Wet tot wijziging van het invoerrecht op rozijnen. S. 50. 19 Maart.
- Besluit houdende aanwijzing van den spoorweg van Santvliet naar Bergen op Zoom voor den invoer met spoorwegwagens, en het kantoor Ossendrecht voor den in-, uit en doorvoer van goederen langs spoorwegen. S. 80. 30 April.
- Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de bij de wet van den 19 Maart 1888, S. 50, bepaalde wijziging van het invoerrecht op rozijnen, zal ingaan. S. 92. 21 Juni.
- Reis- en verblijfskosten.** Besluit tot aanvulling van Kon. besluit van 31 Juni 1884, S. 25, waarbij regelen worden gesteld ten aanzien van de vergoeding wegens reis- en verblijfskosten, toe te kennen aan personen die hier te lande met dienstverrichtingen worden belast, waarvan de kosten gekweten worden uit de koloniale geldmiddelen. S. 93. 9 Juli.
- Rijkswerkinrichtingen.** Wet tot tijdelijke aanwijzing van het Rijksgesticht Ommerschans als Rijkswerkinrichting voor mannen. S. 41. 18 Mrt.
- Besluit waarbij bepalingen, geldende voor de Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen, van toepassing worden verklaard op de tijdelijke Rijkswerkinrichting Ommerschans. S. 81. 3 Mei.
- Besluit waarbij het reglement van tucht voor de Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen van toepassing wordt verklaard op de tijdelijke Rijkswerkinrichting Ommerschans. S. 82. 3 Mei.

- Wet tot aanwijzing van de Rijkswerkinrichting te Veenhuizen voor Rijkswerkinrichting voor mannen en vestiging van de Rijkswerkinrichting voor vrouwen in de gemeente Oegstgeest. S. 176. 10 Dec.
- Rijnvaart.** Besluit tot bekrachtiging van een reglement van politie voor de scheepvaart en vlotvaart op den Rijn en andere rivieren. S. 1. 6 Jan.
- Schuld. (Nationale)** Besluit betreffende de nitloting en aflossing van $3\frac{1}{2}$ percents schuldbe-
kentenissen ten laste van het voormalig Amortisatie-Syndicaat voor 1889. S. 155. 15 Oct.
- Schutterij.** Besluit houdende vaststelling van bepalingen omtrent de eerbewijzingen welke aan vaandels van schutterijen behooren te worden verleend. 17 April. 29 Juli.
- Spoorwegen.** Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het algemeen reglement voor het vervoer op de spoorwegen, vastgesteld bij Kon. besluit van 9 Jan. 1876, S. 7, nitgaat van het beginsel dat bij geheel of gedeeltelijk verlies en bij beschadiging van goederen, aan een spoorwegdienst toevertrouwd, de geheele geleden schade zal worden vergoed tot op zeker maximum. 9 Nov.
- Wet tot bekrachtiging eener overeenkomst met de Hollandse IJzeren Spoorwegmaatschappij, betreffende werkplaatsen voor het dagelijksch onderhoud van het materieel, dienstdoende op de Staatsspoorwegen. S. 206. 16 Dec.
- Staatsblad.** Besluit tot nadere vaststelling van den prijs van het Staatsblad en van het register daarop. S. 160. 15 Nov.
- Staten-Generaal.** Besluit houdende bepaling van het tijdstip der verkiezingen voor de beide Kamers der Staten-Generaal. S. 22. 4 Febr.
- Besluit bepalende den dag, waarop de zitting van de nieuwe Kamers der Staten-Generaal zal worden geopend. S. 75. 24 April.
- Besluit betreffende de opening van de zitting der nieuwe Kamers van de Staten-Generaal. S. 76. 25 April.
- Besluit betreffende de opening der gewone zitting van de Staten-Generaal. S. 148. 10 Sept.
- Sterke drank.** Wet houdende goedkeuring der op den 16 November 1887 te 's Gravenhage gesloten internationale overeenkomst tot het tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren. S. 123. 7 Aug.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende art. 13 der drankwet. 15 Oct.
- Strafrecht en strafvordering.** Besluit tot wijziging van bestaande Koninklijke besluiten, ten einde die in overeenstemming te brengen met het Wetboek van Strafvordering. S. 2. 9 Jan.
- Besluit tot vaststelling van den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld bij artikel 439, n°. 2, van het Wetboek van Strafrecht. S. 87. 6 Juni.
- Wet tot verlenging van den termijn, vermeld in het eerste lid van art. 22 der wet van den 15 April 1886, S. 64, gewijzigd bij de wet van 19 April 1886 (S. n°. 92). S. 103. 4 Aug.
- Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden betreffende art. 51 Wetboek van Strafrecht omtrent de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van betnrders. 26 Nov.
- Suiker.** Besluit tot wijziging der bepalingen omtrent den nitvoer met afschrijving van den aceijns en den doorvoer van suiker. S. 85. 7 Mei.
- Besluit houdende nadere bepalingen omtrent het toepassen der afscheiding, volgens dr. STEFFEN, op stroop en melasse in de beetwortelsuikerfabrieken. S. 145. 30 Aug.
- Telegraaf.** Circulaire van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende toekenning van den rang van regeringstelegrammen aan telegraphische mededeelingen van burgemeesters, aan verschillende autoriteiten in geval van verstoring der openbare orde. 4 Juni.
- Tractaten.** België. Grensgeling tusschen de beide landen in het kanaal van Gent naar Terneuzen. S. 21. 27 Jan.
- Spanje. Handels- en scheepvaart-overeenkomst. S. 49. 19 Mrt.
- Spanje. Handels- en scheepvaartverdrag. S. 89. 8 Juni.
- België. Verlaging van het port van drukwerken tusschen de beide landen uit te wisselen. S. 95. 21 Juli.
- Oostenrijk-Hongarije. Maatregelen om den zoogenaamden handel in jeugdige vrouwen en meisjes tegen te gaan. S. 228. 27 Dec.
- Veeziekten.** Missive van den Minister van Justitie, betreffende mededeeling van den afloop van strafvervolgingen wegens overtreding der wet van 20 Juli 1870 (Staatsblad n°. 131). 25 April.

- Besluit waarbij, met berziening van het Kon. besluit van 10 Nov. 1884, S. 223, bepalingen worden vastgesteld omtrent het vervoer van vee langs spoor- en tramwegen en met schepen, en de reiniging en ontsmetting van vervoermiddelen. S. 86. 26 Mei.
- Besluit houdende verbod van in- en doorvoer van buitenslands van varkens, van versch en gezouten varkensvleesch en van ongesmolten vet, klauwen, mest en verderen afval van varkens. S. 142. 14 Aug.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Commissarissen des Konings in de provinciën, betreffende vrije invoer van varkens voor de voeding aan boord van zeeschepen en van versch, gedroogd en gezouten varkensvleesch en spek als provisie aan boord. 4 Sept.
- Resolutie van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën n°. 118, betreffende afwijking van het verbod van in- en doorvoer van varkens, varkensvleesch, enz. 27/30 Oct.
- Veren.** Wet tot bekrachtiging eener overeenkomst met de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, betreffende den stoombootveerdienst Enkhuizen-Stavoren. S. 205. 16 Dec.
- Vestingwerken.** Besluit betreffende classificatie van vestingwerken. S. 24. 15 Febr. 102 3 Aug.
- Visscherij.** Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van het in art. 2 der wet van 21 Juni 1881, S. 76, bedoeld letterteeken voor vaartuigen, bestemd voor de zeevisscherij. (bladz. 5.) Jan.
- Waarborg der gouden en zilveren werken.** Besluit houdende opheffing van het kantoor van waarborg en belasting der gouden en zilveren werken te Middelburg en instelling van een kantoor derzelfde middelen te Roosendaal. 10 Juni.
- Besluit tot aanwijzing van een onderscheidings-teeken voor het kantoor van waarborg van belasting der gouden en zilveren werken te Roosendaal. S. 147. 10 Sept.
- Wapenhandel.** Resolutie van den Minister van Oorlog, houdende bepalingen omtrent vrijwillige oefeningen in den wapenhandel. 13 Aug.
- Zegel.** Besluit houdende beslissing dat op een niet op zegel gesteld verzoekschrift, aan 't welk een gezegeld papier is bevestigd, niet mag worden beschikt. (bladz. 196.) 11 Mei.
- Ziekten. (Besmettelijke)** Besluit tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884, S. 164, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 146. 2 Sept.